ERASMUS+
Przewodnik po programie

Tłumaczenie przygotowane przez biuro Posła do Parlamentu Europejskiego dra Marka Migalskiego

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE 5

CZĘŚĆ A - INFORMACJE OGÓLNE DOTYCZĄCE PROGRAMU ERASMUS+ 6

Jakie są cele oraz najważniejsze cechy programu Erasmus+ 9

Jaka jest struktura Programu Erasmus+ ? 15

Jaki jest budżet programu? 19

Kto wdraża Program Erasmus+? 20

Kto może uczestniczyć w Programie Erasmus+? 27

CZĘŚĆ B - INFORMACJE DOTYCZĄCE DZIAŁAŃ ZAWARTYCH W PRZEWODNIKU 30

Kształcenie i Szkolenie 30

Młodzież 33

Trzy Działania Kluczowe 36

DZIAŁANIE KLUCZOWE 1: Wymiana zagraniczna w celach edukacyjnych 36

Jakie działania są wspierane? 36

Projekty mobilności w zakresie edukacji, praktyk i pracy z młodzieżą 38

Projekty mobilności dla uczniów i pracowników szkół wyższych 40

Projekt mobilności dla studentów i personelu szkół wyższych 49

Projekt mobilności dla kadry kształcącej dorosłych 52

Projekt mobilności dla osób pracujących z młodzieżą 61

Projekt na rzecz mobilności kadry nauczycielskiej 78

Projekt mobilności dla kadry kształcącej dorosłych 85

Wydarzenia wolontariatu europejskiego na wielką skalę 105

Łączone studia magisterskie 116

Gwarancja kredytów studenckich 127

DZIAŁANIA KLUCZOWE 2: Współpraca na rzecz innowacji i wzajemnej wymiany dobrych praktyk 128

Jakie działania są wspierane? 128

Partnerstwo Strategiczne w dziedzinach związanych z edukacją, szkoleniami i pracą z młodzieżą 131

Sojusze Wiedzy 148

Sojusz na Rzecz Umiejętności Sektorowych 160

Rozwój zdolności w sektorze „Młodzież” 180

DZIAŁANIA KLUCZOWE 3: Działania wspierające reformy polityczne 196

Jakie działania są wspierane? 196

Zorganizowany dialog: spotkania pomiędzy młodzieżą i osobami decyzyjnymi w kwestiach dotyczących młodzieży 200

Program „JEAN MONNET” 206
Jakie inicjatywy są wspierane? 206
Moduły Jean Monnet 209
Osoby przewodniczące w Jean Monnet 215
Centra doskonalenia Jeana Monneta 220
Wsparcie Jean Monnet dla instytucji i stowarzyszeń 226
Sieci Jean Monnet (debata polityczna ze światem akademickim) 232
Projekt Jean Monnet (debata polityczna ze światem akademickim) 245
Sport 249
Jakie działania są wspierane? 249
Program Partnerskiej współpracy 250
Wydarzenia sportowe typu non-profit 259
CZĘŚĆ C - INFORMACJE DLA WNIOSKODAWCÓW/UCZESTNIKÓW 264
Co należy zrobić w celu przedstawienia projektu ERASMUS+ ? 264
KROK 1: Rejestracja w portalu uczestników 264
KROK 2: Sprawdzenie zgodności z kryteriami programu 265
KROK 3: Sprawdzenie warunków finansowych 270
KROK 4: Wypełnianie i przesłanie formularza zgłoszeniowego 275
Co się dzieje po złożeniu wniosku? 276
Co się dzieje, gdy wniosek zostanie zaakceptowany? 278
Terminy projektów i sposoby finansowania 282
Pozostałe ważne postanowienia umowy 284
ANEKS I - SZCZEGÓŁOWE ZASADY I INFORMACJE DOTYCZĄCE DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z MOBILNOŚCIĄ I PATRNERTSWEM STRATEGICZNYM 289
ANEKS II - UPOWSZECHNIANIE I WYKORZYSTYWANIE REZULTATÓW 351
ANEKS III - SŁOWNIK POJĘĆ KLUCZOWYCH 361
ANEKS IV - PRZYDATNE ŹRÓDŁA INFORMACJI I LINKI 378

WYKAZ SKRÓTÓW

- **DG EAC**: Dyrekcja Generalna ds. Edukacji i Kultury
- **E+**: Erasmus +
- **EACEA**: Agencja Wykonawcza ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego
- **ECAS**: System Uwierzytelniania Komisji Europejskiej
- **ECHE**: Karta Erasmus dla Szkolnictwa Wyższego
- **ECTS**: Europejski System Transferu i Akumulacji Punktów
- **ECVET**: Europejski System Transferu Osiągnięć w Kształceniu i Szkoleniu Zawodowym
- **EHEA**: Europejski Obszar Szkolnictwa Wyższego
- **EIB**: Europejski Bank Inwestycyjny
- **ELL**: Europejski Znak w Zakresie Nauczania Języków Obcych
- **EQAR**: Europejskie Komisje Akredytacyjne
- **EQAVET**: Europejskie Ramy Odniesienia na Rzecz Zapewniania Jakości w Kształceniu i Szkoleniu Zawodowym
- **EP**: Parlament Europejski
- **EQF**: Europejskie Ramy Kwalifikacji
- **ESCO**: Europejska Klasyfikacja Umiejętności, Kompetencji i Zawodów
- **EU**: Unia Europejska
- **FR**: Rozporządzenie Finansowe
- **HEI**: Instytucja Szkolnictwa Wyższego
- **ICT**: Technologie Informacyjno-Komunikacyjne
- **ISP**: Intensywny Program Studiów
- **JMD**: Łączone Studia Magisterskie
- **NA**: Agencje Narodowe (Krajowe)
- **NARIC**: Europejskie Stowarzyszenie na Rzecz Zapewnienia Jakości w Szkolnictwie Wyższym
- **NQF**: Krajowe Ramy Kwalifikacji
- **OECD**: Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju
- **OER**: Otwarte Zasoby Edukacyjne
- **OMC**: Otwarta Metoda Koordynacji
- **PIC**: Indywidualny Kod Identyfikacyjny
- **URF**: System Indywidualnej Rejestracji
- **VET**: Kształcenie i Szkolenie Zawodowe

WPROWADZENIE

Przewodnik po programie jest narzędziem dla każdego, kto chciałby zdobyć gruntowną wiedzę na temat programu Erasmus +. Ten dokument jest adresowany głównie do tych, którzy pragną być:

- organizacjami uczestniczącymi: tzn. organizacjami, instytucjami, zespołami, organizującymi akcje wspierane przez program;
- uczestnikami: tzn. jednostkami (studentami, praktykantami, kursantami, uczniami, dorosłymi uczniami, młodymi ludźmi, wolontariuszami, albo profesorami, nauczycielami, osobami pracującymi z młodzieżą, profesjonalistami w dziale edukacji, szkoleń i sportu) zaangażowanymi w działania organizowane przez organizacje uczestniczące.

Każdego roku, organizacje z całej Europy dostarczają projekty w celu otrzymania finansowego wsparcia od programu Erasmus +; z tego powodu, Komisja ustanowiła przejrzysty proces ewaluacji, którego celem jest zapewnienie grantów najlepszym projektom:

- na większość działań, wszystkie zasady i warunki otrzymania grantu od Programu Erasmus + są określone w tym przewodniku
- na niektórych działań, które są wspomniane tylko w tym Przewodniku, zasady i warunki otrzymania grantu są opisane w szczegółowych wezwaniach dla ofert opublikowanych przez, bądź w imieniu Komisji Europejskiej.

Planując aplikację, potencjalne organizacje uczestniczące mogą również inspirować się oraz informacji innych dokumentach, odwołujących się do programu; część z tych dokumentów są wymienione w Aneksie IV Przewodnika.

Jak poruszać się po Przewodniku po Programie

Przewodnik po programie składa się z trzech głównych części:

- Część A zawiera ogólny przegląd informacji o programie. Informuje o celach, sprawach nadrzędnych oraz głównych cechach programu, krajach programu, strukturach wykonawczych i ogólnym dostępnym budżecie. Ta sekcja jest adresowana do tych, którzy chcą zdobyć ogólną wiedzę na temat możliwości i struktury programu.
- Część B zapewnia szczegółowe informacje dotyczące działalności programu zawartych w tym przewodniku. Ta sekcja jest zaadresowana głównie do tych, którzy są zainteresowani szczegółową wiedzą dotyczącą rodzajów projektów wspieranych przez program. Informacje zawarte w tej sekcji są szczegółowo opisane w Aneksie I tego przewodnika.
- Część C zawiera szczegółowe informacje określające zarówno procedury związane z aplikacją i selekcją grantów, jak i finansowe i administracyjne przepisy prawne powiązane z przyznawaniem grantu Erasmus +. Ta sekcja jest zaadresowana do

wszystkich, którzy zamierzają dostarczyć propozycję projektu zgodnie z warunkami ramowymi programu Erasmus +.

Co więcej, przewodnik zawiera następujące Aneksy:

- Aneks I: Dodatkowe zasady i informacje związane z działalnością programu zawartą w przewodniku
- Aneks II: Wskazówki dla beneficjentów
- Aneks III: Wykaz kluczowych terminów i pojęć używanych w przewodniku
- Aneks IV: Przydatne odniesienia i szczegóły kontaktu

Przewodnik programu Erasmus + zostanie przetłumaczony na wszystkie oficjalne języki Unii Europejskiej. W przypadku konfliktu tłumaczeń różnych wersji językowych, wersja angielska góruje nad pozostałymi.

CZĘŚĆ A - INFORMACJE OGÓLNE DOTYCZĄCE PROGRAMU ERASMUS+

Dziedziny takie jak kształcenie, szkolenia, młodość czy sport w dużym stopniu odpowiadają na główne wyzwania, przed którymi stoi Europa dziś, jak i w kolejnych latach. Kluczowymi aspektami dla strategii Europy 2020, niezbędnymi do przezwyciężenia kryzysu społeczno-ekonomicznego, wpływającego na kraje europejskie, jest pobudzenie wzrostu zatrudnienia oraz promowanie społecznej równości oraz integracji.

Na tle projektu Erasmus+, w sferze edukacji, szkoleń, młodzieży i sportu w latach 2014-2020 stoi Parlament Europejski. Pragnie on przede wszystkim sprostać wszystkim wymienionym wyzwaniom.
Ostry wzrost poziomu bezrobocia, w szczególności pośród młodych ludzi, jest jednym z najbardziej naglących problemów dla europejskich rządów. Zbyt wiele młodych osób przedwcześnie opuszcza szkoły, ryzykując tym samym zostanie bezrobotnymi. Podobna sytuacja może stać się widmem dla sporej ilości dorosłych, niewykwalifikowanych pracowników. Silny i dobrze działający system edukacji, systemy szkoleniowe mogą pomóc sprostać wszystkim wymaganiom, dostarczając obywatelom umiejętności niezbędnych na rynku pracy oraz w gospodarce konkurencyjnej.

Kolejne wyzwanie dotyczy rozwoju kapitału społecznego u młodych ludzi, wzmocnienia ich pozycji, a także aktywnego uczestnictwa w społeczeństwie; zgodnie z postanowieniami traktatu lizbońskiego należy „zachęcać młodych ludzi do uczestnictwa w demokratycznym życiu Europy". Ten cel może zostać osiągnięty poprzez nieformalne zajęcia edukacyjne mające na celu podniesienie zarówno sprawności i umiejętności u młodych osób, jak i ich aktywności społecznej.

Ustanowione na poziomie Unii Europejskiej promowanie regularnych reform w krajach członkowskich, wymaga wyraźnego przywództwa i wspólnej wizji władz oraz partnerów (interesariuszy), prowadzących do wielowymiarowej współpracy poprzez wszystkie dostępne środki i metody działania. Ponadto, należy dostarczyć organizacjom młodzieżowym oraz wychowawcom pracującym z młodzieżą, możliwości współpracy oraz umożliwić udział w szkoleniach aby rozwijać ich ścieżkę kariery oraz europejski wymiar pracy z młodzieżą.

Erasmus+ został stworzony, by wspierać starania krajów objętych programem w sprawnym wykorzystywaniu potencjału Europejskiego i kapitału społecznego, potwierdzając tym samym zasadę nauki przez całe życie poprzez wsparcie formalne, nieformalne oraz naukę pozaszkolną, dzięki kształceniu, szkoleniom oraz innym dziedzinom powiązanym z młodzieżą. Program zwiększa również możliwość współpracy oraz mobilności między krajami partnerskimi, zwłaszcza w sferze szkolnictwa wyższego i współpracy z młodzieżą.

Jednym z nowych elementów wprowadzonych przez Traktat Lizboński, jest wspieranie aktywności sportowej wszystkich obywateli w karach objętych programem oraz sprzyjanie na szczeblu europejskim współpracy w zakresie sportu. Program promuje również powstanie i rozwój europejskiej sieci, dającej możliwość współpracy pomiędzy partnerami oraz wymianę i przekazanie informacji, a także wiedzy eksperckiej w różnych dziedzinach związanych ze sportem oraz aktywnością fizyczną. Ta wzmocniona współpraca z pewnością przyniesie pozytywne skutki w rozwoju kapitału ludzkiego Europy dzięki redukcji społecznych i ekonomicznych strat nieaktywności fizycznej.
Reasumując, program wspiera akcje, współpracę oraz instrumenty odpowiadające celom strategii Europa 2020 oraz jej sztandarowym inicjatywom, takim jak: „Mobilna Młodzież" „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia". Dodatkowo, program wspomoże dążenia do osiągnięcia założeń strategii „Edukacja i szkolenia 2020" „Europejska młodzież" oraz inne, niezależne akcje Unii Europejskiej. Ponadto, program wspiera priorytety polityczne ustalone na szczeblu europejskim w ramach otwartej metody koordynacji.

Inwestowanie w kapitał ludzki wspomoże pojedyncze jednostki, instytucje, organizacje oraz całe społeczeństwo, ponieważ przyczyni się do ogólnego rozwoju, zapewni dobrobyt oraz integrację społeczną w Europie i poza nią.

Przewodnik programu Erasmus+, jest sporządzony zgodnie z corocznym programem prac Erasmus+, przyjętym przez Komisję Europejską, dlatego też odzwierciedla ponawiając się priorytety i linię działania, określone w programie prac przyjętym na kolejne lata. Wdrożenie przewodnika jest zależne od dostępności środków uwzględnionych w projekcie budżetu po przyjęciu budżetu na ten rok przez władze budżetowe lub uwzględnienia dwunastej części środków tymczasowych

Dodatkowo, udział:

- Islandii, Lichtensteinu oraz Norwegii jest zależny od decyzji Wspólnego Komitetu EOG
- Konfederacji Szwajcarskiej podlega wnioskom umowy dwustronnej zawartej z danym krajem
- Turcji oraz Byłej Jugosłowiańskiej Republiki Macedonii jest zależny o podpisania umowy pomiędzy Komisją a właściwymi organami z każdego z poszczególnych krajów.

Jeżeli, w czasie kiedy następuje decyzja o przyznaniu dotacji, wyżej wymienione warunki uczestnictwa tych krajów nie są spełnione, organizacje uczestniczące oraz partnerzy z tych krajów nie będą finansowane oraz nie będę brane pod uwagę w kwestii minimalnego rozmiaru konsorcjum

Program Erasmus + opiera się na ponad dwudziesto pięcioletnich osiągnięciach programów Europejskich w dziale edukacji, szkoleń oraz projektów młodzieżowych, o wymiarze wewnątrz europejskim jak i międzynarodowym. Erasmus + jest wynikiem integracji poniższych programów Europejskich realizowanych przez komisję w okresie 2007- 2013:

- The Lifelong Learning Programme (Program uczenia się przez całe życie)
- The Youth in Action Programme (Program młodzież w działaniu)
- The Erasmus Mundus Programme
- Tempus
- Alfa
- Edulink
- Programmes of cooperation with industrialized countries in the field of higher education (Programy współpracy z uprzemysłowionymi państwami w zakresie szkolnictwa wyższego)

Te programy wspierają działalności w zakresie szkolnictwa wyższego (włączając w to te o wymiarze międzynarodowym), edukacji zawodowej i szkoleń, edukacji szkolnej, edukację osób dorosłych i młodzieży (włączając w to te o wymiarze międzynarodowym).

Erasmus + zamierza być ponad tymi programami, poprzez promowanie współdziałania oraz wzajemnego inspirowania się w różnych dziedzinach kształcenia, szkoleń oraz projektów młodzieżowych, eliminując sztuczne granice pomiędzy różnymi działaniami i projektami, sprzyjając nowym pomysłom, przyciągając nowych sprawców ze świata pracy i

społeczeństwa, oraz stymulując nowe formy współpracy. Erasmus + dąży do stania się bardziej efektywnym instrumentem przedstawiającym realne potrzeby w zakresie rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego w Europie i poza nią.

Bardzo istotny jest fakt, że nowy program jest związany z nazwą marki, która jest powszechnie rozpoznawalna. Z tego powodu, wszystkie działania oraz akcje wspierane przez program muszą figurować przede wszystkim używając nazwy marki 'Erasmus +'. Jednakże, aby pomóc uczestnikom i beneficjentom poprzednich programów odnaleźć drogę do programu Erasmus +, w celu komunikacji i rozpowszechniania, poniższe nazwy mogą być użyte dla tych akcji sektorów docelowych, w dodatku znana marka 'Erasmus +' nazywa jak poniżej:

- "Erasmus+: Comenius", w odniesieniu do działań programu związanych wyłącznie z działem szkolnej edukacji;
- "Erasmus+: Erasmus", w odniesieniu do działań programu związanych wyłącznie ze szkolnictwem wyższym oraz docelowymi państwami programu;
- "Erasmus+: Erasmus Mundus", w odniesieniu do studiów wyższych (Joint Masters Degrees);
- "Erasmus+: Leonardo da Vinci", w odniesieniu do działań programu związanych wyłącznie z edukacją zawodową oraz szkoleniami;
- "Erasmus+: Grundtvig", w odniesieniu do działań programu związanych wyłącznie z edukacją dorosłych;
- "Erasmus+: Youth in Action", w odniesieniu do działań programu związanych wyłącznie z nieformalnym oraz formalnym uczeniem się młodych;
- "Erasmus+: Jean Monnet", w odniesieniu do działań programu związanych wyłącznie z dziedziną studiów Unii Europejskiej;
- "Erasmus+: Sports", w odniesieniu do działań programu związanych wyłącznie z dziedziną sportu.

Jakie są cele oraz najważniejsze cechy programu Erasmus+

Cele ogólne:
Program Erasmus+ powinien przyczynić się do osiągnięcia:

- celów planu strategicznego Europa 2020, wliczając w to kształcenie jako cel zasadniczy[1];
- celów strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia (ET 2020), włączając korespondujące odniesienia;
- zrównoważonego rozwoju krajów partnerskich w zakresie szkolnictwa wyższego;
- ogólnych celów odnowionych ram europejskiej współpracy w dziedzinie młodzieży (2010-2018);

[1] Powodem edukacji jako celu zasadniczego jest redukcja wczesnego opuszczania szkół do mniej niż 10% oraz podniesienie wyników w szkolnictwie wyższym o ok. 40% do roku 2020.

- rozwoju europejskiego wymiaru sportu, a w szczególności sportów masowych zgodnie z planem prac UE w dziedzinie sportu;
- promowanie europejskich wartości zgodnie z artykułem 2 Traktatu o Unii Europejskiej[2]

Ważne aspekty programu Erasmus +

Następujące elementy programu, zasługują na specjalną uwagę. Część z nich jest bardziej szczegółowo opisana na stronie internetowej Komisji.

UZNANIE ORAZ ZATWIERDZENIE UMIEJĘTNOŚCI I KWALIFIKACJI

Erasmus+ wspiera zasady przejrzystości w Unii Europejskiej oraz uznaje dokumenty (narzędzia) – w szczególności Europass, Youthpass, europejskie ramy kwalifikacji (EQF), europejski system transferu i akumulacji punktów (ECTS), europejski system transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym (ECVET), europejskie ramy odniesienia na rzecz zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym (EQAVET), Europejskie Komisje Akredytacyjne (EQAR), Europejskie Stowarzyszenie na Rzecz Zapewnienia Jakości w Szkolnictwie Wyższym, jak również sieć europejskich organizacji związanych z kształceniem i szkoleniami potwierdzających powyższe dokumenty, a w szczególności Siatka NARIC (National Academic Recognition Information Centre), Sieć Euroguidance oraz Krajowe Ramy Kwalifikacji.

Powszechnym powodem wystawiania tych dokumentów, jest gwarancja, iż umiejętności i kwalifikacje będą łatwiej uznawane, w granicach państw oraz poza nimi, we wszystkich podsystemach edukacyjnych i szkoleniowych, a także na rynku pracy. Dokumenty te zapewniają również, iż kształcenie, szkolenia oraz polityka młodzieżowa są zgodne z założeniami strategii Europa 2020 w zakresie konkurencyjności, zatrudnienia, rozkwitu poprzez skuteczną integracją rynku pracy, zwiększoną mobilność, jak również w osiąganiu najważniejszych założeń związanych z kształceniem i zatrudnieniem.

W celu osiągnięcia wyżej podanych celów, dokumenty powinny zgadzać się z powodem ich wystawienia. Powinny także pokrywać się ze zjawiskami takimi jak internacjonalizacja kształcenia, coraz częstsze zastosowanie e-learningu oraz wspieranie i tworzenie elastycznych ścieżek edukacji zgodnie z potrzebami i założeniami uczniów. To oznacza, iż narzędzia będą musiały rozwijać się w przyszłości. Ta ewolucja powinna prowadzić do zwiększonej spójności, ogólnego uproszczenia narzędzi i procedur oraz przyczynić się do tworzenia fizycznego europejskiego obszaru umiejętności i kwalifikacji, w którym obywatele

[2] Unia opiera się na wartościach poszanowania ludzkiej godności, wolności, demokracji, równości, zasadzie ustanowienia i poszanowania praw człowieka, wliczając prawa osób należących do mniejszości. Te wartości są wspólne społeczeństw państw członkowskich, w których obowiązuje pluralizm, niedyskryminacja, tolerancja, sprawiedliwość, solidarność oraz równość między kobietami a mężczyznami.

będą się mogli swobodnie przemieszczać z przyczyn zawodowych bądź związanych z dalszą edukacją.

Więcej informacji dostępnych na stronie: http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/mobility_en.htm

ROZPOWSZECHNIENIE ORAZ WYKORZYSTANIE WYNIKÓW PROJEKTU

Rozpowszechnienie oraz wykorzystanie wyników projektu do późniejszych celów, jest jedną z zasadniczych sfer cyklu życia projektu Erasmus+. Elementy te dają organizacjom uczestniczącym możliwość kontaktu oraz podzielenia się wnioskami i wynikami osiągniętymi poprzez dany projekt, co wzmacnia wagę takich projektów, poprawiając tym samym ich zrównoważoność jak i uzasadniając europejską wartość dodatnią programu Erasmus+. Aby skutecznie rozpowszechniać oraz wykorzystać osiągnięte wyniki, organizacje zaangażowane w Erasmus+, są proszone o przemyślenie sposobu dalszego rozpowszechnienia w czasie projektowania i wdrażania projektu. Poziom i nasilenie tych działań powinny być proporcjonalne do stawianych celów, zakresu oraz ostatecznych założeń różnych inicjatyw programu Erasmus+. Wyniki osiągnięte w poszczególnych projektach mogą być wysoce znaczące i interesujące również w dziedzinach nieobjętych programem. W gestii indywidualnych projektów jest doskonalenie strategii i metod zapewniających swobodny dostęp do tego co zostało już ulepszone oraz stworzone. Dokładne wytyczne związane z zagadnieniem można znaleźć w załączniku II do tego przewodnika.

OTWARTY DOSTP DO MATERIAŁÓW DO MATERIAŁÓW EDUKACYJNYCH DOKUMENTÓW I MEDIÓW ZREALIZOWANYCH PRZEZ ERASMUS+

Erasmus+ promuje otwarty dostęp do materiałów, dokumentów i mediów, które są przydatne w uczeniu się, nauczaniu, szkoleniu, pracy z młodzieżą i zostały stworzone przez projekty finansowane w ramach Programu. Beneficjenci stypendiów Erasmusa+ tworzą wszelkie materiały, dokumenty i media w zakresie każdego finansowanego projektu, które są udostępniane publicznie, w formie cyfrowej oraz w dostępie ogólnym przez Internet na zasadzie otwartej licencji. Beneficjentom pozwolono także określać najbardziej odpowiednie poziomy otwartego dostępu, zawierające również ograniczenia (np. zakaz komercyjnego wykorzystania przez osoby trzecie) w odpowiednim odniesieniu do charakteru projektu i do rodzaju materiału. Wymóg otwartego dostępu nie narusza prawa własności intelektualnej beneficjentów stypendiów.

Wymiar międzynarodowy

Erasmus+ zawiera silny wymiar międzynarodowy (tj. współpracy z Krajami Partnerskimi), w szczególności w dziedzinach szkolnictwa wyższego oraz młodzieży.

W dziedzinie szkolnictwa wyższego, Erasmus+ będzie wspierał następujące główne Działania ukierunkowane na współpracę z Krajami Partnerskimi:

- **Międzynarodowa mobilność kredytowa jednostek i osób z podwójnym dyplomem magisterskim** (w ramach 1. Działania Kluczowego) przez wspieranie mobilności uczniów i pracowników do i z Krajów Partnerskich;
- Projekty **Zwiększania Kompetencji** w zakresie szkolnictwa wyższego (w ramach 2. Działania Kluczowego) przez promowanie współpracy i partnerstwa, które mają wpływ na modernizację oraz umiędzynarodowienie systemu szkolnictwa wyższego w Polsce, jak również w krajach partnerskich, ze szczególnym uwzględnieniem Krajów Partnerskich sąsiadujących z Unią Europejską;
- Wspieranie **dialogu politycznego** (w ramach 3. Działania Kluczowego) poprzez działania Ekspertów Reformatorskich Szkolnictwa Wyższego w Krajach Partnerskich sąsiadujących z Unią Europejską i międzynarodowych stowarzyszeń absolwentów, oraz poprzez dialog polityczny z krajami partnerskimi i międzynarodową atrakcyjność i promocję wydarzeń;
- Działania w ramach programu **Jean Monnet** mają na celu stymulowanie nauczania, badań i debat w dziedzinie studiów w państwach członkowskich Unii Europejskiej na całym świecie.

Niektóre z Działań wymienionych powyżej (tj. międzynarodowej mobilności kredytowej osób fizycznych i Projektów Zwiększania Kompetencji w zakresie szkolnictwa wyższego) będą wspierane przez fundusze z instrumentów współpracy zewnętrznej. Dlatego też Działania te będą zapoczątkowane w późniejszym etapie, tak szybko, jak negocjacje z tymi instrumentami zostaną sfinalizowane i zostaną poczynione niezbędne kroki do przeznaczenia środków na poszczególne Działania programu Erasmus+.

W dziedzinie młodzieży, Erasmus+ będzie wspierał następujące główne Działania:

- **Mobilność dla młodzieży i osób pracujących z młodzieżą** (w ramach 1. Działania Kluczowego) przez promowanie Wymiany Młodzieży, Wolontariat Europejski i mobilność osób pracujących z młodzieżą, we współpracy z Krajami Partnerskimi sąsiadującymi z Unią Europejską;
- **Projekty Zwiększania Kompetencji** w dziedzinie młodzieży (w ramach 2. Działania Kluczowego) przez promowanie działań w zakresie współpracy i wymiany, które mają pozytywny wpływ na rozwój jakościowy pracy, polityki i systemów młodzieżowych, jak również uznanie edukacji nieformalnej w Krajach Partnerskich, szczególnie w krajach afrykańskich, azjatyckich, latynoamerykańskich, karaibskich oraz Pacyfiku (ACP);
- Zaangażowanie młodych ludzi i organizacji młodzieżowych z Krajów Partnerskich sąsiadujących z Unią Europejską w **Zorganizowanym Dialogu** z młodzieżą (w ramach 3. Działania Kluczowego) poprzez ich uczestnictwo w międzynarodowych spotkaniach, konferencjach i wydarzeniach promujących dialog pomiędzy młodzieżą a decydentami.

Ponadto inne Działania, w ramach Programów: Strategiczna Współpraca, Sojusz na Rzecz Wiedzy, Sojusz Działu Umiejętności, Wspólne Stosunki Partnerskie są również otwarte dla organizacji z Krajów Partnerskich, o ile ich udział przynosi wartość dodaną do projektu.

WIELOJĘZYCZNOŚĆ

Wielojęzyczność jest jedną z podstaw europejskiego projektu i wielkim symbolem europejskiej aspiracji do zjednoczenia różnorodności państw. Języki obce odgrywają znaczącą rolę wśród umiejętności, które pomagają lepiej wyposażyć ludzi na rynku pracy i najkorzystniej spożytkować dostępne możliwości. Unia Europejska wyznaczyła sobie za cel, aby każdy obywatel miał możliwość zdobycia przynajmniej dwóch języków obcych od najmłodszych lat.

Promowanie nauki języka i różnorodności językowej są jednymi z celów Programu. Brak kompetencji językowych jest jedną z głównych barier utrudniających uczestnictwo w europejskiej edukacji, szkoleniach i programach młodzieżowych. Możliwości wprowadzone w celu zaoferowania wsparcia językowego mają za zadanie uczynić mobilność sprawniejszą i skuteczniejszą, aby poprawić wydajność nauki i dlatego przyczyniają się do określonego celu Programu.

Wsparcie językowe jest dostępne w języku używanym przez uczestników do nauki, realizacji stażu lub wolontariatu za granicą w ramach długoterminowych działań związanych z wymianą, wspieranych w ramach 1. Działania Kluczowego. Wsparcie językowe będzie głównie oferowane w trybie online (jako e-learning), co oferuje korzyści dla nauki języków obcych w zakresie dostępu i elastyczności. Pomoc online zawiera obowiązkową ocenę kompetencji językowych oraz nieobowiązkowych kursów języka obcego. Ocena języka jest kluczowym aspektem inicjatywy w celu zapewnienia odpowiedniego przygotowania dla każdego uczestnika i zebrania dokumentów potwierdzających umiejętności językowe uczestników. Dlatego ocena języka zostanie dokonana przez uczestników, zanim mobilność i kolejna ocena zostanie przeprowadzona na koniec pobytu w ramach programu Erasmus+ w celu monitorowania postępów znajomości językowych. Wyniki badania oceny języka przeprowadzonego przez uczestników przed ich wyjazdem nie wykluczają ich z brania udziału w działaniach wymiany bez względu na wynik.

Zanim możliwości narzędzi internetowych będzie można rozwinąć, aby objęły wszystkie języki, fundusze muszą zostać przekazane beneficjentom projektów mobilności w celu zapewnienia wsparcia językowego dla języków, które nie są dostępne za pośrednictwem usługi online oferowanej przez Komisję.

W ramach 2. Działania Kluczowego będzie wspierana Strategiczna Współpraca w dziedzinie nauczania i uczenia się języków obcych. Innowacja i dobre praktyki, mające na celu promowanie umiejętności językowych, mogą obejmować na przykład nauczanie i metody oceny, rozwój materiałów pedagogicznych, badania, komputerowe wspomaganie nauki języka oraz przedsiębiorcze przedsięwzięcia z wykorzystaniem języków obcych. Ponadto fundusze na wsparcie językowe mogą być dostarczane w razie potrzeby beneficjentom Strategicznej Współpracy, którzy organizują długoterminowe szkolenia i zajęcia nauczania dla pracowników, osób pracujących z młodzieżą oraz uczniów.

Jeśli chodzi o nagrody Europejskiego Znaku Innowacyjności w Zakresie Nauczania Języków Obcych (ELL), Państwowe Agencje zachęcane są do organizowania - na zasadzie dobrowolności - regularnych (coroczne lub dwuletnie) krajowych konkursów w państwach biorących udział w Programie. Nagroda ELL powinna funkcjonować jako bodziec do wykorzystania i rozpowszechniania wyników doskonałości w dziedzinie wielojęzyczności i wspierania interesu publicznego w nauce języka.

RÓWNOŚĆ I INTEGRACJA

Program Erasmus+ dąży do promowania równości i integracji poprzez ułatwienie dostępu uczniom ze środowisk mniej uprzywilejowanych i z mniejszymi szansami w porównaniu do ich rówieśników.
Osoby te są w niekorzystnej sytuacji z powodu osobistych problemów czy przeszkód, które ograniczają lub uniemożliwiają im branie udziału w międzynarodowych projektach.
Przeszkody lub trudności, na które osoby te mogą się natknąć, są sklasyfikowane poniżej:

- niepełnosprawność (tj. uczestnicy ze specjalnymi potrzebami): ludzie z problemami psychicznymi (intelektualnymi, poznawczymi, uczenia się), fizycznymi, czuciowymi lub innymi;
- trudności w nauce: młodzież z trudnościami w uczeniu się, osoby przedwcześnie kończące naukę; osoby o niskich kwalifikacjach: młodzież ze słabymi wynikami w nauce;
- przeszkody ekonomiczne: osoby o niskim standardzie życia, niskich dochodach, uzależnione od systemu opieki społecznej, młodzi ludzie na długotrwałym bezrobociu i ubóstwie, ludzie bezdomni, ludzie z długami czy problemami finansowymi;
- różnice kulturowe: imigranci, uchodźcy, potomkowie rodzin imigranckich czy rodzin uchodźców; osoby należące do mniejszości narodowych lub etnicznych; ludzie nieprzystosowani językowo i z kulturowymi trudnościami integracyjnymi;
- problemy zdrowotne: osoby z przewlekłymi problemami zdrowotnymi, poważnymi chorobami lub zaburzeniami psychicznymi;
- bariery społeczne: ludzie dyskryminowani ze względu na płeć, wiek, pochodzenie, etniczność, wyznanie, orientację seksualną, niepełnosprawność itd.; osoby z ograniczonymi umiejętnościami społecznymi lub aspołeczne, albo z ryzykownymi zachowaniami; osoby w niepewnej sytuacji: (byli) przestępcy, (byli) narkomani lub alkoholicy, młodzi i/lub samotnie wychowujący rodzice; sieroty;
- przeszkody geograficzne: osoby z obszarów odległych lub wiejskich; osoby żyjące na małych wyspach lub terenach na uboczu; osoby z miejskich trudnych stref; osoby ze słabiej obsługiwanych obszarów (ograniczony transport publiczny, słaba infrastruktura).

OCHRONA I BEZPIECZEŃSTWO UCZESTNIKÓW

Ochrona i bezpieczeństwo uczestników biorących udział w projektach Erasmusa+ są ważnymi zasadami Programu. Wszystkie osoby biorące udział w Programie Erasmus+ powinny mieć okazję do pełnego wykorzystania możliwości rozwoju osobistego,

zawodowego oraz kształcenia. Może to być zapewnione tylko w bezpiecznym środowisku, które szanuje i chroni prawa wszystkich osób.

W tym celu każda organizacja uczestnicząca w Programie Erasmus+ musi posiadać skuteczne procedury i ustalenia w celu promowania i zagwarantowania bezpieczeństwa oraz ochrony uczestnikom projektu. W związku z tym wszyscy studenci, stażyści, praktykanci, uczniowie, dorośli, młodzież, pracownicy i wolontariusze zaangażowani w działalność na rzecz wymiany w ramach 1. i 2. Działania Kluczowego Programu Erasmus+ muszą być ubezpieczeni od ryzyka związanego z ich udziałem w tych działaniach. Oprócz Wolontariatu Europejskiego, który przewiduje konkretne polisy ubezpieczeniowe (patrz załącznik I do tego Przewodnika), Program Erasmus+ nie definiuje unikalnego formatu ubezpieczenia ani nie poleca konkretnych firm ubezpieczeniowych. Program pozostawia w gestii organizatorów projektu znalezienie najbardziej odpowiedniej polisy ubezpieczeniowej w zależności od rodzaju prowadzonego projektu i formatów ubezpieczeniowych dostępnych na poziomie krajowym. Ponadto nie jest konieczne zapisywanie się do konkretnego projektu ubezpieczenia, jeżeli uczestnicy są już objęci istniejącymi polisami ubezpieczeniowymi organizatorów projektu.

W innym przypadku, następujące obszary muszą zostać objęte:

- gdziekolwiek jest to wymagane, ubezpieczenia podróżne (w tym uszkodzenia lub utrata bagażu);
- odpowiedzialność osób trzecich (w tym, gdzie jest to właściwe, profesjonalne odszkodowania lub ubezpieczenia od odpowiedzialności);
- wypadek i poważna choroba (w tym trwała lub czasowa niesprawność);
- śmierć (w tym odesłanie do kraju w przypadku projektów realizowanych za granicą).

Jeśli ma to zastosowanie, zdecydowanie zaleca się posiadanie przez uczestników międzynarodowych projektów Europejskiej Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego. Jest to bezpłatna karta, która daje dostęp do niezbędnego leczenia. Świadczona jest opieka zdrowotna podczas tymczasowego pobytu w każdym z 28 krajów Unii Europejskiej, Islandii, Liechtensteinie, Norwegii i Szwajcarii, na tych samych warunkach i przy tych samych kosztach (bezpłatne w niektórych krajach), jak dla osób ubezpieczonych w tym kraju. Więcej informacji na temat karty i sposobów jej uzyskania dostępne jest na stronie http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559. Na koniec, jeśli projekty angażują młodzież poniżej 18. roku życia, biorące udział organizacje są zobowiązane do uzyskania wcześniejszej zgody uczestnictwa od rodziców lub osób działających w ich imieniu.

Jaka jest struktura Programu Erasmus+ ?

Aby osiągnąć swoje cele, Program Erasmus + realizuje następujące Działania:

1. DZIAŁANIE KLUCZOWE – MOBILNOŚĆ JEDNOSTEK

To Działanie Kluczowe wspiera:

- **Mobilność uczniów i pracowników**: możliwości dla studentów, stażystów, młodzieży i wolontariuszy, a także dla profesorów, nauczycieli, szkoleniowców, osób pracujących z młodzieżą, pracowników instytucji oświaty i organizacji społeczeństwa obywatelskiego w celu podjęcia nauki i/lub doświadczenia zawodowego w innym kraju;
- **Podwójne dyplomy magisterskie**: międzynarodowe zintegrowane badania programowe wysokiego szczebla dostarczone przez konsorcja instytutów szkolnictwa wyższego, przyznając pełne stypendia dla najlepszych studentów studiów magisterskich na całym świecie;
- **Gwarancja kredytu dla studentów studiów magisterskich**: studenci wyższych uczelni mogą uzyskać wspierany przez Program kredyt na wyjazd za granicę w celu uzyskania pełnego stopnia magisterskiego. Studenci powinni kierować się do banków krajowych lub oddziałów kredytów studenckich.

2. DZIAŁANIE KLUCZOWE - WSPÓŁPRACA W ZAKRESIE INNOWACJI I WYMIANY DOBRYCH PRAKTYK

To Działanie Kluczowe wspiera:

- Międzynarodową **Strategiczną Współpracę** mająca na celu rozwój inicjatyw skierowanych do jednej lub więcej dziedzin szkoleń, kształcenia młodzieży, wspierania innowacji, wymiany doświadczeń, know- how pomiędzy różnymi typami organizacji zaangażowanych w edukację, szkolenia i kształcenia młodzieży lub w innych odpowiednich dziedzinach. Niektóre działania związane z wymianą są obsługiwane w zakresie, w jakim przyczyniają się one do osiągnięcia celów projektu;
- **Koalicje naukowe** między instytucjami szkolnictwa wyższego i przedsiębiorstw, które mają na celu wspieranie innowacji, przedsiębiorczości, kreatywności, szans na zatrudnienie, wymiany wiedzy i/lub interdyscyplinarne nauczanie i uczenie się;
- **Sektor koalicji umiejętności** wspomagający projektowanie i realizację wspólnych szkoleń kształcenia zawodowego, programów, metod nauczania i szkolenia, opierając się na tendencjach w konkretnym sektorze gospodarczym i umiejętności niezbędnych w celu ich wykonania w jednym lub kilku dziedzinach zawodowych;
- **Projekty Zwiększania Kompetencji** wspomagające współpracę z Krajami Partnerskimi w dziedzinie szkolnictwa wyższego oraz młodzieży. Projekty Zwiększania Kompetencji mają na celu wsparcie organizacji/instytucji i systemów w procesie modernizacji i internacjonalizacji. Pewne działania na rzecz wymiany są obsługiwane w zakresie, w jakim przyczyniają się do realizacji celów projektu;
- IT wspiera platformy, takie jak **eTwinning**, **Europejską Platformę Nauczania Dla Dorosłych (EPALE), Europejski Portal Młodzieżowy**, oferujący współpracę w wirtualnej przestrzeni, bazę danych możliwości, społeczności praktyk i innych usług online przeznaczonych dla nauczycieli, trenerów i praktyków w dziedzinie

szkolnictwa oraz edukacji dorosłych, a także dla młodych ludzi, wolontariuszy i osób pracujących z młodzieżą w Europie i poza nią.

3. DZIAŁANIE KLUCZOWE - WSPARCIE DLA REFORM POLITYCZNYCH

To Działanie Kluczowe wspiera:

- **Wiedzę w dziedzinie edukacji, szkolenia i młodzieży** w oparciu o politykę i kontrolę w ramach strategii Europa 2020, w szczególności:
    - specyfiki dla danego kraju i analizy tematycznej, w tym poprzez współpracę z sieciami akademickimi;
    - uczenia się i wzajemnej oceny za pomocą **Otwartych Metod Koordynacji** w dziedzinie edukacji, szkolenia i młodzieży;
- **Przyszłe inicjatywy**, aby stymulowały rozwój innowacyjnej polityki wśród zainteresowanych stron oraz w celu umożliwienia władzy publicznej testowania skuteczności innowacyjnej polityki za pośrednictwem badań terenowych opartych na metodologii oceny dźwięku;
- **Poparcie dla europejskich narzędzi politycznych** w celu ułatwienia przejrzystości i uznawania kwalifikacji, a także transferu punktów, wspierania jakości, wsparcia weryfikacji nieformalnej i nieoficjalnej nauki, umiejętności zarządzania oraz doradztwa. Działanie to obejmuje również wsparcie dla sieci, która ułatwia europejską wymianę, kształcenie i mobilność pracy obywateli, jak również rozwój elastycznych ścieżek nauczania w różnych dziedzinach edukacji, szkoleń i młodzieży;
- **Współpracę z międzynarodowymi organizacjami** renomowanymi, z zapleczem analitycznym (takich jak OECD i Rady Europy) w celu wzmocnienia wpływu i wartości dodanej polityki w dziedzinie edukacji, szkoleń i młodzieży;
- **Dialog z zainteresowanymi stronami, politykę i promocję Programu** z władzami publicznymi, usługodawcami oraz interesariuszami w dziedzinie edukacji, szkoleń i młodzieży,
  które są niezbędne do podniesienia znajomości na temat Europy 2020, Edukacji i Szkoleń 2020, Europejskiej Strategii na Rzecz Młodzieży oraz innych europejskich programów polityki sektorowej, jak również zewnętrzny wymiar europejskiej edukacji, szkoleń i polityki młodzieżowej. Są one także istotne do stymulowania skutecznego wykorzystania wyników Programu i generowania konkretnych skutków.

INICJATYWY PROGRAMU JEAN MONNET

Inicjatywy Programu Jean Monnet będą wspierać:

- **Akademickie Moduły, Prezydia, Centra Doskonałości** w celu pogłębienia nauczania w dziedzinie integracji europejskiej zawarte w oficjalnym programie nauczania szkolnictwa wyższego, jak również do prowadzenia, monitorowania i nadzorowania badań w ramach europejskich treści, a także na innych poziomach edukacyjnych, takich jak szkolenia nauczycielskie i kształcenia obowiązkowe. Czynności te przeznaczone są również w celu dostarczenia szczegółowego nauczania na temat integracji europejskiej dla przyszłych specjalistów w dziedzinach, na które

jest zapotrzebowanie na rynku pracy, a jednocześnie mających na celu wspieranie, doradztwo i pomoc młodym pokoleniom nauczycieli i naukowców w ramach europejskiej integracji;

- **Debaty polityczne w świecie akademickim** popierane przez:
    a) **Sieci** w celu wzmocnienia współpracy pomiędzy różnymi uczelniami w całej Europie i na całym świecie, wspierania współpracy i tworzenia na wysokim poziomie platformy wymiany wiedzy z podmiotami publicznymi i służbami Komisji w sprawie bardzo istotnych zagadnień unijnych;
    b) **Projekty** dotyczące innowacji, wzajemnej wymiany i rozprzestrzeniania treści europejskich, których celem jest promowanie dyskusji, refleksji na tematy europejskie i poszerzanie wiedzy na temat Unii Europejskiej i jej procesów;
- **Pomoc dla instytucji i stowarzyszeń** w organizowaniu i prowadzeniu działalności statutowej stowarzyszeń zajmujących się badaniami i kwestiami europejskimi oraz publikowaniu faktów na temat Unii Europejskiej wśród szerszej publiczności zwiększającej aktywność europejskich obywateli. Inicjatywy Programu Jean Monnet zapewniają również dotacje operacyjne dla wybranych instytucji, które działają w interesie europejskim.
- **Badania i konferencje** przeprowadzane w celu dostarczenia władzom wykonawczym nowych spostrzeżeń, i konkretnych sugestii przez krytyczne i niezależne poglądy naukowe oraz pobudzenia do refleksji nad bieżącymi europejskimi kwestiami, w szczególności poprzez coroczne, duże międzynarodowe konferencje na istotne tematy polityczne z udziałem polityków, społeczeństwa obywatelskiego i naukowców najwyższego szczebla.

SPORT

Działania w dziedzinie sportu będą wspierać:

- **Wspólne Stosunki Partnerskie**, zmierzające do zwalczania dopingu na poziomie lokalnym, w szczególności w środowiskach rekreacyjnych, takich jak sport amatorski i fitness, wspierając zapobieganie i podnoszenie świadomości wśród podmiotów zaangażowanych w walkę z ustawianiem meczów, a także innowacyjne podejście do przemocy, walki z rasizmem i nietolerancją w sporcie. Stosunki Partnerskie zamierzają również wspierać wdrażanie zasad Unii Europejskiej dotyczących właściwego zarządzania w sporcie, europejskie wytyczne w sprawie podwójnych karier sportowców, strategię Unii Europejskiej w dziedzinie integracji społecznej i równych szans, jak również Europejskie Wytyczne Aktywności Fizycznych oraz zachęcanie do uczestnictwa w sporcie i aktywnościach fizycznych;
- **Niezarobkowe europejskie wydarzenia sportowe (non-profit)**, dotujące indywidualne organizacje odpowiedzialne za przygotowanie, organizację i kontrolę danego wydarzenia.
  Działania te będą obejmować organizację szkoleń dla sportowców i wolontariuszy w okresie przygotowań do imprez, ceremonii otwarcia i zamknięcia, zawodów, działań dodatkowych w czasie wydarzeń sportowych (konferencje, seminaria), a także realizację materiałów takich jak analiza czy opracowywanie planów w celu przyszłego wykorzystania.

- **Wzmocnienie bazy dowodowej dla kształtowania polityki** poprzez badania, gromadzenie danych, sondaże; sieci komputerowe; konferencje i seminaria, które propagują dobre praktyki z Krajów biorących udział w Programie, organizacje sportowe i wzmacnianie sieci na europejskim poziomie tak, aby krajowi członkowie tych sieci korzystali z efektu synergii i wymiany z ich partnerami;
- **Dialog z zainteresowanymi podmiotami europejskimi** będący corocznym Europejskim Forum Sportowym, czyli główną działalnością planowaną dla dialogu, która gromadzi około 300 zainteresowanych stron na poziomie europejskim. Inne doraźne spotkania i seminaria, dotyczące zapewnienia optymalnego dialogu z podmiotami sportowymi, mogą być również odpowiednio organizowane;
- **Pomoc w prezydenckich wydarzeniach sportowych,** organizowanych przez państwa członkowskie Unii Europejskiej sprawujące semestr prezydencji w Unii Europejskiej.

Jaki jest budżet programu?

Orientacyjne środki finansowe Programu to 14,774 miliardów euro na siedem lat (2014-2020) w ramach działu 1 programowania budżetowego UE. Budżet roczny został przyjęty przez Władzę Budżetową. Poszczególne etapy przyjęcia budżetu UE są zamieszczane na:

http://ec.europa.eu/budget/documents/budget_current_year_en.htm

Kto wdraża Program Erasmus+?

Komisja Europejska

Komisja Europejska jest organizacją ostatecznie odpowiedzialną za realizację Programu Erasmus+. Zarządza ona budżetem oraz ustala priorytety, cele oraz kryteria Programu na bieżąco. Ponadto, prowadzi oraz nadzoruje ogólne wdrażanie, działania stanowiące kontynuację projektu oraz ocenę Programu na poziomie Europejskim. Komisja Europejska również ponosi odpowiedzialność ogólną za nadzór i koordynację struktur odpowiedzialnych za wdrażanie Programu na poziomie krajowym.

Na poziomie Europejskim Agencja Wykonawcza do spraw Edukacji, Kultury i sektora Audiowizualnego Komisji europejskiej (Agencja Wykonawcza), jest odpowiedzialna za scentralizowane grupy Programu Erasmus+. Agencja wykonawcza zarządza pełnym cyklem tych projektów, od promocji Programu, przez analizę wniosków o środki, kontrolę projektów na miejscu, aż po upowszechnienie projektu oraz rezultatów Programu. Agencja Wykonawcza jest również odpowiedzialna za rozpoczęcie procedur zaproszenia do składania wniosków związanych z pewnymi objętymi Programem grupami które nie są nadmienione w tym Przewodniku.

Komisja Europejska, zwłaszcza przez Agencje Wykonawczą ,jest również odpowiedzialna za:

-przeprowadzanie badań w dziedzinach wspieranych przez Program;

-przeprowadzenie badań i opartych na faktach naukowych działań poprzez sieć Eurydice;

-poprawienie widoczności oraz wpływu Programu przez działania mające na celu rozpowszechnienie oraz wykorzystanie rezultatów działań Programu;

-Zapewnienie zarządzania kontraktowego oraz finansowania organów oraz sieci wspieranych przez Program Erasmus+;

-Zarządzanie zaproszeniami do składania ofert by zapewniać usługi w ramach Programu;

Agencje Krajowe

Wdrażanie Programu Erasmus+ jest głownie przeprowadzane przez Zarządzanie Pośrednie, co znaczy że Komisja Europejska powierza zadania związane z wykonaniem budżetu Agencjom Krajowym; celem tego podejścia jest sprowadzenie Programu Erasmus+ najbliżej jak to tylko możliwe do jego beneficjentów i by dostosować się do różnorodności w dziedzinie kształcenia, szkolenia i młodzieży danego kraju. Z tego powodu każde objęte Programem Państwo mianowało jedną lub więcej Agencję Krajową (w celu uzyskania szczegółów odnoście kontraktu, proszę zapoznać się z Aneksem IV tego Przewodnika). Agencje Krajowe promują oraz wdrażają Program na poziomie krajowym oraz są

odpowiedzialne za kontakt między Komisją Europejską oraz organizacjami na szczeblu lokalnym, regionalnym oraz krajowym które biorą udział w Programie. Ich zadaniem jest:

-Informowanie o Programie Erasmus+;

-Administrowanie jasnego oraz przejrzystego procesu selekcji formularzów aplikacyjnych które należy sfinansować w ich kraju;

-Kontrolowanie oraz ocenianie wdrażanie Programu w ich kraju;

-Wspieranie osób składających formularze aplikacyjne oraz organizacje uczestniczące przez cały czas trwania projektu;

-Skuteczne współpracowanie z siecią wszystkich Agencji Krajowych oraz Komisją Europejską;

-Zapewnienie widoczności Programu;

-Promowanie upowszechnienia oraz użycie rezultatów działań Programu na poziomie lokalnym i krajowym;

Co więcej, Agencje Krajowe odgrywają ważną rolę jako struktury pośrednie na rzecz rozwoju jakościowego Programu Erasmus+, poprzez:

- Wykonywanie działań – poza zadaniami związanymi z zarządzaniem pełnym czasem trwania projektu –które wspierają jakościowe Wdrażanie Programu i/lub powodują rozwój polityki w dziedzinach wspieranych przez Program;
- Wspieranie nowych członków i mniej uprzywilejowanych grup docelowych by wyeliminować przeszkody stojące na drodze do pełnego uczestnictwa w Programie;
- Poszukiwanie partnerów do współpracy wśród organów zewnętrznych by wzmocnić wpływ Programu w ich kraju.

Wspomagające podejście Agencji Krajowych ma na celu prowadzenie użytkowników Programu przez wszystkie fazy, poczynając od pierwszego kontaktu z Programem, przez proces aplikacji do realizacji projektu i oceny końcowej. Ta zasada nie jest sprzeczna z jasnością oraz przejrzystością procedur selekcji, lecz wynika z założenia że zagwarantowanie równych możliwości wszystkim wymaga udzielenia pomocy niektórym grupom docelowym Programu poprzez systemy doradztwa, kontroli, szkolenia czy wsparcia, stosownie do ich potrzeb.

Jakie inne organy biorą udział we wdrażaniu Programu?

Poza wyżej wymienionymi organami, we wdrażaniu Programu Erasmus+ wykorzystuje się dodatkowo fachową wiedzę następujących struktur:

Sieć Eurydice

Sieć Eurydice skupia się przede wszystkim na sposobie w jaki system edukacyjny w Europie jest zbudowany i zorganizowany na wszystkich poziomach, oraz ma na celu przyczynienie się do lepszego porozumienia między systemami w Europie. Również dostarcza ona analizy porównawcze na europejskim poziomie oraz konkretne informacje dla danego państwa w zakresie edukacji i młodzieży do organów odpowiedzialnych za system edukacyjny i politykę w Europie, co jest pomocne w procesie podejmowania decyzji.

Sieć Eurydice tworzy obszerne źródło informacji, w których skład wchodzą szczegółowe opisy oraz przeglądy krajowych systemów edukacyjnych (Krajowy system i polityka edukacji), porównawcze sprawozdania tematyczne poświęconych konkretnym tematom ważnym dla wspólnoty (Sprawozdania Tematyczne), wskaźniki oraz statystyki (seria Kluczowe dane o edukacji – Key Data Series), oraz serie faktów oraz danych liczbowych związanych z edukacją, takie jak Krajowe struktury edukacji, kalendarze szkolne, porównania zarobków nauczycieli oraz wymagana liczba godzin nauczania w danych krajach i na danych poziomach edukacji (Fakty i dane liczbowe).

Składa się ona z centralnej jednostki koordynacji usytuowanej w Agencji wykonawczej oraz jednostek krajowych których siedziby znajdują się w wszystkich krajach objętych Programem Erasmus+ oraz w Albanii, Bośni i Hercegowinie, Czarnogórze oraz Serbii.

Szczegóły na stronie internetowej Agencji wykonawczej (Executive Agency).

Krajowe służby wsparcia eTwinning.

Nauczyciele oraz szkoły będące częścią społeczności eTwinning otrzymują wsparcie od Narodowych Biur Kontaktowych. Są to organizacje mianowane przez właściwe władze krajowe. Pomagają one szkołom podczas procesu rejestracji, szukania partnera oraz aktywności projektu. Również promują one dane Działania, dostarczają nagrody oraz oznaczenia jakości oraz organizują aktywności związane z rozwojem zawodowym dla nauczycieli.

Narodowe Biura Kontaktowe są koordynowane przez Centralne Biura eTwinning, które są również odpowiedzialne za rozwój internetowej platformy eTwinning oraz organizacji aktywności zawodowych nauczycieli na poziomie europejskim.

Lista wszystkich usług, oraz informacje dodatkowe dostępne na:

http://www.etwinning.net/en/pub/get_support/contact.htm

Krajowe biura Erasmus+

W krajach partnerskich których dotyczy program, Krajowe biura Erasmus+ udzielają wsparcia Komisji, Agencji Wykonawczej oraz władzom lokalnym we wdrażaniu Programu Erasmus+. Są one punktem centralnym dla osób zaangażowanych w Program Erasmus+ w tych krajach, w ramach szkolnictwa wyższego. Przyczyniają się one do poprawy świadomości, wagi, efektywności oraz wpływu międzynarodowego wymiaru Programu Erasmus+.

Obowiązki Krajowych biur Erasmus+:

-Informowanie o działaniach Erasmus+ które są otwarte na uczestnictwo ich krajów w ramach szkolnictwa wyższego;

-Udzielanie rad oraz wsparcia potencjalnym wnioskodawcom;

-Kontrolowanie projektów Erasmus+;

-Koordynowanie lokalnej grupy Ekspertów do spraw reformy szkolnictwa wyższego;

-Kontrolowanie spuścizny Programu Tempus IV (2007-2013);

-Przyczynianie się do badań oraz wydarzeń;

-Wspieranie dialogu w dziedzinie polityki;

-Utrzymywanie kontaktu z władzami lokalnymi oraz delegacjami UE;

-Śledzenie polityki rozwoju w ramach szkolnictwa wyższego w swoim kraju;

Sieć ekspertów do spraw reformy szkolnictwa wyższego.

W krajach partnerskich zainteresowanych programem krajowa grupa ekspertów do spraw reformy szkolnictwa wyższego zapewniają doradztwo władzom lokalnym oraz osobom zaangażowanym by promować reformy oraz wspomagać postęp w szkolnictwie wyższym. Biorą oni udział w rozwoju polityki w ramach szkolnictwa wyższego w swoich krajach. Działania Krajowej grupy ekspertów do spraw reformy szkolnictwa wyższego opierając się na łączności typu „każdy z każdym". Każda grupa danego kraju ma od pięciu do dziesięciu członków. Są oni ekspertami do spraw szkolnictwa wyższego (rektorzy, prorektorzy, dziekani, przedstawiciele uczelni wyższych, pracownicy ds. kontaktów międzynarodowych, studenci itd.).

Do zadań ekspertów do spraw reformy szkolnictwa wyższego należy wspieranie:

-Rozwoju polityki edukacyjnej w ich krajach, który osiągają poprzez wspieranie modernizacji, procesów reform oraz strategii w ramach szkolnictwa wyższym, w ścisłej współpracy z zaangażowanymi władzami lokalnymi;

-Prowadzenie dialogu w dziedzinie polityki z UE w ramach szkolnictwa wyższego;

-Działania mającego na celu szkolenie oraz doradztwo dla osób zaangażowanych, zwłaszcza instytucji szkolnictwa wyższego oraz ich pracowników;

-Projektów Erasmus + (zwłaszcza tych wdrażanych w ramach Działań budujących potencjał – Capacity Building Action) przez upowszechnianie ich rezultatów i wyników, zwłaszcza najlepszych praktyk i innowacyjnych inicjatyw oraz wykorzystywanie ich do celów szkolenia.

Sieć Euroguidance.

Zadaniem Sieci Euroguidance jest promowanie wymiaru europejskiego w działalnościach związanych z poradnictwem i doradztwem zawodowym, oraz informowanie na temat mobilności. Sieć składa się z centrów Euroguidance, które znajdują się we wszystkich krajach objętych Programem oraz w krajach Bałkanów Zachodnich.

Szczegóły na stronie Agencji Wykonawczej.

Krajowe centra Europass.

Zadaniem Europass jest pomaganie osobom fizycznym w prezentacji oraz dokumentacji ich umiejętności oraz kwalifikacji w jasny i przejrzysty sposób w całej Europie. Inicjatywa ta wspiera komunikację pomiędzy osobami poszukującymi pracy oraz pracodawcami, jak również mobilność dla celów zawodowych lub edukacyjnych.

W każdym kraju (Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego, a także w Szwajcarii i Turcji), Krajowe Centra Europass koordynują wszystkie działania związane z dokumentami Europass. Są one pierwszym punktem kontaktu dla każdej osoby lub organizacji która chce dowiedź się więcej na ten temat lub wykorzystać Europass.

Szczegóły na: http://europass.cedefop.europa.eu/en/about/national-europass-centres

Biura uznawalności wykształcenia i wymiany międzynarodowej (BUWIWM).

Sieć BUWIWM zapewnia informacje na temat uznawalności świadectw oraz okresów studiów odbytych w innych krajach Europejskich, jak również rady na temat świadectw akademickich pochodzących z innych krajów, w państwach w których BUWIWM ma siedzibę. Sieć BUWIWM przekazuje wiarygodnie doradztwo instytucjom, studentom, doradcom, rodzicom, nauczycielom, przyszłym pracodawcom lub każdemu kto wyjeżdża za granicę w celach zawodowych bądź edukacyjnych.

Komisja Europejska wspiera działalność sieci BUWIWM poprzez wyminę informacji i doświadczeń między krajami, jak również poprzez rozpoznawanie tzw. dobrych praktyk, analizę porównawczą systemów oraz polityki w tej dziedzinie, oraz dyskusję i analizę zagadnień istotnych dla wspólnej polityki edukacyjnej.

Szczegóły na: http://www.enic-naric.net/

Zespół Ekspertów ECVET.

Zespół Ekspertów ECVET zapewnia doradztwo celem wsparcia wdrażania europejskiego systemu transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym (ECVET). Promują dostosowanie oraz użycie ECVET w krajach objętych Programem, oraz świadczą doradztwo właściwym organom oraz instytucjom kształcenia i szkolenia zawodowego.

Szczegóły na: http://www.ecvet-team.eu/

Centra współpracy SALTO.

Celem Centr współpracy SALTO jest pomoc w polepszeniu jakości projektów Erasmus+ w dziedzinie młodzieży. Przez ich ukierunkowanie tematyczne (Uczestnictwo, Włączenie, Szkolenie i współpraca, Informacje, Różnorodność kulturalna) oraz geograficzne (Kraje Partnerstwa Wschodniego i Rosja, Południowe Kraje Śródziemnomorskie, Kraje Bałkanów Zachodnich) przekazują zasoby, informacje oraz szkolenie w konkretnych dziedzinach dla Agencji Krajowych i innych podmiotów zajmujących się pracą z młodzieżą, oraz promowaniem uznania nieformalnego i pozaformalnego uczenia się.

Ich praca uwzględnia:

-Organizowanie kursów szkoleniowych, wizyt studyjnych, forów oraz działalności służącej budowaniu przedsięwzięć partnerskich;

-Rozwój i dokumentację szkoleń oraz sposobów i narzędzi pracy z młodzieżą;

-Tworzenie sprawozdań z Europejskich działalności szkoleniowych, które są dostępne dla osób pracujących z młodzieżą przez Europejski kalendarz szkoleń (European training calendar);

- Wydawanie praktycznych publikacji;

- Udzielanie aktualnych informacji o pracy z młodzieżą w Europie i rożnych priorytetach;

- Prowadzenie bazy danych instruktorów i innych osób zajmujących się pracą z młodzieżą i szkoleniem młodzieży;

-Koordynowanie wdrażania Youthpass;

-Przeprowadzanie akredytacji Wolontariatu Europejskiego w krajach partnerskich sąsiadujących z UE.

Szczegóły na: http://www.salto-youth.net/

Otlas – narzędzie do wyszukiwania partnerów.

Otlas jest jednym z narzędzi opracowanych i obsługiwanych przez Centra Współpracy SALTO. Jest to internetowe narzędzie do wyszukiwania partnerów dla organizacji w dziedzinie młodzieży. Organizacje mogą zarejestrować swoje informacje kontaktowe oraz dziedziny którymi się zajmują w narzędziu Otlas, oraz wysyłać zaproszenia do partnerstwa w realizowaniu pomysłów związanych z projektami.

Szczegóły na: http://www.salto-youth.net/otlas oraz http://www.otlas.eu/

Sieć Eurodesk.

Sieć Eurodesk udziela informacji zarówno młodym ludziom, jak i osobom pracującym z młodzieżą, w odniesieniu do możliwości które oferuje im Europa w dziedzinie edukacji, szkolenia i młodzieży, oraz uczestnictwie młodych ludzi w działalnościach europejskich.

Sieć Eurodesk, która jest obecna we wszystkich państwach objętych Programem i koordynowana na poziomie europejskim przez Biuro Eurodesk w Brukseli (Eurodesk Brussels-link Office), odpowiada na pytania, udziela informacji o możliwościach finansowania działań, organizuje wydarzenia i wydaje publikacje. Eurodesk również przyczynia się do aktywizacji Europejskiego Portalu Młodzieżowego.

Europejski Portal Młodzieżowy zawiera informacje europejskie oraz z poszczególnych krajów członkowskich, a także przedstawia możliwości, które mogą zainteresować młodych ludzi którzy żyją, uczą się bądź pracują w Europie. Portal zawiera informuje w zakresie ośmiu głównych tematów, obejmuje 33 kraje i jest dostępny w 27 językach.

By przejść do strony Europejskiego portalu młodzieżowego, odwiedź http://europa.eu/youth/pl

Szczegóły dotyczące Eurodesk na:

http://www.eurodesk.org/edesk/

Kto może uczestniczyć w Programie Erasmus+?

Osoby fizyczne – studenci, osoby szkolone, praktykanci, uczniowie, uczniowie dorośli, młodzież, ochotnicy, profesorowie, nauczyciele, instruktorzy, profesjonaliści reprezentujący organizacje działające w sektorze edukacji, szkolenia i młodzieży są głównymi grupami docelowymi Programu. Program dociera jednak do tych osób za pośrednictwem organizacji, instytucji, organów czy grup które organizują tego typu działania. Tak więc, warunki przystąpienia do Programu są związane z następującymi dwoma podmiotami: „uczestnicy" (osoby fizyczne biorące udział w Programie) oraz „organizacje uczestniczące w programie"(uwzględniając także grupy młodych ludzi działające w dziedzinie pracy z młodzieżą, ale niekoniecznie w kontekście organizacji młodzieżowych, również nazywane nieformalnymi grupami młodzieży). Warunki uczestnictwa zarówno dla „uczestników" jak i „organizacji uczestniczących w programie" są zależne od kraju z których się wywodzą.

Uczestnicy

Zasadniczo, uczestnicy programu Erasmus+ muszą być wywodzić się z kraju objętego Programem. Niektóre Działania, zwłaszcza te z dziedziny szkolnictwa wyższego czy grup młodzieży, są również otwarte na uczestników z Krajów Partnerskich.

Konkretne warunki uczestnictwa w projekcie Erasmus+ zależą od rodzaju działań, które są rozważane.

Ogólnie rzecz ujmując:

-Dla projektów w dziedzinie szkolnictwa wyższego, głównymi grupami docelowymi są: studenci szkolnictwa wyższego (pierwszego, drugiego lub trzeciego stopnia), profesorowie lub nauczyciele pracujący w szkolnictwie wyższym, pracownicy instytucji szkolnictwa wyższego, instruktorzy i profesjonaliści pracujący w firmach;

-Dla projektów w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego, głównymi grupami docelowymi są: praktykanci i studenci kształcenia zawodowego, zawodowcy i instruktorzy kształcenia zawodowego, pracownicy organizacji zajmujących się początkowym kształceniem zawodowym, instruktorzy i profesjonalności pracujący w firmach;

-Dla projektów w dziedzinie edukacji szkolnej, głównymi grupami docelowymi są: przewodniczący szkół, pracownicy szkół oraz nauczyciele, uczniowie przeszkól, uczniowie szkoły podstawowych oraz gimnazjów;

-Dla projektów w dziedzinie edukacji dorosłych, głównymi grupami docelowymi są: członkowie organizacji edukacji dorosłych, instruktorzy, pracownicy oraz uczniowie organizacji edukacji dorosłych;

-Dla projektów w dziedzinie młodzieży, głównymi grupami docelowymi są: młodzi ludzie od lat 13 do lat 30*, osoby pracujące z młodzieżą, pracownicy oraz członkowie organizacji działających w dziedzinie młodzieży;

-Dla projektów w dziedzinie sportu, głównymi grupami docelowymi są: zawodowcy oraz ochotnicy w dziedzinie sportu, sportowcy oraz trenerzy.

Aby uzyskać więcej szczegółów dotyczących uczestnictwa w konkretnych grupach, proszę zapoznać się z Częścią B oraz Aneksem I tego przewodnika.

Organizacje uczestniczących w programie

Projekty Erasmus+ są zatwierdzane oraz zarządzane przez organizacje uczestniczące i reprezentujące uczestników. Jeżeli dany projekt zostaje przyjęty, organizacja uczestnicząca która złożyła aplikacje zostaje beneficjentem dofinansowania od Programu Erasmus+. Beneficjenci podpisują zgodę na dofinansowanie, lub otrzymują umowę o dofinansowanie, która upoważnia ich do otrzymywania wsparcia finansowanego na rzecz realizacji ich projektu (umowy o dofinansowanie nie są przedstawiane uczestnikom). Niektóre grupy Programu są również otwarte na nieformalne grupy młodzieży.

Organizacje uczestniczące w Programie Erasmus+ muszą zasadniczo mieć siedzibę w kraju objętym Programem. Niektóre Działania są również otwarte na organizacje uczestniczące z Krajów Partnerskich, zwłaszcza w dziedzinie szkolnictwa wyższego i młodzieży.

Konkretne warunki uczestnictwa w projekcie Erasmus+ zależą od rodzaju grupy wspieranej przez Program. Zasadniczo, Program jest otwarty na każdą organizację działającą w dziedzinie szkolnictwa, szkolenia, młodzieży czy sportu. Wiele grup jest również otwartych na uczestnictwo innych podmiotów na rynku pracy.

Aby uzyskać więcej szczegółów proszę zapoznać się z Częścią B oraz Aneksem I tego przewodnika.

---

*Limity wiekowe różnią się w zależności od typu Działań. Aby uzyskać więcej szczegółów proszę zapoznać się z Częścią B oraz Aneksem I tego przewodnika.

Proszę również zwrócić uwagę na poniższe:

Dolny limit wieku - uczestnicy muszą osiągnąć minimalny wiek do dnia zaczęcia działania.

Górny limit wieku - uczestnicy nie mogą mieć więcej lat niż podany wiek maksymalny w ostatnim dniu składania formularzy.

KRAJE UPRAWNIONE DO UCZESTNICTWA W PROGRAMIE

Program Erasmus+ otwarty jest dla następujących krajów:

KRAJE PROGRAMU

Poniższe kraje mogą w pełni brać udział w działaniach Programu Erasmus+:

Kraje Członkowskie Unii Europejskiej (EU)[3]			
Belgia	Grecja	Litwa	Portugalia
Bułgaria	Hiszpania	Luksemburg	Rumunia
Republika Czeska	Francja	Węgry	Słowenia
Dania	Chorwacja	Malta	Słowacja
Niemcy	Włochy	Holandia	Finlandia
Estonia	Cypr	Austria	Szwecja
Irlandia	Łotwa	Polska	Wielka Brytania

Kraje uczestniczące w programie spoza Unii Europejskiej		
kraje byłej Jugosławii	Lichtenstein	Szwajcaria
Macedonia	Norwegia	Turcja
Islandia		

KRAJE PARTNERSKIE

Poniższe kraje mogą brać udział w niektórych działaniach Programu, będąc podmiotem szczególnych kryteriów bądź warunków (więcej informacji znajduje się w Części B Aneksu I Przewodnika):

KRAJE PARTNERSKIE SĄSIADUJĄCE Z UE[4]

Wschodnie Kraje Partnerskie:	Armenia, Azerbejdżan, Białoruś, Gruzja, Mołdawia, Ukraina
Południowe Kraje Morza Śródziemnego:	Algieria, Egipt, Izrael, Jordania, Liban, Libia, Maroko, Palestyna, Syria, Tunezja
Zachodnie Bałkany:	Albania, Bośnia i Hercegowina, Kosowo[5], Czarnogóra, Serbia
Inne:	Federacja Rosyjska

INNE KRAJE PARTNERSKIE

Niektóre działania Programu otwarte są dla wszystkich Krajów Partnerskich na świecie. Jednak, dla niektórych działań Programu zakres geograficzny jest mniej szeroki. W celu uzyskania szczegółowych informacji, należy zajrzeć do szczegółowego opisu działań Programu w Części B Przewodnika.

[3] Osoby z Krajów i Terytoriów Zamorskich (OCT), oraz odpowiednie publiczne i/lub prywatne organy i instytucje OCT uprawnione są do udziału w Programie Erasmus+ i są tym samym podmiotami regulaminu i dyspozycji Programu, tak jak Kraj Członkowski z którym są związane. Lista krajów, których dotyczy powyższy zapis, znajduje się aneksie 1A do decyzji Rady z 27 listopada 2001 w sprawie krajów i terytoriów zamorskich Wspólnoty Europejskiej (2200/822/EC), OJ L 314 z 30 listopada 2001.

[4] Kryteria uprawniające do udziału w programie sformułowane w notatce komisji Nr 2013/C-205/05 (OJEU C-205 z 19/07/2013, str. 9-11) są stosowane w całym Przewodniku.

[5] Określenie to zastosowane zostało bez uprzedzeń na tle pozycji bądź statusu oraz jest w zgodzie z UNSCR 1244 oraz Opinią MTS dotyczącą deklaracji niepodległości Kosowa.

WYMAGANIA ZWIĄZANE Z WIZĄ I POZWOLENIEM NA POBYT

Uczestnicy projektów Programu Erasmus+ mogą potrzebować wizę w celu pobytu zagranicą w Kraju Programu bądź Kraju Partnerskim, w którym realizowany będzie projekt. Obowiązkiem wszystkich organizacji uczestniczących w Programie jest zapewnienie wymaganych pozytywnych autoryzacji (wiz krótkiego lub długiego pobytu lub pozwolenia na pobyt) przed uruchomieniem projektu. Zalecane jest, aby wymagane autoryzacje zostały zainicjowane przez kompetentne władze z dużym wyprzedzeniem, gdyż proces ten może trwać kilka tygodni. Narodowe Agencje oraz Agencja Wykonawcza mogą udzielać dalszych porad i pomocy w zakresie wiz, pozwoleń na pobyt, ubezpieczenia, itd. Portal Imigracyjny UE zawiera ogólne informacje na temat wiz i pozwoleń na pobyt, zarówno dla pobytów krótko- i długoterminowych:

http://ec.europa.eu/immigration/tab2.do?subSec=11&language=7$en

CZĘŚĆ B - INFORMACJE DOTYCZĄCE DZIAŁAŃ ZAWARTYCH W PRZEWODNIKU

W tej części czytelnik znajdzie następujące informacje dotyczące wszystkich Działań zawartych w przewodniku po Programie Erasmus+:

- opis celów działań i oczekiwanych efektów;
- opis wspieranych działań;
- tabele prezentujące kryteria używane do oceniania propozycji projektów;
- dodatkowe informacje pomocne w dobrym zrozumieniu rodzajów wspieranych projektów;
- opis zasad finansowania.

Przed złożeniem wniosku, wnioskodawcom zaleca się dokładne przeczytanie całej sekcji dotyczącej działań, w ramach których składa się wniosek. Wnioskodawcom zaleca się także dokładne przeczytanie dodatkowych informacji zawartych w Załączniku I tego Przewodnika.

Kształcenie i Szkolenie

(Możliwości w szkolnictwie wyższym, kształceniu i szkoleniu zawodowym, edukacji szkolnej oraz kształceniu dorosłych)

JAKIE DZIAŁANIA SĄ WSPIERANE?

Następujące rozdziały „Działania Kluczowe 1”, „Działania Kluczowe 2”, oraz „Działania Kluczowe 3” przedstawiają konkretne działania zaplanowane, by osiągnąć cele Programu w zakresie kształcenia i szkolenia. Pośród nich te, które połączone są głównie, ale nie wyłącznie, z obszarem kształcenia i szkolenia to:

- projekty mobilności dla osób uczących się i kadry szkolnictwa wyższego oraz kształcenia i szkolenia zawodowego (VET);
- projekty mobilności dla kadry edukacji szkolnej oraz kształcenia dorosłych;
- Podwójny Dyplom Magistra;
- Partnerstwo Strategiczne;
- Sojusze Na Rzecz Wiedzy;
- Sojusze Na Rzecz Umiejętności Sektorowych.

Rozdział „Działania Kluczowe 3" dostarcza także informacji na temat Działań dotyczących analizy polityki i partnerstwa w uczeniu się, potencjalnych inicjatyw, narzędzi i sieci, współpracy z międzynarodowymi organizacjami oraz dialogu z zainteresowanymi stronami i organizacjami partnerskimi, które będą promowane w ramach programu Erasmus+ na rzecz systemów edukacji i szkolenia. Działania te będą wdrażane przez zaproszenie do składania wniosków, zarządzane bezpośrednio przez Komisję Europejską lub jej Agencję Wykonawczą. By uzyskać więcej informacji, proszę odwiedzić strony internetowe Komisji oraz Agencji.

Jakie są cele tych działań?
Konkretne cele

Sprecyzowane cele Programu Erasmus+ w zakresie edukacji i szkolenia to:

- zwiększenie poziomu podstawowych kompetencji i umiejętności, w odniesieniu do ich związku z rynkiem pracy oraz wkładu w spójne społeczeństwo, w szczególności przez zwiększenie szans na mobilność edukacyjną, a także przez wzmocnienie współpracy pomiędzy edukacją i szkoleniem, a rynkiem pracy;
- wspieranie podnoszenia jakości, innowacyjności oraz umiędzynarodowienie na poziomie instytucji kształcenia i szkolenia, w szczególności przez udoskonalenie międzynarodowej współpracy pomiędzy organizatorami kształcenia i szkolenia oraz innymi zainteresowanymi stronami;
- promowanie powstawania i wzbudzanie świadomości dotyczącej europejskiego obszaru uczenia się przez całe życie, który ma na celu uzupełnianie reform polityki na szczeblu krajowym oraz wsparcie modernizacji systemów edukacji i szkolenia, w szczególności przez wzmocnienie współpracy w dziedzinie polityki, lepsze wykorzystanie narzędzi przejrzystości i uznania UE oraz rozpowszechnianie dobrych praktyk;
- wzmocnienie międzynarodowego wymiaru kształcenia i szkolenia, wskutek współpracy między Programem i instytucjami kraju partnerskiego w obszarze kształcenia i szkolenia zawodowego oraz szkolnictwa wyższego, poprzez zwiększanie atrakcyjności europejskich instytucji szkolnictwa wyższego oraz wspieranie działań zewnętrznych UE, w tym jej celów rozwoju. To z kolei uda się osiągnąć dzięki promowaniu mobilności i współpracy między Programem i instytucjami kształcenia wyższego kraju partnerskiego oraz ukierunkowane rozwijanie umiejętności w krajach partnerskich;

- udoskonalenie nauczania i uczenia się języków obcych oraz promowanie szerokiej różnorodności językowej unii europejskiej i świadomości międzykulturowej;

PRIORYTETY

Zgodnie z rocznym programem prac przyjętym przez Komisję, realizowane będą następujące priorytety:

- rozwijanie umiejętności podstawowych oraz interdyscyplinarnych, takich jak przedsiębiorczość, umiejętności cyfrowe i wielojęzyczność we wszystkich obszarach edukacji i szkolenia, przy zastosowaniu innowacyjnych postaw pedagogicznych nakierowanych na studenta oraz opracowanie odpowiednich metod oceniania i certyfikacji w oparciu o efekty w nauce;
- zwiększenie udziału technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) w nauczaniu i uczeniu się, dzięki wsparciu nauki i dostępowi do otwartych zasobów edukacyjnych w obszarze edukacji i kształcenia, wspieraniu nauczania i praktyk oceniania opartych na ICT oraz przez promowanie przejrzystości praw i obowiązków użytkowników i twórców treści cyfrowej;
- promowanie silniejszej spójności pomiędzy różnymi unijnymi i krajowym narzędziami przejrzystości i uznania tak, aby upewnić się, że umiejętności i kwalifikacje mogą być łatwo rozpoznawalne za granicą.
- wspieranie dostosowania finansowania i inwestycji w dziedzinie kształcenia i szkolenia do nowych potrzeb oraz rozwoju dostępu do usprawnionego finansowania zwiększania kompetencji, w szczególności przez partnerstwo i dzielenie kosztów; stymulowanie debat na temat efektywnego i zrównoważonego inwestowania w kształcenie i szkolenie na poziomie europejskim i krajowym z udziałem wszystkich zainteresowanych stron.

Dodatkowo:

- w odniesieniu do szkolnictwa wyższego: priorytet zostanie nadany projektom, które przyczyniają się do modernizacji szkolnictwa wyższego w Europie, co przedstawiono w Europejskim Planie Modernizacji w 2011 roku.
- w odniesieniu do kształcenia i szkolenia zawodowego: priorytet będzie nadawany projektom, które wspomagają partnerstwo pomiędzy kształceniem i zatrudnieniem (szczególnie, jeśli chodzi o firmy i partnerów społecznych), rozwój zdobywanych w krótkim cyklu policealnych lub wyższych kwalifikacji zgodnie z europejskimi ramami kwalifikacji i które koncentrują się na obszarach potencjalnego wzrostu lub obszarach, gdzie brakuje umiejętności, oraz dostosowują politykę VET do lokalnych, regionalnych i krajowych strategii na rzecz rozwoju gospodarczego.
- w odniesieniu do edukacji szkolnej priorytet zostanie nadany projektom wspierającym poprawę osiągnięć młodych ludzi, szczególnie tych narażonych na przedwczesne ukończenie nauki i o niskich kwalifikacjach podstawowych, w tym poprzez dostępne wysokiej jakości usługi wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem. Ponadto,

priorytetowo traktowane będą projekty mające na celu przegląd i wzmocnienie profilu zawodowego nauczania.

- w odniesieniu do kształcenia dorosłych: priorytet zostanie nadany projektom przyczyniającym się do zmniejszenia ilości dorosłych o niskich kwalifikacjach (przekwalifikowanie i podnoszenie kwalifikacji osób dorosłych), w tym przez zwiększenie środków zachęcających do podejmowania kształcenia dla dorosłych, przez dostarczenie informacji na temat dostępu do usług kształcenia ustawicznego, takich jak informacje na temat walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego oraz poradnictwa zawodowego, a także przez oferowanie możliwości nauki dostosowanych do poszczególnych uczniów.

W okresie 2014 - 2020, 77,5 % budżetu zostanie przeznaczone na działania w zakresie kształcenia i szkolenia, a dodatkowe 3,5% przeznaczone zostanie na Instrument Gwarancji Kredytów Studenckich.

Młodzież

(pozaformalne i nieformalne możliwości kształcenia młodzieży)

Jakie działania są wspierane?

Następujące rozdziały „Działania Kluczowe 1", „Działania Kluczowe 2", oraz „Działania Kluczowe 3" przedstawiają konkretne działania zaplanowane tak, aby osiągnąć cele Programu w zakresie młodzieży. Pośród nich te, które dotyczą głównie, ale nie wyłącznie, zagadnień młodzieży (pozaformalne i nieformalne kształcenie) to:

- projekty mobilności dla młodych ludzi (wymiany młodzieżowe i Wolontariat Europejski) oraz dla osób pracujących z młodzieżą;
- wydarzenia Wolontariatu Europejskiego organizowane na dużą skalę;
- Partnerstwo Strategiczne;
- Zwiększanie Umiejętności wśród młodzieży;
- spotkania młodych ludzi i osób decyzyjnych w kwestii młodzieży;

Rozdział „Działania Kluczowe 3" dostarcza także informacji na temat działań dotyczących analizy polityki i partnerstwa w uczeniu się, potencjalnych inicjatyw, narzędzi i sieci, współpracy z międzynarodowymi organizacjami oraz dialogu z zainteresowanymi stronami i organizacjami partnerskimi, które będą promowane w ramach programu Erasmus+ na rzecz systemów młodzieżowych. Działania te będą wdrażane przez zaproszenie do składania wniosków, zarządzane bezpośrednio przez Komisję Europejską lub jej Agencję Wykonawczą. Aby uzyskać więcej informacji, proszę odwiedzić strony internetowe Komisji oraz Agencji.

JAKIE SĄ CELE TYCH DZIAŁAŃ?

KONKRETNE CELE

Sprecyzowane zamiary Programu Erasmus+ w kwestii młodzieży to:

- podniesienie poziomu podstawowych kompetencji i umiejętności młodych ludzi, w tym tych z mniejszymi szansami, ale również popieranie uczestniczenia w demokratycznym życiu Europy i na rynku pracy, aktywnej postawy obywatelskiej, dialogu międzykulturowego, integracji społecznej i solidarności, w szczególności poprzez zwiększenie szans mobilności edukacyjnej dla młodzieży, osób pracujących z młodzieżą lub organizacji młodzieżowych i liderów młodzieżowych, a także poprzez wzmocnienie powiązań w zakresie młodzieży i rynku pracy;
- wspieranie podnoszenia jakości pracy z młodzieżą, w szczególności przez poprawę współpracy pomiędzy organizacjami zajmującymi się młodzieżą i/lub innymi zainteresowanymi stronami;
- uzupełnienie reform politycznych na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym oraz wspieranie rozwoju wiedzy i polityki młodzieżowej opartej na faktach, jak również uznanie uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w szczególności poprzez wzmocnienie współpracy w dziedzinie polityki, lepsze wykorzystanie europejskich narzędzi przejrzystości i uznania oraz rozpowszechnianie dobrych praktyk;
- wzmocnienie międzynarodowego wymiaru działania młodzieży oraz roli osób pracujących z młodzieżą, a także organizacji, jako struktur wsparcia dla młodych ludzi w uzupełnieniu działań zewnętrznych UE, w szczególności przez promowanie mobilności i współpracy między zainteresowanymi stronami Programu i krajów partnerskich, a organizacjami międzynarodowymi, poprzez ukierunkowane rozwijanie umiejętności w krajach partnerskich.

PRIORYTETY

- promowanie integracji społecznej i dobrobytu, w szczególności poprzez projekty służące rozwiązaniu problemu bezrobocia wśród młodzieży (a także przez projekty mające na celu wzrost udziału bezrobotnej młodzieży w programie);
- promowanie zachowań prozdrowotnych, w szczególności poprzez zachęcanie do uprawiania sportu i spędzania czasu na świeżym powietrzu, jako sposób krzewienia zdrowego stylu życia, a także wspierania integracji społecznej i aktywnego udziału młodych ludzi w społeczeństwie;
- podnoszenie świadomości na temat obywatelstwa UE i praw, które się z nim wiążą lub stymulowanie aktywnego uczestnictwa młodych ludzi w kształtowaniu polityki UE. Szczególny nacisk zostanie położony na projekty mające na celu zachęcanie do uczestnictwa w europejskich wyborach w 2014 roku, dzięki czemu młodzi ludzie będą mogli zachować się jak aktywni, poinformowani obywatele;
- rozwijanie podstawowych i interdyscyplinarnych umiejętności takich, jak przedsiębiorczość, umiejętności cyfrowe i wielojęzyczność w zakresie młodzieży, z wykorzystaniem innowacyjnych i skoncentrowanych na uczniu podejścia

pedagogicznego oraz opracowanie odpowiednich metod oceny i certyfikacji opartych na efektach w nauce;

- zwiększenie wykorzystania ICT w pracy z młodzieżą i pozaformalnym zdobywaniu wiedzy, dzięki wsparciu nauki i dostępowi do otwartych zasobów edukacyjnych (OER) w zakresie młodzieży, wspieranie nauczania i praktyk oceniania opartych na ICT oraz przez promowanie przejrzystości praw i obowiązków użytkowników i twórców treści cyfrowej;
- promowanie silniejszej spójności pomiędzy różnymi unijnymi i krajowym i narzędziami przejrzystości i uznania tak, aby upewnić się, że umiejętności i kwalifikacje mogą być łatwo rozpoznawalne poza granicami.

W okresie 2014 - 2020, 10% budżetu zostanie przeznaczone na wsparcie pozaformalnych i nieformalnych możliwości kształcenia młodzieży.

Trzy Działania Kluczowe

Działania w obszarach kształcenia i szkolenia oraz młodzieży będą powszechnie przedstawione w następujących rozdziałach biorąc pod uwagę, że:

- wszystkie te działania zorganizowane są w oparciu o trzy działania kluczowe;
- kilka działań służy wsparciu celów zarówno w obszarze kształcenia i szkolenia, jak i młodzieży;
- Program Erasmus+ ma za zadanie promować synergię, współpracę i twórczą wymianę pomiędzy różnymi obszarami.

Takie podejście pozwoli również uniknąć zbędnych powtórzeń w tym przewodniku.

DZIAŁANIE KLUCZOWE 1: Wymiana zagraniczna w celach edukacyjnych

Jakie działania są wspierane?

To Kluczowe Działanie wspiera:

- Projekty wymiany w zakresie kształcenia, szkolenia i pracy z młodzieżą;
- Wydarzenia organizowane na dużą skalę przez Wolontariat Europejski;
- Podwójny dyplom magistra;
- Gwarancja kredytu dla studentów studiów magisterskich;

Oczekuje się, że powyższe działania przyniosą pozytywne i długotrwałe efekty osobom i organizacjom biorącym udział w projekcie, jak i strategiom, w których takie działania są zawarte.

Jeżeli chodzi o studentów, stażystów, praktykantów, młodzież i wolontariuszy, czynności związane z wymianą mają za zadanie przynieść poniższe rezultaty:

- poprawienie wydajności uczenia się;
- zwiększenie szans zatrudnienia i rozwoju kariery;
- zwiększenie poczucia inicjatywy i przedsiębiorczości;
- zwiększenie pewności siebie i usamodzielnienia;
- poprawienie znajomości języka obcego;
- zwiększenie świadomości międzykulturowej;
- zwiększenie aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym;
- poszerzenie wiedzy o projekcie europejskim i wartościach Unii Europejskiej;
- zwiększenie motywacji do dalszej (formalnej lub nieformalnej) edukacji lub stażu za granicą, po ukończeniu nauki.

Jeżeli chodzi o pracowników szkół, wychowawców pracujących z młodzieżą i innych przedstawicieli placówek oświatowych, oczekuje się, że czynności związane z wymianą mają za zadanie dać takie rezultaty jak:

- poprawienie umiejętności, związanych z ich profilem zawodowym (nauczanie, szkolenie, praca z młodzieżą, itd.);
- szersze rozumienie praktyk, polityk i systemów w dziedzinie wychowania, kształcenia i pracy z młodzieżą w innych krajach;
- zwiększenie zdolności do wprowadzania zmian w zakresie unowocześnienia i międzynarodowego otwarcia ich placówek oświatowych;
- większe zrozumienie związków między formalną i nieformalną edukacją, szkoleniem zawodowym i odpowiednio rynkiem pracy;
- lepsza jakość pracy i działań na korzyść studentów, stażystów, praktykantów, uczniów młodszych i w wieku dojrzałym oraz młodzieży i wolontariuszy;
- większe zrozumienie i wrażliwość na różnorodność socjalną, językową i kulturalną;
- zwiększona zdolność reagowania na potrzeby wynikające z niekorzystnej sytuacji;
- zwiększenie wsparcia i promocja aktywności ruchowych uczniów;
- zwiększone możliwości rozwoju zawodu i kariery zawodowej;
- poprawienie kompetencji znajomości języków obcych;
- zwiększenie motywacji i satysfakcji w ich codziennej pracy;

Spodziewa się, że działania wspierane przez tę akcję wpłyną na organizacje biorące udział w projekcie w następujący sposób:

- zwiększenie zdolności do działania na poziomie Unii Europejskiej/międzynarodowym: usprawnienie zarządzania i strategii internacjonalizacji; wzmocnienie współpracy z partnerami zagranicznymi; zwiększenie przydziału środków finansowych (innych niż fundusze Unii Europejskiej) do zorganizowania projektów Unii Europejskiej/międzynarodowych; zwiększenie jakości przygotowania, realizacji, kontroli i obserwacji projektów Unii Europejskiej/międzynarodowych;
- innowacyjny i ulepszony sposób działania na rzecz grup docelowych przez zapewnienie np.: większej ilości atrakcyjnych programów dla studentów, stażystów, praktykantów, młodzieży i wolontariuszy zgodnie z ich potrzebami i oczekiwaniami; podniesienie kwalifikacji nauczycieli i osób prowadzących szkolenia; ulepszone procesy uznawania i walidacji kompetencji zdobytych podczas okresów nauki za granicą; bardziej efektywne działania na korzyść lokalnych społeczności; ulepszone praktyki i metody pracy z młodzieżą aktywnie angażujące młodych ludzi i/lub zajmujące się grupami ludzi pokrzywdzonych przez los, itd.
- bardziej nowoczesne, dynamiczne, wierne i profesjonalne środowisko wewnątrz organizacji: gotowe by połączyć dobre działania i nowe metody z codziennymi czynnościami; otwarte na współdziałanie z organizacjami aktywnymi na różnych polach: socjalnym, edukacyjnym i zatrudnienia; strategiczne planowanie rozwoju zawodowego pracowników w związku z indywidualnymi potrzebami i celami organizacyjnymi; jeżeli jest to istotne, zdolne do przyciągnięcia zdolnych studentów i pracowników akademickich z całego świata.

W dłuższej perspektywie, spodziewa się, że wspólny efekt kilku tysięcy projektów wspieranych przez to Kluczowe Działanie będzie miał ogólny wpływ na systemy edukacji, szkolenia i pracy z młodzieżą w krajach uczestniczących. Tym sposobem ożywi reformy polityki i zachęci nowe sposoby podróżowania zarówno w Europie, jak i poza nią.

Projekty mobilności w zakresie edukacji, praktyk i pracy z młodzieżą

JAKIE SĄ CELE PROJEKTU MOBILNOŚCI?

Edukacja, praktyki i działania młodych odgrywają kluczową rolę w zapewnieniu ludziom w różnym wieku środków potrzebnych do aktywnego uczestniczenia na rynku pracy oraz w społeczeństwie. Projekty w ramach tego działania promuje ponadnarodową mobilność wśród uczniów (studentów, stażystów, praktykantów, młodych ludzi i wolontariuszy) oraz pracowników (profesorów, nauczycieli, szkoleniowców, wychowawców młodzieży i ludzi pracujących w organizacjach nawiązujących do edukacji, szkoleń i pracy z młodzieżą) i mają na celu:

- Wspieranie uczniów w rozwijaniu umiejętności (wiedzy, sprawności językowych i zachowania) z zamiarem polepszenia ich rozwoju osobistego i możliwości zatrudnienia na europejskim rynku pracy;
- Wspieranie rozwoju zawodowego nauczycieli, szkoleniowców i wychowawców, mające na celu unowocześnianie i ulepszanie jakości nauczania w Europie;
- Znaczne zwiększenie znajomości języka obcego osób uczestniczących w projekcie;
- Podniesienie świadomości członków oraz zrozumienia innych kultur i krajów, oferując im tym samym możliwość tworzenia sieci kontaktów międzynarodowych, by aktywnie uczestniczyć w społeczeństwie i rozwijać poczucie europejskiego obywatelstwa i tożsamości;
- Zwiększenie wydajności, atrakcyjności i wymiaru międzynarodowego organizacji edukacyjnych, szkoleniowych i ośrodków młodzieżowych w celu możliwości oferowania aktywności, które lepiej odpowiadają potrzebom osób w Europie i poza nią;
- Wzmocnienie współdziałań i przejść między formalną, nieformalną edukacją, szkoleniem zawodowym, zatrudnieniem i przedsiębiorstwem;
- Umocnienie lepszego poznania umiejętności zdobytych podczas nauki za granicą;

Ta akcja wspiera także międzynarodowe działania związane z podróżowaniem do lub z Krajów Członkowskich w zakresie edukacji wyższej i pracy z młodzieżą. W tym kontekście, dalszymi celami Działania są:

- Zwiększenie atrakcyjności szkolnictwa wyższego w Europie i wspieranie europejskich instytucji tego szkolnictwa na światowym rynku;
- Wspieranie internacjonalizacji, atrakcyjności i unowocześnienia instytucji szkolnictwa wyższego poza granicami Europy z uwagi na promocję rozwoju Krajów Członkowskich;

- Promowanie nieformalnego nauczania i współpracy z młodzieżą z Krajami Członkowskimi;

W dodatku, zgodnie z rocznym Programem Prac przyjętym przez Komisję, priorytetem będą projekty, które dążą do realizacji jednego lub więcej projektów opisanych w rozdziałach wstępnych o „Edukacji i Szkoleniu" i „Młodzieży" w części B tego Przewodnika.

CZYM JEST PROJEKT MOBILNOŚCI?

Organizacje zajmujące się edukacją, szkoleniami i pracą z młodzieżą otrzymają wsparcie z Programu Erasmus+ w celu wykonania projektów promujących różne typy wymiany. Projekt wymiany będzie składał się z następujących etapów:

- Przygotowanie (polegające na praktycznych przygotowaniach, wyborze uczestników, uzgodnieniu zamierzeń z partnerami i uczestnikami, językowe/międzykulturowe/zadaniowe przygotowanie uczestników przed wyjazdem);
- Realizacja działań na rzecz mobilności;
- Kontynuacja (polegająca na ocenie działań, oficjalnym uznaniu – jeżeli jest wymagane – wyników uczestników oraz szerzenie i zastosowanie wyników projektu).

Istotną innowacją wprowadzone w programie Erasmus+ w porównaniu do wielu programów wymian wspieranych przez programy europejskie jest taka, że Erasmus+ umacnia wsparcie uczestników podnosząc ich znajomość języka obcego przed i po ich pobycie za granicą. Europejski serwis online wsparcia lingwistycznego zostanie stopniowo wprowadzony przez Komisję Europejską, zaczynając od roku 2014, który zapewni uczestnikom szansę wieloletniej wymiany z możliwością oszacowania ich wiedzy językowej, którą wykorzystają w nauce, pracy czy wolontariacie za granicą. Ponadto, uczestnicy będą mieli możliwość śledzenia językowego kursu online w celu doskonalenia ich umiejętności (więcej szczegółów o wsparciu językowym można znaleźć w Aneksie I).

Co więcej, Erasmus+, szerzej niż poprzednie programy, będzie oferował miejsce na rozwijanie działalności wymiany, które zaangażują organizacje partnerskie o różnych tłach i aktywne na różnych polach lub sektorach socjalno-ekonomicznych (np. staże studentów uniwersyteckich lub uczniów kształcenia i szkolenia zawodowego w przedsiębiorstwach, organizacji pozarządowych, osób publicznych; nauczycieli w szkołach uczestniczących w kursach rozwoju zawodowego w firmach lub centrach szkoleniowych; ekspertów biznesowych prowadzących wykłady lub szkolenia w instytucjach szkolnictwa wyższego, firmach aktywnych w Społecznej Odpowiedzialności Przedsiębiorstw rozwijającej plany wolontariatu ze stowarzyszeniami i przedsiębiorstwami społecznymi, itd.).

Trzecim istotnym elementem innowacji i jakości działań mobilności edukacyjnej jest to, że organizacje uczestniczące w projekcie Erasmus+ będą miały możliwość organizowania tych działań w szerszych ramach strategicznych i w środkowych semestrach. Za pośrednictwem jednego wniosku o dotację, obejmującego okres do dwóch lat, koordynator projektu podróżowania będzie w stanie zorganizować kilka takich działań, pozwalających wielu osobom z różnych krajów wyjechać za granicę. W konsekwencji, dzięki Erasmus+ organizacje ubiegające się będą w stanie ułożyć ich projekt zgodnie z potrzebami

uczestników, lecz także według ich wewnętrznych planów internacjonalizacji, budowania możliwości i modernizacji.

W zależności od profilu, w jaki uczestnicy projektu są zaangażowani, następujące typy projektów wymiany są wspierane pod tym Kluczowym Działaniem 1 w programie Erasmus+:

- W zakresie Edukacji i Szkolenia:
  - Projekt mobilności dla uczniów i pracowników szkół wyższych;
  - Projekt mobilności dla pracowników i uczniów kształceni i szkoleń zawodowych;
  - Projekt mobilności dla pracowników szkół;
  - Projekt mobilności dla pracowników szkół dla dorosłych;
- W zakresie pracy z młodzieżą:
  - Projekt mobilności dla młodych ludzi i wychowawców pracujących z młodzieżą;

Krótko- i długoterminowe wymiany uczniów podobnie jak mieszane wymiany dorosłych i uczniów zostanie opisane w Kluczowym Działaniu 2 Wspólna Strategia.

Poniższe sekcje przedstawiają szczegółowe informacje o kryteriach i warunkach odnoszących się do każdej typologii projektu wymiany.

Projekty mobilności dla uczniów i pracowników szkół wyższych

Ten projekt może zawierać jedno lub więcej z poniższych działań:

Mobilność studentów:

- **Okres studiów** za granicą na partnerskiej uczelni
- **Staż** zagraniczny w przedsiębiorstwie lub innym odpowiednim miejscu pracy[6]

Okres studiów za granicą może zawierać także czas stażu.

By zapewnić wysokiej jakości wymianę z maksymalnym wpływem na studentów, działanie takie ma odpowiadać stopniowi nauczania studenta i jego osobistych potrzeb nauczania. Okres studiowania za granicą musi być częścią programu studiów uczestnika by ukończył on stopień w krótkim okresie, pierwszy stopień (licencjat lub powiązany), drugi stopień (magisterski lub powiązany) i trzeci lub doktorancki stopień.

Staże zagraniczne w miejscu pracy są także wspierane w ciągu krótkiego cyklu, studiów pierwszego, drugiego, trzeciego stopnia i maksymalnie na przestrzeni jednego roku po ukończeniu studiów przez studenta. W tym są także zawarte ‘asystentury’ dla nauczycieli akademickich.

Gdziekolwiek jest to możliwe, staże powinny być integralną częścią programu studiów. Wymiana studentów może być w dowolnym obszarze przedmiotowym/dyscyplinie

[6] Następujące kursy w instytucji szkolnictwa wyższego nie mogą być rozpatrywane jako staż

akademickiej.

Mobilność pracowników:

- **Okresy nauczania:** to działanie pozwala nauczycielom uczelni lub pracownikom przedsiębiorstw uczyć na uczelniach partnerskich. Wymiana pracowników w celach nauczania może odbywać się w dowolnym obszarze przedmiotowym/dyscyplinie akademickiej.
- **Okresy szkoleń:** to działanie wspiera rozwój zawodowy nauczycieli i pracowników uczelni w formie szkoleń za granicą (poza konferencjami) i przygotowywanie do pracy/czas obserwacji/staż na uczelni partnerskiej lub w innej odpowiadającej organizacji za granicą.

JAKA JEST ROLA ORGANIZACJI UCZESTNICZĄCYCH W TYM PROJEKCIE?

Organizacje uczestniczące zaangażowane w projekt wymiany obejmują następujące zadania:

- Organizacja ubiegająca się: odpowiedzialna za ubieganie się o udział w projekcie, podpisywanie i zarządzanie zgodą na dofinansowanie i raportowanie. Aplikantem może być koordynator konsorcjum: prowadząc konsorcjum podróżowania organizacji partnerskich tego samego kraju, których celem jest zorganizowanie dowolnego rodzaju wymiany studentów lub pracowników.
- Organizacja wysyłająca: odpowiedzialna za selekcjonowanie studentów/pracowników i wysyłanie ich za granicę. To również obejmuje przyznanie dotacji, przygotowanie, kontrolowanie i rozpoznanie powiązane z czasem wymiany.
- Organizacja przyjmująca: odpowiedzialna za przyjmowanie studentów/pracowników zza granicy i oferująca im program studiów/stażu, program działań szkoleniowych lub czerpanie korzyści z nauczania.
- Organizacja pośrednicząca: organizacja ta jest aktywna na rynku pracy lub w ramach edukacji, szkoleń i pracy z młodzieżą. Może to być partner w krajowym konsorcjum wymiany, jednak nie jest to organizacja wysyłająca. Jej rolą może być podział i ułatwienie procedur administracyjnych instytucji szkolnictwa wyższego wysyłających studentów, a także lepszy dobór studenckich profili z potrzebami przedsiębiorstw w wypadku staży oraz wspólne przygotowanie uczestników.

Organizacje wysyłające i przyjmujące, razem ze studentami/pracownikami, musiały wyrazić zgodę na przyjęcie działań przez studentów – w 'Porozumieniu o programie zajęć' – lub przez pracowników – w 'Porozumieniu o wymianie' – przez rozpoczęciem wymiany. Te porozumienia definiują docelowe efekty dla procesu uczenia się za granicą, precyzują formalne zabezpieczenia identyfikacji i katalogują prawa i obowiązki każdego oddziału. Kiedy działanie jest pomiędzy dwoma instytucjami szkolnictwa wyższego (wymiana studencka na studiach i wymiana pracownicza dla nauczycieli), 'porozumienie międzyinstytucjonalne' musi być zawarte pomiędzy instytucją wysyłającą i instytucją przyjmującą jeszcze przed rozpoczęciem wymiany.

Podpisując Umowę Erasmus dla Kształcenia Wyższego, instytucje szkolnictwa wyższego zobowiązują się zapewnić uczestnikom wymiany potrzebne wsparcie w zakresie przygotowania językowego. By ich wspierać, wsparcie językowe online zostanie stopniowo wdrażane w kurs Programu dla wszystkich długoterminowych wymian, liczących dwa miesiące i więcej. Zostanie on udostępniony pożądanym uczestnikom przez Komisję Europejską w celu oszacowania ich sprawności językowych i zaoferowania, jeżeli będzie to potrzebne, najodpowiedniejszą naukę języka przed i/lub w czasie trwania wymiany (zobacz: Aneks I).

JAKIE SĄ KRYTERIA UŻYTE DO OSZACOWANIA TEGO PROJEKTU?

Poniżej przedstawiono kryteria, które projekt wymiany szkolnictwa wyższego musi przestrzegać w celu skorzystania z Erasmus+:

OGÓLNE KRYTERIA PRZYJĘCIA

Kto może się ubiegać?	▪ O podanie jako instytucja szkolnictwa wyższego: jednostki szkolnictwa wyższego przyjęte do spisu Krajów Programu i nagrodzone Kartą Erasmus dla Szkolnictwa Wyższego (w celu uzyskania dodatkowych informacji o Karcie, należy przejść do rozdziału poniżej pt. „Karta Erasmus dla Szkolnictwa Wyższego" oraz do Aneks I) ▪ O podanie jako krajowe Konsorcjum Wymiany: organizacje koordynujące ustanowione w Kraju Programu oraz koordynujące konsorcjum nagrodzone Certyfikatem Wymiany Konsorcjum kształcenia wyższego. Organizacje, które nie posiadają ważnego Certyfikatu Wymiany Konsorcjum mogą ubiegać się o niego w imieniu Konsorcjum Wymiany wraz z ubieganiem się o dotację do projektu wymiany. Te organizacje będą miały prawo ubiegać się o projekt wymiany tylko kiedy ich podanie o Certyfikat Konsorcjum Wymiany zostanie przyjęte. Studenci i pracownicy nie mogą bezpośrednio ubiegać się o dotację; kryteria selekcji udziału w wymianie są określone przez instytucję szkolnictwa wyższego, w której studiują lub są zatrudnieni.
Działania	Projekt wymiany szkolnictwa wyższego musi zawierać jedno lub więcej z poniższych działań: ▪ Wymiana studencka w ramach studiów; ▪ Wymiana studencka w ramach stażu; ▪ Wymiana pracownicza w ramach nauczania; ▪ Wymiana pracownicza w ramach szkolenia;
Liczba organizacji uczestniczących	Liczba organizacji w podaniu jest jedna (aplikant). Jest to albo pojedyncza instytucja szkolnictwa wyższego lub koordynator Konsorcjum Wymiany. W czasie realizacji wymiany, minimum dwie organizacje (przynajmniej jedna organizacja wysyłająca oraz przynajmniej jedna przyjmująca) z różnych Krajów Programu muszą być zaangażowane w projekt.
Czas trwania projektu	16 lub 24 miesiące. Aplikant musi wybrać czas trwania projektu na etapie składania podania o wymianę, w oparciu o skalę projektu oraz typ działań zaplanowanych na ten czas.
Gdzie się ubiegać?	Organizacja wnioskodawcy znajduje się w Agencji Krajowej danego państwa.
Kiedy się ubiegać?	Aplikanci muszą złożyć swoje podania o projekty rozpoczynające się 1go lipca tego samego roku **do 17go marca do godz. 12:00 (południe czasu**

	brukselskiego).
Jak się ubiegać?	Informacja ta zawarta jest w części C tego Przewodnika.
Inne kryteria	Instytucja Szkolnictwa Wyższego lub Konsorcjum wymiany mogą ubiegać się o przyjęcie tylko raz na jedną turę naboru wniosków. Natomiast Instytucja Szkolnictwa Wyższego może być jednocześnie częścią lub koordynować kilka różnych konsorcjów ubiegających się o projekt.

Kraje objęte programem zostały podzielone na poniższe 3 grupy:

Grupa 1 – kraje objęte programem o wyższych kosztach utrzymania	Dania, Irlandia, Francja, Włochy, Austria, Finlandia, Szwecja, Wielka Brytania, Liechtenstein, Norwegia, Szwajcaria
Grupa 2 - kraje objęte programem o średnich kosztach utrzymania	Belgia, Czechy, Niemcy, Grecja, Hiszpania, Chorwacja, Cypr, Luksemburg, Holandia, Portugalia, Słowenia, Islandia, Turcja
Grupa 3 - kraje objęte programem o niskich kosztach utrzymania	Bułgaria, Estonia, Łotwa, Litwa, Węgry, Malta, Polska, Rumunia, Słowacja, Była Jugosłowiańska Republika Macedonii

Kwoty zdefiniowane przez krajowe agencje ustala się w poniższych zakresach:

- Stypendium UE w średnim przedziale – średni przedział stypendialny, pomiędzy 200 a 450 euro miesięcznie, dotyczy wyjazdów o charakterze wymiany naukowej do krajów o zbliżonych kosztach utrzymania: z kraju grupy 1 do kraju grupy 1, z kraju grupy 2 do kraju grupy 2, z kraju grupy 3 do kraju grupy 3.
- Stypendium UE w wyższym przedziale – odpowiada najniższemu zakresowi stosowanemu przez krajową agencję, powiększonemu o przynajmniej 50 euro i pozostającemu w przedziale pomiędzy 250 a 500 euro miesięcznie. Dotyczy to wyjazdów o charakterze wymiany naukowej do krajów o wyższych kosztach utrzymania: z kraju grupy 2 do kraju grupy 1, oraz z kraju grupy 3 do kraju grupy 1 lub 2.
- Stypendium UE w niższym przedziale – odpowiada średniemu zakresowi stosowanemu przez krajowe agencje, pomniejszonemu o przynajmniej 50 euro i pozostającemu w przedziale pomiędzy 150 a 400 euro miesięcznie. Dotyczy to wyjazdów o charakterze wymiany naukowej do krajów o niższych kosztach utrzymania: z krajów grupy 1 do krajów grupy 2 lub 3, i z krajów grupy 2 do krajów grupy 3.

Podczas podejmowania decyzji dotyczącej przyznania beneficjentom danej kwoty stypendium, ich krajowe agencje kierują się następująco określonymi kryteriami:

- dostępnością i poziomem innych źródeł współfinansowania dopełniających stypendium UE, które pochodzą od organizacji prywatnych i publicznych, na szczeblu lokalnym, regionalnym, bądź też narodowym;
- poziomem zapotrzebowania studentów, którzy zamierzają podjąć naukę za granicą.

Krajowe agencje mogą pozwolić swoim organom Szkolnictwa Wyższego na pewną elastyczność, poprzez ustalenie przedziałów zamiast kwot na szczeblu narodowym. Decyzja taka powinna zostać odpowiednio umotywowana, jak na przykład dostępnością współfinansowania na poziomie regionalnym lub instytucjonalnym w niektórych krajach.

Kryterium 2 – dodatkowe wsparcie dla określonych docelowych grup, działalności i wysyłających krajów lub regionów.

Studenci w trudnej sytuacji materialnej

Krajowe agencje i władze odpowiedzialne za realizację programu Erasmus + w danym kraju objętym tym programem mogą zdecydować (w oparciu o opcje opt-in i opt-out, w zależności od wsparcia przyznanego wcześniej na szczeblu ogólnonarodowym), że władze instytucji Szkolnictwa Wyższego w ich kraju powinny zwiększyć pomoc dla studentów w trudnej sytuacji o sumę pomiędzy 100 a 200 euro miesięcznie, ze środków przyznanych im w ramach puli stypendiów UE.

Studenci odbywający praktyki

Studenci odbywający praktyki otrzymują dodatek z puli stypendialnej UE w wysokości od 100 do 200 euro miesięcznie. Dokładna kwota zostaje określona przez krajowe agencje i władze instytucji Szkolnictwa Wyższego na podstawie zapotrzebowania i poziomu współfinansowania dla tego typu wymiany. We wszystkich przypadkach, taka sama suma powinna zostać przyznana wszystkim studentom w obrębie danej instytucji edukacyjnej, niezależnie od dodatków pieniężnych i korzyści w naturze otrzymanych przez studentów od goszczących ich przedsiębiorstw. Dodatki dla studentów w trudnej sytuacji materialnej nie zwiększają kwoty pomocy materialnej dla praktykantów.

Studenci z najbardziej oddalonych krajów i regionów objętych programem

Biorąc pod uwagę ograniczenia wynikające z oddalenia od innych objętych programem państw, studenci z najdalszych regionów, Cypru, Malty, Islandii, państw i regionów spoza UE otrzymają następująco powiększone kwoty na utrzymanie:

z	do	kwota
regionów najbardziej oddalonych, Cypru, Islandii, Malty i państw i terytoriów spoza UE	państw grupy 1	750 euro miesięcznie
	państw grupy 2	700 euro miesięcznie
	państw grupy 3	650 euro miesięcznie

Dodatkowo, studenci z tych krajów otrzymają dodatkowe wsparcie finansowe na pokrycie kosztów podróży:

Dystans	Kwota
pomiędzy 100 a 499 km	180 euro dla uczestnika
pomiędzy 500 a 1999 km	275 euro dla uczestnika
pomiędzy 2000 a 2999 km	360 euro dla uczestnika
pomiędzy 3000 a 3999 km	530 euro dla uczestnika
pomiędzy 4000 a 7999 km	820 euro dla uczestnika
8000 km i dalej	1100 euro dla uczestnika

Powyższe kwoty nie są powiększane o dodatki dla praktykantów i studentów w trudnej sytuacji materialnej.

Poziom wsparcia finansowego określony przez instytucje Szkolnictwa Wyższego

Wymaga się od instytucji Szkolnictwa Wyższego poszanowania poniższych zasad we wszystkich przypadkach, podczas określania i przyznawania stawek stypendialnych UE w obrębie danej instytucji:

- Stawki muszą zostać określone i stosowane w obiektywny i przejrzysty sposób, z uwzględnieniem zasad i metod opisanych powyżej (tj. biorąc pod uwagę przepływ wymian o charakterze naukowych, jak również określone dodatkowe finansowanie);
- taka sama pomoc z puli stypendialnej UE musi zostać zagwarantowana wszystkim studentom wyjeżdżającym do tej samej grupy krajów, na ten sam typ wymiany – studia zagraniczne lub praktyki (za wyjątkiem studentów w trudnej sytuacji materialnej lub studentów specjalnej troski).

C) Wsparcie stypendialne pracowników naukowych biorących udział w wymianach

Personel naukowy otrzyma stypendium UE w ramach pokrycia części kosztów ich podróży i osiedlenia się podczas pobytu zagranicznego według poniższej tabeli:

Zakwalifikowane koszty		Mechanizm finansowania	Kwota	Zasada przydzielania
koszty podróży	Wkład w koszty podróży uczestników, z miejsca pochodzenia na miejsce wymiany i z powrotem	koszty jednostkowe	dla podróży na dystansie pomiędzy 100 a 499 km: 180 euro dla każdego uczestnika	W oparciu o odległość do przebycia dla każdego uczestnika. Odległości muszą zostać obliczone z użyciem kalkulatora dystansów (the distance calculator) zapewnionego przez Komisję Europejską.
			dla podróży na dystansie pomiędzy 500 a 1999 km: 275 euro dla każdego uczestnika	
			dla podróży na dystansie pomiędzy 2000 a 2999 km: 360 euro dla każdego uczestnika	
			dla podróży na dystansie pomiędzy 3000 a 3999 km: 530 euro dla każdego uczestnika	
			dla podróży na dystansie pomiędzy 4000 a 7999 km: 820 euro dla każdego uczestnika	
			dla podróży na dystansie powyżej 8000 km: 1100 euro dla każdego uczestnika	
wsparcie indywidualne	Koszty bezpośrednio związane z pobytem uczestników w miejscu wymiany	koszty jednostkowe	do 14 dnia pobytu: A1.1 dziennie dla uczestnika + pomiędzy 15 a 60 dniem pobytu: 70% stawki A1.1 dziennie dla uczestnika	W oparciu o długość trwania pobytu dla każdego uczestnika

Tabela A – wsparcie indywidualne (kwoty podane w euro na każdy dzień pobytu)

Poniższe kwoty zależą od kraju pobytu. Zostają one ustalone w minimalnych i maksymalnych zakresach przedstawionych w tabeli poniżej. Podczas określania kwot, które mają zostać przyznane uczestnikom w ich kraju, krajowe agencje, w porozumieniu z krajowymi władzami, kierują się następującymi kryteriami:

- dostępnością i poziomem innych źródeł współfinansowania dopełniających stypendium UE, które pochodzą od organizacji prywatnych i publicznych, na szczeblu lokalnym, regionalnym, bądź też narodowym;
- poziomem zapotrzebowania pracowników naukowych, którzy chcą nauczać lub podjąć studia za granicą.

Dla wszystkich krajów docelowych powinien zostać przyznany taki sam odsetek kwoty w ustalonym zakresie. Nie jest jednak możliwe przyznanie identycznej sumy stypendium dla wszystkich krajów docelowych.

Przyjmujące Państwo	Mobilność pracowników naukowych
	Min. – Max. dziennie
	A1.1
Dania, Irlandia, Holandia, Szwecja, Wielka Brytania	80-160
Belgia, Bułgaria, Czechy, Grecja, Francja, Włochy, Cypr, Luksemburg, Węgry, Austria, Polska, Rumunia, Finlandia, Islandia, Liechtenstein, Norwegia, Szwajcaria, Turcja	70-140
Niemcy, Hiszpania, Łotwa, Malta, Portugalia, Słowacja, Była Jugosłowiańska Republika Macedonii	60-120
Estonia, Chorwacja, Litwa, Słowenia	50-100

Krajowe agencje mogą pozwolić swoim organom Szkolnictwa Wyższego na pewną elastyczność, poprzez ustalenie przedziałów zamiast kwot na szczeblu narodowym. Decyzja taka powinna zostać odpowiednio umotywowana, jak na przykład dostępnością współfinansowania na poziomie regionalnym lub instytucjonalnym w niektórych krajach.

Dokładne kwoty są publikowane na stronach internetowych poszczególnych agencji krajowych i instytucji Szkolnictwa Wyższego.

Projekt mobilności dla studentów i personelu szkół wyższych

Powyższy projekt mobilności międzynarodowych może obejmować jedno lub więcej z poniższych działań:

Mobilność uczniowska:

- zagraniczne praktyki z przygotowaniem zawodowym do 12 miesięcy.

Taka aktywność jest możliwa zarówno dla uczniów szkół zawodowych, jak i dla praktykantów otrzymujących przygotowanie do wykonywania zawodu. Tacy uczniowie otrzymują staż z przygotowaniem zawodowym za granicą. Zostają oni ugoszczeni w miejscu pracy (w przedsiębiorstwie lub odpowiedniej organizacji) lub w Szkole Zawodowej (z okresami opartej na wykonywaniu obowiązków zawodowych nauki w przedsiębiorstwie lub odpowiedniej organizacji).

Każda wymiana jest przeprowadzana w oparciu o ramowy standard jakości kształcenia, uprzednio uzgodniony przez organizacje wysyłające i przyjmujące uczniów, w celu zapewnienia wysokiego poziomu merytorycznego wymiany, z uwzględnieniem „Porozumienia o Programie Zajęć." Rezultaty nauczania są oficjalnie uznawane i poświadczone na poziomie instytucji, zawartość merytoryczna kursów jest dopasowana w stopniu koniecznym do zapewnienia, że okresie spędzonym za granicą uczniowie realizują założenia kursu, na który się zapisali.
W celu zwiększenia możliwości zatrudnienia dla młodych ludzi i ułatwienia ich wejścia na rynek pracy, udział w programie został umożliwiony dla osób, które niedawno ukończyły naukę w Szkole Zawodowej i dla firm, które oferują kształcenie zawodowe swoim praktykantom.

Wymiana dla kadry nauczycielskiej:

- zadania edukacyjne i szkoleniowe: taka wymiana umożliwia kadrze Szkół Zawodowych nauczanie w partnerskiej Szkole Zawodowej za granicą. Pozwala również pracownikom przedsiębiorstw przeprowadzać zagraniczne praktyki zawodowe w przedsiębiorstwach i innych organizacjach zajmujących się kształceniem zawodowym.
- szkolenia kadry nauczycielskiej: taka wymiana wspomaga rozwój zawodowy kadry nauczycielskiej Szkół Zawodowych, w formie stażu zawodowego lub polegającego na towarzyszeniu osobie wykonującej swoje zawodowe obowiązki podczas pobytu w za granicą w przedsiębiorstwie lub innej instytucji kształcenia zawodowego.

Program Erasmus + wspiera wyjazdy edukacyjne kadry nauczycielskiej, które:

- są opracowane zgodnie ze strategicznymi metodami uczestniczących organizacji (mającymi na celu modernizację i internacjonalizację ich działań);
- odpowiadają jasno określonym potrzebom rozwoju kadry nauczycielskiej i są odpowiednio przygotowane, selekcjonowane, oraz których wyniki są poddane obserwacji i analizie;
- zapewniają uznanie rezultatów szkolenia kadry i gwarantują ich rozpowszechnienie i stosowanie w obrębie ich macierzystej instytucji.

Organizacje uczestniczące w projekcie wymian międzynarodowych przyjmują na siebie poniższe zadania i role:

- organizacja aplikująca: odpowiedzialna za ubieganie się o udział w projekcie wymian, podpisanie umowy stypendialnej oraz zarządzanie nią, jak i za raportowanie. Organizacja aplikująca może być koordynatorem konsorcyjnym – przewodniczącym konsorcjum organizacji partnerskich z tego samego kraju, którego celem jest wysyłanie kształcących się zawodowo uczniów i kadr kształcenia zawodowego na wymiany zagraniczne. Koordynator konsorcyjny może, ale nie musi, działać w charakterze organizacji wysyłającej.
- Organizacja wysyłająca: odpowiedzialna za selekcję uczniów otrzymujących wykształcenie zawodowe i kadr kształcenia zawodowego i wysyłanie ich za granicę.
- Organizacja przyjmująca: odpowiedzialna za przyjmowanie zagranicznych uczniów otrzymujących wykształcenie zawodowe i oferująca im program zajęć, lub korzystająca z zajęć szkoleniowych świadczonych przez kadrę kształcenia zawodowego.
- Organizacja pośrednicząca: jest to organizacja aktywnie działająca na rynku pracy lub na polu edukacji, szkoleń i działań młodzieżowych. Jest to partner konsorcjum wymiarowego, ale nie organizacja wysyłająca. Jej rolą może być ułatwianie procedur administracyjnych organizacji wysyłających i udział w nich, oraz dopasowanie profili uczniów/praktykantów do potrzeb przedsiębiorstw w przypadku wysyłania na praktyki, jak również wspólne przygotowanie uczestników wymian do wyjazdu.

Organizacje wysyłające i przyjmujące oraz uczniowie/kadra muszą się zgodzić na postanowienia dotyczące zajęć odbywanych przez uczniów – w „Porozumieniu o Programie Zajęć" – lub obowiązków podejmowanych przez kadrę – w „Porozumieniu o Wymianie" – przed rozpoczęciem okresu trwania wymiany. Powyższe porozumienia określają docelowe rezultaty nauczania, które mają zostać osiągnięte podczas okresu spędzonego za granicą, określają oficjalne warunki dotyczące ich uznawalności i wymieniają prawa i obowiązki każdej ze stron.

Uczniowie otrzymujący wykształcenie zawodowe, którzy wyjeżdżają na wymianę na okres 1 miesiąca lub dłuższy, są uprawnieni do odebrania wsparcia językowego. Wsparcie językowe online będzie stopniowo wprowadzane przez okres trwania programu. Zostanie ono udostępnione uczestnikom wymian przez Komisję Europejską w celu oceny ich umiejętności językowych i zapewnienia jak najwłaściwszego nauczania języka przed i podczas trwania wymiany (więcej szczegółów znajduje się w Aneksie 1 niniejszego przewodnika).

Jakimi kryteriami kieruje się przy ocenie tego typu projektów?

Poniżej przedstawia się kryteria, które muszą zostać spełnione przez projekt wymian międzynarodowych dla uczniów i kadr kształcenia zawodowego, w celu zakwalifikowania się do otrzymania grantu programu Erasmus + :

Ogólnie kryteria uprawniające do udziału

Organizacje spełniające warunki uczestnictwa	Organizacją uczestniczącą może zostać : • każda publiczna lub prywatna organizacja działająca aktywnie w obszarze kształcenia zawodowego (określona jako organizacja kształcenia zawodowego – VET Organisation); lub • każda publiczna lub prywatna organizacja aktywnie działająca w obszarze rynku pracy lub też szkolnictwa i działalności młodzieżowej. Przykłady takich organizacji: - szkoły zawodowe, centra i instytuty kształcenia zawodowego; - prywatne lub publiczne, małe, średnie lub duże przedsiębiorstwa (w tym również przedsiębiorstwa komunalne) - partnerzy społeczni lub inni przedstawiciele życia zawodowego, wliczając w to Izby Handlowe, Związki Zawodowe lub stowarzyszenia rzemieślników i specjalistów; - organy publiczne na szczeblu lokalnym, regionalnym lub narodowym; - instytuty badawcze; - fundacje ; - szkoły, instytuty, centra kształcenia (na każdym poziomie, od przedszkoli, do szkół ponadgimnazjalnych, wliczając w to szkoły kształcące dorosłych); - organizacje pozarządowe, organizacje typu non-profit, stowarzyszenia; - organy świadczące profesjonalne doradztwo zawodowe, centra informacyjne; - organy odpowiedzialne za strategie dotyczące obszarów kształcenia zawodowego i szkoleń. Każda z powyższych organizacji musi był założona w kraju objętym programem.
Kto może się obiegać o udział?	• Organizacja kształcenia zawodowego wysyłająca uczniów i kadrę za granicę (jako samodzielna organizacja); • Koordynator narodowego konsorcjum organizacji kształcenia zawodowego. Osoby prywatne nie mogą się bezpośrednio ubiegać o stypendium programu.
Działania, na które przysługuje stypendium	Projekt wymiany zagranicznej w ramach kształcenia zawodowego musi obejmować jedno lub więcej z poniższych działań : • praktyki zawodowe; • zadania dydaktyczne/ szkoleniowe; • szkolenie kadry.
Ilość uczestniczących organizacji	Wymiana jest działaniem międzynarodowym i zaangażowane w nią muszą być przynajmniej dwie organizacje (przynajmniej jedna wysyłająca i jedna przyjmująca) z różnych krajów. W przypadku projektów przedstawionych przez Konsorcjum Organizacji Kształcenia Zawodowego, wszyscy jego członkowie muszą pochodzić z jednego kraju objętego programem i zostać przedstawionym w czasie ubiegania się o grant. Takie konsorcjum

	musi się składać z przynajmniej 3 organizacji Kształcenia Zawodowego.
Trwanie projektu	1 rok lub 2 lata. Ubiegający się musi ustalić czas trwania projektu na etapie ubiegania się o dofinansowanie, w oparciu o cele projektu i typ działań rozłożonych na czas jego trwania.
Gdzie aplikować?	W Krajowej Agencji w kraju w którym organizacja ubiegająca się została założona.

Projekt mobilności dla kadry kształcącej dorosłych

Mobilność pracowników:

- **nauczanie/szkolenie**: działalność ta pozwala pracownikom organizacji kształcenia dorosłych na uczenie lub przeprowadzanie szkoleń w organizacji partnerskiej za granicą
- **szkolenie personelu**: działalność ta wspiera rozwój zawodowy kadry zajmującej się kształceniem dorosłych, w formie: a) udział w zorganizowanych kursach lub szkoleniach za granicą; staże/ okres obserwacji we wszelkich odpowiednich zagranicznych organizacjach działających w dziedzinie edukacji dorosłych.

Jaka jest rola organizacji uczestniczących w tym projekcie?

Do zadań i ról organizacji uczestniczących w projekcie mobilności należą:

- Organizacja aplikacji: odpowiedzialna za aplikowanie o udział w projekcie mobilności, podpisanie i zarządzanie umową o dotację oraz składanie raportów. Wnioskodawca może być koordynatorem konsorcjum: prowadzącym konsorcjum mobilności organizacji partnerskich z tego samego kraju, których celem jest wysyłanie kadry kształcącej dorosłych do zadań za granicą. Koordynator konsorcjum może również, ale nie musi, pełnić rolę organizacji wysyłającej.
- Organizacja wysyłająca: odpowiedzialna za dobór personelu i specjalistów działających w dziedzinie kształcenia dorosłych i wysyłanie ich za granicę.
- Organizacja przyjmująca: odpowiedzialna za otrzymanie zagranicznej kadry kształcącej dorosłych i zaoferowanie im programu działań, lub korzystanie z zapewnionej przez nich działalności szkoleniowej.

Szczególna rola organizacji przyjmującej zależy od rodzaju działalności i relacji z organizacją wysyłającą. Organizacja przyjmująca może być:

- organizatorem kursu (w przypadku udziału w zorganizowanym kursie lub szkoleniu)
- partnerem lub wszelką odpowiednią organizacją działającą w dziedzinie kształcenia dorosłych (na przykład w przypadku stażu lub nauczania). W tym przypadku organizacja wysyłająca powinna, wspólnie z uczestnikami, uzgodnić cele i działania na okres za granicą oraz określić prawa i obowiązki każdej ze stron przed rozpoczęciem działalności.

Erasmus+ wspiera wymiany pracowników, które:

- są tworzone w ramach Europejskiego Planu Rozwoju organizacji wysyłających (mających na celu modernizację i umiędzynarodowienie swych misji);
- odpowiadają na wyraźnie określone potrzeby rozwoju pracowników;

towarzyszy im odpowiedni dobór, przygotowanie i działania następcze;

- zapewniają, że efekty kształcenia pracowników uczestniczących są prawidłowo rozpoznawane i zapewniają, że efekty uczenia się są rozpowszechniane i szeroko stosowane w organizacji.

Jakie kryteria stosowane są do oceny tego projektu?

Poniżej wymienione są kryteria formalne, które projekt mobilności kształcenia dorosłych musi spełnić, aby kwalifikować się do otrzymania dotacji Erasmus+:

Kryteria Kwalifikowalności

Kwalifikujące się organizacje uczestniczące	Organizacją uczestniczącą może być: ➢ każda organizacja publiczna lub prywatna działająca w zakresie kształcenia dorosłych (określona jako organizacja kształcenia dorosłych) lub ➢ każda organizacja publiczna lub prywatna działająca na rynku pracy lub w dziedzinie edukacji, szkoleń i młodzieży. Przykładami takich organizacji mogą być: ➢ szkoła/instytut/centrum dla dorosłych; ➢ placówka dla dorosłych uczniów ze specjalnymi potrzebami; ➢ uczelnia wyższa (w tym te zapewniające możliwości kształcenia dla dorosłych); ➢ publiczne lub prywatne małe, średnie lub duże przedsiębiorstwo (w tym przedsiębiorstwa społeczne); ➢ partner społeczny lub inny przedstawiciel życia zawodowego, w tym Izba Gospodarcza, stowarzyszenia

	rzemieślnicze/zawodowe i związki zawodowe; - organ publiczny na poziomie lokalnym, regionalnym lub krajowym; - instytut badawczy; - fundacja; - szkoła/instytut/centrum edukacyjne; - organizacja non-profit, stowarzyszenie, organizacja pozarządowa; - organizacja kulturalna, biblioteka, muzeum; - organ zapewniający doradztwo zawodowe, profesjonalne doradztwo i usługi informacyjne. Każda organizacja musi mieć siedzibę w Kraju Programu.
Kto może aplikować?	- Organizacja kształcąca dorosłych wysyłająca swoich pracowników za granicę; - Krajowy koordynator konsorcjum edukacji dorosłych. Osoby fizyczne nie mogą bezpośrednio ubiegać się o dotację.
Działania kwalifikowane	Projekt mobilności kształcenia dorosłych musi obejmować jedno lub więcej z następujących działań: - nauczanie/szkolenie; - szkolenie pracowników.
Liczba organizacji uczestniczących	Tylko organizacja wysyłająca musi być zidentyfikowana w chwili ubiegania się o dotację. Jednakże, w przypadku projektów przedstawionych przez narodowe konsorcjum kształcenia dorosłych, wszyscy członkowie konsorcjum muszą pochodzić z tego samego Kraju Programu oraz muszą być zidentyfikowani w chwili ubiegania się o dotację. Konsorcjum musi składać się z co najmniej trzech organizacji kształcenia dorosłych. W realizacji projektu mobilności muszą uczestniczyć co najmniej dwie organizacje (co najmniej jedna organizacja wysyłająca i co

	najmniej jedna organizacja przyjmująca) z różnych Krajów Programu.
Czas trwania projektu	Rok lub dwa lata. Wnioskodawca musi wybrać czas na etapie składania wniosku, bazując na celach projektu i rodzaju planowanych na czas jego trwania działań.
Czas trwania działań	Od dwóch dni do dwóch miesięcy, z wyłączeniem czasu podróży.
Miejsce/ Miejsca wykonywania działalności	Uczestnicy muszą wykonywać swoje działania na rzecz mobilności za granicą, w innym Kraju Programu.
Uprawnieni uczestnicy	Pracownicy organizacji kształcenia dorosłych, pochodzący z kraju organizacji wysyłającej.
Gdzie aplikować?	Do Agencji Narodowej w kraju, w którym ma siedzibę organizacja składająca wniosek.
Kiedy aplikować?	Wnioskodawcy muszą złożyć wniosek o dofinansowanie do 17 marca w południe (czasu brukselskiego) na projekty rozpoczynające się od 1 lipca tego samego roku.
Jak aplikować?	Więcej informacji w sprawie składania wniosków proszę szukać w części C niniejszego przewodnika.
Inne kryteria	Organizacja kształcenia dorosłych lub konsorcjum może złożyć wniosek tylko raz na rundę selekcji. Organizacja kształcenia dorosłych może jednak być częścią lub koordynować kilka różnych konsorcjów aplikujących w tym samym czasie.

Organizacje składające wniosek będą oceniane według odpowiednich **kryteriów wykluczenia i wyboru**. Więcej informacji na ten temat znajduje się w części C niniejszego przewodnika.

Kryteria przyznawania

Projekty będą oceniane według następujących kryteriów:

Znaczenie projektu (maksymalnie 30 punktów)	⮝ Znaczenie projektu odnośnie do: - celów i priorytetów działania (patrz rozdział „Jakie są cele projektu mobilności” - potrzeby i cele organizacji uczestniczących i poszczególnych uczestników. ⮝ Stopień w jakim projekt jest odpowiedni

	do: - zapewnienia uczestnikom wysokich wyników w nauce - wzmocnienia potencjału i zakresu międzynarodowego organizacji uczestniczących
Jakość propozycji projektu i planu jego realizacji (maksymalnie 40 punktów)	➢ Przejrzystość, kompletność i jakość wszystkich faz propozycji projektu (przygotowanie, realizacja działań w zakresie mobilności i ich następstw) ➢ Spójność celów i działań proponowanego projektu ➢ Jakość Europejskiego Planu Rozwoju organizacji składającej wniosek ➢ Jakoś ustaleń praktycznych, zasad zarządzania i sposobów wsparcia ➢ Jakość przygotowania zapewnionego uczestnikom ➢ Jakość warunków rozpoznawania i walidacji efektów nauki uczestników, jak i również spójne stosowanie Europejskich narzędzi przejrzystości i rozpoznawania ➢ Adekwatność środków do wyboru i/lub udziału uczestników w działaniach na rzecz mobilności ➢ Jeśli ma to zastosowanie, jakość współpracy i komunikacji pomiędzy organizacjami uczestniczącymi, jak również z innymi zainteresowanymi stronami
Wpływ i upowszechnianie (maksymalnie 30 punktów)	➢ Jakość środków do oceny efektów projektu ➢ Potencjalny wpływ projektu na: - uczestników i organizacje uczestniczące w trakcie i po zakończeniu projektu - poza organizacjami i osobami bezpośrednio uczestniczącymi w projekcie, na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i/lub europejskim ➢ Adekwatność i jakość działań mających na celu upowszechnianie rezultatów projektu wewnątrz, jak i poza organizacjami uczestniczącymi

Aby być wzięte pod uwagę w dofinansowaniu propozycje muszą uzyskać przynajmniej 60 punktów. Co więcej, muszą one uzyskać co najmniej połowę maksymalnej ilości punktów w każdej z powyżej wymienionych kategorii kryteriów przyznawania dotacji (tj. co najmniej 15

punktów w kategoriach „znaczenie projektu” i „wpływ i upowszechnianie”; 20 punktów w kategorii „jakość propozycji projektu i planu jego realizacji”).

Co jeszcze powinieneś wiedzieć o tej akcji?

Więcej kryteriów obowiązkowych i inne przydatne informacje znajdują się w Załączniku I niniejszego Przewodnika. Zainteresowane organizacje proszone są o uważne przeczytanie odpowiednich części niniejszego załącznika przed ubieganiem się o wsparcie finansowe.

Jakie są zasady finansowania?

Budżet projektu mobilności należy opracować zgodnie z poniższymi zasadami finansowania:

	Koszty Kwalifikowane	**Mechanizm finansowania**	**Kwota**	**Zasady przyznawania**
Podróż	Wkład w koszty podróży uczestników, z ich miejsca zamieszkania do miejsca działań i z powrotem	Koszty jednostkowe	Na dystansie pomiędzy 100 a 499 km: 180 euro na uczestnika Na dystansie pomiędzy 500 a 1999 km: 275 euro na uczestnika Na dystansie pomiędzy 2000 a 2999 km: 360 euro na uczestnika Na dystansie pomiędzy 3000 a 3999 km: 530 euro na uczestnika Na dystansie pomiędzy 4000 a 7999 km: 820 euro na uczestnika Na dystansie 8000 i więcej km: 1110 euro na uczestnika	Na podstawie odległości podróży na uczestnika. Odległość podróży należy obliczyć korzystając z kalkulatora odległości stosowanego przez Komisję Europejską.
Wsparcie organizacyjne	Wszelkie koszty bezpośrednio związane z	Koszty jednostkowe	Do 100 uczestników: 350 euro na osobę	Na podstawie liczny uczestników.

	realizacją działań w zakresie mobilności (z wyjątkiem kosztów utrzymania uczestników), włączając przygotowanie (pedagogiczne, interkulturowe, lingwistyczne), monitorowanie i wspieranie uczestników w trakcie mobilności, walidację efektów nauczania		+ ponad 100 uczestników: 200 euro na dodatkowego uczestnika	
Wsparcie indywidualne	Koszty bezpośrednio związane z utrzymaniem uczestników w trakcie trwania działań	Koszty jednostkowe	Do 14stego dnia aktywności: A4.1 dziennie na uczestnika + pomiędzy 15stym a 60tym dniem aktywności: 70% A4.1 dziennie na uczestnika	Na podstawie czasu pobytu na uczestnika.
Opłaty za kurs	Koszty bezpośrednio związane z opłatą rekrutacyjną na kursy	Koszty jednostkowe	70 euro dziennie na uczestnika Maksymalnie 700 euro na uczestnika projektu mobilności	Warunkowo: wniosek o wsparcie finansowe na pokrycie czesnego musi być uzasadniony w formularzu
Wsparcie na specjalne potrzeby	Koszty dodatkowe bezpośrednio związane z niepełnosprawnymi uczestnikami	Część kosztów kwalifikowanych	100% kosztów kwalifikowanych	Warunkowo: wniosek o wsparcie na specjalne potrzeby musi być uzasadniony w formularzu

Kiedy aplikować?	Kandydaci muszą złożyć swoje podanie do 17 marca do godziny 12:00 (czasu brukselskiego) dla projektów mających rozpocząć swoja realizację od 1 lipca tego samego roku.
Jak aplikować?	Aby uzyskać więcej informacji o szczegółach jak aplikować patrz – część C tego przewodnika.
Inne kryteria	organizacja VET (organizacja kształcenia i szkolenia zawodowego) lub krajowe konsorcjum VET może aplikować raz w kolejce wyborów. Jednakże organizacja VET może być częścią albo koordynować kilka różnych konsorcjów aplikujących w tym samym czasie.

DODATKOWE KRYTERIA KWALIFIKACJI WYMIANY UCZNIÓW

Czas trwania wymiany	Od 2 tygodni do 12 miesięcy.
Miejsce(a) wymiany	Uczestnicy muszą zrealizować wymianę za granicą, w innym kraju programu.
Kwalifikujący się uczestnicy	praktykanci lub uczniowie VET (których studia zawierają typowo uczenie nauczanie na pracy) z kraju organizacji wysyłającej. Osoby towarzyszące uczniom VET ze specjalnymi potrzebami, nieletni lub z rodzin pokrzywdzonych przez los. Niedawni absolwenci szkół VET lub przedsiębiorstwo (tj. poprzedni praktykanci) także może uczestniczyć w wymianie. Niedawni absolwenci muszą przejść staż szkoleniowy za granicą w okresie 1 roku od ukończenia studiów.

DODATKOWE KRYTERIA KWALIFIKACJI DLA MOBILNOŚCI PRACOWNIKÓW

Czas trwania wymiany	Od 2 dni do 2 miesięcy, wyłączając czas podróży.
Miejsce(a) wymiany	Uczestnicy muszą zrealizować swoją wymianę za granicą, w innym kraju programu.
Kwalifikujący się uczestnicy	każda osoba pracująca dla organizacji aktywnej w dziedzinie VET i odpowiedzialna za VET (taka jak nauczyciele, trenerzy, międzynarodowi urzędnicy mobilności, pracownicy funkcji administracyjnych lub doradczych, itd.) Co więcej, jeśli chodzi o przydział nauczycielski/szkoleniowy, Akcja jest otwarta także dla ludzi z przedsiębiorstw, sektorów publicznych i/ lub organizacji społecznych.

TABELA 1 – WSPARCIE INDYWIDUALNE (KWOTA W EURO NA DZIEŃ)

Kwota zależy od kraju, w którym aktywność ma miejsce. Każda Agencja Krajowa określa – na podstawie obiektywnych i klarownych kryteriów – kwoty odpowiednie dla projektów mającym miejsce w ich kraju. Kwoty podane są w ramach maksymalnych i minimalnych w tabeli poniżej. Dokładne kwoty opublikowane będą na stronie każdej Agencji Krajowej.

Kraj przyjmujący	**Mobilność personelu**
	Min-Maks (na dzień)
	A4.1
Dania, Irlandia, Holandia, Szwecja, Wielka Brytania	80-160
Belgia, Bułgaria, Republika Czeska, Grecja, Francja, Włochy, Cypr, Luksemburg, Węgry, Austria, Polska Rumunia, Finlandia, Islandia, Lichtenstein, Norwegia, Szwajcaria, Turcja	70-140
Niemcy, Hiszpania, Łotwa, Malta, Portugalia, Słowacja, Była Jugosłowiańska Republika Macedonii	60-120
Estonia, Chorwacja, Litwa, Słowenia	50-100

Ten projekt może zawierać jedno lub więcej następujących aktywności:

Mobilność młodych ludzi:

- **Wymiany Młodzieżowe:**

Wymiany Młodzieżowe pozwalają grupom młodych ludzi z różnych krajów spotkać się i mieszkać razem do 21 dni. Podczas Wymiany Młodzieżowej, uczestnicy wspólnie realizują program pracy (połączenie warsztatów, ćwiczeń, debat, odgrywania ról, symulacji, zabaw na świeżym powietrzu) zaprojektowanych i przygotowanych przez nich przed Wymianą. Wymiany Młodzieżowe pozwalają młodym ludziom: rozwijać kompetencje; stawać się świadomym tematów/obszarów tematycznych związanych ze społeczeństwem; odkrywać nowe kultury, nawyki i style życia, głównie przez kontakt z rówieśnikami zza granicy; wzmacniać wartości takie jak solidarność, demokracja, przyjaźń itp. Proces uczenia się podczas Wymiany Młodzieżowej opiera się na obopólnej współpracy między dwoma lub więcej organizacjami z różnych krajów w obrębie lub poza Unią Europejską biorącymi udział w projekcie.

Następujące czynności nie kwalifikują się do otrzymania dotacji związanych z Wymianami Młodzieżowymi: wycieczki akademickie; wymiany mające na celu korzyści finansowe; wymiany które mogą być postrzegane jako turystyka; festiwale; podróże wakacyjne; trasy związane z występami.

- **Europejski Wolontariat**:

Ta aktywność pozwala młodym ludziom w wieku 17-30 lat wyrażać swoje osobiste zaangażowanie przez bezpłatny wolontariat trwające do 12 miesięcy w innym kraju należącym lub nie należącym do Unii Europejskiej. Młodzi wolontariusze mają możliwość wnieść swój wkład do codziennej pracy organizacji mających do czynienia z polityką i informowaniem młodych ludzi, rozwojem osobistym i społeczno-edukacyjnym rozwojem młodych ludzi, zaangażowaniem obywatelskim, opieką społeczną, pracą z ludźmi niezamożnymi, środowiskiem, nieformalnymi programami edukacyjnymi, teleinformatyką i umiejętnością korzystania ze środków przekazu, kulturą i inwencją twórczą, rozwojem współpracy itp.
Projekt Europejskiego Wolontariatu może przyjąć od 1 do 30 ochotników, którzy mogą pracować samodzielnie lub w grupach.

Organizacje biorące udział w projekcie są odpowiedzialne za:

- zapewnienie utrzymania, miejsca zamieszkania i transportu miejscowego wolontariuszy;
- wyznaczania zadań i aktywności dla wolontariuszy, które nie łamią zasad jakościowych Europejskiego Wolontariatu i opisane są w statucie Europejskiego Wolontariatu
- zapewniania wolontariuszom ciągłego, związanego z zadaniami, językowego, osobistego i administracyjnego wsparcia podczas trwania aktywności.

Wolontariusze nie mogą być wynagradzani za udział w Wolontariacie, chyba że poniosą oni koszty związane z podróżą (jeżeli dotacja Erasmus+ nie pokrywa kosztów w całości) lub poniosą dodatkowe wydatki związane z wdrożeniem aktywności. Podstawowe koszty

uczestniczenia wolontariuszy w programie są pokrywane przez dotację Erasmus+ lub przez inne środki przyznane przez organizacje biorące udział w projekcie.

Poza wsparciem zapewnionym wolontariuszom przez organizacje biorące udział w projekcie, Agencje Krajowe lub miejscowe oddziały organizacji SALTO organizują dla każdego wolontariusza cykl szkoleń i ocen składający się z: a) szkolenia odbywającego się po przybyciu na miejsce wolontariatu; b) oceny po pół roku w przypadku wolontariatów trwających więcej niż 6 miesięcy.

Następujące aktywności nie są zaliczane jako Europejski Wolontariat w ramach Erasmus+: sporadyczny, nieustrukturyzowany wolontariat w niepełnym wymiarze godzin; staż w zakładzie pracy czy przedsiębiorstwie; płatna praca; odpoczynek czy aktywność turystyczna; kurs językowy; wyzyskiwanie taniej siły roboczej; okres nauki lub szkolenia zawodowego za granicą.

Mobilność osób pracujących z młodzieżą:

- Szkolenie i tworzenie sieci osób pracujących z młodzieżą:

Ta aktywność wspiera rozwój zawodowy osób pracujących z młodzieżą w następujący sposób: a) uczestnictwo osób pracujących z młodzieżą w seminariach, kursach, wydarzeniach pozwalających na nawiązywanie kontaktów, obserwacji; b) okres obserwacji stanowiska za granicą w organizacji związanej z młodymi ludźmi.

ROLE ORGANIZACJI BIORĄCYCH UDZIAŁ W TYM PROJEKCIE

Organizacje zaangażowane w projekt mobilności podejmują się następujących ról i zadań:

- Koordynator programu mobilności młodych ludzi: ubieganie się o cały projekt w imieniu wszystkich organizacji partnerskich. Jeżeli program mobilności młodych ludzi przewiduje tylko jedną aktywność, koordynator musi również występować jako organizacja wysyłająca i przyjmująca. Jeżeli program przewiduje więcej niż jedną aktywność, koordynator projektu może – ale niekoniecznie musi- działać jako organizacja wysyłająca i nadająca. W każdym przypadku, koordynator nie może być organizacją z kraju partnerskiego.

- Organizacja wysyłająca: zajmuje się wysyłaniem młodych ludzi i wychowawców młodzieżowych za granicę (w to zalicza się: organizowanie ustaleń praktycznych; przygotowywanie uczestników przed wyjazdem; zapewnianie wsparcia uczestnikom przez cały okres trwania projektu).

- Organizacja przyjmująca: zajmuje się goszczeniem uczestników, opracowywaniem programu aktywności dla uczestników we współpracy z uczestnikami i organizacjami programu, zapewnianiem wsparcia uczestnikom przez cały okres trwania projektu.

Młodzi ludzie zaangażowani w Europejski Wolontariat trwający dwa miesiące lub dłużej, mogą ubiegać się o wsparcie językowe. Internetowe wsparcie językowe będzie stopniowo wdrażanie w trakcie programu. Komisja Europejska udostępni uprawnionym uczestnikom możliwość ocenienia ich kompetencji związanych z językiem obcym i, jeżeli to konieczne,

zapewni odpowiednie nauczanie językowe przed i/lub w trakcie programu (bardziej szczegółowo w aneksie I tego Przewodnika).

KRYTERIA OCENIAJĄCE PROJEKT

Poniżej wymienione są kryteria formalne które muszą zostać spełnione przez projekt mobilności aby mógł ubiegać się o grant Erasmus+:

Ogólne kryteria uprawnienia

Uprawnione organizacje biorące udział	Organizacje biorące udział mogą być: -organizacjami non-profit; stowarzyszeniami; organizacjami pozarządowymi; -europejskie młodzieżowe organizacje pozarządowe; -przedsiębiorstwem społecznym; -instytucją publiczną na poziomie lokalnym; -grupą młodych ludzi aktywnych w dziedzinie pracy z młodzieżą, ale niekoniecznie w ramach organizacji młodzieżowych (np. nieformalna grupa młodych ludzi) Jak również: -instytucją publiczną na poziomie regionalnym lub narodowym; -stowarzyszenia regionów; -Europejskim Ugrupowaniem Współpracy Terytorialnej; -organizacją dochodową zajmującą się Społeczną Odpowiedzialnością Przedsiębiorstw. Założoną w kraju programu albo kraju partnerskim sąsiadującym z UE (sekcja „Kraje Uprawnione" w części A tego Przewodnika).
Dopuszczalne aktywności	Projekt mobilności młodych ludzi i wychowawców młodzieżowych musi zawierać jedną lub więcej następujących aktywności: -Wymiana Młodzieżowa; -Europejski Wolontariat; - Szkolenie i tworzenie sieci kontaktów osób pracujących z młodzieżą;

Kto może się zgłaszać?	Każda organizacja czy grupa[7] założona w kraju programu może być kandydatem. Ta organizacja aplikuje w imieniu wszystkich organizacji biorących udział w projekcie. Projekt mobilności młodych ludzi finansowany jest w konkretny sposób (więcej w sekcji „zasady finansowania") jeżeli kandydat jest: -instytucją publiczną na poziomie lokalnym; -grupą młodych ludzi aktywnych w dziedzinie pracy z młodzieżą, ale niekoniecznie w ramach organizacji młodzieżowych (np. nieformalna grupa młodych ludzi) Jak również: -instytucją publiczną na poziomie regionalnym lub narodowym; -stowarzyszeniem regionów; -Europejskim Ugrupowaniem Współpracy Terytorialnej; -organizacją dochodową zajmującą się Społeczną Odpowiedzialnością Przedsiębiorstw.
Liczba i profil organizacji biorących udział	Aktywność mobilna jest przechodnia i dotyczy przynajmniej dwóch organizacji biorących udział (organizacja wysyłająca i przyjmująca) z różnych krajów. **Aktywności w krajach programu**: wszystkie organizacje biorące udział muszą być z kraju programu. **Aktywności w krajach partnerskich sąsiadujących z UE**:

[7] W przypadku grup nieformalnych jeden z członków przyjmuje rolę reprezentanta i ponosi odpowiedzialność w imieniu grupy.

	aktywność musi dotyczyć przynajmniej jednej organizacji z kraju programu i jednej organizacji z kraju partnerskiego sąsiadującego z UE. Aby utrzymać wyraźne połączenie z krajem gdzie znajduje się Agencja Krajowa, organizacja wysyłająca lub organizacja przyjmująca muszą być z kraju z którego jest Agencja Krajowa przyjmująca wniosek.
Długość projektu	Od 3 do 24 miesięcy.
Gdzie się zgłaszać?	Kandydaci muszą złożyć swoje wnioski o grant do następujących terminów: • 17.03 do 12.00 (południe czasu brukselskiego) dla projektów zaczynających się między 17.06 do 31.12 tego samego roku (pod warunkiem, że umowa o grant jest podpisana); • 30.04 do 12.00 (południe czasu brukselskiego) dla projektów zaczynających się między 1.08 tego samego roku i 28.02 następnego roku (pod warunkiem, że umowa o grant jest podpisana); • 1.10 do 12.00 (południe czasu brukselskiego) projektów zaczynających się między 1.01 i 30.09 następnego roku (pod warunkiem, że umowa o grant jest podpisana).
Jak się zgłaszać?	Szczegóły sposobu zgłaszania się znajdują się w części C tego Przewodnika.

Dodatkowe kryteria uprawnienia związane z Wymianami Młodzieżowymi

Długość projektu	Od 5 do 21 dni, wyłączając czas podróży.
Miejsce aktywności	Aktywność musi mieć miejsce w kraju z którego pochodzi jedna z organizacji biorących udział.
Osoby kwalifikujące się do udziału w aktywności	Młodzi ludzie w wieku pomiędzy 13. a 30. rokiem życia z krajów z których pochodzą organizacje przyjmująca i wysyłająca.
Liczba osób i skład grup narodowych	Minimum 16, maksimum 60 uczestników (liderzy grup nie wliczani). Minimum 4 uczestników na grupę (liderzy grup nie wliczani). Każda grupa narodowa musi mieć przynajmniej jednego lidera grupy. Jest to osoba dorosła która towarzyszy młodym ludziom biorącym udział w wymianie młodzieżowej aby zagwarantować efektywne uczenie się, ochronę i bezpieczeństwo.
Inne kryteria	Wcześniej Zaplanowany Plan Wizyty (WZPW) Jeżeli projekt przewiduje WZPW, spełnione muszą zostać następujące kryteria: • Czas trwania WZPW: maksimum 2 dni (czas podróży wyłączony) • Liczba uczestników: 1 uczestnik na grupę. Liczba uczestników może zostać zwiększona do 2 pod warunkiem, jeśli przynajmniej jednym z uczestników jest osoba młoda biorąca udział w aktywności.

Dodatkowe kryteria uprawnienia związane z Europejskim Wolontariatem

Akredytacja	Wszystkie organizacje związane z Europejskim Wolontariatem muszą posiadać ważną akredytację Europejskiego Wolontariatu (w celu zdobycia więcej informacji proszę przeczytać sekcję dotyczącą Europejskiego Wolontariatu w aneksie I tego Przewodnika). Akredytacja Europejskiego Wolontariatu w krajach śródziemnomorskich zostanie wprowadzona podczas pierwszego roku działalności programu Erasmus+. Od 2015 wszystkie organizacje biorące udział z krajów tego regiony muszą posiadać ważną akredytację.
Czas trwania aktywności	Od 2 do 12 miesięcy. Aby umożliwić organizacji szkolenie po przybyciu, aktywność musi zacząć się na początku miesiąca (na przykład w ciągu pierwszych siedmiu dni miesiąca). W przypadku Europejskiego Wolontariatu dotyczącego co najmniej 10 wolontariuszy lub młodych ludzi z mniejszymi możliwościami, aktywność może trwać od 2 tygodni do 12 miesięcy.
Miejsce aktywności	**Wolontariusze z kraju programu** muszą brać udział w aktywności w innym kraju programu lub w kraju partnerskim sąsiadującym z UE. **Wolontariusze z kraju partnerskiego sąsiadującego z UE** muszą brać udział w aktywnościach w kraju programu.
Uprawnieni	Młodzi ludzie w wieku od 17 do 30 lat, z kraju z którego pochodzi

uczestnicy	ich organizacja wysyłająca. Wolontariusz może wziąć udział tylko w jednym Europejskim Wolontariacie[7]. **Wyjątek**: ochotnicy których Europejski Wolontariat trwał mniej niż dwa miesiące mogą wziąć udział w dodatkowym wolontariacie.
Liczba uczestników	Maksymalnie 30 wolontariuszy w całym projekcie
Inne kryteria	Wcześniej Zaplanowany Plan Wizyty (WZPW) Jeżeli projekt przewiduje WZPW, spełnione muszą zostać następujące kryteria: • Czas trwania WZPW: maksimum 2 dni (czas podróży wyłączony). Liczba uczestników: 1 uczestnik na grupę. Liczba uczestników może zostać zwiększona do 2 pod warunkiem, jeśli przynajmniej jednym z uczestników jest osoba młoda biorąca udział w aktywności.

Dodatkowe kryteria uprawnień do mobilności osób pracujących z młodzieżą

Czas trwania aktywności	Od 2 dni do 2 miesięcy, nie wliczając czasu podróży.
Miejsce aktywności	Aktywność musi mieć miejsce w kraju jednej z organizacji biorących udział.
Uprawnieni uczestnicy	Brak limitów wiekowych. Uczestnicy muszą być z kraju organizacji wysyłającej lub przyjmującej.

[7] To dotyczy Europejskiego Wolontariatu podlegającego programowi Erasmus+ i poprzednim programom

Liczba uczestników	Do 50 uczestników (wliczając, jeśli dotyczy, szkoleniowców i osoby pomagające) w każdej aktywności zaplanowanej przez projekt.

Organizacje zgłaszające się będą oceniane według kryteriów dotyczących wykluczenia i wyboru. Więcej w części C tego Przewodnika.

KRYTERIA PRZYZNAWANIA

Projekty będą oceniane według następujących kryteriów:

Znaczenie projektu **(maksimum 30 punktów)**	• Odniesienie projektu do: -celów i priorytetów Czynności (więcej w części „Jakie są cele projektu mobilności"), -potrzeb i celów uczestniczących organizacji i uczestników indywidualnych, • Zakres w jakim propozycja wywiera skutki: -wysokiej jakości wynikami uczenia się uczestników, -wspieraniem zdolności i międzynarodowego zakresu organizacji uczestniczących, • Zakres w jakim projekt angażuje młodych ludzi z mniejszymi możliwościami,
Jakość projektu i wdrażania	• Przejrzystość, kompletność i jakość wszystkich etapów propozycji projektu (przygotowanie,

programu **(maksimum 40 punktów)**	wdrożenie aktywności mobilnej i jego kontynuacja), • Spójność między celami projektu i zaproponowanymi aktywnościami, • Jakość ustaleń praktycznych, zarządzania i modalność wsparcia, • Jakość przygotowania dla uczestników, • Jakość nieformalnego uczenia zaproponowanych metod uczestniczenia w projekcie i aktywne zaangażowanie młodych ludzi na każdym poziomie projektu, • Jakość rozwiązań dotyczących uznawania i walidacji efektów uczenia się uczestników, jak i spójne stosowanie Europejskiej narzędzi przejrzystości i uznawania, • Stosowność środków używanych do wybierania i/lub angażowania uczestników w aktywności mobilne, • Jakość współpracy i komunikacji między organizacjami biorącymi udział, jak również innymi związanymi partnerami,
Wpływ i rozpowszechnianie **(maksimum 30 punktów)**	• Jakość środków oceniających wyniki projektu • Potencjalny wpływ projektu: -na uczestników i organizacji biorących udział podczas

	projektu i po jego zakończeniu, -poza organizacjami i osobami bezpośrednio biorącymi udział w projekcie na poziomie lokalnym, regionalnym, narodowym i/lub europejskim, • Stosowność i jakość środków mających na celu rozpowszechnianie wyników projektu w i poza organizacjami biorącymi udział.

Aby móc ubiegać się o dotacje, wniosek musi uzyskać przynajmniej 60 punktów. Co więcej, wniosek musi uzyskać przynajmniej połowę z wyznaczonych punktów w każdej kategorii wspomnianej powyżej (np. przynajmniej 15 punktów za kategorie „znaczenie projektu" i „wpływ i rozpowszechnianie"; 20 punktów za kategorię „Jakość projektu i wdrażania programu").

CO JESZCZE NALEŻY WIEDZIEĆ O TEJ CZYNNOŚCI?

Bardziej szczegółowe kryteria i dodatkowe przydatne informacje związane z tą Czynnością znajdują się w aneksie I tego Przewodnika. Organizacje zainteresowane proszone są o dokładne przeczytanie odpowiednich części tego aneksu przed ubieganiem się o wsparcie finansowe.

KRYTERIUM PRZYZNAWANIA

Projekt będzie oceniany według następującego kryterium:

Znaczenie projektu (maksimum 30 punktów)	• związek propozycji z: - celem i priorytetami Akcji (patrz część „Jakie są cele projektu wymiany") - potrzebami i celami organizacji biorących udział i indywidualnych uczestników • Zakres do którego propozycja będzie odpowiednia: -przynoszenie wysokiej jakości wyników uczestników -wzmacnianie wydajności i międzynarodowego zakresu organizacji uczestniczących
Jakość projektu planu i jego realizacja (maksimum 40 punktów)	• Klarowność, kompletność i jakość wszystkich proponowanych faz projektu (przygotowanie, realizacja wymiany i dalsza część) • Konsekwencja pomiędzy celami projektu i proponowanymi aktywnościami • Jakość praktycznych ustaleń, kierowania i wsparcia • Jakość przygotowań dostarczanych uczestnikom • Jakość ustaleń dla uznania i uzasadniania wyników naukowych uczestników jak i stałego wykorzystywania narzędzi europejskiej przejrzystości i uznania. • Jeśli stosowana, jakość współpracy i komunikacji pomiędzy biorącymi udział organizacjami, jak i innymi istotnymi udziałowcami.

Wpływ i rozpowszechnianie (Maksimum 30 punktów)	• Jakość miar oceniających wyniki projektu • Potencjalny wpływ projektu: - na uczestników i biorące udział organizacje podczas i po zakończeniu okresu projektu - poza organizacjami i osobami bezpośrednio biorącymi udział w projekcie, na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym i/lub Europejskim • Trafność i jakość miar mających na celu rozpowszechnianie wyników projektu w obrębie i poza organizacjami biorącymi udział.

Aby otrzymać finansowanie, propozycje muszą uzyskać przynajmniej 60 punktów. Ponadto, muszą uzyskać przynajmniej połowę z maksymalnej liczby punktów w każdej kategorii zamieszczonego powyżej kryterium (tj. minimum 15 punktów z kategorii „Znaczenie projektu" i „Wpływ i rozpowszechnianie"; 20 punktów z kategorii „Jakość planu projektu i jego realizacja").

PRZYZNAWANA DOTACJA

Rzeczywista wysokość przyznawanej dotacji będzie zależeć od liczby elementów:

- Liczby i czasu trwania ubiegającego się okresu wymiany
- Ubiegłych wyników aplikanta pod względem okresów wymian, dobrej jakości realizacji wymiany i rozsądnego zarządzania finansami, w przypadku jeśli aplikant otrzymał podobną dotację w poprzednich latach;
- Całkowitego budżetu narodowego przeznaczonego na wymianę.
-

CO JESZCZE POWINIENEŚ WIEDZIEĆ NA TEMAT TEJ AKCJI?

Specjalne kryterium i dodatkowe przypatne informacje dotyczące wymiany są dostępne w aneksie I tego przewodnika, Zainteresowane organizacje są proszone o uważne przeczytanie odpowiednich części tego aneksu przed ubieganiem się o dodatek finansowy.

JAKIE SĄ REGUŁY FINANSOWANIA?

Budżet projektu mobilności musi być sporządzony zgodnie z następującymi regułami finansowania (w euro):

A) REGUŁY FINANSOWANIA STOSOWANE DO WSZYSTKICH AKTYWNOŚCI MOBILNOŚCI

Uprawnione koszty		Mechanizm finansowania	kwota	Reguła przydzielania
podróż	Składka na koszty podróży uczestników, wliczając osobę towarzyszącą, z ich miejsca pochodzenia do miejsca wymiany i powrót	Koszt jednostkowy	Dla podróży o dystansie pomiędzy 100 a 499 km: 180 Euro na uczestnika	Opiera się na dystansie podróży na uczestnika. Dystans podróży musi być obliczony używając kalkulatora dystansu potwierdzonego przez europejską komisję.
			Dla podróży o dystansie pomiędzy 500 a 1999 km: 275 Euro na uczestnika	
			Dla podróży o dystansie pomiędzy 2000 a 2999 km: 360 Euro na uczestnika	
			Dla podróży o dystansie pomiędzy 3000 a 3999 km: 530 Euro na uczestnika	
			Dla podróży o dystansie pomiędzy 4000 a 7999 km: 820 Euro na uczestnika	
			Dla podróży o dystansie 8000 km i większym: 1100 Euro na uczestnika	
Wsparcie organizacyjne	Wszystkie koszty bezpośrednio związane z wdrożeniem wymiany (wyłączając własne potrzeby uczestników), włączając przygotowanie (pedagogiczne, interkulturowe, językowe), nadzór i wsparcie uczestników podczas wymiany, uzasadnienie wyników nauczania	Koszt jednostkowy	Do setnego uczestnika: 350 Euro na uczestnika + Powyżej setnego uczestnika: 200 euro na dodatkowego uczestnika	Opiera się na liczbie uczestników.
Wsparcie	Dodatkowe koszty	Część	Do 100% kwalifikujących się	Zastrzeżenie: prośba o wsparcie finansowe

specjalnej potrzeby	bezpośrednio związane z uczestnikami z upośledzeniami	kwalifikujących się kosztów	kosztów	na pokrycie wsparcia specjalnych potrzeb musi być umotywowana w formularzu aplikacyjnym.

B) Dodatkowe finansowanie dotyczące wymiany uczniów VET

Uprawnione koszty		Mechanizm finansowania	kwota	Reguła przydzielania
Wsparcie indywidualne	Koszty związane bezpośrednio z własnymi potrzebami uczestników podczas wymiany.	Koszt jednostkowy	Do czternastego dnia wymiany A2.1 na dzień na uczestnika + Pomiędzy piętnastym a sześćdziesiątym dniem wymiany : 70% z A2.1 na dzień na uczestnika + Pomiędzy sześćdziesiątym pierwszym dniem wymiany aż do dwunastu miesięcy: 50% z A2.1 na dzień na uczestnika	Zależy od okresu pobytu na uczestnika.
Wsparcie językowe	Koszt związany ze wsparciem oferowanym uczestnikom- przed wyjazdem lub w trakcie trwania wymiany – w celu poprawienia znajomości języka którego uczestnicy będą używać do uczenia się lub kształcenia podczas wymiany.	Koszt jednostkowy	Tylko dla wymiany trwającej pomiędzy jednym a dwunastoma miesiącami: 150 euro na uczestnika potrzebującego wsparcia językowego	Zastrzeżenie: aplikujący muszą poprosić o wsparcie w języku poleconym przez wymianę, na podstawie potrzeb językowych uczestników nie oferowanych przez centralne usługi online.
Koszty wyjątkowe	Koszty wspierające uczestnictwo uczniów z mniejszymi możliwościami.	Zwrot części z kwalifikowanych kosztów	100% kwalifikujących się kosztów.	Zastrzeżenie: prośba o wsparcie finansowe na pokrycie kosztów wyjątkowych musi być umotywowana w formularzu

				aplikacyjnym.

C) Dodatkowe finansowanie dotyczące mobilności pracowników VET

Uprawnione koszty		Mechanizm finansowania	kwota	Reguła przydzielania
Wsparcie indywidualne	Koszty związane bezpośrednio z własnymi potrzebami uczestników, włączając osoby towarzyszące wymianie uczniów VET, podczas wymiany	Koszt jednostkowy	Do czternastego dnia wymiany A2.2 na dzień na uczestnika + Pomiędzy piętnastym a sześćdziesiątym dniem wymiany : 70% z A2.2 na dzień na uczestnika	Zależy od okresu pobytu na uczestnika.

TABELA 1 - WSPARCIE INDYWIDUALNE (KWOTY PODANE W EURO ZA 1 DZIEŃ)

Kwota jest zależna od państwa w którym odbywa się wymiana. Każda z agencji krajowej zdefiniuje- na podstawie obiektywnego i przejrzystego kryterium – kwoty obwiązujące przedstawione w ich krajach. Te kwoty będą ustalone w obrębie minimalnego i maksymalnego zakresu podanego w poniższej tabeli. Dokładne kwoty będą opublikowane na stronie internetowej każdej Agencji Krajowej.

	Wymiana uczniów	Wymiana pracowników (lub osób towarzyszących)
	Min – Max (na dzień)	Min- Max (na dzień)
	A2.1	A2.2
Belgia	23-92	70-140
Bułgaria	23-92	70-140

Czechy	23-92	70-140
Dania	27-108	80-160
Niemcy	21-84	60-120
Estonia	18-72	50-100
Irlandia	25-100	80-160
Grecja	22-88	70-140
Hiszpania	21-84	60-120
Francja	25-100	70-140
Chorwacja	18-72	50-100
Włochy	23-92	70-140
Cypr	24-96	70-140
Łotwa	21-84	60-120
Litwa	18-72	50-100
Luksemburg	24-96	70-140
Węgry	22-88	70-140
Malta	21-84	60-120
Holandia	26-104	80-160
Austria	23-92	70-140
Polska	22-88	70-140
Portugalia	20-80	60-120
Rumunia	22-88	70-140
Słowenia	18-72	50-100
Słowacja	21-84	60-120
Finlandia	24-96	70-140
Szwecja	26-104	80-160
Wielka Brytania	28-112	80-160
Była Jugosłowiańska Republika Macedonii	21-84	60-120
Islandia	25-100	70-140
Lichtenstein	22-88	70-140
Norwegia	22-88	70-140
Szwajcaria	22-88	70-140

Turcja	22-88	70-140

Projekt ten może składać się z jednego (lub więcej) z poniższych działań:

Mobilność pracowników

- Delegacja nauczycielska – to działanie pozwala nauczycielom i pozostałym członkom rad pedagogicznych uczyć w szkołach partnerskich za granicą.
- Szkolenie pracowników – to działanie wspiera rozwój zawodowy nauczycieli, członków kadr kierowniczych szkół oraz pozostałych członków rad pedagogicznych poprzez:

a) uczestnictwo w kursach i szkoleniach za granicą;

b) staż towarzyszący/okres obserwacji w szkole partnerskiej za granicą lub w innej właściwej organizacji działającej w dziedzinie edukacji szkolnej.

Jakie role pełnią organizacje biorące udział w tym projekcie?

Organizacje zaangażowane w projekt na rzecz mobilności podejmują się następujących ról i zadań:

- organizacja aplikująca – zajmuje się składaniem wniosków do projektu, podpisywaniem porozumień grantowych, zarządzaniem nimi oraz składaniem sprawozdań. Jest również organizacją wysyłającą – zajmuje się także doborem nauczycieli i pozostałych członków rad pedagogicznych oraz wysyłaniem ich za granicę.
- organizacja przyjmująca – zajmuje się przyjmowaniem nauczycieli i innych członków rad pedagogicznych oraz przygotowaniem dla nich programu zajęć; ewentualnie korzysta z ich nauczania.

Dokładna rola organizacji przyjmującej zależy od typu działań i jej związku z organizacją wysyłającą. Organizacja przyjmująca może być:

- organizatorem kursu (w przypadku uczestnictwa w kursie lub szkoleniu),
- szkołą partnerską lub inną właściwą jednostką organizacyjną (w przypadku stażu towarzyszącego/okresu obserwacji). W tym przypadku, organizacje wysyłająca i przyjmująca, wraz z uczestnikami, powinny zawrzeć porozumienie przed rozpoczęciem działań. Porozumienie to powinno określać cele i czynności na okres wyjazdu za granicę oraz prawa i obowiązki każdej ze stron.

Erasmus + wspiera mobilność edukacyjną kadr, która:

- zawiera się w Planie Rozwoju Europejskiego organizacji wysyłającej (jest ukierunkowana na unowocześnienie i umiędzynarodowienie jej misji),
- odpowiada jasno określonym potrzebom ich rozwoju,
- jest połączona z odpowiednim doborem uczestników, przygotowaniem i kontynuacją projektu,
- zapewnia odpowiednią uznawalność osiągnięciom uczestników,
- zapewnia rozpowszechnienie i szerokie zastosowanie efektów kształcenia wewnątrz organizacji,

Jakie są kryteria oceny projektu?

Poniżej wymieniono formalne kryteria, które muszą zostać spełnione przez szkolny projekt na rzecz mobilności edukacyjnej w celu uzyskania możliwości ubiegania się o grant Erasmus+:

Kryteria kwalifikacji:

Kto może aplikować?	Szkoła (wł. instytucja zapewniająca kształcenie ogólne, zawodowe lub techniczne na dowolnym poziomie od przedszkola do szkół ponadgimnazjalnych) działająca w kraju objętym programem[9] i wysyłająca swoich pracowników za granicę. Nie ma możliwości indywidualnego wnioskowania bezpośrednio o grant.
Kwalifikujące się działania	Szkolny projekt na rzecz mobilności musi składać się z co najmniej jednego z następujących działań: ➢ Delegacje nauczycielskie, ➢ Szkolenie pracowników.
Liczba uczestniczących organizacji	Na jednym formularzu aplikuje tylko jedna organizacja. Podczas wdrażania projektu na rzecz mobilności potrzebne są co najmniej dwie zaangażowane organizacje (jedna wysyłająca i co najmniej jedna przyjmująca) z różnych krajów.

[9] Należy odnieść się do listy uprawnionych szkół w danym państwie. Więcej informacji udziela Agencja Krajowa w danym państwie.

Organizacje kwalifikujące się do uczestnictwa	➢ **Delegacje nauczycielskie** Organizacje wysyłająca i przyjmujące to bezwzględnie szkoły mieszczące się w różnych krajach objętych programem. ➢ **Szkolenia pracowników** Organizacja wysyłająca to bezwzględnie szkoła (wnioskujący). Organizacja przyjmująca może być: ➢ szkołą, lub ➢ dowolną organizacją aktywną na rynku pracy lub w dziedzinach edukacji, szkoleń i młodzieży. Do takich organizacji mogą należeć m.in.: ◦ szkoły/instytuty/centra edukacji zawodowej dla dorosłych, ◦ instytucje szkolnictwa wyższego, ◦ publiczne lub prywatne, małe, średnie lub duże przedsiębiorstwo (wliczając społeczne), ◦ partnerzy społeczni i inni przedstawiciele życia zawodowego, wliczając izby handlowe, stowarzyszenia rzemieślnicze/zawodowe i związki zawodowe, ◦ osoby prawne na szczeblu lokalnym, regionalnym i państwowym, ◦ organizacje typu non-profit, stowarzyszenia, organizacje pozarządowe, ◦ instytuty badawcze, ◦ fundacje, ◦ organy poradnictwa zawodowego i usług informacyjnych,

	◦ organizacje szkoleniowe. Każda z organizacji musi działać na terenie jednego krajów objętych programem.
Czas trwania projektu	1 lub 2 lata. Aplikujący muszą określić czas trwania projektu składając wniosek, na podstawie jego celu oraz rozplanowanych w czasie działań.
Czas trwania działania	Od 2 dni do 2 miesięcy, pomijając czas podróży.
Miejsce realizacji działań	Działania na rzecz mobilności muszą być przeprowadzane za granicą, w innym kraju objętym programem.
Kwalifikujący się uczestnicy	Pracownicy sektora edukacji (uczący i nie uczący, włączając kierownictwo i dyrekcję szkół), pracujący w szkole wysyłającej.
Gdzie aplikować?	Do Agencji Krajowej państwa, któremu podlega organizacja aplikująca[10].
Kiedy aplikować?	Wniosek o grant na projekty rozpoczynające się od 1 lipca danego roku należy złożyć **do 17 marca, do godziny 12:00** (południe, czasu brukselskiego).
Jak aplikować?	Informacje jak aplikować znajdują się w części C tego przewodnika.
Inne kryteria	W czasie jednej rundy selekcji szkoła może złożyć tylko jeden wniosek.

Aplikujące organizacje zostaną poddane ocenie według odpowiednich **kryteriów wykluczenia i wyboru.** Więcej informacji znajduje się w Części C tego przewodnika.

Kryteria przyznania finansowania

[10] Uwaga: szkoły pod nadzorem władz innego kraju (np. licea francuskie, szkoły niemieckie, szkoły sił zbrojnych Zjednoczonego Królestwa) należą do Agencji Krajowej nadzorującego je państwa.

Projekty będą oceniane według poniższych kryteriów:

Trafność projektu (maksymalnie 30 punktów)	⯭ Zgodność propozycji z: ◦ celami i priorytetami Akcji (patrz: sekcja „Jakie są cele projektów na rzecz mobilności?") ◦ Potrzebami i celami zaangażowanych organizacji i poszczególnych uczestników. ⯭ Potencjał propozycji do: ◦ stworzenia dla uczestników wysokiej jakości wyników kształcenia, ◦ poszerzania możliwości i międzynarodowego zasięgu zaangażowanych organizacji.
Jakość planu projektu i jego wdrażania (maksymalnie 40 punktów)	⯭ Jasność, kompletność i jakość wszystkich faz proponowanego projektu (przygotowanie i wdrażanie działań na rzecz mobilności oraz jego kontynuacja), ⯭ Spójność celów projektu z proponowanymi działaniami, ⯭ Jakość Planu Rozwoju Europejskiego organizacji wnioskującej, ⯭ Adekwatność metod selekcji uczestników i ich angażowania w działania na rzecz mobilności, ⯭ Jakość praktycznych ustaleń, zarządzania oraz dodatkowych środków, ⯭ Jakość przygotowania zapewnionego uczestnikom, ⯭ Jakość przygotowań na rzecz uznawalności i potwierdzalności wyników kształcenia, a także konsekwentne wykorzystanie europejskich narzędzi dla przejrzystości i uznawalności.
Oddziaływanie i rozpowszechnianie (maksymalnie 30 punktów)	⯭ Jakość środków podsumowania wyników projektu, ⯭ Potencjalny wpływ projektu: ◦ na poszczególnych uczestników i organizacje w trakcie trwania i po zakończeniu projektu,

	◦ poza organizacjami i osobami bezpośrednio biorącymi udział w projekcie; na poziomach lokalnym, regionalnym i/lub europejskim, ➢ Adekwatność i jakość środków podejmowanych w celu rozpowszechnienia rezultatów projektu – wewnątrz i poza organizacjami.

Wniosek musi uzyskać co najmniej 60 punktów, by był brany pod uwagę w przydzielaniu dofinansowań. Co więcej, musi uzyskać co najmniej połowę możliwych punktów w każdym z powyższych kryteriów (tzn. co najmniej 15 punktów w kategoriach „Trafność projektu" i „Oddziaływanie i rozpowszechnianie" oraz co najmniej 20 punktów w kategorii „Jakość planu projektu i jego wdrażania").

Co jeszcze należy wiedzieć o tej Akcji?

Więcej wymagań i przydatnych informacji związanych z tą Akcją znajduje się w Aneksie I do tego przewodnika. Zainteresowane organizacje uprasza się o uważne przeczytanie jego odpowiednich części przed złożeniem wniosku o dofinansowanie.

Jakie są zasady finansowania projektu na rzecz mobilności?

Projekt budżetu należy sporządzić zgodnie z poniższymi zasadami finansowania (w euro):

Kwalifikujące się koszty		**Mechanizm finansowania**	**Kwota**	**Zasady przydzielania**
Podróż	Udział w kosztach podróży uczestników, na miejsce realizacji działań i z powrotem.	Cena jednostkowa	Dla podróży na dystansach pomiędzy 100-499km: 180 euro/uczestnika	Na podstawie dystansu przypadającego na uczestnika. Odległości należy przeliczać przy pomocy kalkulatora wspieranego przez Komisję Europejską.
			Dla podróży na dystansach pomiędzy 500-1999km: 275 euro/uczestnika	
			Dla podróży na dystansach pomiędzy 2000-2999km: 360 euro/uczestnika	
			Dla podróży na dystansach pomiędzy 3000-3999km: 530 euro/uczestnika	

			Dla podróży na dystansach pomiędzy 4000-7999km: 820 euro/uczestnik	
			Dla podróży na dystansach 8000km u więcej: 1100 euro/uczestnika	
Wsparcie organizacyjne	Koszty bezpośrednio związane z wdrażaniem działań (wyłączając utrzymanie), w tym przygotowanie (pedagogiczne, kulturowe, językowe), monitorowanie i wsparcie uczestników w trakcie ich wyjazdu i weryfikacji wyników kształcenia.	Cena jednostkowa	Do 100-go uczestnika włącznie: 350 euro/osobę + Od 101-go uczestnika: 200 euro/każdą kolejną osobę	Na podstawie liczby uczestników.
Wsparcie indywidualne	Koszty związane bezpośrednio z utrzymaniem uczestników w trakcje realizacji działań.	Cena jednostkowa	Do 14-go dnia działań włącznie: A3.1/osoba na dzień + Od 15-go do 60-go dnia działań: 70% z A3.1/osoba na dzień	Na podstawie długości pobytu każdego z uczestników.
Koszty kursów	Koszty bezpośrednio związane z opłatami za szkolenia.	Cena jednostkowa	70euro/osobodzień, Maksymalnie 700euro/uczestnika w danym projekcie	Warunkowo: prośba o pokrycie opłat musi zostać umotywowana we wniosku.
Wsparcie specjalne	Dodatkowe koszty bezpośrednio związane z niepełnosprawnymi uczestnikami.	Część kwalifikujących się kosztów	100% kwalifikujących się kosztów	Warunkowo: prośba o pokrycie kosztów tego typu musi zostać umotywowana we wniosku.

Tabela 1 – Wsparcie indywidualne (kwoty w euro/dzień)

Kwoty zależą od kraju, w którym realizowane są działania. Każda z Agencji Krajowych określi kwoty mające zastosowanie dla projektów w jej kraju na podstawie celu i przejrzystych kryteriów. Kwoty te będą mieścić się w przedziałach podanych w tabeli poniżej. Dokładne sumy będą publikowane na stronach internetowych każdej z Agencji Krajowych.

Kraj goszczący	**Wyjazdy pracowników.**
	Minimum-maksimum (na dzień).
	A3.1
Dania, Holandia, Irlandia, Szwecja, Zjednoczone Królestwo	80-160
Austria, Belgia, Bułgaria, Cypr, Czechy, Finlandia, Francja, Grecja, Islandia, Liechtenstein, Luksemburg, Norwegia, Polska, Rumunia, Szwajcaria, Turcja, Węgry, Włochy	70-140
Hiszpania, Łotwa, Malta, Niemcy, Portugalia, Była Jugosłowiańska Republika Macedonii, Słowacja	60-120
Chorwacja, Estonia, Litwa, Słowenia	50-100

Projekt mobilności dla kadry kształcącej dorosłych

Mobilność pracowników:

- **nauczanie/szkolenie**: działalność ta pozwala pracownikom organizacji kształcenia dorosłych na uczenie lub przeprowadzanie szkoleń w organizacji partnerskiej za granicą
- **szkolenie personelu**: działalność ta wspiera rozwój zawodowy kadry zajmującej się kształceniem dorosłych, w formie: a) udział w zorganizowanych kursach lub szkoleniach za granicą; staże/ okres obserwacji we wszelkich odpowiednich zagranicznych organizacjach działających w dziedzinie edukacji dorosłych.

Jaka jest rola organizacji uczestniczących w tym projekcie?

Do zadań i ról organizacji uczestniczących w projekcie mobilności należą:

- Organizacja aplikacji: odpowiedzialna za aplikowanie o udział w projekcie mobilności, podpisanie i zarządzanie umową o dotację oraz składanie raportów. Wnioskodawca może być koordynatorem konsorcjum: prowadzącym konsorcjum mobilności organizacji partnerskich z tego samego kraju, których celem jest wysyłanie kadry kształcącej dorosłych do zadań za granicą. Koordynator konsorcjum może również, ale nie musi, pełnić rolę organizacji wysyłającej.
- Organizacja wysyłająca: odpowiedzialna za dobór personelu i specjalistów działających w dziedzinie kształcenia dorosłych i wysyłanie ich za granicę.

- Organizacja przyjmująca: odpowiedzialna za otrzymanie zagranicznej kadry kształcącej dorosłych i zaoferowanie im programu działań, lub korzystanie z zapewnionej przez nich działalności szkoleniowej.

Szczególna rola organizacji przyjmującej zależy od rodzaju działalności i relacji z organizacją wysyłającą. Organizacja przyjmująca może być:

- organizatorem kursu (w przypadku udziału w zorganizowanym kursie lub szkoleniu)
- partnerem lub wszelką odpowiednią organizacją działającą w dziedzinie kształcenia dorosłych (na przykład w przypadku stażu lub nauczania). W tym przypadku organizacja wysyłająca powinna, wspólnie z uczestnikami, uzgodnić cele i działania na okres za granicą oraz określić prawa i obowiązki każdej ze stron przed rozpoczęciem działalności.

Erasmus+ wspiera wymiany pracowników, które:

- są tworzone w ramach Europejskiego Planu Rozwoju organizacji wysyłających (mających na celu modernizację i umiędzynarodowienie swych misji);
- odpowiadają na wyraźnie określone potrzeby rozwoju pracowników;
- towarzyszy im odpowiedni dobór, przygotowanie i działania następcze;
- zapewniają, że efekty kształcenia pracowników uczestniczących są prawidłowo rozpoznawane i zapewniają, że efekty uczenia się są rozpowszechniane i szeroko stosowane w organizacji.

Jakie kryteria stosowane są do oceny tego projektu?

Poniżej wymienione są kryteria formalne, które projekt mobilności kształcenia dorosłych musi spełnić, aby kwalifikować się do otrzymania dotacji Erasmus+:

Kryteria Kwalifikowalności

Kwalifikujące się organizacje uczestniczące	Organizacją uczestniczącą może być: ▲ każda organizacja publiczna lub prywatna działająca w zakresie kształcenia dorosłych (określona jako organizacja kształcenia dorosłych) lub ▲ każda organizacja publiczna lub prywatna działająca na rynku pracy lub w dziedzinie edukacji, szkoleń i młodzieży. Przykładami takich organizacji mogą być: ▲ szkoła/instytut/centrum dla dorosłych; ▲ placówka dla dorosłych uczniów ze specjalnymi potrzebami; ▲ uczelnia wyższa (w tym te zapewniające możliwości kształcenia dla dorosłych); ▲ publiczne lub prywatne małe, średnie lub duże przedsiębiorstwo (w tym przedsiębiorstwa społeczne); ▲ partner społeczny lub inny przedstawiciel życia zawodowego, w tym Izba Gospodarcza, stowarzyszenia rzemieślnicze/zawodowe i związki zawodowe; ▲ organ publiczny na poziomie lokalnym, regionalnym lub krajowym; ▲ instytut badawczy; ▲ fundacja; ▲ szkoła/instytut/centrum edukacyjne; ▲ organizacja non-profit, stowarzyszenie, organizacja pozarządowa; ▲ organizacja kulturalna, biblioteka, muzeum; ▲ organ zapewniający doradztwo zawodowe, profesjonalne doradztwo i usługi informacyjne. Każda organizacja musi mieć siedzibę w Kraju Programu.
Kto może aplikować?	▲ Organizacja kształcąca dorosłych wysyłająca swoich pracowników za granicę; ▲ Krajowy koordynator konsorcjum

	edukacji dorosłych. Osoby fizyczne nie mogą bezpośrednio ubiegać się o dotację.
Działania kwalifikowane	Projekt mobilności kształcenia dorosłych musi obejmować jedno lub więcej z następujących działań: - nauczanie/szkolenie; - szkolenie pracowników.
Liczba organizacji uczestniczących	Tylko organizacja wysyłająca musi być zidentyfikowana w chwili ubiegania się o dotację. Jednakże, w przypadku projektów przedstawionych przez narodowe konsorcjum kształcenia dorosłych, wszyscy członkowie konsorcjum muszą pochodzić z tego samego Kraju Programu oraz muszą być zidentyfikowani w chwili ubiegania się o dotację. Konsorcjum musi składać się z co najmniej trzech organizacji kształcenia dorosłych. W realizacji projektu mobilności muszą uczestniczyć co najmniej dwie organizacje (co najmniej jedna organizacja wysyłająca i co najmniej jedna organizacja przyjmująca) z różnych Krajów Programu.
Czas trwania projektu	Rok lub dwa lata. Wnioskodawca musi wybrać czas na etapie składania wniosku, bazując na celach projektu i rodzaju planowanych na czas jego trwania działań.
Czas trwania działań	Od dwóch dni do dwóch miesięcy, z wyłączeniem czasu podróży.
Miejsce/ Miejsca wykonywania działalności	Uczestnicy muszą wykonywać swoje działania na rzecz mobilności za granicą, w innym Kraju Programu.
Uprawnieni uczestnicy	Pracownicy organizacji kształcenia dorosłych, pochodzący z kraju organizacji wysyłającej.
Gdzie aplikować?	Do Agencji Narodowej w kraju, w którym ma siedzibę organizacja składająca wniosek.
Kiedy aplikować?	Wnioskodawcy muszą złożyć wniosek o dofinansowanie do 17 marca w południe (czasu brukselskiego) na projekty rozpoczynające się od 1 lipca tego samego roku.

Jak aplikować?	Więcej informacji w sprawie składania wniosków proszę szukać w części C niniejszego przewodnika.
Inne kryteria	Organizacja kształcenia dorosłych lub konsorcjum może złożyć wniosek tylko raz na rundę selekcji. Organizacja kształcenia dorosłych może jednak być częścią lub koordynować kilka różnych konsorcjów aplikujących w tym samym czasie.

Organizacje składające wniosek będą oceniane według odpowiednich **kryteriów wykluczenia i wyboru**. Więcej informacji na ten temat znajduje się w części C niniejszego przewodnika.

Kryteria przyznawania

Projekty będą oceniane według następujących kryteriów:

Znaczenie projektu (maksymalnie 30 punktów)	▲ Znaczenie projektu odnośnie do: - celów i priorytetów działania (patrz rozdział „Jakie są cele projektu mobilności” - potrzeby i cele organizacji uczestniczących i poszczególnych uczestników. ▲ Stopień w jakim projekt jest odpowiedni do: - zapewnienia uczestnikom wysokich wyników w nauce - wzmocnienia potencjału i zakresu międzynarodowego organizacji uczestniczących
Jakość propozycji projektu i planu jego realizacji (maksymalnie 40 punktów)	▲ Przejrzystość, kompletność i jakość wszystkich faz propozycji projektu (przygotowanie, realizacja działań w zakresie mobilności i ich następstw) ▲ Spójność celów i działań proponowanego projektu ▲ Jakość Europejskiego Planu Rozwoju organizacji składającej wniosek ▲ Jakoś ustaleń praktycznych, zasad zarządzania i sposobów wsparcia ▲ Jakość przygotowania zapewnionego uczestnikom ▲ Jakość warunków rozpoznawania i walidacji efektów nauki uczestników, jak i również spójne stosowanie Europejskich narzędzi przejrzystości i rozpoznawania ▲ Adekwatność środków do wyboru i/lub udziału uczestników w działaniach na rzecz mobilności ▲ Jeśli ma to zastosowanie, jakość współpracy i komunikacji pomiędzy

	organizacjami uczestniczącymi, jak również z innymi zainteresowanymi stronami
Wpływ i upowszechnianie (maksymalnie 30 punktów)	➢ Jakość środków do oceny efektów projektu ➢ Potencjalny wpływ projektu na: - uczestników i organizacje uczestniczące w trakcie i po zakończeniu projektu - poza organizacjami i osobami bezpośrednio uczestniczącymi w projekcie, na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i/lub europejskim ➢ Adekwatność i jakość działań mających na celu upowszechnianie rezultatów projektu wewnątrz, jak i poza organizacjami uczestniczącymi

Aby być wzięte pod uwagę w dofinansowaniu propozycje muszą uzyskać przynajmniej 60 punktów. Co więcej, muszą one uzyskać co najmniej połowę maksymalnej ilości punktów w każdej z powyżej wymienionych kategorii kryteriów przyznawania dotacji (tj. co najmniej 15 punktów w kategoriach „znaczenie projektu" i „wpływ i upowszechnianie"; 20 punktów w kategorii „jakość propozycji projektu i planu jego realizacji").

Co jeszcze powinieneś wiedzieć o tej akcji?

Więcej kryteriów obowiązkowych i inne przydatne informacje znajdują się w Załączniku I niniejszego Przewodnika. Zainteresowane organizacje proszone są o uważne przeczytanie odpowiednich części niniejszego załącznika przed ubieganiem się o wsparcie finansowe.

Jakie są zasady finansowania?

Budżet projektu mobilności należy opracować zgodnie z poniższymi zasadami finansowania:

	Koszty Kwalifikowane	**Mechanizm finansowania**	Kwota	**Zasady przyznawania**
Podróż	Wkład w koszty podróży uczestników, z ich miejsca zamieszkania do miejsca działań i z powrotem	Koszty jednostkowe	Na dystansie pomiędzy 100 a 499 km: 180 euro na uczestnika Na dystansie pomiędzy 500 a 1999 km: 275 euro na uczestnika	Na podstawie odległości podróży na uczestnika. Odległość podróży należy obliczyć korzystając z kalkulatora odległości stosowanego przez Komisję

			Na dystansie pomiędzy 2000 a 2999 km: 360 euro na uczestnika Na dystansie pomiędzy 3000 a 3999 km: 530 euro na uczestnika Na dystansie pomiędzy 4000 a 7999 km: 820 euro na uczestnika Na dystansie 8000 i więcej km: 1110 euro na uczestnika	Europejską.
Wsparcie organizacyjne	Wszelkie koszty bezpośrednio związane z realizacją działań w zakresie mobilności (z wyjątkiem kosztów utrzymania uczestników), włączając przygotowanie (pedagogiczne, interkulturowe, lingwistyczne), monitorowanie i wspieranie uczestników w trakcie mobilności, walidację efektów nauczania	Koszty jednostkowe	Do 100 uczestników: 350 euro na osobę + ponad 100 uczestników: 200 euro na dodatkowego uczestnika	Na podstawie liczny uczestników.
Wsparcie indywidualne	Koszty bezpośrednio związane z utrzymaniem uczestników w trakcie trwania działań	Koszty jednostkowe	Do 14stego dnia aktywności: A4.1 dziennie na uczestnika + pomiędzy 15stym a 60tym dniem aktywności: 70% A4.1 dziennie na uczestnika	Na podstawie czasu pobytu na uczestnika.
Opłaty za kurs	Koszty bezpośrednio związane z opłatą rekrutacyjną na kursy	Koszty jednostkowe	70 euro dziennie na uczestnika Maksymalnie 700 euro na uczestnika projektu mobilności	Warunkowo: wniosek o wsparcie finansowe na pokrycie czesnego musi być uzasadniony w

				formularzu
Wsparcie na specjalne potrzeby	Koszty dodatkowe bezpośrednio związane z niepełnosprawnymi uczestnikami	Część kosztów kwalifikowanych	100% kosztów kwalifikowanych	Warunkowo: wniosek o wsparcie na specjalne potrzeby musi być uzasadniony w formularzu

JAKIE SĄ ZASADY DOFINANSOWANIA?

Budżet dotyczący kosztów transportu musi być zaprojektowany zgodnie z podanymi zasadami (w euro):

A) WYMIANY MŁODZIEŻOWE

Koszty wliczające się do dofinansowania		**Mechanizm dofinansowania**	**Wysokość dofinansowania**	**Zasada przydziału**
Podróż	Koszty podróży uczestników, od ich miejsca zamieszkania do miejsca docelowego i z powrotem. Łącznie z kosztami podróży do wcześniej zaplanowanych miejsc.	koszty jednostki	Dla odległości od 10 do 99 km: 20 euro na uczestnika	W zależności od ilości przejechanych kilometrów przez jednego uczestnika. Ilość przejechanych kilometrów należy przeliczyć przez wskaźnik wyznaczony przez Komisję Europejską.
			Dla odległości od 100 do 499 km: 80 euro na uczestnika	
			Dla odległości od 500 do 1999 km: 170 euro na uczestnika	
			Dla odległości od 2000 do 2999 km: 270 euro na uczestnika	
			Dla odległości od 3000 do 3999 km: 400 euro na uczestnika	
			Dla odległości od 4000 do 7999 km: 620 euro na uczestnika	
			Dla odległości 8000 km lub więcej: 830 euro na uczestnika	
Pomoc organizacji	Każdy koszt związany bezpośrednio z przemieszczaniem się.	koszty jednostki	A5.1 na jednego uczestnika biorącego udział w zadaniu na 1 dzień.	W zależności od trwania długości pobytu uczestnika.

Pomoc niepełnosprawnym	Dodatkowe koszty związane bezpośrednio z niepełnosprawnymi uczestnikami.	koszty do wykorzystania	100% kosztów	Warunek: prośba o dofinansowanie związana z niepełnosprawnością uczestnika musi być umotywowana w podaniu.
Wydatki wyjątkowe	Wiza i koszty z nią związane, pozwolenie na pobyt, szczepionki. Koszty wspierające młodych ludzi z rodzin o niskich dochodach. Koszty związane z zakwaterowaniem uczestników podczas uprzednio zaplanowanych wizyt.	koszty do wykorzystania	100% kosztów	Warunek: prośba o dofinansowanie wyjątkowych wydatków musi być umotywowana w podaniu.

B) WOLONTARIAT EUROPEJSKI (EVS)

Koszty wliczające się do dofinansowania		**Mechanizm dofinansowania**	**Wysokość dofinansowania**	**Zasada przydziału**
Podróż	Koszty podróży uczestników, od ich miejsca zamieszkania do miejsca docelowego i z powrotem. Łącznie z kosztami podróży do wcześniej zaplanowanych miejsc.	koszty jednostki	Dla odległości od 100 do 499 km: 180 euro na uczestnika Dla odległości od 500 do 1999 km: 275 euro na uczestnika Dla odległości od 2000 do 2999 km: 360 euro na uczestnika Dla odległości od 3000 do 3999 km: 530 euro na uczestnika Dla odległości od 4000 do 7999 km: 820 euro na uczestnika Dla odległości 8000 km lub więcej: 1100 euro na uczestnika	W zależności od ilości przejechanych kilometrów przez jednego uczestnika. Ilość przejechanych kilometrów należy przeliczyć przez wskaźnik wyznaczony przez Komisję Europejską.
Pomoc organizacji	Jakikolwiek koszt związany bezpośrednio z przemieszczaniem się.	koszty jednostki	EVS trwający mniej niż 2 miesiące: A5.2 na dzień na wolontariusza + EVS trwający od 2	W zależności od trwania długości pobytu uczestnika.

			do 12 miesięcy: A5.5 na miesiąc na wolontariusza	
Pomoc indywidualna	„Kieszonkowe” dla ochotnika na dodatkowe osobiste wydatki.	koszty jednostki	EVS trwający mniej niż 2 miesiące: A5.4 na dzień na wolontariusza + EVS trwający od 2 do 12 miesięcy: A5.5 na miesiąc na wolontariusza	W zależności od trwania długości pobytu uczestnika.
Wsparcie językowe	Koszty związane z pomocą oferowaną uczestnikom – przed wyjazdem lub podczas wolontariatu – po to, aby zwiększyć wiedzę o języku, którego będą używać podczas wolontariatu.	koszty jednostki	Wyłącznie dla zadań trwających od 2 do 12 miesięcy: 150 euro na uczestnika potrzebującego wsparcia językowego	Warunek: osoby ubiegające się o dofinansowanie muszą poprosić o wsparcie w instrukcji językowej czynności, w zależności od potrzeb uczestnika dotyczących języków nie wliczonych w centralny serwis online.
Pomoc niepełnosprawnym	Dodatkowe koszty związane bezpośrednio z niepełnosprawnymi uczestnikami.	koszty do wykorzystania	100% kosztów	Warunek: prośba o dofinansowanie związana z niepełnosprawnością uczestnika musi być umotywowana w podaniu.
Wydatki wyjątkowe	Wiza i koszty z nią związane, pozwolenie na pobyt, szczepionki. Koszty związane z	koszty do wykorzystania	100% kosztów	Warunek: prośba o dofinansowanie wyjątkowych wydatków musi być umotywowana w

	zakwaterowaniem uczestników podczas uprzednio zaplanowanych wizyt. Dodatkowe koszty związane ze specyfiką przygotowań dla młodych osób pochodzących z rodzin o niskich dochodach.			podaniu.

C) PODRÓŻOWANIE OSÓB PRACUJĄCYCH Z MŁODZIEŻĄ

Koszty wliczające się do dofinansowania		**Mechanizm dofinansowania**	**Wysokość dofinansowania**	**Zasada przydziału**
Podróż	Koszty podróży uczestników, od ich miejsca zamieszkania do miejsca docelowego i z powrotem. Łącznie z kosztami podróży do wcześniej zaplanowanych miejsc	koszty jednostki	Dla odległości od 100 do 499 km: 180 euro na uczestnika Dla odległości od 500 do 1999 km: 275 euro na uczestnika Dla odległości od 2000 do 2999 km: 360 euro na uczestnika Dla odległości od 3000 do 3999 km: 530 euro na uczestnika Dla odległości od 4000 do 7999 km: 820 euro na uczestnika Dla odległości 8000 km lub więcej: 1100 euro na uczestnika	W zależności od ilości przejechanych kilometrów przez jednego uczestnika. Ilość przejechanych kilometrów należy przeliczyć przez wskaźnik wyznaczony przez Komisję Europejską.
Pomoc organizacji	Każdy koszt związany bezpośrednio z przemieszczaniem się.	koszty jednostki	A5.6.Maksymalnie 1 100 euro na 1 dzień zadania na uczestnika	W zależności od trwania długości pobytu uczestnika
Pomoc	Dodatkowe koszty	koszty do		Warunek: prośba o

niepełnosprawnym	związane bezpośrednio z niepełnosprawnymi uczestnikami.	wykorzystania	100% kosztów	dofinansowanie związana z niepełnosprawnością uczestnika musi być umotywowana w podaniu.
Koszty wyjątkowe	Wiza i koszty z nią związane, pozwolenie na pobyt, szczepionki.	koszty do wykorzystania	100% kosztów	Warunek: prośba o dofinansowanie wyjątkowych wydatków musi być umotywowana w podaniu.

Jakie są zasady finansowania projektu na rzecz mobilności?

Projekt budżetu należy sporządzić zgodnie z poniższymi zasadami finansowania (w euro):

Kwalifikujące się koszty		Mechanizm finansowania	Kwota	Zasady przydzielania
Podróż	Udział w kosztach podróży uczestników, na miejsce realizacji działań i z powrotem.	Cena jednostkowa	Dla podróży na dystansach pomiędzy 100-499km: 180 euro/uczestnika	Na podstawie dystansu przypadającego na uczestnika. Odległości należy przeliczać przy pomocy kalkulatora wspieranego przez Komisję Europejską.
			Dla podróży na dystansach pomiędzy 500-1999km: 275 euro/uczestnika	
			Dla podróży na dystansach pomiędzy 2000-2999km: 360 euro/uczestnika	
			Dla podróży na dystansach pomiędzy 3000-3999km: 530 euro/uczestnika	
			Dla podróży na dystansach pomiędzy 4000-7999km: 820 euro/uczestnik	
			Dla podróży na dystansach 8000km u więcej: 1100 euro/uczestnika	
Wsparcie organizacyjne	Koszty bezpośrednio związane z wdrażaniem działań (wyłączając utrzymanie), w tym przygotowanie (pedagogiczne, kulturowe, językowe), monitorowanie i wsparcie uczestników w trakcie ich wyjazdu i weryfikacji wyników kształcenia.	Cena jednostkowa	Do 100-go uczestnika włącznie: 350 euro/osobę + Od 101-go uczestnika: 200 euro/każdą kolejną osobę	Na podstawie liczby uczestników.
Wsparcie indywidualne	Koszty związane bezpośrednio z utrzymaniem uczestników w trakcje realizacji działań.	Cena jednostkowa	Do 14-go dnia działań włącznie: A3.1/osoba na dzień + Od 15-go do 60-go dnia działań: 70% z A3.1/osoba na dzień	Na podstawie długości pobytu każdego z uczestników.
Koszty kursów	Koszty bezpośrednio związane z opłatami za szkolenia.	Cena jednostkowa	70euro/osobodzień, Maksymalnie 700euro/uczestnika w danym projekcie	Warunkowo: prośba o pokrycie opłat musi zostać umotywowana we wniosku.
Wsparcie specjalne	Dodatkowe koszty bezpośrednio związane z niepełnosprawnymi uczestnikami.	Część kwalifikujących się kosztów	100% kwalifikujących się kosztów	Warunkowo: prośba o pokrycie kosztów tego typu musi zostać umotywowana we wniosku.

Tabela 1 – Wsparcie indywidualne (kwoty w euro/dzień)

Kwoty zależą od kraju, w którym realizowane są działania. Każda z Agencji Krajowych określi kwoty mające zastosowanie dla projektów w jej kraju na podstawie celu i przejrzystych kryteriów. Kwoty te będą mieścić się w przedziałach podanych w tabeli poniżej. Dokładne sumy będą publikowane na stronach internetowych każdej z Agencji Krajowych.

Kraj goszczący	**Wyjazdy pracowników.**
	Minimum-maksimum (na dzień).
	A3.1
Dania, Holandia, Irlandia, Szwecja, Zjednoczone Królestwo	80-160
Austria, Belgia, Bułgaria, Cypr, Czechy, Finlandia, Francja, Grecja, Islandia, Liechtenstein, Luksemburg, Norwegia, Polska, Rumunia, Szwajcaria, Turcja, Węgry, Włochy	70-140
Hiszpania, Łotwa, Malta, Niemcy, Portugalia, Była Jugosłowiańska Republika Macedonii, Słowacja	60-120
Chorwacja, Estonia, Litwa, Słowenia	50-100

D) WSPARCIE ORGANIZACJI (ILOŚĆ W EURO NA DZIEŃ/MIESIĄC)

Wysokość dofinansowania zależy od państwa, w którym przemieszczanie się ma miejsce. Dla projektów przedłożonych przez: organizacje na poziomie regionu czy państwa; stowarzyszenie regionów; Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej (EGTC); przysparzającej zyski firmy włączonej w Społeczną Odpowiedzialność Przedsiębiorstw (CSR); poniższe kwoty są zredukowane do 50%.

	Wymiany młodzieżowe (euro na dzień)	Wolontariat Europejski		Przemieszczanie się młodych pracowników (euro na dzień)
		od 14 do 59 dni (euro na dzień)	od 2 do 12 miesięcy (euro na miesiąc)	
	A5.1	A5.2	A5.3	A5.6
Belgia	37	20	590	65
Bułgaria	32	17	500	53
Czechy	32	17	490	54
Dania	40	21	630	72
Niemcy	33	18	520	58
Estonia	33	18	520	56
Irlandia	39	21	610	74
Grecja	38	21	610	71
Hiszpania	34	18	530	61
Francja	37	19	570	66
Chorwacja	35	19	570	62
Włochy	39	21	610	66
Cypr	32	21	610	58
Łotwa	34	19	550	59
Litwa	34	18	540	58
Luksemburg	36	21	610	66
Węgry	33	17	510	55
Malta	37	20	600	65
Holandia	39	21	620	69
Austria	39	18	540	61

Polska	34	18	540	59
Portugalia	37	20	600	65
Rumunia	32	17	500	54
Słowenia	34	20	580	60
Słowacja	35	19	550	60
Finlandia	39	21	630	71
Szwecja	39	21	630	70
Wielka Brytania	40	21	630	76
b.Jugosłowiańska Republika Macedonii	28	15	440	45
Islandia	39	21	610	71
Lichtenstein	39	21	610	74
Norwegia	40	21	630	74
Szwajcaria	39	21	620	71
Turcja	32	17	500	54
Państwo Partnerskie	29	15	440	48

E) WSPARCIE INDYWIDUALNE (ILOŚĆ W EURO NA DZIEŃ/MIESIĄC)

Kwota zależy od państwa, w którym przemieszczanie się ma miejsce.

	WOLONTARIAT EUROPEJSKI (EVS)	
	od 14 do 59 dni (euro na dzień)	**od 2 do 12 miesięcy (euro na dzień)**
	A5.4	**A5.5**
Belgia	4	110
Bułgaria	3	70
Czechy	4	90
Dania	5	145
Niemcy	4	110
Estonia	3	85
Irlandia	5	125
Grecja	4	100
Hiszpania	4	105
Francja	5	115
Chorwacja	4	90
Włochy	4	115
Cypr	4	110
Łotwa	3	80
Litwa	3	80
Luksemburg	4	110
Węgry	4	90

Malta	4	110
Holandia	4	110
Austria	4	115
Polska	3	85
Portugalia	4	100
Rumunia	2	60
Słowenia	3	85
Słowacja	4	95
Finlandia	4	125
Szwecja	4	115
Wielka Brytania	5	140
była Jugosłowiańska Republika Macedonii	2	60
Islandia	5	135
Lichtenstein	5	120
Norwegia	5	135
Szwajcaria	5	130
Turcja	3	80
Państwo Partnerskie	2	55

Wydarzenia wolontariatu europejskiego na wielką skalę

JAKIE SĄ CELE WYDARZEŃ EVS NA WIELKĄ SKALĘ?

Ta Akcja ma na celu wsparcie projektów wolontariatu na wielką skalę (angażujących przynajmniej 30 wolontariuszy EVS) w zakresie wydarzeń Europejskich lub na skalę światową w dziedzinie krzewienia kultury i sportu wśród młodzieży (e.g. Światowe Szczyty

Młodzieży, Europejskie Stolice Kultury; Europejskie Stolice Młodzieżowe, Europejskie mistrzostwa sportowe, etc.).

Co więcej, na równi z dorocznym Programem Pracy przyjętym przez Komisję, pierwszeństwo otrzymają projekty, które dążą do jednego lub więcej istotnych priorytetów opisanych w rozdziałach wprowadzających o „Młodzieży" w Części B tego Przewodnika.

CO TO JEST WYDARZENIE EVS NA WIELKĄ SKALĘ?

Wspierane projekty składają się z następujących etapów:

- Przygotowanie (łącznie z praktycznym rozplanowaniem, selekcją uczestników, językowymi/międzynarodowymi/ opartymi na zadaniach przygotowaniami uczestników przed wyjazdem);
- Wprowadzenie zadań Wolontariatu Europejskiego oraz zadań uzupełniających;
- Podsumowanie (łącznie z ewaluacją zadań EVS, formalnym rozeznaniem (tam gdzie to możliwe) wyników uczenia się uczestników podczas zadań, również rozpowszechnieniem i użyciem rezultatów projektu).

KTÓRE Z ZADAŃ SĄ WSPIERANE TĄ AKCJĄ?

- Wolontariat Europejski (EVS)

Pozwala młodym ludziom w wieku od 17-30 lat wykazać się osobistym zaangażowaniem poprzez całkowicie bezpłatny wolontariat od 2 miesięcy w innym kraju. Wolontariusze mają szansę włączyć się w okres poprzedzający zadania i inicjatywy organizowane w ramach Europejskiego/ międzynarodowego wydarzenia.

W wydarzenie EVS na wielką skalę musi być zaangażowanych przynajmniej 30 wolontariuszy.

Organizacje, które chcą się włączyć w daną akcję są odpowiedzialne za:

- zorganizowanie pieniędzy na utrzymanie, nocleg oraz transport lokalny dla wolontariuszy;
- zaplanowanie wolontariuszom takich zadań i czynności, które są zgodne z jakościowymi zasadami Wolontariatu Europejskiego, tak jak to opisano w rozdziale EVS;
- zapewnienie wolontariuszom konkretnego językowego, osobistego oraz administracyjnego wsparcia podczas wykonywania zadania ochotniczego w ramach EVS.

Udział w zadaniu EVS musi być darmowy dla wolontariuszy, za wyjątkiem dodatkowych

kosztów podróży (jeżeli program Erasmus + nie pokrywa tych kosztów w całości) a zbędne wydatki nie są związane z realizacją zadania. Podstawowe koszty udziału wolontariuszy w zadaniu EVS są dotowane przez program Erasmus+ lub dzięki innym środkom sponsorowanym przez organizacje biorące w nim udział.

Następujące zadania nie są traktowane jako Wolontariat Europejski w ramach programu Erasmus+: okazjonalny, nie usystematyzowany, tymczasowy wolontariat; posada w firmie; płatna praca; czynność rekreacyjna lub turystyczna; kurs językowy; wykorzystywanie taniej siły roboczej; semestr nauki lub kurs zawodowy za granicą.

- Zadania uzupełniające

Projekt ten może zawierać organizowanie dodatkowych zadań takich jak konferencje, seminaria, spotkania i warsztaty – ukierunkowane na promowaniu wartości ochotniczej pomocy (oraz oczywiście Wolontariatu Europejskiego) podczas wydarzenia kulturowego.

JAKIE KRYTERIA UŻYWANE SĄ DO OCENY TEGO PROJEKTU?

Poniżej wypisane są formalne kryteria, które wydarzenia EVS na wielką skalę muszą zachować, aby spełniać niezbędne warunki otrzymania dotacji od programu Erasmus +:

KRYTERIA KWALIFIKUJĄCE

Kto może składać wniosek?	Każda państwowa lub prywatna organizacja z siedzibą w kraju uczestniczącym w programie, bezpośrednio zaangażowana w organizację europejskiego/międzynarodowego wydarzenia w sprawie młodzieży, kultury, sportu, lub organizacja która zawarła formalną, pisemną umowę w zakresie współpracy z organizatorami wydarzenia. Osoby fizyczne nie mogą składać wniosku o dofinansowanie.
Kwalifikowane działania	Poza działaniami europejskiego wolontariatu, wielkoskalowe wydarzenie EVS może również dotyczyć działań uzupełniających takich jak: konferencje, seminaria, spotkania i warsztaty.
Czas trwania projektu	Od 3 – 12 miesięcy.
Miejsce projektu	Projekt EVS musi się odbyć w kraju biorącym udział w programie gdzie odbywa się europejskie/międzynarodowe wydarzenie w sprawie młodzieży, kultury i sportu.
Gdzie składać wniosek?	Do Agencji Wykonawczej do spraw Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego, z siedzibą w Brukseli.

Kiedy składać wniosek?	Wnioskodawcy muszą złożyć wniosek do dnia **3 kwietnia g. 12.00 (w południe, czasu brukselskiego),** dla projektów rozpoczynających się miedzy 1 października tego samego roku, do 31 lipca następnego roku.
Jak składać wniosek?	Patrz część C przewodnika o szczegółach składania wniosku.

DODATKOWE KRYTERIA KWALIFIKUJĄCE DO EVS

Czas trwania działania	Od 14 dni do 2 miesięcy, wyłączając czas podróży.
Zakwalifikowane osoby	Osoby młode, w wieku od 17 do 30 lat, z krajów biorących udział w programie (za wyjątkiem kraju w którym projekt się odbywa) lub z kraju partnerskiego sąsiadującego z UE. Wolontariusz może wziąć udział tylko w jednym projekcie EVS podczas trwania programu Erasmus +.
Liczba uczestników	Minimum 30 wolontariuszy.

KRYTERIA PRZYZNAWANIA

Projekty będą ocenianie pod kątem następujących kryteriów:

Przydatność projektu (maksymalnie 30 punktów)	• Przydatność propozycji: - cele i priorytety działania (zobacz część: „Cele programu wymiany") • Na jaką skalę propozycja jest przydatna: - wysoka jakość wyników nauczania uczestników - podnoszenie świadomości o korzyściach wolontariatu - podnoszenie świadomości o

Jakość planu i wdrożenia projektu (maksymalnie 40 punktów) **Wpływ i rozpowszechnianie (maksymalnie 30 punktów)**	możliwościach oferowanych przez EVS • Na jaką skalę projekt angażuje młodzież z mniejszymi szansami • Klarowność, kompletność i jakość wszystkich etapów proponowanego projektu (przygotowania, wdrożenie działań oraz ich kontynuacja) • Spójność między celami projektu a działaniami projektu • Jakość ustaleń praktycznych, zarządzania oraz metod wsparcia • Jakość przygotowań świadczonych na rzecz uczestników • Jakość nieformalnych metod nauczania oraz aktywny udział młodzieży na każdym etapie projektu. • Jakość systemów do rozpoznawania i weryfikacji rezultatów uczenia się oraz konsekwentne stosowanie zasad przejrzystości UE • Adekwatność systemów wybierania i/lub angażowania uczestników w działaniach wymiany • Jakość współpracy i kontaktu między organizacjami biorącymi udział w projekcie oraz z innymi istotnymi partnerami • Przestrzeganie regulaminu EVS przez uczestników • Jakość metod do oceniania wyników projektu • Potencjalny wpływ projektu na: - uczestników i organizacji uczestniczących podczas oraz po zakończeniu projektu - poza organizacjami i osobami fizycznymi bezpośrednio uczestniczącymi w projekcie, na poziomie lokalnym, regionalnym, narodowym i/lub europejskim • Adekwatność i jakość metod rozpowszechniania wyników projektu w obrębie jak i poza organizacjami uczestniczącymi w projekcie

Propozycje muszą otrzymać co najmniej 60 punktów aby rozpatrzyć możliwość dofinansowania. Ponadto propozycje muszą otrzymać co najmniej połowę z maksymalnej do osiągnięcia ilości punktów z każdej wyżej wymienionej kategorii (tj. minimum 15 punktów w kategoriach „Przydatność projektu" i „Wpływ i rozpowszechnianie"; 20 punktów w kategorii „Jakość planu i wdrożenia projektu").

ZASADY UDZIELANIA DOFINANSOWANIA

Budżet projektu musi zostać zaprojektowany zgodnie z następującym regulaminem dofinansowania (w EUR):

Maksymalne przyznane dofinansowanie na wielkoskalowy projekt EVS: 200 000 EUR

ZADADY UDZIELANIA DOFINANSOWANIA DLA DZIAŁAŃ WOLONTARIATU EUROPEJSKIEGO WYKONANYCH PODCZAS WYDARZENIA

Koszt kwalifikowany		**Mechanizm finansowania**	**Kwota**	**Zasady przydziału środków**
Podróż	Dodatek do kosztów podróży uczestników z miejsca pochodzenia do miejsca wydarzenia wraz z powrotem.	Koszty jednostkowe	Dla odległości podróży pomiędzy 100 – 499 km: 180 EUR na uczestnika	Na podstawie odległości podróży uczestnika. Odległość podróży oblicza się stosując kalkulator odległości potwierdzonym przez Komisję Europejską
			Dla odległości podróży pomiędzy 500 – 1999 km: 275 EUR na uczestnika	
			Dla odległości podróży pomiędzy 2000 – 2999 km: 360 EUR na uczestnika	
			Dla odległości podróży	

			pomiędzy 3000 – 3999 km: 530 EUR na uczestnika Dla odległości podróży pomiędzy 4000 – 7999 km: 820 EUR na uczestnika Dla odległości podróży od 8000 wzwyż: 1100 EUR na uczestnika	
Wsparcie organizacyjne	Wszelkie koszty bezpośrednio związane z wdrożeniem działań wymiany w ramach projektu (poza pobytem uczestników)	Koszty jednostkowe	A 6.1 za dzień działań na uczestnika	Na podstawie czasu trwania pobytu uczestnika
Wsparcie indywidualne	Wszelkie koszty bezpośrednio związane z pobytem uczestników podczas działań.	Koszty jednostkowe	A 6.2 za dzień działań na uczestnika	Na podstawie czasu trwania pobytu uczestnika
Wsparcie specjalnych potrzeb	Dodatkowe koszty bezpośrednio związane z niepełnosprawnymi uczestnikami projektu	Część kosztów kwalifikowanych	100% kosztów kwalifikowanych	Warunkowy: prośba o wsparcie finansowe na pokrycie kosztów przeznaczonych na specjalne potrzeby musi być uzasadniona w formularzu wniosku
Koszty nadzwyczajne	Dodatkowe koszty bezpośrednio związane z wolontariuszami z mniejszymi możliwościami	Część kosztów kwalifikowanych	100% kosztów kwalifikowanych	Warunkowy: prośba o wsparcie finansowe na pokrycie kosztów nadzwyczajnych musi być uzasadniona w formularzu

	Koszty wizowe i związane z wizą koszty, kartą pobytu, szczepienia			wniosku

ZADADY UDZIELANIA DOFINANSOWANIA DLA DZIAŁAŃ UZUPEŁNIAJĄCYCH WYKONANYCH PODCZAS WYDARZENIA (DOFINANSOWANIE OPCJONALNE)

Koszt kwalifikowany		**Mechanizm finansowania**	**Kwota**	**Zasady przydziału środków**
Koszty zajęć	Wszelkie koszty bezpośrednio związane z wdrażaniem uzupełniających działań projektu, łącznie z: • organizowaniem seminariów, spotkań, warsztatów; • rozpowszechnianie; • międzykulturowe/zadaniowe przygotowanie wolontariuszy • stałe koszty personelu: koszty te nie mogą być pokryte z dofinansowania UE; mogą być zakwalifikowanie jeżeli koszty te wspierane są z innych źródeł niż fundusz UE. W takich przypadkach koszty te mogą stanowić maksymalnie 30% z całości	Część kosztów kwalifikowanych	Maksymalnie 80% z całości kosztów kwalifikowanych.	Warunkowy: wnioskowany budżet jest uzasadniony w odniesieniu do planowanych działań.

	współfinansowania ze środków zewnętrznych. Koszy pośrednie: Zryczałtowana kwota, nieprzekraczająca 7% bezpośrednich zakwalifikowanych kosztów projektu, a przysługująca jako koszt pośredni, jako beneficjent ogólnych kosztów administracyjnych które mogą zostać uznane za obciążające projekt (np. prąd, rachunki za Internet, koszty obiektu, stałe koszty personelu itp.)			

TABELA A – DZIAŁANIA EUROPEJSKIEGO WOLONTARIATU (KWOTY W EURO ZA DZIEŃ)

Kwoty są zależne od kraju w którym odbywa się wydarzenie EVS.

	Wsparcie organizacyjne	**Wsparcie indywidualne**
	A6.1	**A6.2**
Belgia	20	4
Bułgaria	17	3
Czechy	17	4
Dania	21	5
Niemcy	18	4
Estonia	18	3
Irlandia	21	5
Grecja	21	4
Hiszpania	18	4
Francja	19	5
Chorwacja	19	4
Włochy	21	4
Cypr	21	4
Łotwa	19	3
Litwa	18	3
Luksemburg	21	4
Węgry	17	4
Malta	20	4
Holandia	21	4
Austria	18	4
Polska	18	3
Portugalia	20	4
Rumunia	17	2
Słowenia	20	3
Słowacja	19	4
Finlandia	21	4
Szwecja	21	4
Wielka Brytania	21	5
była Jugosłowiańska Republika Macedonii	15	2
Islandia	21	5
Liechtenstein	21	5
Norwegia	21	5
Szwajcaria	21	5
Turcja	17	3
Kraj partnerski sąsiadujący z UE	15	2

JAKIE SĄ CELE PROGRAMU „ŁĄCZONE STUDIA MAGISTERSKIE”?

„Łączone Studia Magisterskie” mają na celu:

- propagowanie poprawy jakości, innowacji i umiędzynarodowienia w szkolnictwie wyższym
- poprawę jakości i zwiększenie atrakcyjność Europejskiego Szkolnictwa Wyższego i wspieranie zewnętrznych działań UE w zakresie szkolnictwa wyższego poprzez oferowanie stypendiów naukowych dla najlepszych studentów na studiach magisterskich całego świata;
- poprawa poziomu kompetencji i umiejętności absolwentów studiów magisterskich poprzez większe zaangażowanie pracowników, znaczenie kompetencji absolwentów dla rynku pracy.

W tym sensie „Łączone Studia Magisterskie” przyczyniają się do realizacji założeń strategii Europa 2020 i strategicznych ram współpracy w zakresie Kształcenia I Szkolenia 2020 (ET2020), łącznie z odpowiednimi standardami ustalonymi przez te programy. ŁSM kontynuuje i wzmacnia sukces programu Erasmus Mundus Master Courses (EMMC) poprzez zwiększenie atrakcyjności Europejskiego Szkolnictwa Wyższego na całym świecie oraz pokazanie mocnych stron i wysokiego poziomu integracji wspólnych programów nauczania prowadzonych przez instytucje szkolnictwa wyższego w Europie.

„ŁĄCZONE STUDIA MAGISTERSKIE” – CO TO JEST?

„Łączone Studia Magisterskie” to międzynarodowy program edukacyjny o wysokim poziomie integracji, obliczony na 60, 90 lub 120 punktów ECTS. Prowadzony jest przez międzynarodowe konsorcjum instytucji szkolnictwa wyższego i – gdzie jest to konieczne – innych partnerów edukacyjnych i/lub partnerów z konkretną wiedzą i zainteresowaniem w zakresie edukacji.

Wszystkie instytucje szkolnictwa wyższego uczestniczące w Programie i utworzone w Państwie Programu muszą być instytucjami gwarantującymi wykształcenie na poziomie magisterskim, a analogiczne poziomy – pokrywające całość programu ŁSM – muszą być zatwierdzone w całości przez kompetentne władze w danym kraju. Ukończenie takiego wspólnego programu nauczania powinno równać się otrzymaniu przez studenta wspólnego stopnia naukowego (tj. jednego dyplomu wydanego w imieniu co najmniej dwu instytucji szkolnictwa wyższego w różnych Państwach Programu i w pełni honorowanych przez te państwa) lub wielu stopni naukowych (tj. co najmniej dwu dyplomów wydanego przez dwie instytucje szkolnictwa wyższego w różnych Państwach Programu i w pełni honorowanych przez te państwa). Poza tą zasadniczą grupą instytucji szkolnictwa wyższego, inne konsorcja partnerskie z Krajów Partnerskich mogą być włączone w przyznawanie wspólnych bądź oddzielnych stopni naukowych.

Oznacza to, że już na etapie składania wniosków propozycje w zakresie programu ŁSM proponują pełne programy wspólnych studiów gotowe do wdrożenia i promocji na całym świecie natychmiast po ich wybraniu. W konsekwencji proces wyboru propozycji projektów jest bardzo selektywny i promuje tylko najlepsze projekty.

Z drugiej strony wybrane propozycje otrzymują wysoki poziom dofinansowania i długoterminowe wsparcie w celu zwiększenia ich popularności i szansy utrzymania się w międzynarodowym środowisku. Na długoterminowe wsparcie składa się 4-5 lat początkowego okresu finansowania, które pokrywa trzy kolejne nabory studentów. Na początku 3 roku finansowania dany uczestnik ŁSM ma szanse zgłoszenia się do Przeglądu Jakości, którego celem jest weryfikacja jego działań i wyników oraz jego szanse na utrzymanie się w międzynarodowym środowisku. Uczestniczące ŁSM, które przejdą Przegląd Jakości z pozytywnym wynikiem, otrzymują dodatkowy okres finansowania, pokrywający do 3 naborów w oparciu o zasadę „funduszy wspólnych" (patrz sekcja poświęcona Przeglądowi Jakości poniżej).

Sekcje znajdujące się poniżej opisują charakter, warunki selekcji i finansowania nowo wybranych uczestników programu ŁSM, jak również warunki dotyczące obecnie finansowanych uczestników dzięki zasadzie „funduszy wspólnych".

JAKIE DZIAŁANIE SĄ WSPIERANE PRZEZ TĄ AKCJĘ?

Akcja wspiera następujące działania:

- Wypełnienie programu ŁSM odpowiadającego 60, 90 lub 120 punktom ECST, zorganizowanego przez międzynarodowe konsorcjum instytucji szkolnictwa wyższego, włączając uczestnictwo zaproszonych naukowców (wykładowców będących gośćmi) dla celów edukacyjnych, szkoleniowych bądź badawczych;
- Przyznanie stypendiów wybitnym studentom z całego świata za ich uczestnictwo w jednym z programów ŁSM.

Jaka jest rola organizacji biorących udział w programach oferujących łączone studia magisterskie?

Łączone studia magisterskie (dalej: ŁSM) są oferowane przez instytucje szkolnictwa wyższego lub, w stosownych przypadkach, organizacje innego rodzaju (przedsiębiorstwa, organy publiczne, instytucje badawcze), które mają wkład we wdrażanie programu wspólnych studiów magisterskich.

Konsorcjum wspólnych studiów magisterskich składa się z:

- Kandydata/koordynatora: instytucja szkolnictwa wyższego, która składa propozycję projektu w imieniu wszystkich partnerów. Kiedy Łączone studia magisterskie zostają przyznane, kandydat/koordynator staje się głównym beneficjentem grantu UE i podpisuje umowę dla wielu beneficjentów w imieniu konsorcjum wspólnych studiów magisterskich. Rola koordynatora składa się z następujących funkcji:
  - Reprezentuje oraz działa w imieniu organizacji uczestniczących vis-à-vis Komisji Europejskiej;
  - Spoczywa na nim odpowiedzialność za stronę finansową i prawną w celu poprawnego wdrożenia programu pod kątem operacyjnym, administracyjnym oraz finansowym;
  - Koordynuje działania programu wspólnych studiów magisterskich we współpracy z pozostałymi partnerami.
- Pełnoprawni partnerzy: instytucje szkolnictwa wyższego przyznające dyplomy oraz uznawane przez odpowiednie władze programu lub państwa partnerskiego, w którym się

znajdują oraz każda prywatna lub państwowa, która bierze aktywny udział w przygotowaniu, wdrożeniu i ewaluacji programu wspólnych studiów magisterskich. Każdy pełnoprawny partner musi podpisać upoważnienie, które zezwala koordynatorowi na działanie w jego imieniu w trakcie wdrażania projektu.

Dodatkowo program wspólnych studiów magisterskich może również czerpać korzyści z udziału dodatkowych partnerów stowarzyszonych (opcjonalne).

Te organizacje mają pośredni wkład w realizację konkretnych zadań/działalności oraz/lub wspomagać rozpowszechnienie i zrównoważony rozwój wspólnych studiów magisterskich. Tego typu wkład może przyjąć formę przekazania wiedzy i umiejętności, zapewnienie kursów uzupełniających lub stażów. Ze względu na umowne kwestie zarządzania, „partnerzy stowarzyszeni" nie są uważani za część konsorcjum wspólnych studiów magisterskich.

Niezbędne instytucjonalne zaangażowanie wszystkich organizacji biorących udział w programie wspólnych studiów magisterskich musi być zagwarantowane zanim pierwsi studenci zostaną przyjęci do programu aby zagwarantować solidne instytucjonalne osadzenie i wsparcie. Umowa Konsorcjum wspólnych studiów magisterskich (patrz: wytyczne i modele dostępne na stronie agencji wykonawczej) stanie się w tym celu kluczowym instrumentem i musi zostać podpisana przez wszystkie instytucje partnerskie zanim nadejdą pierwsze wnioski o stypendia i rozpocznie się proces selekcji. Umowa Konsorcjum ŁSM musi pokryć, najdokładniej jak to tylko możliwe, wszystkie akademickie, operacyjne, administracyjne i finansowe aspekty związane z realizacją ŁSM oraz z zarządzaniem stypendiami ŁSM.

Jako warunek wstępny uczestnictwa w Konsorcjum ŁSM, wszystkie instytucje szkolnictwa wyższego z państw objętych programem muszą posiadać ważny Erasmus Charter for Higher Education (ECHE). Instytucje szkolnictwa wyższego z państw partnerskich nie muszą posiadać ECHE, ale będą musiały zobowiązać się do przestrzegania jego reguł jako część umowy Konsorcjum ŁSM.

Jakie są kryteria oceny ŁSM?

Poniżej znajduje się lista kryteriów formalnych jakie ŁSM musi spełnić aby móc ubiegać się o grant Erasmus+:

Kryteria ubiegania się

Organizacje spełniające warunki	Organizacją biorącą udział może być każda organizacja państwowa lub prywatna, założona w państwie objętym programem lub państwie partnerskim, która ma bezpośredni i aktywny wkład w realizację ŁSM. Taką organizacją może być na przykład: ▪ Instytucja szkolnictwa wyższego; ▪ Państwowe lub prywatne, małe, średnie lub duże przedsiębiorstwo (w tym przedsiębiorstwa społeczne);\ ▪ Organy publiczne na szczeblu lokalnym, regionalnym lub państwowym; ▪ Organizacje non-profit, stowarzyszenia, organizacje pozarządowe; ▪ Instytuty badawcze. Instytucje szkolnictwa wyższego z państw objętych programem muszą posiadać ważny Erasmus Charter for Higher Education (ECHE). ECHE nie jest wymagane od instytucji szkolnictwa wyższego w państwach partnerskich. Jeśli zajdzie taka potrzeba, delegacje UE w państwach partnerskich mogą być poproszone o sprawdzenie czy dyplomy wydawane przez instytucje szkolnictwa wyższego w ich krajach spełniają niezbędne warunki (są w pełni uznawane).
Kto może się ubiegać?	Instytucja szkolnictwa wyższego założona w państwie objętym programem. Instytucja składa podanie w imieniu konsorcjum ŁSM. Oddziały instytucji szkolnictwa wyższego państwa partnerskich założone w państwie objętym programem lub oddziały instytucji państwa objętego programem założone w państwie partnerskim nie mogą składać podania.
Ilość i charakter organizacji biorących udział	ŁSM jest ponadnarodowe i obejmuje instytucje szkolnictwa wyższego z co najmniej trzech różnych krajów objętych programem jako pełnoprawni partnerzy. Wszystkie pozostałe organizacje będące pełnoprawnymi partnerami z państw objętych programem lub państw partnerskich muszą zostać podane w momencie składania podania o grant.
Uczestnicy spełniający warunki	Studenci na poziomie magisterskim, pracownicy organizacji biorących udział, zaproszeni naukowcy (gościnni wykładowcy) z państw objętych programem oraz państw partnerskich. Uczestnicy składają podanie o stypendium bezpośrednio do wybranego Konsorcjum ŁSM.
Ilość uczestników	Podczas wstępnego okresu dofinansowania grant ŁSM sfinansuje od 13 do 20 stypendiów dla studentów oraz co najmniej 4 zaproszonych naukowców/gościnnych wykładowców na pobór (na jedną edycję ŁSM)[16].

Placówki	Okres studiowania na ŁSM musi mieć miejsce w co najmniej dwóch krajach objętych programem reprezentowanych przez konsorcjum. Dodatkowe (badania/staże/przygotowania do pracy dyplomowej) okresy mogą mieć miejsce w innych organizacjach uczestniczących z państw objętych programem lub państw partnerskich lub nawet w organizacjach nie reprezentowanych przez konsorcjum (np. „partnerzy stowarzyszeni") pod warunkiem, że działalność o której mowa jest realizowana pod bezpośrednim nadzorem jednej z partnerskich instytucji szkolnictwa wyższego konsorcjum.
Długość trwania projektu	W zależności od długości trwania ŁSM (1 rok do 2 lat) konsorcjum otrzyma 4 lub 5 grantów na sfinansowanie jednego roku przygotowawczego oraz 3 kolejnych poborów studentów. Zanim wstępny okres dofinansowania minie, ŁSM zostaną poproszone o zgłoszenie się do Oceny Jakości która, jeśli zakończy się sukcesem, może skutkować dodatkowym okresem finansowania trwającym aż do 4 lat (lub 3 poborów) opartym na zasadzie „wspólnego finansowania" (patrz: część Ocena Jakości poniżej).
Długość działalności	Rok przygotowawczy: 1 rok akademicki. Wdrożenie programu wspólnych studiów magisterskich: 3 kolejne pobory od 1 roku do 2 lat akademickich (60/90/120 ECTS).
Gdzie można się zgłaszać?	Do Agencji Wykonawczej do spraw Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego znajdującej się w Brukseli.
Kiedy można się zgłaszać?	Kandydaci ubiegający się o granty na projekty rozpoczynające się pomiędzy 1 sierpnia a 31 października tego roku, muszą przedłożyć swoje podania o grant do 27 Marca o godzinie 12 (południe, czasu Brukselskiego).
Jak można się zgłosić?	Szczegóły na temat możliwości zgłaszania się znajdują się w części C tego przewodnika.

Organizacje wnioskujące będą oceniane według kryteriów wykluczających i selekcyjnych. Po więcej informacji należy zasięgnąć Części C przewodnika.

DODATKOWE KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI DO STYPENDIÓW STUDENCKICH

Długość działalności	Stypendium studenckie pokryje koszt całego kursu magisterskiego.
Uczestnicy spełniający warunki	Studenci na poziomie studiów magisterskich, którzy otrzymali pierwszy dyplom wyższej uczelni[17] demonstrują poziom edukacji uznawany za równoważny według ustawodawstwa i zwyczajów w państwach przyznających dyplomy. Studenci składający podanie o stypendium ŁSM w konkretnych poborze akademickim nie mogą składać podania do więcej niż trzech konsorcjów ŁSM. Studenci którzy już otrzymali stypendium ŁSM lub stypendium Erasmus Mundus Master Course nie mogą ubiegać się o dodatkowe stypendium ŁSM. Minimum 75% stypendiów ŁSM będzie przeznaczone dla kandydatów z państw partnerskich.
Efekty nauki	Pomyślne zakończenie programu ŁSM musi zakończyć się nagrodą w postaci wspólnego dyplomu (tj. jednego dyplomu wydanego przez co najmniej dwie instytucje szkolnictwa wyższego pochodzących z różnych państw uczestniczących w programie oraz w pełni uznawane w tych państwach) lub kilku dyplomów (tj. co najmniej dwóch dyplomów wydanych przez dwie instytucje szkolnictwa wyższego pochodzących z różnych państw uczestniczących w programie i w pełni uznawane w tych państwach). Studenci będą musieli uzyskać całość punktów ECTS oferowanych przez ŁSM (60, 90 lub 120). Co więcej, w każdym z obowiązkowych okresów studiowania w co najmniej dwóch państwach objętych programem będą musieli zdobyć co najmniej 20 punktów ECTS (w programach oferujących 60 punktów ECTS) lub 30 punktów ECTS (w programach oferujących 90 lub 120 ECTS).

KRYTERIA PRZYZNAWANIA

Projekty będą oceniane według następujących kryteriów:

Stosowność projektu **(maksymalnie 30 punktów)**	• Projekt jest stosowny do celów Akcji (patrz: sekcja „Jakie są cele ŁSM?") • Projekt jest uzasadniony w kwestii zwiększenia atrakcyjności Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego i odnosi się do istotnych potrzeb w kontekście Europejskim/światowym • Projekt przyczynia się do znakomitości, innowacyjności i konkurencyjności oraz do oczekiwań w zakresie współpracy państw partnerskich spoza Europy; • Projekt definiuje program akademicki i efekty nauki ŁSM oraz sposób w jaki kurs zapewnia istotne kompetencje i umiejętności, których absolwenci potrzebują aby zwiększyć szansę na zatrudnienie w powiązanych sektorach akademickich i nie-akademickich; • Projekt jasno nakreśla typy interakcji między ŁSM i nie-edukacyjnymi podmiotami w trakcie realizacji projektu, skutkiem tego zapewnia jego trwałość ponad wstępny okres finansowania.
Jakość projektu oraz wykonanie **(maksymalnie 30 punktów)**	• Elementy spójności, konstrukcji i struktury projektu są dostosowane i skuteczne w realizowaniu pomysłów - celów ŁSM; • Projekt dokładnie opisuje w jakim stopniu kurs jest oparty o wspólnie skonstruowane curriculum i w jakim stopniu poszczególni partnerzy ŁSM angażują się w działanie; • Projekt nakreśla szczegółowo strukturę kursu i główne moduły nauczania, definiuje w jaki sposób mobilność studentów jest organizowana i instrumentalna dla celów kursu, prezentuje szkic planu skutecznego zaangażowania się naukowców/gościnnych wykładowców; • Projekt wyjaśnia powszechne metody egzaminowania studentów, a także wykorzystanie punktów ECTS lub innych wbudowanych mechanizmów służących ocenie wydajności; • Projekt opisuje jak ŁSM integruje się z katalogami dyplomów poszczególnych partnerów, definiuje status uznania oraz (jeśli zajdzie potrzeba) zarysowuje aktualny proces akredytacji; • Projekt jasno wyjaśnia jakość przygotowania pod uznanie i ratyfikację efektów nauki uczestników, a także konsekwentne wykorzystanie Europejskiej Inicjatywy Przejrzystości oraz narzędzia rozpoznawania;

	• Projekt wyjaśnia szczegółowo wszystkie ważne informacje zapewnione studentom/kadrze zanim zacznie się rekrutacja, a także usługi oferowane w zakresie zakwaterowania, szkoleń językowych, formalności administracyjnych i ubezpieczenia; • Projekt jasno nakreśla zasady kursu, prawa studentów oraz obowiązki związane z akademickimi, administracyjnymi i finansowymi aspektami realizacji ŁSM; • Projekt opisuje przewidywane działalności/placówki aby zapewnić skuteczną integrację studentów ŁSM wewnątrz ich społeczno-kulturowego i profesjonalnego środowiska.
Jakość zespołu projektowego **i aranżacji współpracy (maksymalnie 20 punktów)**	• Projekt jasno określa dziedziny wiedzy uczestniczących partnerów/kadry oraz w jaki sposób są niezbędne dla wdrożenia ŁSM; • Projekt opisuje role i zadania poszczególnych partnerów w realizacji ŁSM oraz mechanizmy pracy organów zarządzających i dostępne narzędzia do zarządzania; • Projekt nakreśla powszechne kryteria i praktyczne mechanizmy służące wspólnemu zarządzaniu procesem zgłoszenia/selekcji studentów; • Projekt wyjaśnia jak koszty udziału studentów zostały podliczone i dostarcza opis sposobu w jaki zasoby finansowe, włączając w to fundusze uzupełniające, będą zmobilizowane, przydzielone i zarządzane wewnątrz spółki.
Wpływ i rozpowszechnienie **(maksymalnie 20 punktów)**	• Projekt wyjaśnia jak wywoła wpływ na poziomie instytucjonalnym (wydział/uniwersytet) i jak ŁSM będzie wspierać strategię umiędzynarodowienia partnerów konsorcjum oraz ułatwi ich zasięg do stosownych interesantów na poziomie krajowym/Europejskim, międzynarodowym; • Projekt opisuje typy i metody promowania/mechanizmy upowszechniania, grupy docelowe i specyficzne zadania partnerów w trakcie strategii podnoszenia świadomości; • Projekt opisuje zbiór metod wewnętrznej ewaluacji ŁSM, jak będą wykorzystane w praktyce, jak wyniki oceny będą wykorzystane do monitorowania, aktualizacji i poprawy jakości kursu; • Projekt nakreśla jakie będą role krajowych, międzynarodowych i profesjonalnych organów kontroli jakości biorących udział w zewnętrznej ewaluacji ŁSM. Projekt opisuje czy, kiedy i skąd zewnętrzni eksperci będą zaangażowani, a także która metodologia będzie użyta w ich pracy; • Projekt oferuje przekonującą średnio/długo-terminową strategię rozwoju/trwałości, z realistycznymi prognozami na przyszłość (włącznie ze sposobami na zaangażowanie innych źródeł dofinansowania stypendiów). Ambicje uczestniczących partnerów są zdefiniowane, tak samo jak poziom zaangażowania względem celów;

	• Projekt opisuje jak pracownicy będą zaangażowani z realizację kursu, z naciskiem na rosnące perspektywy zatrudnieniowe; • Jeśli dotyczy, projekt opisuje jak materiały, dokumenty i nośniki produkowane będą szeroko dostępne i promowane przez otwarte treści i nie zawierają nieproporcjonalnych ograniczeń.

Aby projekt był brany pod uwagę, musi uzyskać przynajmniej 70 punktów. Ponadto musza uzyskać co najmniej 15 punktów za kategorie „stosowność projektu" i „jakość projektu oraz wykonanie"; oraz 10 punktów za kategorie „jakość zespołu projektowego i aranżacji współpracy" i „wpływ i rozpowszechnienie".

CO JESZCZE POWINIENIEŚ WIEDZIEĆ O TEJ AKCJI?

Więcej obowiązkowych kryteriów i dodatkowych, przydatnych informacji związanych z tą akcją można znaleźć w Załączniku I przewodnika. Załącznik I zawiera:

- Warunki związane z konstrukcją ŁSM;
- Warunki związane ze studentami studiów magisterskich;
- Warunki związane z kontrolowaniem i zapewnianiem jakości;
- Procedurę wyboru konsorcja ŁSM

Zainteresowane organizacje zapraszamy do uważnego przeczytania odpowiednich rozdziałów tego załącznika zanim złożą podanie o wsparcie finansowe.

REPOZYTORIUM ŁSM

Aby przyczynić się do promowania, widzialności i dostępności stypendiów studenckich programu Erasmus+, które będą oferowane przez aktualne ŁSM dla najlepszych studentów studiów magisterskich na świecie, ŁSM będą dostępne w internetowym repozytorium strony Agencji Krajowej.

Repozytorium ŁSM będzie reklamowało wszystkie programy wspólnych studiów oferujące stypendium Erasmus+ na następny rok akademicki. To dotyczy nowo wybranych ŁSM, a także Erasmus Mundur Master Course z aktualną umową ramową o partnerstwie, które pomyślnie zdały Ocenę Jakości.

Repozytorium ŁSM pozwoli kandydatom na wybranie ŁSM i złożenie podania o stypendium Erasmus+ bezpośrednio do wybranego konsorcjum.

OCENA JAKOŚCI I KATALOG

Programy wspólnych studiów, którym kończy się wstępny okres finansowania będą zaproszone do gruntownej oceny jakości, której celem jest ustalenie poziomu na jakim:

- ŁSM spełniło oczekiwania powstałe we wstępnym okresie finansowania jeśli chodzi o doskonałość, wydajność i stosowność;
- Zarządzanie/praktyki finansowe wewnątrz oraz pomiędzy partnerami z konsorcjum okazały się skuteczne i zgodne z zasadami programu;
- ŁSM ma jasne perspektywy trwałości i jest w stanie utrzymać standardy doskonałości w prowadzeniu kursu nawet przy zmniejszonym wsparciu finansowym Erasmus+.

Ocena Jakości będzie przeprowadzona przez niezależnych ekspertów akademickich na podstawie informacji i danych dostarczonych przez beneficjentów ŁSM (zarówno w trakcie okresu dofinansowania jak i poprzez raport oceny jakości) a także przez studentów i absolwentów biorących udział w programie wspólnych studiów. W Ocenę Jakości wchodzą także wywiady z koordynatorami ŁSM i partnerami, pozwalające im zaprezentować najważniejsze aspekty ich programu wspólnych studiów oraz odpowiedzieć na kwestie podniesione przez ekspertów i/lub raporty napisane przez studentów i absolwentów.

ŁSM które z powodzeniem zdały Ocenę Jakości dostaną możliwość wpisu do katalogu ŁSM i otrzymania dalszego dofinansowania pokrywającego trzy dodatkowe pobory studentów. Dofinansowanie będzie uwarunkowane zobowiązaniem do „wspólnego finansowania", tj. stypendium Erasmus+ oferowane ŁSM musi być poparte zobowiązaniem konsorcjum do zapewnienia równoważnych zasobów finansowych, albo poprzez opłaty wpłacane przez samowystarczalnych studentów, albo przez stypendia studenckie finansowane przez uczestniczące instytucje szkolnictwa wyższego oraz/lub ich (państwowych bądź prywatnych) sponsorów.

Zarówno raport Oceny Jakości jak i wszystkie informacje i instrukcje niezbędne do złożenia podania będą dostępne na stronach internetowych konkretnych ŁSM.

Jakie są zasady przyznawania środków finansowych

Wybrane łączone studia magisterskie (Joint Masters Degrees) będą wspierane finansowo na podstawie umowy o dotację, obejmującej okres jednego roku przygotowawczego oraz trzech kolejnych naborów studentów (cztero- lub pięcioletnie umowy o dotację, w zależności od czasu trwania programu wybranych łączonych studiów magisterskich). Każdy projekt może przyczynić się do przyznania konsorcjum łączonych studiów magisterskich tylko jednej dotacji unijnej dla wybranego programu w czasie trwania umowy.

Przy obliczaniu wysokości dotacji bierze się pod uwagę następujące aspekty:

- dotacja do opłat związanych z zarządzaniem konsorcjum i mobilnością kadry akademickiej, oraz
- zmienna ilość stypendiów studenckich w maksymalnej wysokości 25 tys. euro rocznie (orientacyjnie od 13 do 20 stypendiów na nabór).

Budżet łączonych studiów magisterskich musi zostać sporządzony zgodnie z poniższymi szczegółowymi zasadami przyznawania środków finansowych (w euro):

A. Zarządzanie łączonymi studiami magisterskimi:

Wkład w koszty zarządzania konsorcjum oraz koszty związane z przyjmowaniem zaproszonych naukowców i wykładowców	20 tys. euro dla roku przygotowawczego
	50 tys. euro na nabór studentów łączonych studiów magisterskich

B. Stypendia studenckie na łączonych studiach magisterskich:

Stypendia studenckie obejmują koszty uczestnictwa studentów w programie łączonych studiów magisterskich (włączając czesne, pełne ubezpieczenie oraz wszelkie inne obowiązkowe wydatki związane z uczestnictwem w programie), wkład w koszty podróży studenta oraz koszty zakwaterowania i utrzymania przez cały okres trwania programu. Poniżej podano szczegóły związane z kwotami stypendiów:

Wkład w koszty uczestnictwa	do 9 tys. euro na rok dla stypendysty od kraju partnerskiego do 4,5 tys. euro na rok dla stypendysty od kraju, w którym odbywa się program Wszelkie dodatkowe koszty wykraczające poza ww. wkłady muszą zostać pokryte przez uczestniczące organizacje i nie mogą być rozliczane w ramach stypendium
Wkład w koszty podróży i zakwaterowania	1 tys. euro na rok dla stypendysty zamieszkałego w kraju partnerskim na koszty podróży 2 tys. euro na rok na koszty podróży + 1 tys. euro na koszty zakwaterowania dla stypendysty zamieszkałego w kraju partnerskim, który zlokalizowany jest w odległości mniejszej niż 4 tys. km od uczelni wyższej nadzorującej program 3 tys. euro na rok na koszty podróży + 1 tys. euro na koszty zakwaterowania dla stypendysty zamieszkałego w kraju partnerskim, który zlokalizowany jest w odległości 4 tys. km lub więcej od uczelni

	wyższej nadzorującej program
Wkład w koszty utrzymania	1 tys. euro na miesiąc przez cały okres trwania programu (maksymalnie 24 miesiące). Wkład w koszty utrzymania nie będzie przyznawany stypendystom łączonych studiów magisterskich za okresy ich przebywania z kraju zamieszkania (związane ze studiami, przeprowadzaniem badań, posadą, przygotowywaniem pracy dyplomowej)

Rzeczywista kwota przyznanego stypendium będzie wahała się w zależności od a) czasu trwania programu (60, 90 lub 120 ECTS); b) kraju/miejsca zamieszkania studenta; c) kosztów uczestnictwa w programie.

Całkowita kwota dotacji

Opierając się na ww. parametrach uznaje się, że dotacja do programu łączonych studiów magisterskich za rok przygotowawczy i trzy nabory studentów może wahać się orientacyjnie pomiędzy **2 a 3 mln euro**.

Gwarancja kredytów studenckich

Studenci wyższych studiów na poziomie magisterskim chcący ukończyć pełny program studiów w innym państwie zaangażowanym w program Erasmus, mogą ubiegać się o kredyt studencki, dzięki któremu będą mogli dołożyć się do kosztów.

Gwarancja kredytów studenckich zostanie opracowana we współpracy z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym. To udogodnienie zapewni bankom i agencjom udzielającym kredytów studenckich w krajach zaangażowanych w program Erasmus częściową gwarancję kredytową w razie nie wywiązania się kredytobiorcy ze zobowiązań. Tym samym, europejska częściowa gwarancja kredytowa złagodzi ryzyko udzielania pożyczek przez instytucje finansowe podmiotom obecnie nie branym pod uwagę. W zamian za dostęp do częściowej gwarancji kredytowej, banki będą zobowiązane udzielać pożyczek mobilnym studentom na przystępnych warunkach, łącznie z korzystniejszymi niż rynkowe stopami procentowymi oraz dwuletnim okresem na znalezienie pracy przez absolwentów przed rozpoczęciem spłacania kredytu.

Wprowadzenie gwarancji kredytów studenckich umożliwi młodym ludziom dostęp do pożyczek, dzięki którym będą mogli wspierać finansowo przebieg swoich studiów za granicą w trakcie trwania programu Erasmus+. Alokacja z budżetu Unii Europejskiej wesprze wielokrotne przyznawanie pomocy finansowej ze strony sektora bankowego na rzecz mobilnych studentów studiów magisterskich.

Zarządzanie gwarancjami kredytowymi na poziomie europejskim zostanie powierzone Europejskiemu Funduszowi Inwestycyjnemu, który jest częścią Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

W razie wyrażenia zainteresowania na poziomie europejskim, na podstawie jasnych kryteriów wyznaczeni zostaną pośrednicy financowi, którzy zajmować się będą kredytami studenckimi w krajach zaangażowanych w program Erasmus+. Owi pośrednicy będą jedynym łącznikiem dla studenta w sprawach oceny wniosków kredytowych, przyznania kredytów oraz zbierania spłat. Oczekuje się, że pierwsze gwarancje kredytowe wejdą w życie z początkiem roku akademickiego 2014/2015 (t.j. we wrześniu 2014).

Więcej informacji będzie dostępnych w odpowiednim czasie na stronie internetowej Komisji Europejskiej.

DZIAŁANIA KLUCZOWE 2: Współpraca na rzecz innowacji i wzajemnej wymiany dobrych praktyk

Jakie działania są wspierane?

To Działanie Kluczowe wspiera:

- Partnerstwo strategiczne w zakresie edukacji, szkolenia i młodzieży;
- Sojusze na rzecz wiedzy;
- Sojusze na rzecz umiejętności sektorowych;
- Rozwijanie umiejętności młodzieży.

Oczekuje się, że działania wspierane w tym Działaniu przyniosą pozytywne i długotrwałe efekty dla uczestniczących organizacji, dla strategii działania, według których tworzone są podobne akcje, a także dla ludzi pośrednio lub bezpośrednio związanych z organizowanymi zajęciami.

Oczekuje się, że to Działanie Kluczowe przyczyni się do rozwoju, przekazania i/lub wprowadzenia innowacyjnych praktyk na szczeblach organizacyjnych, lokalnych, regionalnych, krajowych lub europejskich.

Projekty wchodzące w skład tego Działania Kluczowego mają za zadanie osiągnąć następujące rezultaty dla uczestniczących organizacji:

- Innowacyjne podejście w kwestii dotarcia do ich grup docelowych, poprzez (przykładowo): zapewnienie atrakcyjniejszych programów edukacyjnych i szkoleniowych, zgodnych z indywidualnymi potrzebami i oczekiwaniami; używanie podejścia partycypacyjnego i metodologii opartych na technologiach informacyjnych i komunikacyjnych; używanie nowych lub ulepszonych procesów rozpoznawania i

weryfikacji kompetencji; zapewnianie większej efektywności zajęć dla lokalnych społeczeństw; wprowadzanie nowych lub ulepszonych praktyk mających na celu spełnianie potrzeb grup defaworyzowanych oraz radzenie sobie z różnorodnością społeczną, kulturową i językową; umożliwianie zdobycia certyfikatu European Language Label (*Europejskiego znaku innowacyjności w dziedzinie nauczania i uczenia się języków obcych*);

- Bardziej nowoczesne, dynamiczne, zaangażowane i profesjonalne środowisko wewnątrz organizacji: gotowe na wprowadzenie dobrych praktyk i nowych metod do codziennych zajęć; otwarte na współpracę z organizacjami aktywnymi w innych dziedzinach lub innych sektorach społeczno-ekonomicznych; strategiczne planowanie rozwoju zawodowego personelu zgodne z indywidualnymi potrzebami i celami organizacyjnymi;

- Zwiększenie zdolności i poziomu profesjonalizmu pracy na szczeblu europejskim/międzynarodowym: wzrost kompetencji zarządzania i strategii internacjonalizacji; wzmocniona współpraca z partnerami z innych państw, innych dziedzin z zakresu edukacji, szkolenia i młodzieży i/lub innych sektorów społeczno-ekonomicznych; wzrost przydziału środków finansowych (innych niż dotacje unijne) w celu organizowania europejskich/międzynarodowych projektów w zakresie edukacji, szkolenia i młodzieży; wzrost jakości przygotowywania, wprowadzania, monitorowania i kontrolowania projektów europejskich/międzynarodowych.

Projekty finansowane w ramach owej akcji mogą mieć również pozytywny wpływ na osoby pośrednio lub bezpośrednio zaangażowane w zajęcia, np.:

- Wzrost poczucia inicjatywy i przedsiębiorczości;
- Wzrost kompetencji w dziedzinie języków obcych;
- Wzrost kompetencji w dziedzinie umiejętności informatycznych;
- Lepsze rozumienie i wrażliwość na różnorodność społeczną, kulturową i językową;
- Wzrost poziomu zdolności do zatrudnienia i tworzenia nowych przedsiębiorstw (włączając przedsiębiorczość społeczną);
- Bardziej aktywne uczestniczenie w życiu społecznym;
- Bardziej pozytywne nastawienie w stosunku do projektów i wartości unijnych;
- Lepsze zrozumienie i rozpoznawanie umiejętności i kwalifikacji w Europie i poza nią;
- Wzrost kompetencji związanych z życiem zawodowym (nauczanie, szkolenia, praca z młodzieżą itd.)
- Szersze rozumienie międzynarodowych praktyk, strategii i systemów stosowanych w dziedzinach z zakresy edukacji, szkoleń i pracy z młodzieżą;

- Lepsze rozumienie zależności pomiędzy formalną i nieformalną edukacją, szkoleniami zawodowymi, innymi formami uczenia się i rynkiem pracy;
- Wzrost możliwości rozwoju zawodowego;
- Wzrost motywacji i satysfakcji z codziennej pracy.

Na poziomie systemowym, projekty te mają na celu wspomaganie modernizacji i wzmocnienie szans systemów z zakresu edukacji, szkolenia i pracy z młodzieżą na stawienie czoła wyzwaniom dzisiejszego świata (zatrudnienie, wzrost i stabilizacja ekonomiczna, jak również aktywne uczestnictwo w życiu demokratycznym). Dlatego też wpływ tej akcji ma być następujący:

- Wzrost jakości edukacji, szkoleń i pracy z młodzieżą w Europie i poza nią: łączenie wyższych poziomów doskonałości i atrakcyjności ze wzrostem możliwości dla wszystkich, włączając również osoby defaworyzowane;
- Systemy edukacji, szkoleń i pracy z młodzieżą, które są lepiej dostosowane do potrzeb i możliwości oferowanych przez rynek pracy oraz bliżej związane z przedsiębiorstwami i społeczeństwem;
- Ulepszone świadczenie i ocena podstawowych umiejętności przekrojowych, szczególnie przedsiębiorczości, kompetencji w dziedzinie języków obcych oraz umiejętności informatycznych;
- Wzrost połączeń i współdziałania oraz ulepszenie przejścia pomiędzy różnymi systemami edukacji, szkoleń i pracy z młodzieżą na poziomie krajowym, wraz z ulepszonymi sposobami użycia europejskich narzędzi referencyjnych w celu rozpoznania, weryfikacji i uzyskania przejrzystości kompetencji i kwalifikacji;
- Promowanie używania wyników uczenia przy opisywaniu i definiowaniu kwalifikacji, części kwalifikacji i programów nauczania, w poparciu dla nauczania i uczenia się oraz oceniania;
- Nowa i wzmocniona międzyregionalna i transgraniczna współpraca władz publicznych w dziedzinach z zakresu edukacji, szkoleń i pracy z młodzieżą;
- Więcej strategicznego i zintegrowanego użycia technologii informacyjnych i komunikacyjnych oraz otwartych zasobów edukacyjnych przez systemy edukacji, szkoleń i pracy z młodzieżą;
- Wzrost motywacji do uczenia się języków obcych poprzez innowacyjne metody nauczania i zwiększone możliwości używania umiejętności językowych w praktyce, co wymagane jest przez rynek pracy;
- Wzmocniona interakcja pomiędzy praktyką, badaniami i strategią w każdym systemie.

Jakie są cele Partnerstwa Strategicznego?

Strategiczne partnerstwo dąży do wspierania rozwoju, przekazywania i/lub wprowadzania innowacyjnych praktyk na szczeblach organizacyjnych, lokalnych, regionalnych, państwowych lub europejskich w celu:

- Poprawy jakości i znaczenia oferty edukacyjnej w dziedzinach związanych z edukacją, szkoleniami i pracą z młodzieżą poprzez rozwój nowych i innowacyjnych podejść oraz wspieranie rozpowszechniania najlepszych praktyk;
- Rozwijania zapewniania i oceny kluczowych kompetencji, włączając podstawowe i przekrojowe umiejętności, szczególnie przedsiębiorczość oraz umiejętności językowe i informatyczne;
- Wzrostu znaczenia uczenia się i kwalifikacji na rynku pracy oraz wzmocnienie związku dziedzin związanych z edukacją, szkoleniami i pracą z młodzieżą ze światem pracy;
- Promowania wykorzystywania innowacyjnych praktyk w dziedzinach związanych z edukacją, szkoleniami i pracą z młodzieżą poprzez wspieranie spersonalizowanego podejścia do uczenia się, uczenia się w grupach, krytycznego myślenia, strategicznego używania technologii informacyjnych i komunikacyjnych oraz otwartych zasobów edukacyjnych, otwartego i elastycznego uczenia się, mobilności studentów oraz innych innowacyjnych metod uczenia się;
- Promowania międzyregionalnej i transgranicznej współpracy: wspomaganie zaangażowania lokalnych i regionalnych władz publicznych w rozwój jakościowy dziedzin związanych z edukacją, szkoleniami i pracą z młodzieżą;
- Wspomagania rozwoju zawodowego osób pracujących lub aktywnych w dziedzinach związanych z edukacją, szkoleniami i pracą z młodzieżą poprzez wprowadzanie innowacji i polepszenie jakości i zakresu kształcenia i doskonalenia zawodowego, włącznie z nowymi metodologiami uczenia, metodologiami wykorzystującymi technologie informacyjne i komunikacyjne oraz użyciem otwartych zasobów edukacyjnych;
- Polepszanie umiejętności organizacji aktywnych w dziedzinach związanych z edukacją, szkoleniami i pracą z młodzieżą, zwłaszcza w zakresie rozwoju strategicznego, zarządzania organizacją, kierownictwa, jakości świadczenia nauczania, internacjonalizacji, równości i inkluzji, zajęć jakościowych i ukierunkowanych na specyficzne grupy;
- Promowania równości i inkluzji w dziedzinach związanych z edukacją, szkoleniami i pracą z młodzieżą, w celu udostępnienia nauczania o wysokiej jakości wszystkim

ludziom, jak również w celu zapobiegania rezygnowaniu z nauki i promowania uczestnictwa grup defaworyzowanych w społeczeństwie;

- Promowania edukacji w zakresie przedsiębiorczości w celu rozwijania aktywnego obywatelstwa, zdolności do zatrudnienia i tworzenia nowych przedsiębiorstw (włączając przedsiębiorczość społeczną), wspierających przyszłe uczenie i drogi kariery indywidualnych osób w zgodzie z ich osobistym i zawodowym rozwojem;

- Wzrostu uczestnictwa w uczeniu się i zdolności do zatrudnienia poprzez stworzenie wysokiej jakości usług poradnictwa i wsparcia zawodowego;

- Ułatwiania uczniom przejścia przez różne poziomy i typy formalnej/nieformalnej edukacji i szkoleń poprzez zastosowanie europejskich narzędzi referencyjnych w celu rozpoznania, weryfikacji i uzyskania przejrzystości kompetencji i kwalifikacji.

Cele te zostaną osiągnięte poprzez projekty, które:

- Odnoszą się do celów, wyzwań i potrzeb konkretnych dziedzin (tj. wyżej edukacji, kształcenia i szkolenia zawodowego, edukacji szkolnej, edukacji osób dorosłych, młodzieży itd.); lub

- Odnoszą się do celów, wyzwań i potrzeb istotnych dla kilku dziedzin związanych z edukacją, szkoleniami i pracą z młodzieżą.

Ponadto, zgodnie z rocznym programem pracy przyjętym przez komisję, priorytet będą miały strategiczne partnerstwa mające na celu:

- Wspomaganie oceny umiejętności przekrojowych oraz promowanie podejmowania praktycznych przedsiębiorczych doświadczeń w dziedzinach związanych z edukacją, szkoleniami i pracą z młodzieżą;

- Promowanie rozwoju zawodowego personelu i osób pracujących z młodzieżą w zakresie metodologii wykorzystujących technologie informacyjne i komunikacyjne oraz wspieranie tworzenia i używania otwartych zasobów edukacyjnych w różnych europejskich językach;

- Wspomaganie zatwierdzenia nieformalnego uczenia i jego przenikania do formalnych ścieżek edukacji;

- Kontynuowanie jednego lub więcej priorytetów określonych we wstępnych rozdziałach „Edukacja i Szkolenia” oraz „Młodzież” w części B tego przewodnika.

Czym jest Partnerstwo Strategiczne?

Strategiczne partnerstwo oferuje możliwości współpracy między organizacjami aktywnymi w dziedzinach związanych z edukacją, szkoleniami i pracą z młodzieżą, jak również

przedsiębiorstwami, władzami publicznymi i organizacjami społeczeństw obywatelskich aktywnie działającymi w różnych sektorach społeczno-ekonomicznych. Współpraca ta ma na celu wprowadzenie innowacyjnych praktyk prowadzących do wysokiej jakości nauczania, szkoleń, uczenia się i pracy z młodzieżą, modernizacji instytucji oraz innowacji społecznych. Program Erasmus+ charakteryzuje się dużą elastycznością w zakresie działań, które strategiczne partnerstwa mogą wprowadzić, pod warunkiem że propozycja wykazuje, że działania te są najodpowiedniejszymi na drodze do osiągnięcia celów określonych dla projektu.

Jakie są działalności wspierane przez Partnerstwo Strategiczne?

W czasie trwania projektu Partnerstwo Strategiczne realizuje szeroki wachlarz działalności, na przykład:

- działania umacniające współpracę między organizacjami w celu wymiany doświadczeń;

- działania, które promują rozwój, testowanie i wdrażanie innowacyjnych technik w sferze edukacji, praktyk i wśród młodych;

- działania, które ułatwiają uznanie i zatwierdzenie wiedzy, umiejętności i kompetencji nabytych poprzez uczenie się formalne, nieformalne i pozaformalne;

- współpracę pomiędzy samorządami lokalnymi w celu promowania rozwoju edukacji, praktyk i systemów wsparcia młodzieży i ich zaangażowanie w rozwój lokalny;

- międzynarodowe inicjatywy wspierające umiejętności przedsiębiorcze, aby zachęcić do aktywności obywatelskiej i przedsiębiorczości (również do przedsiębiorczości społecznej).

Partnerstwo Strategiczne organizuje również szkolenia, jeżeli są one szczególnie ważne dla projektu.

Kto może wziąć udział w Partnerstwie Strategicznym?

Partnerstwo Strategiczne jest otwarte na współpracę z jakąkolwiek organizacją działającą w sferze edukacji, szkoleń, związaną z młodzieżą lub innymi sektorami społeczno-ekonomicznymi, jak i również z organizacjami działającymi międzysektorowo na różnych polach (np. władze lokalne i regionalne, ośrodki uznające i zatwierdzające, izby handlowe, organizacje handlowe, centra doradztwa, organizacje kulturalne). W zależności od celu projektu Partnerstwo Strategiczne angażuje odpowiednich, różnorodnych partnerów, aby czerpać z ich doświadczeń i umiejętności i ukończyć projekt z możliwie jak najlepszym wynikiem.

Partnerstwo Strategiczne ma na celu współpracę między organizacjami krajów objętych programem. Organizacje z krajów partnerskich mogą zaangażować się w Partnerstwo Strategiczne jako partnerzy (nie kandydaci) jeżeli ich udział przyniesie dodatkowe korzyści dla projektu.

Jakie są kryteria używane do oceny Partnerstwa Strategicznego?

Poniższa tabela przedstawia kryteria, których Partnerstwo Strategiczne musi przestrzegać, by był uprawniony do dofinansowania programu Erasmus+:

Wymagane kryteria	Organizacja biorąca udział w programie może być jakąkolwiek organizacją publiczną lub prywatną założoną w jednym z państw objętych programem lub w jednym z państw partnerskich (patrz sekcja „Uprawnione Państwa" w części A tego przewodnika). Na przykład mogą to być następujące organizacje: • Uczelnia wyższa; • Szkoła/instytucja edukacyjna (na każdym poziomie, od przedszkoli do gimnazjów [19], również szkolnictwo zawodowe i dla dorosłych); • Stowarzyszenia o charakterze niezarobkowym, organizacje pozarządowe; • Publiczne lub prywatne, małe, średnie i duże przedsiębiorstwa (również przedsiębiorstwa społeczne); • Publiczny organ na lokalnym, , regionalnym lub państwowym szczeblu; • Partner społeczny lub inny przedstawiciel życia zawodowego, również izby handlowe, przemysł, stowarzyszenia zawodowe/rzemieślnicze oraz związki zawodowe; • Instytucje naukowe; • Fundacje • Ośrodki szkoleniowe współpracujące między przedsiębiorstwami; • Przedsiębiorstwa oferujące wspólne szkolenia; • Organizacje kulturalne, biblioteki, muzea; • Organ zajmujący się doradztwem w sprawach kariery zawodowej, doradztwa branżowego i usług informacyjnych; • Organ zatwierdzający umiejętności i kompetencje nabyte poprzez uczenie się formalne i nieformalne; • Młodzieżowe organizacje pozarządowe; • Grupy młodych ludzi aktywnie pracujących z młodzieżą, ale niekoniecznie w organizacji młodzieżowej (tzn. nieformalna grupa młodych ludzi[20]). Instytucja Szkolnictwa Wyższego w kraju objętym programem musi posiadać ważną Kartę Erasmusa dla Instytucji Szkolnictwa Wyższego. Karta nie jest wymagana od krajów partnerskich, ale kraje te muszą zgodzić się na zasady współpracy.

Kto może się ubiegać o przyjęcie?	Jakakolwiek organizacja w kraju objętym programem może ubiegać się o przyjęcie. Organizacja ta składa wniosek w imieniu wszystkich organizacji zaangażowanych w projekt. [19] Należy odnieść się do listy uprawnionych szkół w każdym z państw. Więcej informacji: Agencja Narodowa. [20] W przypadku grupy nieformalnej jeden z członków pełni rolę reprezentanta i jest odpowiedzialny za całą grupę. [21]Należy odnieść się do listy uprawnionych organizacji w danym kraju.
Liczba i profil uczestniczących organizacji	Partnerstwo Strategiczne jest międzynarodowe i składa się z minimum trzech organizacji z trzech różnych państw objętych programem. Wszystkie organizacje biorące udział muszą zostać uznane w czasie składani wniosku o dofinansowanie. Jednakże następujące projekty wymagają dwóch organizacji z minimum dwóch krajów objętych programem: • Partnerstwo Strategiczne dotyczące jedynie szkół; • Partnerstwo Strategiczne promujące współpracę pomiędzy lokalnymi/regionalnymi władzami szkół. Te projekty dotyczą minimum dwóch lokalnych lub regionalnych władz szkół z dwóch różnych krajów objętych programem 21. Z każdego kraju współpraca musi zaistnieć w przynajmniej: o Jedna szkoła; i o Jedna lokalna organizacja aktywnie działająca w innym obszarze edukacji, szkoleń oraz związaną z młodzieżą lub rynkiem pracy. • Partnerstwo Strategiczne w obszarze związanym z młodzieżą.
Czas trwania projektu	Współpraca dotycząca młodzieży: od 6 miesięcy do 2 lat. Inne rodzaje współpracy: 2 lub 3 lata. Długość trwania musi zostać określona w czasie składania wniosku na podstawie określenia celu projektu i rodzaju planowanych działań. W wyjątkowych przypadkach długość trwania Partnerstwa Strategicznego może zostać wydłużona, na prośbę otrzymującego dofinansowanie i za zgodą Agencji Narodowej, do 6 miesięcy pod warunkiem, że całkowity czas trwania projektu nie przekracza 3 lat. W takiej sytuacji, wysokość grantu nie zmieni się.
Gdzie składać wnioski?	Do Agencji Narodowej w kraju, w którym znajduje się organizacja. To samo stowarzyszenie partnerów może dostarczyć tylko jeden wniosek do jednej Agencji Narodowej.
Kiedy składać wnioski?	Współpraca dotycząca młodzieży:

	Wnioskodawcy muszą dostarczyć wnioski przed: • 30 kwietnia, 12:00 czasu brukselskiego dla projektów zaczynających się między 1 września tego samego roku a 28 lutego następnego roku; • 1 października, 12:00 czasu brukselskiego dla projektów zaczynających się między 1 lutego a 30 września następnego roku. Inne rodzaje współpracy: Wnioskodawcy muszą dostarczyć wnioski przed: • 30 kwietnia, 12:00 czasu brukselskiego dla projektów zaczynających się 1 września tego samego roku.
Jak składać wniosek?	Patrz część C tego przewodnika.

Jeżeli Partnerstwo Strategiczne przewiduje szkolenia lub nauczanie, poniższe kryteria muszą zostać spełnione jako dopełnienie wymienionych wyżej:

Odpowiednie działania	• Mieszana mobilność; krótkotrwały wyjazd (mniej niż 2 miesiące) i wirtualny pobyt; • Krótkotrwałe wymiany uczniów (od 5 dni do 2 miesięcy); • Intensywne programy nauczania (od 5 dni do 2 miesięcy); • Długotrwała wymiana uczniów (2 do 12 miesięcy); • Długotrwała praca szkoleniowa (2 do 12 miesięcy); • Długotrwała wymiana młodzieży pracującej (2 do 12 miesięcy); • Krótkotrwałe szkolenia kadr (5 dni do 2 miesięcy). Działania uczniów oraz długotrwałe działania kadry lub młodzieży pracującej z lub do krajów partnerskich nie jest uznawane.
Miejsce działalności	Działania muszą znajdować się w kraju organizacji należącej do Partnerstwa Strategicznego.
Uznawani uczestnicy:	• Studenci zapisani na jednej z Instytucji Szkolnictwa Wyższego biorącej udział w programie i na kierunkach kończących się zdobyciem dyplomu lub innej placówki, również na studiach doktoranckich (dotyczy intensywnego programu nauczania i mieszanej wymiany); • Praktykanci, studenci weterynarii, dorośli uczniowie i młodzież; • Uczniowie w każdym wieku razem z kadrą nauczycielską (w przypadku krótkotrwałych wymianach grup uczniów); • Uczniowie w wieku 14 lat lub starsi uczęszczający co szkoły biorącej udział w Partnerstwie

	Strategicznym (w przypadku długotrwałych wymian uczniów); • Profesorowie, nauczyciele, szkoleniowcy oraz kadra szkoleniowa i administracyjna zatrudniona w organizacji biorącej udział w programie.

Organizacje składające wniosek będą oceniane pod względem kryteriów wyłączających. Więcej informacji w części C tego przewodnika.

Kryteria przydzielania grantów

Partnerstwo Strategiczne dostosuje odpowiednie działania i ich zakres w zależności od przedmiotu danego projektu, organizacji biorącej udział w programie, oczekiwanego rezultatu i innych elementów. Te działania pozwalają organizacjom biorącym udział w programie zdobyć doświadczenie we współpracy międzynarodowej, doskonalić zdolności, ale również odkryć innowacyjne rozwiązania. Ocena jakościowa będzie proporcjonalna do przedmiotu projektu, współpracy i rodzaju zaangażowanej organizacji.

Projekt będzie oceniany pod względem następujących kryteriów:

Znaczenie projektu (max 30 punktów)	• Znaczenie proponowanego projektu dla: o zasad europejskich w jednej lub więcej dziedzin nauki, szkoleń i związanej z młodzieżą o przedmiotu i priorytetów działania (Patrz sekcja „Jakie są cele Partnerstwa Strategicznego”) • W jakim stopniu: o Propozycja ma dokładną analizę potrzeb o Przedmiot jest jasno określony, realistyczny i związany ze sprawami zaangażowanej organizacji i grupy o Propozycja jest odpowiednia do zrealizowania na zasadzie współdziałania pomiędzy różnymi obszarami edukacji, szkoleń i związanymi z młodzieżą o Propozycja jest innowacyjna i/lub jest uzupełnieniem innych inicjatyw przeprowadzonych przez zaangażowaną organizację o Propozycja jest szczególnie ważna na szczeblu europejskim i nie zostałaby zrealizowana w jednym państwie

Jakość propozycji projektu i przeprowadzenia (max 20 punktów)	• Przejrzystość, kompletność i jakość programu projektu, również odpowiednie fazy przygotowań, wprowadzenia, monitorowania, oceny i rozpowszechniania • Zgodność między przedmiotem projektu i proponowanymi działaniami • Jakość i wykonalność zaproponowanych metody • Wprowadzenie i istotność środków kontroli jakości, aby zapewnić wprowadzenie projektu na najwyższym poziomie, o czasie i mieszcząc się budżecie • W jakim stopniu projekt jest wydajny i używa odpowiednich źródeł do każdego działania Jeżeli projekt przewiduje szkolenia: • W jakim stopniu działania są odpowiednie do celów projektu i angażują odpowiednią liczbę osób • Jakość potwierdzenia i uznania wyników projektu w rozumieniu europejskich zasad przejrzystości i uznawania
Jakość zespołu projektowego i ustalenia dotyczące współpracy w przygotowaniach (max 20 punktów)	• W jakim stopniu: o Projekt dotyczy odpowiednich uzupełniających organizacji o odpowiednim profilu, mających doświadczenie w wypełnieniu wszystkich aspektów projektu o Rozplanowanie zadań i obowiązków świadczy o zaangażowaniu w projekt i aktywne działanie wszystkich zaangażowanych organizacji o Jeżeli projektu tego wymaga, zaangażowanie organizacji z innych obszarów edukacji, szkoleń, związanych z młodzieżą i sektorów społeczno-ekonomicznych o Projekt angażuje nowych członków • Założenie wydajnych mechanizmów w celach koordynacji i komunikacji pomiędzy zaangażowanymi organizacjami, również z innymi ważnymi placówkami biorącymi udział w projekcie • Jeżeli dotyczy, w jakim stopniu zaangażowanie biorących udział organizacji z państw partnerskich jest szczególnie ważne w projekcie (jeżeli ten warunek nie zostanie spełniony projekt nie zostanie rozpatrzony)

Wpływ i rozpowszechnianie (max 30 punktów)	• Jakość środków oceniających wyniki projektu • Potencjalny wpływ projektu o Na uczestników i organizacje biorące udział w czasie i po zakończeniu projektu o Poza organizacją i uczestnikami projektu, na szczeblu lokalnym, państwowymi i europejskim • Jakość planu rozpowszechniania: stosowność i jakość środków mających na celu rozpowszechnianie wyników projektu w obrębie organizacji i poza nim • Jeżeli dotyczy, w jakim stopniu propozycja przedstawia materiały i dokumenty, które zostaną udostępnione i nie będą w żaden sposób ograniczane • Jakość planów zapewniających stabilność projektu: możliwość kontynuowania i wpływania po wykorzystaniu grantu z Unii Europejskiej

Propozycje muszą otrzymać co najmniej 60 punktów, aby zakwalifikować się do otrzymania dofinansowania. Ponadto muszą zdobyć co najmniej połowę punktów w danej kategorii (tzn. minimum 15 pkt za „Znaczenie projektu" i „Wpływ i rozpowszechnianie"; 10 pkt za „Jakość propozycji projektu i wprowadzenie" i „ Jakość zespołu projektowego i współpracy w przygotowaniach").

Co jeszcze powinieneś wiedzieć?

Więcej obowiązkowych kryteriów, dodatkowe informacje oraz przykłady projektów znajdziesz w aneksie I do tego przewodnika. Zainteresowane organizacje zachęcamy do uważnej lektury tego aneksu przed złożeniem wniosku o dofinansowanie.

Jakie są zasady dofinansowania?

Partnerstwo Strategiczne może być zarówno współpracą między małymi organizacjami (jak szkoły lub nieformalne grupy młodzieży) jak i większym projektem zajmującym się rozwojem i wymianą innowacyjnych technik w obszarach edukacji, szkolenia i związanych z młodzieżą. Wydatki związane z działalnością poszczególnych projektów będą się odpowiednio różnić.

Proponowany model finansowania składa się z wielu propozycji, z których ubiegający się o dofinansowanie będą musieli wybrać model odpowiadający ich działaniom i rezultatom jakie chcą osiągnąć. Pierwsze dwie sekcje „zarządzanie projektem i wprowadzenie" i „międzynarodowe projekty" to plany dofinansowania, o które mogą ubiegać się wszyscy zaangażowani w Partnerstwo Strategiczne, ponieważ przewidują pokrycie kosztów każdego projektu. Inne plany dofinansowania mogą zostać wybrane tylko przez projekty, które gotowe są spełnić warunki wyników intelektualnych, rozpowszechniania i zawierają programy

szkoleniowe. Dodatkowe koszty związane z projektem i jego uczestnikami mogą zostać pokryte, jeżeli wymagają tego założenia projektu.

Projekt budżetu musi zostać sporządzony zgodnie z następującymi zasadami finansowania (kwoty w euro):

Maksymalna dotacja dla Partnerstwa Strategicznego wynosi: 150 000 EUR na rok (np. 12 500 EUR na miesiąc)

Koszty kwalifikowane		Mechanizm finansowani	Kwota		Zasady przydziału
Zarządzanie i wdrażanie projektu.	Zarządzanie projektem (np. planowanie wydatków, koordynacja i komunikacja pomiędzy partnerami, itd.); materiały szkoleniowe/naukowe na małą skale, narzędzia, dojazdy itd. Współpraca i działania w ramach lokalnych projektów (np. projekty dla uczących się, praca z młodzieżą, organizacja i prowadzenie projektów naukowych/szkoleniowych, etc.);Czynności związane z informowaniem, promowaniem i rozpowszechnianiem (np. broszury, ulotki, informacja w Internecie, itd.).	Koszty jednostkowe	Składka na działanie organizacji zarządzającej: **500 EUR na miesiąc.**	Maksymalnie **2750 EUR** na miesiąc	Oparte na długości trwania Partnerstwa Strategicznego a także na liczbie zaangażowanych organizacji.
		Koszty jednostkowe	Składka na działanie innych organizacji uczestniczących: **250 EUR organizacja/miesiąc**		
Międzynarodowe spotkania w sprawie projektu.	Uczestniczenie w spotkaniach pomiędzy partnerami projektu zorganizowanych przez jedną z uczestniczących organizacji celem realizacji i koordynacji projektów. Opłacanie kosztów podróży i kosztów utrzymania.	Koszty jednostkowe	Odległości pomiędzy 100 a 1999 KM: **575 EUR** uczestnik/spotkanie	Maksymalnie **23 000 EUR** Na rok.	Warunek: kandydaci muszą uzasadnić potrzebę spotkań z punktu widzenia ich ilości i zaangażowania uczestników. Odległości podróży obliczane są za pomocą kalkulatora odległości zatwierdzonego przez Komisję Europejską.
			Odległości 2000 KM albo większe: **760 EUR** uczestnik/spotkanie.		

Koszty kwalifikowane		Mechanizm finansowani	Ilość		Zasady przydziału
Korzyści intelektualne	Korzyści intelektualne projektu (takie jak program nauczenia, materiały pedagogiczne, szkoleniowe, wychowawcze, otwarte zasoby edukacyjne (OZE), sprzęt IT, analizy, badania, sposoby uczenia partnerskiego, itd.	Koszty jednostkowe	**B1.1** dla menadżera za dzień pracy nad projektem **B1.2** dla badacza (naukowca)/ nauczyciela /prowadzącego szkolenia/wychowawcy za dzień pacy nad projektem. **B1.3** dla personelu technicznego za dzień pracy nad projektem. **B1.4** dla personelu administracyjnego za dzień pracy nad projektem.		Warunek: koszty dla menadżerów i personelu administracyjnego mają być pokryte z działu "Zarządzanie i wdrażanie projektu". Aby uniknąć możliwej kolizji w tej kwestii, kandydaci muszą uzasadnić rodzaj i ilość kosztów o które się starają w relacji do zaproponowanych wydatków. Aby dostać tego typu dotację, wydatki powinny być stosunkowo duże zarówno jeżeli chodzi o jakość jak i ilość.
Wydarzenia masowe	Składka na koszty związane z organizacją miejscowych i miedzy narodowych konferencji/seminariów/wydarzeń mających na celu dzielenie się i rozpowszechnianie korzyści intelektualnych realizowanych w tym projekcie. Wydarzenia masowe mające miejsce w krajach partnerskich nie kwalifikują się do otrzymania wsparcia.	Koszty jednostkowe	**100 EUR** za miejscowego uczestnika (np. uczestnicy z kraju w którym wydarzenie ma miejsce) **200 EUR za uczestnika międzynarodowego** (np. uczestnicy z innych krajów)	Maksymalnie **30 000 EUR** na projekt	Warunek: wsparcie dla wydarzeń masowych jest udzielane tylko w bezpośrednim związku z korzyściami intelektualnymi danego projektu. Projekt bez dużego wsparcia dla korzyści intelektualnych nie może otrzymać wsparcia dla organizacji wydarzeń masowych.
Wydatki dodatkowe	Składka na koszty związane z zleceniem podwykonania lub nabyciem dóbr lub usług.	Część kosztów jednostkowych.	75% kosztów kwalifikowanych. Maksymalnie **50.000 EUR** na projekt.		Warunek: zlecenie podwykonania musi dotyczyć usług, które z uzasadnionych przyczyn nie mogą być zapewnione przez uczestniczące organizacje. Jeżeli chodzi o sprzęt nie może być to sprzęt biurowy bądź sprzętu używanego na co dzień przez te organizacje.
Specjalne wsparcie	Dodatkowe koszty związane bezpośrednio z uczestnikami niepełnosprawnymi.	Część kosztów jednostkowych.	100% kosztów kwalifikowanych.		Warunek: prośba o tego typu koszty musi być uzasadniona w formularzu zgłoszeniowym.

ZASADY FINANSOWANIA MIĘDZYNARODOWYCH SZKOLEŃ ORAZ CZYNNOŚCI EDUKACYJNYCHWYKONYWANYCH W RAMACH PARTNERSTWA STRATEGICZNEGO (FINANSOWANIE OPCJONALNE)

Koszty kwalifikowane		Mechanizm finansowa	Ilość		Zasady przydziału
Podróż	Składka na koszty dojazdu i powrotu uczestników w tym także osób towarzyszących z miejsca zamieszkania do miejsca w którym odbywa się wydarzenie.	Koszty jednostkowe	For travel distances between 100 and 1 999KM: **275 EUR** na uczestnika		Warunek: Kandydaci musza uzasadnić, że działania związane z przemieszczaniem się są konieczne aby osiągnąć cele i rezultaty projektu. Odległości podróży obliczane są za pomocą kalkulatora odległości zatwierdzonego przez Komisję Europejską.
			Odległości 2 000KM albo większe: **360 EUR** na uczestnika.		
Wsparcie indywidualne.	Koszty jednostkowe na dzień pokrywające koszty utrzymania uczestników.	Koszty jednostkowe.	Długoterminowe nauczanie lub zadania szkoleniowe. Długoterminowy pobyt wychowawców	Do 14 dni: **B1.5** dziennie na uczestnika. + Pomiędzy 15 a 60 dni: **B1.6** Dziennie na uczestnika + Od 61 dni do 12 miesięcy: **B1.7** dziennie na uczestnika
			Łączone szkolenia krótkoterminowe.	Do 14 dni: **100 EUR** uczestnik/na dzień. + Pomiędzy 15 a 60 dni: **70 EUR** dziennie na uczestnika.
			Pobyt długoterminowy.	**B1.8** dziennie na uczestnika.
			Krótkoterminowe aktywności dla uczących się (pobyt mieszany, pobyt krótkoterminowy, kursy intensywne):	Do 14: **55 EUR** dziennie na uczestnika. + Między 15 a 60 dni: **40 EUR** Dziennie na uczestnika.
Wsparcie językowe.	Koszty związane z wsparciem dla uczestników mającym na celu poprawę znajomości języka potrzebnego do pracy.	Koszty jednostkowe.	Tylko dla działań trwających od 2 do 12 miesięcy: 150 EUR na uczestnika potrzebującego wsparcia językowego.		Warunek: prośba o wsparcie finansowe musi być uzasadniona w formularzu zgłoszeniowym.

TABELA B – Korzyści intelektualne (EURO NA DZIEŃ)

Dofinansowanie to może być użyte jedynie dla kosztów personelu organizacji uczestniczących w danym projekcie na cele Korzyści Intelektualne. Ilość zależy od: a) rodzaju personelu zaangażowanego w projekt b)kraju pochodzenia organizacji, której personel jest zaangażowany w projekt.

	Menadżer B1.1	Badacz / Nauczyciel /Prowadzący szkolenia /W B1.2	Personel Techniczny B1.3	Personel administracyjny B1.4
Australia, Kanada, Kuwejt, Makao Monako, Katar, San Marino, Stany Zjednoczone Ameryki Północne	294	241	190	157
Andora, Brunei, Japonia, Nowa Zelandia, Singapur, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Watykan.	280	214	162	131
Bahamy, Bahrajn, Gwinea Równikowa Hong Kong, Izrael, Korea Południowa, Oman, Arabia Saudyjska, Tajwan.	164	137	102	78
Afganistan, Albania, Algieria, Angola, Antigua and Barbuda, Argentyna, Armenia, Azerbejdżan, Bangladesz Barbados, Chile, Białoruś, Belize, Benin, Bhutan, Boliwia, Bośnia i Hercegowina, Botswana, Brazylia, Burkina Faso, Burundi, Kambodża, Kamerun, Republika Zielonego Przylądka, Republika Środkowoafrykańska, Czad, Chiny, K olumbia, Komory, Kongo (Brazzaville), Kongo (Kinszasa), Wyspy Cooka, Kostaryka, Kuba, Dżibuti. Dominika, Dominikana, Timor Wschodni, Ekwador, Egipt, Salwador, Erytrea, Etiopia Fidżi, Gabon, Gambia, Gruzja, Ghana, Grenada, Gwatemala, Republika Gwinei, Gwinea-Bissau, Gujana, Haiti, Honduras, Indie, Indonezja, Iran, Irak, Wybrzeże Kości Słoniowej, Jamajka, Jordan, Kazachstan, Kenia, Kiribati, Korea Północna (Republika Ludowo Demokratyczna), Kosowo, Kirgistan, Laos, Liban, Lesotho, Liberia, Libia, Madagaskar, Malawi, Malezja, Malediwy, Mali, Wyspy Marshalla, Mauretania, Mauritius, Meksyk, Mikronezja, Mołdawia, Mongolia, Czarnogóra, Maroko, Mozambik, Mjanma (Birma), Namibia, Nauru, Nepal, Nikaragua, Niger, Nigeria, Niue, Pakistan, Palau, Palestyna, Panama, Papua Nowa Gwinea, Paragwaj, Peru, Filipiny, Rosja, Rwanda, Samoa, Wyspy Świętego Tomasza i Książęca, Senegal, Serbia, Seszele, Sierra Leone, Wyspy Salomona, Somalia, Republika Południowej Afryki, Sri Lanka, Santa Lucia, Saint Vincent i Grenadyny, Saint Kitts i Nevis, Sudan, Surinam, Suazi, Syria, Tadżykistan, Tanzania, Tajlandia, Togo, Tonga, Trinidad i Tobago, Tunezja, Turkmenistan, Tuvalu, Uganda, Ukraina, Urugwaj, Uzbekistan, Vanuatu, Wenezuela, Wietnam, Jemen, Zambia, Zimbabwe	88	74	55	39

TABELA C – KOSZTY UTRZYMANIA UCZESTNIKÓW SZKOLEŃ ORAZ UCZĄCYCH/UCZĄCYCH SIĘ ZA GRANICĄ (EURO NA MIESIĄC)

Skala kosztów jednostkowych zmienia się w zależności od: a) rodzaju mobilności i b) kraju pobytu:

	Długoterminowe działania nauczania lub szkolenia – mobilność wychowawców (euro na dzień)			Długoterminowe aktywności uczniów (euro/msc.)
	B1.5	B1.6	B1.7	B1.8
Belgia	105	74	53	110
Bułgaria	105	74	53	70
Republika Czeska	105	74	53	90
Dania	120	84	60	145
Niemcy	90	63	45	110
Estonia	75	53	38	85
Irlandia	120	84	60	125
Grecja	105	74	53	100
Hiszpan	90	63	45	105
Francja	105	74	53	115
Chorwacja	75	53	38	90
Włochy	105	74	53	115
Cypr	105	74	53	110
Łotwa	90	63	45	80
Litwa	75	53	38	80
Luxemburg	105	74	53	110
Węgry	105	74	53	90
Malta	90	63	45	110
Holandia	120	84	60	110
Austria	105	74	53	115
Polska	105	74	53	85
Portugalia	90	63	45	100
Rumunia	105	74	53	60
Słowenia	75	53	38	85
Słowacja	90	63	45	95
Finlandi	105	74	53	125
Szwecja	120	84	60	115
Zjednoczone Królestwo	120	84	60	140
Była Jugosłowiańska Republika Macedoni	90	63	45	60
Islandia	105	74	53	135
Liechtenstein	105	74	53	120
Norwegia	105	74	53	135

Szwajcaria	105	74	53	130
Turcja	105	74	53	80

Sojusze Wiedzy

JAKIE SĄ CELE SOJUSZÓW WIEDZY?

Celami Sojuszów Wiedzy są zwiększenie możliwości innowacyjnych Europy oraz wsparcie innowacyjności w Szkolnictwie Wyższym, biznesie oraz w szerszym socjoekonomicznym środowisku. Mają one na celu osiągnąć jedno lub więcej z poniższych założeń:

- rozwijanie nowych, innowacyjnych i multidyscyplinarnych metod nauczania i uczenia się;
- aktywizowanie przedsiębiorczości oraz umiejętności przedsiębiorczych w kadrach Szkolnictwa Wyższego oraz w przedsiębiorstwach;
- ułatwianie wymiany, przepływu i współtworzenia wiedzy.

Dodatkowo, wraz z corocznym Programem Pracy przeprowadzanym przez Komisję, pierwszeństwo będą miały projekty, które skupiają się na jednym lub więcej z istotnych priorytetów opisanych w rozdziałach wstępnych „Edukacja i Szkolenie" części B tego przewodnika.

CZYM JEST SOJUSZ WIEDZY?

Sojusze Wiedzy to międzynarodowe, ustrukturyzowane i ukierunkowane na wyniki projekty, które są w szczególności współpracą pomiędzy Szkolnictwem Wyższym a biznesem. Sojusze Wiedzy są otwarte na różne dyscypliny, sektory czy też międzysektorową współpracę. Partnerzy Sojuszów posiadają wspólne cele i współpracują, aby osiągnąć wzajemnie korzystne rezultaty i wyniki. Celem Sojuszów Wiedzy jest krótko i długoterminowy wpływ w wymiarze indywidualnym, organizacyjnym i systemowym na różnego rodzaju zaangażowanych w projekt wspólników.

Zgodne z ogólnie przyjętymi zasadami Sojusze Wiedzy skupiają się na współpracy pomiędzy organizacjami ustanowionymi w krajach objętych Programem.[11] Jednakże organizacje z Krajów Partnerskich[12] mogą być zaangażowane w Sojusz Wiedzy, jako partnerzy (nie jako kandydaci), jeżeli ich uczestnictwo przynosi projektowi istotną wartość dodaną.

JAKIE CZYNNOŚCI SĄ WSPIERANE PRZEZ TĘ AKCJĘ?

Sojusze Wiedzy wprowadzają w życie szereg spójnych i kompleksowych działań, które są elastyczne i mogą być dostosowane do różnych obecnych lub przyszłych okoliczności rozwoju w Europie. Poniższa lista wykazuje przykłady takich działań:

- Stymulowanie innowacyjności w Szkolnictwie Wyższym, biznesie i w szerszym socjoekonomicznym środowisku:
    - wspólny rozwój i wdrażanie nowych technik uczenia się i nauczania (takie jak nowe multidyscyplinarne programy nauczania, nauczanie i uczenie się oparte na

[11] *Programme countries* – kraje uczestniczące w programie: 28 państw członkowskich UE, Islandia, Liechtenstein, Norwegia, Turcja, Była republika Jugosławii Macedonia, http://erasmusplus.org.pl/o-programie/

[12] *Partner countries* – kraje partnerskie: Szwajcaria, kraje sąsiadujące z UE (podzielone na 4 regiony) – kraje Partnerstwa Wschodniego, Basenu Morza Śródziemnego, Bałkan Zachodnich oraz Rosja,, http://erasmusplus.org.pl/o-programie/

rozwiązywaniu zadań i skoncentrowane na uczniu);
    - organizowanie trwałych programów edukacyjnych i działalności wraz z firmami i wewnątrz firm;
    - wspólna propozycja rozwiązań dla wymagających zagadnień, innowacyjności produktowej i procesowej (wspólna praca studentów, wykładowców i zawodowców).
- Rozwój mentalności i umiejętności przedsiębiorczych:
    - tworzenie schematów uczenia się umiejętności o charakterze ogólnym oraz wdrażanie w toku edukacji w instytucjach Szkolnictwa Wyższego programów przygotowanych we współpracy z przedsiębiorstwami, mających na celu zwiększenie zatrudnialności, kreatywności oraz rozwoju nowych ścieżek kariery;
    - wprowadzanie edukacji o przedsiębiorczości w różnych dyscyplinach, aby uposażyć studentów, badaczy, kadry czy pedagogów w wiedzę, umiejętności i motywację do angażowania się w przedsiębiorcze działania na różnorodnych polach;
    - wprowadzanie nowych możliwości uczenia się poprzez praktyczne zastosowanie umiejętności przedsiębiorczych, które mogą obejmować i/lub prowadzić do komercjalizacji nowych usług, produktów czy prototypów oraz do tworzenia się nowych działalności gospodarczych i firm odpryskowych.
- Aktywizowanie przepływu i wymiany wiedzy pomiędzy instytucjami Szkolnictwa Wyższego i przedsiębiorstwami:
    - związane z polem badań działalności w przedsiębiorstwach, które są całkowicie zawarte w programie nauczania, zaakceptowane i zakredytowane;
    - struktury do testowania i badania innowacyjnych środków;
    - wymiana studentów, badaczy, kadr nauczania, pracowników firm na określony okres czasu;
    - zaangażowanie w szkolenie pracowników firm oraz w badania.

Sojusze Wiedzy mogą organizować wymianę studentów, badaczy oraz kadr pod warunkiem, że wspierają/ uzupełniają pozostałe działalności Sojuszu i przyczyniają się do uzyskiwania wartości dodanej w realizacji celów projektu. Wymiana nie jest główną działalnością Sojuszu Wiedzy; rozszerzanie tej działalności powinno być wspierane przez Główną Działalność 1 tego Programu lub przez inne instrumenty finansowe.

JAKIE SĄ ZASADNICZE CECHY SOJUSZU WIEDZY?

Głównymi cechami Sojuszy Wiedzy są:

- Innowacyjność w szkolnictwie wyższym prowadząca do innowacyjności w przedsiębiorstwach oraz w ich socjoekonomicznym środowisku: innowacyjność jest rozumiana jako najnowocześniejsza, określona przez projekt i związana z okolicznościami partnerstwa oraz badanych potrzeb.
- Trwałość współpracy na linii uniwersytet – biznes. Silne i zaangażowane partnerstwo wraz z zrównoważonym uczestnictwem przedsiębiorstw oraz instytucji Szkolnictwa Wyższego są podstawą sukcesu Sojuszów Wiedzy. Rola oraz wkład każdej z organizacji czy każdego ze stowarzyszonych partnerów biorących udział w projekcie musi być określona oraz komplementarna.
- Oddziaływanie wykraczające poza czas trwania projektu oraz poza organizacje będące częścią Sojuszu. Oczekuje się, że partnerstwo oraz działalność przetrwają. Zmiany w

instytucjach Szkolnictwa Wyższego i w przedsiębiorstwach muszą być wymierne. Wyniki i rozwiązania muszą być zbywalne oraz dostępne dla szerszego odbiorcy.

Sojusze Wiedzy są wysoce konkurencyjną częścią programu Erasmus+. Dobry projekt powinien uwzględniać następujące cechy:

- solidne relacje pomiędzy instytucjami Szkolnictwa Wyższego i przedsiębiorstwami: Sojusze Wiedzy muszą wykazywać oddanie oraz wartość dodaną obojga partnerów, zgodnie z którym silne i zrównoważone zaangażowanie sektora biznesu jak i sektora szkolnictwa wyższego jest niezbędne. Prawidłowo skonstruowany wniosek jest wynikiem bliskiej współpracy między przyszłymi partnerami;
- innowacyjny i międzynarodowy charakter projektu, obecny na każdym poziomie kryteriów.

Właściwa analiza potrzeb precyzuje rację bytu projektu, wpływa na dobór partnerów, określa charakter projektu, pomaga wpłynąć na jego oddziaływanie oraz zapewnia zaangażowanie końcowych odbiorców oraz grup docelowych w działania projektu.

JAKA JEST ROLA ORGANIZACJI BIORĄCYCH UDZIAŁ W SOJUSZACH WIEDZY?

Kandydaci/ koordynatorzy: organizacje uczestniczące w projekcie, które przedkładają propozycję projektu w imieniu wszystkich partnerów. Koordynator odpowiada za to, aby zapewnić, że projekt wdrażany jest zgodnie z planem. Obowiązki koordynatora są następujące:

- reprezentuje oraz działa w imieniu Sojuszu przed Komisją Europejską;
- bierze finansową oraz prawną odpowiedzialność za odpowiednią operacyjną, administracyjną oraz finansową realizację całego projektu;
- koordynuje współpracę między Sojuszem a partnerami projektu.

Pełnoprawni partnerzy: organizacje uczestniczące w projekcie, które aktywnie przyczyniają się do osiągnięcia celów Sojuszów Wiedzy. Każdy pełnoprawny partner musi podpisać upoważnienie, którego sygnatariusz gwarantuje koordynatorowi pełnomocnictwo do działania w jego/jej imieniu podczas trwania realizacji projektu. To samo dotyczy partnerów z Krajów Partnerskich.

Partnerzy zrzeszeni (opcjonalnie): Sojusze Wiedzy mogą angażować partnerów zrzeszonych, którzy przyczyniają się do działań na rzecz Sojuszów Wiedzy. Nie podlegają oni warunkom kontraktowym, gdyż nie otrzymują środków pieniężnych.

JAKIE SĄ KRYTERIA OCENY DLA PROPOZYCJI PROJEKTU SOJUSZU WIEDZY?

Poniżej znajduje się lista formalnych wymogów, które muszą być zawarte w propozycji projektu Sojuszu Wiedzy, aby mógł kwalifikować się do otrzymania dofinansowania od grupy Erasmus+:

KRYTERIA KWALIFIKUJĄCE:

Organizacje kwalifikujące się do udziału w projekcie	Organizacja biorąca udział w projekcie może być dowolną publiczną bądź prywatną organizacją ustanowioną w Krajach Objętych Programem lub w dowolnym Kraju Partnerskim na świecie (patrz sekcja Kraje Kwalifikujące się do Udziału w Projekcie, Część A Przewodnika). Dla przykładu, takimi organizacjami mogą być: ▪ instytucje Szkolnictwa Wyższego; ▪ publiczne lub prywatne, małe, średnie lub duże przedsiębiorstwa (instytucje społeczne włącznie); ▪ instytuty badawcze; ▪ organy publiczne szczebla lokalnego, regionalnego lub państwowego; ▪ organizacje aktywne na polu edukacji, szkoleń i polu młodzieżowym; ▪ pośrednicy bądź stowarzyszenia reprezentujące organizacje edukacyjne, szkoleniowe czy młodzieżowe; ▪ pośrednicy bądź stowarzyszenia reprezentujące przedsiębiorstwo; ▪ organy akredytacyjne, certyfikujące czy kwalifikujące. Instytucje szkolnictwa wyższego ustanawiane w Kraju Objętym Programem muszą posiadać ważną Kartę Erasmus dla Szkolnictwa Wyższego (ECHE). Karta ta nie jest wymagana dla uczestnictwa w projekcie Instytucji Szkolnictwa Wyższego (HEIs) z Krajów Partnerskich.
Kto może aplikować?	Kandydatami może zostać jakakolwiek organizacja ustanowiona w Kraju Objętym Programem. Taka organizacja aplikuje w imieniu wszystkich uczestniczących organizacji biorących udział w projekcie.
Ilość uczestniczących organizacji	Sojusze Wiedzy są inicjatywą międzynarodową i angażują minimum sześć niezależnych organizacji z przynajmniej trzech Krajów Objętych Programem, z których przynajmniej dwie to instytucje Szkolnictwa Wyższego i przynajmniej dwie to przedsiębiorstwa. Jeżeli partnerzy zrzeszeni chcą również być zaangażowani, muszą wykazać wyraźną wartość dodaną, a ich rola powinna być jasno zdefiniowana.
Czas trwania projektu	2 bądź 3 lata. Czas trwania projektu musi być określony już na etapie przedkładania wniosku i oparty na celach, jakie chcą być osiągnięte w projekcie oraz na rodzaju działań zaplanowanych na czas jego trwania. W wyjątkowych przypadkach czas projektu może być przedłużony do 6 miesięcy na prośbę beneficjenta za zgodą Agencji Wykonawczej. Wysokość dofinansowania w takim przypadku zostaje taka sama.
Gdzie należy aplikować?	Do Agencji Wykonawczej ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego znajdującej się w Brukseli.

Kiedy należy aplikować?	Kandydaci muszą przedłożyć swój wniosek grantowy najpóźniej do dnia 3 kwietnia, godz. 12 (południe czasu brukselskiego) dla projektów, które rozpoczynają się nie wcześniej niż 1 listopada tego samego roku.
Jak należy aplikować?	Proszę zapoznać się z Częścią C tego przewodnika.

Kandydujące organizacje będą oceniane pod względem odpowiednich kryteriów wykluczenia i selekcji. Aby uzyskać więcej informacji proszę zapoznać się z Częścią C tego przewodnika.

KRYTERIA WYBORU:

Projekt będzie oceniany pod względem poniższych kryteriów:

Istotność projektu **(maksymalnie 25 punktów)**	▪ Cel: propozycja projektu jest istotna dla osiągnięcia celów Akcji (zobacz sekcję „Jakie są cele Sojuszu Wiedzy"); ▪ Logiczność: cele są oparte na rzetelnej analizie potrzeb; muszą on być jasno określone, rozsądne oraz poruszające kwestie istotne dla organizacji uczestniczących w projekcie oraz dla Akcji; ▪ Innowacyjność: wniosek uwzględnia najnowocześniejsze metody i techniki, prowadzące do określanych przez projekt innowacyjnych rezultatów i rozwiązań; ▪ Europejska wartość dodana: wniosek jasno wykazuje wartość dodaną uzyskaną przez swój międzynarodowy charakter oraz potencjalną zbywalność;
Jakość planu projektu oraz jego realizacji	▪ Spójność: propozycja projektu przedstawia spójny oraz wyczerpujący zbiór odpowiednich działań spełniających określone potrzeby i prowadzących do oczekiwanych rezultatów; ▪ Struktura: program pracy jest jasny i czytelny oraz uwzględnia wszystkie fazy realizacji; ▪ Zarządzanie: harmonogramy, organizacja, zadania i obowiązki są prawidłowo zdefiniowane i rozsądne. W propozycji projektu są przydzielone odpowiednie środki każdemu z działań; ▪ Kontrola jakości i finansów: określone środki dla ewaluacji działań i wyników końcowych gwarantują, wysoką jakość i ekonomiczność w realizacji projektu.
	▪ Konfiguracja: proponowany Sojusz Wiedzy zawiera odpowiednie zestawienie partnerów Szkolnictwa Wyższego i partnerów biznesowych posiadających konieczną charakterystykę, umiejętności, doświadczenie, ekspertyzę oraz wsparcie zarządu potrzebne do jego pomyślnej realizacji; ▪ Zaangażowanie: każda z organizacji uczestniczących

Jakość zespołu projektu i układu współpracy **(maksymalnie 25 punktów)**	w projekcie wykazuje pełne zaangażowanie właściwe dla ich możliwości oraz określonego obszaru ekspertyzy; ▪ Partnerstwo: wkład partnerów Szkolnictwa Wyższego oraz partnerów biznesu jest znaczący, adekwatny i uzupełniający się; ▪ Współpraca/ Duch zespołowy: wniosek zawiera jasny wykaz obowiązków określających czytelne i sprawne podejmowanie decyzji, rozwiązywanie konfliktów, sprawozdawczość i komunikację pomiędzy organizacjami uczestniczącymi w projekcie; ▪ Zaangażowanie Krajów Partnerskich: jeżeli ma ono zastosowanie, zaangażowanie organizacji Krajów Partnerskich uczestniczących w projekcie wnosi do projektu istotną wartość dodaną (jeżeli ten warunek nie jest spełniony, projekt nie będzie brany pod uwagę).
Oddziaływanie i rozpowszechnianie **(maksymalnie 20 punktów)**	▪ Wykorzystanie: propozycja projektu wykazuje jak rezultaty projektu będą wykorzystywane przez partnerów i innych wspólników. Dostarcza środków, aby badać wykorzystanie projektu w czasie jego trwania i po jego zakończeniu; ▪ Rozpowszechnianie: wniosek zawiera czytelny plan rozpowszechniania rezultatów oraz odpowiednie działania, narzędzia oraz kanały zapewniające, że rezultaty i korzyści będą skutecznie rozpowszechniane partnerom i innym nieuczestniczącym w projekcie odbiorcom w czasie trwania projektu i po jego zakończeniu; ▪ Oddziaływanie: wniosek wykazuje społeczne i ekonomiczne znaczenie oraz zasięg. Dostarcza stosownych środków do monitorowania postępu i do oceny oczekiwanego oddziaływania (krótko i długoterminowego); ▪ Ogólnodostępność: jeżeli jest to istotne, wniosek opisuje jak uzyskane materiały, dokumenty i nośniki będą swobodnie udostępniane i promowane przez licencje otwarte oraz, że nie zawierają nieadekwatnych ograniczeń; ▪ Trwałość projektu: propozycja projektu bierze pod uwagę odpowiednie środki i zasoby zapewniające, że partnerstwo, rezultaty projektu oraz korzyści będą utrzymywane po zakończeniu projektu.

Projekty muszą uzyskać co najmniej 70 punktów, aby mogły być brane pod uwagę do uzyskania dofinansowania. Ponadto muszą uzyskać minimum 13 punktów w kategoriach „istotność projektu", „jakość zespołu projektu i układu współpracy", 16 punktów w kategorii

„jakość planu projektu oraz jego realizacja” oraz 11 punktów w kategorii „oddziaływanie i rozpowszechnianie”.

CO JESZCZE POWINIENEŚ/POWINNAŚ WIEDZIEĆ O TEJ AKCJI?

Potwierdzenie jakości projektu musi być jednym z komponentów w nim zawartych oraz zapewniającym, że Sojusze Wiedzy skutecznie uzyskują oczekiwane rezultaty i osiągają wpływ wykraczający poza same organizacje partnerskie. Wymogiem Sojuszów Wiedzy jest osiągnięcie zamierzonego rozpowszechniania działań, które docierają do wspólników, decydentów, profesjonalistów i przedsiębiorstw. Wraz z trwaniem projektu Sojusze Wiedzy powinny dostarczyć publikacji, takich jak sprawozdania, przewodniki, wytyczne itd. Tam gdzie uznaje się za stosowne, rezultaty powinny być udostępniane jako otwarte zasoby edukacyjne (OER), jak również udostępniane na odpowiednich zawodowych i sektorowych platformach lub platformach kompetentnych władz. Sojusze Wiedzy powinny generować nowe metody i narzędzia, które ułatwią współpracę i które zapewnią utrzymanie partnerstwa pomiędzy Szkolnictwem Wyższym i biznesem.

Sojusze Wiedzy to niedawna i ambitna Akcja; jest ona poddana szczególnemu nadzorowi, który od wszystkich uczestników i wspólników wymaga aktywnego uczestnictwa. Sojusze Wiedzy powinny przewidywać uczestnictwo w grupach tematycznych, aby wspierać twórczą wymianę międzykulturową, wymianę dobrych praktyk oraz wzajemne uczenie się. Dodatkowo Sojusze Wiedzy powinny budżetować przedstawianie projektu i jego rezultatów na *Europejskim Forum* Akademicko-*Biznesowym* i/lub innych istotnych inicjatywach (do czterech inicjatyw w trakcie trwania projektu). Będzie również przygotowane wsparcie do rozpowszechniania Sojuszów Wiedzy, aby zapewnić projektowi wykorzystanie jego rezultatów i wpływów wykraczających poza organizacje partnerskie – wpływ obejmujący większą liczbę państw.

Jakie są zasady finansowania?

Budżet projektu musi być sporządzony według następujących zasad finansowania (w euro):

Maksymalny wkład UE przyznawany za 2 lata Sojuszu Wiedzy: 700 000 euro Maksymalny wkład UE przyznawany za 3 lata Sojuszu Wiedzy: 1000 000 euro

Koszty kwalifikowalne		Mechanizm finansowa-nia	Suma	Reguły alokacji
Wsparcie wdrożenia	Wkład do wszelkich czynności bezpośrednio związanych z realizacją projektu (poza nieodłączną mobilnością) włączając: zarządzanie projektem, spotkania projektowe, korzyści intelektualne (taką jak: specjalistyczne kursy oferowane przez instytucje edukacyjne, materiały edukacyjne	Jednostka finansowania	B2.1 za managera zaangażowan ego w każdy dzień projektowy B2.2 za badacza/ nauczyciela/ trenera zaangażowan	Warunki: kandydaci są zobowiązani do uzasadnienia typu i wielkości zasobów potrzebnych do realizacji proponowanych działań i spotkań. Spotkania towarzyszące projektom muszą zostać w taki sposób skonstruowane, aby w sposób ilościowy i

	powszechnie dostępne, specjalistyczne i licencjonowane dokumenty niezbędne w procesie edukacji, narzędzia IT, analizy, badania itd.) rozpowszechnianie informacji, uczestnictwo w konferencjach oraz wydarzeniach naukowych, wyjazdy zagraniczne, itd. Liczba dni oraz profil personelu zaangażowanego w działania w danym kraju jest podstawą do obliczenia wkładu finansowego poniesionego przez UE.		ego w każdy dzień projektowy B2.3 za technika zaangażowanego w każdy dzień projektowy B2.4 za pracowników administracji zaangażowanych w każdy dzień projektowy	jakościowy były powiązane z danym typem finansowania.

Dodatkowe zasady finansowania działań związanych z mobilnością zrealizowanych w ramach Sojuszu Wiedzy (opcjonalnie źródła finansowania)

Uprawnione koszty		Mechanizm finansowania	Suma	Zasady alokacji
Podróże	Wkład w koszty podróży uczestników z miejsca zamieszkania do miejsca docelowego oraz powrót.	Jednostka finansowania	Za odległość między 100 a 1999 km: 275 euro za uczestnika Za odległość między 2000 km i więcej: 360 euro za uczestnika	Warunki: Wnioskodawcy będą zobowiązani udowodnić, że mobilność działania jest niezbędna do osiągnięcia celów zawartych w projekcie. Odległości, które zostaną pokonane w trakcie realizacji projektu muszą zostać wyliczone na podstawie obliczeń sporządzonych przez Komisję Europejską.
Koszty utrzymania	Wkład w koszty utrzymania uczestnika podczas działań.	Jednostka finansowania	Czynności wykonywane przez pracowników nadzorujących (kierowników): - do 14 dnia każdego miesiąca pracy: 100 euro za dzień dla uczestnika + między 16 a 60 dniem pracy: 70 euro za dzień dla	

			uczestnika Czynności wykonywane przez nauczycieli/wykładowców do 14 dnia każdego miesiąca pracy: 55 euro za dzień dla uczestnika + między 16 a 60 dniem pracy: 40 euro za dzień dla uczestnika	

Tabela A Realizacja projektu (suma kwot za każdy dzień pracy) w każdym z krajów

Sumy pieniężne zależą od: a) profilu grupy uczestniczącej w projekcie i b) kraju uczestniczącej organizacji, której członkowie podejmują prace przy projekcie

	Manager	Nauczyciel/Trener/Badacz/Wychowawca	Technik	Pracownicy administracji
Dania, Irlandia, Luksemburg, Holandia, Austria, Szwecja, Lichtenstein, Norwegia, Szwajcaria	B2.1	B2.2	B2.3	B2.4
	353	289	228	189
Belgia, Niemcy, Francja, Włochy, Finlandia, Wielka Brytania, Islandia	336	257	194	157
Czechy, Grecja, Hiszpania, Cypr, Malta, Portugalia, Słowenia	197	164	122	93

Bułgaria, Estonia, Chorwacja, Litwa, Łotwa, Węgry, Polska, Rumunia, Słowacja, Była Jugosłowiańska Republika Macedonii, Turcja	106	88	66	47

Tabela B Realizacja projektu (suma kwot za każdy dzień pracy) w każdym z krajów

Sumy pieniężne zależą od: a) profilu grupy uczestniczącej w projekcie i b) kraju uczestniczącej organizacji, której członkowie podejmują prace przy projekcie

	Menadżer	Badacz / Nauczyciel /Prowadzący szkolenia/W	Personel Techniczny	Personel administracyjny
	B1.1	B1.2	B1.3	B1.4
Australia, Kanada, Kuwejt, Makao Monako, Katar, San Marino, Stany Zjednoczone Ameryki Północne	353	289	228	189
Andora, Brunei, Japonia, Nowa Zelandia, Singapur, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Watykan.	336	257	194	157
Bahamy, Bahrajn, Gwinea Równikowa Hong Kong, Izrael, Korea Południowa, Oman, Arabia Saudyjska, Tajwan.	197	164	122	93

Afganistan, Albania, Algieria, Angola, Antigua and Barbuda, Argentyna, Armenia, Azerbejdżan, Bangladesz Barbados, Chile, Białoruś, Belize, Benin, Bhutan, Boliwia, Bośnia i Hercegowina, Botswana, Brazylia, Burkina Faso, Burundi, Kambodża, Kamerun, Republika Zielonego Przylądka, Republika Środkowoafrykańska, Czad, Chiny, K olumbia, Komory, Kongo (Brazzaville), Kongo (Kinszasa), Wyspy Cooka, Kostaryka, Kuba, Dżibuti. Dominika, Dominikana, Timor Wschodni, Ekwador, Egipt, Salwador, Erytrea, Etiopia Fidżi, Gabon, Gambia, Gruzja, Ghana, Grenada, Gwatemala, Republika Gwinei, Gwinea-Bissau, Gujana, Haiti, Honduras, Indie, Indonezja, Iran, Irak, Wybrzeże Kości Słoniowej, Jamajka, Jordan, Kazachstan, Kenia, Kiribati, Korea Północna (Republika Ludowo Demokratyczna), Kosowo, Kirgistan, Laos, Liban, Lesotho, Liberia, Libia, Madagaskar, Malawi, Malezja, Malediwy, Mali, Wyspy Marshalla, Mauretania, Mauritius, Meksyk, Mikronezja, Mołdawia, Mongolia, Czarnogóra, Maroko, Mozambik, Mjanma (Birma), Namibia, Nauru, Nepal, Nikaragua, Niger, Nigeria, Niue, Pakistan, Palau, Palestyna, Panama, Papua Nowa Gwinea, Paragwaj, Peru, Filipiny, Rosja, Rwanda, Samoa, Wyspy Świętego Tomasza i Książęca, Senegal, Serbia, Seszele, Sierra Leone, Wyspy Salomona, Somalia, Republika Południowej Afryki, Sri Lanka, Santa Lucia, Saint Vincent i Grenadyny, Saint Kitts i Nevis, Sudan, Surinam, Suazi, Syria, Tadżykistan, Tanzania, Tajlandia, Togo, Tonga, Trinidad i Tobago, Tunezja, Turkmenistan, Tuvalu, Uganda, Ukraina, Urugwaj, Uzbekistan, Vanuatu, Wenezuela, Wietnam, Jemen, Zambia, Zimbabwe	106	88	66	47

Sojusz na Rzecz Umiejętności Sektorowych

Jakie są cele Sojuszu na Rzecz Umiejętności Sektorowych?

Sojusze na Rzecz Umiejętności Sektorowych mają na celu przeciwdziałanie problemowi niedoboru kwalifikacji oraz wprowadzenie system ustawicznego kształcenia i szkolenia zawodowego na potrzeby obecnego rynku pracy w odniesieniu do jednego lub więcej profili zawodowych.

Wszystkie wyżej wymienione czynniki powinny zostać osiągnięte poprzez:

- Modernizację kształcenia i szkolenia zawodowego oraz wykorzystania jego potencjału do rozwoju gospodarczego i innowacji, zwłaszcza na poziomie lokalnym i regionalnym, zwiększenie konkurencyjności danego sektora;
- wzmocnienie wymiany wiedzy i praktyki pomiędzy instytucjami kształcenia zawodowego i rynkiem pracy poprzez integrację nauczania opartego na wdrażaniu wiedzy poprzez zadania praktyczne oraz pracy;
- ułatwianie mobilności pracownikom, wzajemne zaufanie oraz zwiększona możliwość uznania zdobytych kwalifikacji na poziomie europejskim w ramach sektorów.

Ponadto, zgodnie z rocznym programem pracy przyjętym przez Komisję priorytetem będą projekty, które będą realizowały jeden lub więcej kryteriów zawartych w rozdziałach „Edukacja i szkolenia" w części B tego Przewodnika.

Co to jest Sojusz na Rzecz Umiejętności Sektorowych?

Sojusze na Rzecz Umiejętności Sektorowych są to projekty transnarodowe, opierające się na trendach pojawiających się w konkretnym sektorze gospodarczym oraz umiejętnościach potrzebnych w pierwszej kolejności do ich wykonania w jednej lub więcej dziedzinach zawodowych. Sojusz na Rzecz Umiejętności Sektorowych będzie działał w celu projektowania i realizacji wspólnego kształcenia zawodowego poprzez programy nauczania i metodologię szkoleń. Działania te będą oparte w szczególności na kształceniu poprzez pracę, zapewniając naukę tych umiejętności, które są w szczególności wymagane na rynku pracy. Sojusz na Rzecz Umiejętności Sektorowych uzyskał również szerokie uznanie UE jako narzędzie skutecznie wdrażane w praktykę nauczania.

Sektory, które będą brane pod uwagę w ramach Działań ustanowionych przez Europejska Rada ds. Umiejętności Sektorowych:

- Branża wyrobów tekstylnych/odzieżowych/wyrobów skórzanych,
- Handel.

oraz te branże, których równowaga została zachwiana wobec czego aktualna polityka Komisji postanowiła zareagować na te potrzeby, a mianowicie:

- Zaawansowana produkcja,
- Technologie Informacyjne i Komunikacyjne,
- Technologie Ekologiczne (Eko-technologie),
- Sektory twórcze i kulturowe.

Jako podstawową zasadę Sojusz na Rzecz Umiejętności Sektorowych przyjął współpracę między organizacjami założycielskimi w krajach objętych programem. Jednakże, organizacje z Krajów Partnerskich mogą również być zaangażowane w Sojusz na Rzecz Umiejętności Sektorowych jako partnerzy (nie jako wnioskodawcy) pod warunkiem, iż ich uczestnictwo wniesie istotny wkład w wartość merytoryczną projektu.

Które aktywności będą wspierane podczas tego Działania?

Każdy Sojusz na Rzecz Umiejętności Sektorowych realizuje spójny, wszechstronny i wzajemnie połączony system działań, które są elastyczne i dostosowane do obecnych oraz tworzących się potrzeb rynku pracy, w szczególności:

1. Określenie umiejętności i zabezpieczenie potrzeb w danym sektorze gospodarczym określonym poprzez:

- w razie potrzeby, zbierania i interpretacji dowodów kwalifikacji na potrzeby rynku pracy w danym sektorze gospodarczym, opierając się na doświadczeniach UE i, w stosownych przypadkach działania Sektora Rady ds. Umiejętności
- określenie potrzeb w zakresie usług szkoleniowych oraz profili zawodowych według Europejskiej Klasyfikacji Umiejętności, Kompetencji i Zawodów

2. Zaprojektowanie wspólnych planów nauczania:

- Zaprojektowanie planów szkoleń UE, programów kształcenia i szkoleń zawodowych oraz ewentualnie standardów kwalifikacji związanych ze wspólnymi umiejętnościami typowymi dla potrzeb danego sektora,
- integracja umiejętności lub profili zawodowych w opracowywaniu programów nauczania, do działań opisanych powyżej należy zastosować efekty uczenia się i opierać się na zasadach zapewniania jakości,
- stosować innowacyjne rozwiązania w nauczaniu i uczeniu się, w dodatku należy dołożyć wszelkich starań, alby uczestnicy projektu uczyli się poprzez pracę, zdobywając niezbędne doświadczenie wymagane na rynku pracy.

3. Realizacji wspólnych programów nauczania:

- dostarczanie planów szkoleń sektorowych UE, które zostały zmienione lub nowo utworzone w następstwie analiz i prognoz na zapotrzebowanie rynku pracy dla danego profilu zawodowego,
- wdrażanie innowacyjnych systemów nauczania i uczenia się jako metod reagujących na zmieniające się zapotrzebowanie na umiejętności na rynku pracy i/lub konkretnego celu publicznego w danym sektorze gospodarczym,
- ułatwienie i certyfikacja dyplomów zdobytych za granicą w krajach rodzimych.

Sojusz na Rzecz Umiejętności Sektorowych ma dodatkowo za zadanie organizowanie działań mobilnych osób zajmujących się edukacją tak długo, jak wspierają oraz wnoszą wartość dodaną do realizacji projektów. Działania mobilności członków nie stanowią jednakże najważniejszego zadania Sojuszu na Rzecz Umiejętności Sektorowych. Rozszerzenie i intensyfikacja działalności będzie obsługiwane za pomocą Działań Kluczowych 1, który jest istotnym elementem działania programu oraz innych instrumentów finansowania.

Jakie są zasadnicze cechy Sojuszu na Rzecz Umiejętności Sektorowych?

Podstawowe cechy Sojuszu na Rzecz Umiejętności Sektorowych to:

- innowacyjność w zakresie kształcenia zawodowego i treningu, w różnych sferach ekonomicznych oraz związanych ze sferą pracy,
- oddziaływujący wpływ na otoczenie także po zakończeniu projektu oraz na organizacje nie związane bezpośrednio sojuszem. Oczekuje się, iż partnerstwo i działania pozostaną trwałe. Szanse na współpracę także po zakończeniu projektu powinny być możliwe do zmierzenia. Rezultaty i rozwiązania powinny mieć możliwość rozpowszechnienia także poza granicami państw członkowskich w projektach. Rezultaty Sojuszu na Rzecz Umiejętności Sektorowych powinny być sprzężone z rozwojem Europejskiej Klasyfikacji Umiejętności, Kompetencji i Zawodów oraz Europejską Radą ds. Umiejętności Sektorowych

Sojusze na Rzecz Umiejętności Sektorowych powinny zademonstrować zaangażowanie oraz wartość dodaną wobec wszystkich partnerów. Partnerzy powinni połączyć systemy i sektory oparte solidnych podstawach informacyjnych wobec praktycznej wiedzy w danych dziedzinach. Rozdział zadań powinien pokazać mocną stronę każdego z partnerów oraz zasób wiedzy, który posiadają, tak aby został on w pełni wykorzystany. Partnerzy powinni reprezentować swój sektor przynajmniej na poziomie krajowym. Powinien on obejmować swoim zasięgiem działania oparte na kwalifikacjach, wysokich kompetencjach treningowych oraz umiejętności przewidywania działań.

Dla każdego profilu zawodowego Sojuszu na Rzecz Umiejętności Sektorowych powinien jasno określić poziom umiejętności, wiedzy oraz standardów kwalifikacji do programu. Określenie umiejętności, które powinny posiadać przyszli partnerzy powinny zostać stworzone na podstawie

dostępnych narzędzi, które stworzył rynek pracy. Jeśli któryś z sektorów nie posiada określonego sposobu przeprowadzania badań należy zgłosić się do odpowiednich instytucji badawczych, które podejmą się rozstrzygnięcia danego problemu w sektorze rynku pracy. Partnerzy powinny zinterpretować owe wyniki na podstawie dostępnej wiedzy. Partnerzy powinni wyciągnąć z badań wnioski i wprowadzać je jako nową innowacyjną metodę badania do programów nauczania. Wszystkie nowe wdrożenia powinny być zatem dostrzeżone przez członków oraz wdrożone we wszystkich krajach członkowskich. Powinny być one uzgadniane z lokalnymi osobami uważanymi za autorytet w danym gronie kulturowym, tak aby mogły one współgrać z nauczaniem, który proponują młodzi nauczyciele, szkoleniowcy oraz rodzice w ten sposób aby nowy system nauczania nie był sprzeczny z dotychczasowym sposobem nauczania. Sojusz na Rzecz Umiejętności Sektorowych powinien działać w taki sposób, by maksymalizował wpływ na dany sektor oraz zawód.

Jaka jest rola organizacji uczestniczących w Sojuszu na Rzecz Umiejętności Sektorowych?

Wnioskodawca/koordynator: uczestnicząca organizacja, która składa wniosek w imieniu wszystkich partnerów. Koordynator ponosi pełną odpowiedzialność za zapewnienia wnioskowane w projekcie, które będą wchodziły w życie. Koordynator posiada obowiązki:

- reprezentuje interesy sektora w imieniu Sojuszu przed Komisją Europejską,
- bierze odpowiedzialność za finansową stronę wydatków i wszelkiej związanej z tym odpowiedzialności,
- współpracuje z partnerami projektu.

Pełne uczestnictwo: organizacje przynależące do programu, które pozostają aktywne mają możliwość realizowania zamierzeń Sojuszu na Rzecz Umiejętności Sektorowych. Każdy komandytariusz musi podpisać mandat uprawniający do udzielenia pełnomocnictwa do działania w jego imieniu w okresie realizacji projektu. To samo dotyczy Krajów Partnerskich.

Powiązani Partnerzy (opcjonalnie): Sojusz na Rzecz Umiejętności Sektorowych może zaangażować powiązanych ze sobą partnerów, co przyczynia się do podniesienia efektywności działania całego sektora. Nie są oni jednak przedmiotem debaty, ponieważ pozyskani w ten sposób partnerzy nie otrzymują grantów.

Jakie są kryteria używane do oceny w Sojuszu na Rzecz Umiejętności Sektorowych?

Poniżej znajduje się lista formalnych kryteriów, które Sojuszu na Rzecz Umiejętności Sektorowych musi respektować, aby otrzymać finansowanie z programu Erasmus+.

KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI

Instytucje kwalifikujące się do uczestnictwa	Każda publiczna lub prywatna instytucja mająca siedzibę w kraju objętym programem lub w dowolnym kraju partnerskim może zyskać status uczestniczącej instytucji (patrz: rozdział „Uprawnione Kraje” w części A) Są to instytucje, takie jak: -instytucje kształcenia zawodowego; -ośrodek kształcenia i szkolenia zawodowego (VET); -międzyzakładowe centrum szkoleniowe; -prywatne lub publiczne; małe, średnie lub duże przedsiębiorstwa (w tym przedsiębiorstwa społeczne); -krajowe, regionalne i lokalne władze publiczne/organy kształcenia i szkolenia zawodowego; -instytucja szkolnictwa wyższego zapewniająca kształcenie i szkolenie zawodowe; -partner społeczny lub inny przedstawiciel życia zawodowego, w tym także izb handlowych, przemysłowych, stowarzyszeń rzemieślniczych/zawodowych oraz związków zawodowych; -pośredniczący lub stowarzyszenie, które reprezentuje organizacje kształcenia i szkolenia lub organizacje młodzieżowe; -instytut badawczy; -instytucje kulturalne i/lub twórcze; -instytucje zapewniające poradnictwo zawodowe, doradztwo zawodowe oraz usługi informacyjne; -organ odpowiedzialny za kwestie uznawania; -jednostka akredytująca/kontrolująca/kwalifikująca
Kto może aplikować	Każda uczestnicząca instytucja mająca siedzibę w kraju objętym programem może aplikować. Instytucja ta aplikuje w imieniu wszystkich uczestniczących instytucji zaangażowanych w projekt
	Sektorowe Sojusze na rzecz umiejętności angażują co najmniej dziewięć uczestniczących instytucji z co najmniej trzech krajów objętych programem, w tym dwa Państwa Członkowskie. Instytucja może być jednocześnie zaangażowana w tylko jedną aplikację Sektorowego Sojuszu na rzecz umiejętności. Ponadto, Sektorowe Sojusze na rzecz umiejętności zobligowane są uwzględnić co najmniej jedną instytucję z każdej z trzech następujących kategorii w każdym kraju zaangażowanym w Sojusz: **1. Publiczne lub prywatne jednostki zapewniające kształcenie i szkolenie zawodowe** (takie jak: system instytucji kształcenia i szkolenia zawodowego; ośrodki kształcenia i szkolenia zawodowego; międzyzakładowe centrum szkoleniowe; przedsiębiorstwa zatrudniające co najmniej

Liczba oraz profil uczestniczących instytucji	250 pracowników oraz posiadające własny wydział szkoleń, w szczególności te przedsiębiorstwa, które zapewniają praktykę zawodową lub przedsiębiorstwa zapewniające wspólne szkolenia (szkolenie współpracy); instytucje szkolnictwa wyższego zapewniające kształcenie i szkolenie zawodowe) **2. Publiczne lub prywatne jednostki, które posiadają specjalistyczną wiedzę odnoszącą się do danego sektora i reprezentują dany sektor (na poziomie regionalnym, krajowym lub europejskim)** (takie jak: partnerzy społeczni; europejskie sektorowe lub zawodowe stowarzyszenia pracodawców lub pracowników; izby handlowe, przemysłowe lub rzemiosła specjalistycznego; instytucje kulturalne i twórcze; organy lub rady ds. umiejętności; agencje ds. rozwoju gospodarczego; ośrodki naukowe) **3. Publiczne lub prywatne jednostki posiadające funkcje regulacyjne dotyczące systemów kształcenia i szkolnictwa (na poziomie lokalnym, regionalnym, lub krajowym)** (takie jak: władze publiczne/organy kształcenia i szkolenia zawodowego; organy akredytujące, kontrolujące, kwalifikujące; organy odpowiedzialne za kwestie uznawania; organy zapewniające poradnictwo zawodowe, doradztwo zawodowe oraz usługi informacyjne)
Okres trwania projektu	2 lub 3 lata. Czas trwania musi zostać określony na etapie aplikacji, na podstawie zamierzeń projektu oraz rodzaju zaplanowanych czynności. W szczególnych przypadkach okres trwania Sektorowych Sojuszy na rzecz umiejętności może zostać wydłużony maksymalnie o 6 miesięcy na prośbę beneficjenta oraz za zgodą Agencji Wykonawczej. W takim wypadku kwota dotacji nie ulega zmianie.
Gdzie należy aplikować	Do Agencji Wykonawczej ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego mającą siedzibę w Brukseli.
Kiedy należy aplikować	Aplikanci muszą złożyć wnioski o dotacje do **3 Kwietnia do godziny 12:00 (czasu obowiązującego w Brukseli**) dla projektów rozpoczynających się 1 Listopada tego samego roku.
Jak należy aplikować	Patrz: część C w celu uzyskania szczegółowych informacji jak należy aplikować
Inne kryteria	Wniosek może dotyczyć tylko jednego z następujących sektorów: - sektor stanowiący Sektor Europejskiej Rady ds. umiejętności, taki jak: Tekstylia/Odzież/Wyroby skórzane i Handel

	-sektory z nierównością umiejętności, do których odnosi się polityka Komisji Europejskiej, takie jak: Zaawansowane Technologie, Technologie informacyjno -komunikacyjne, Technologie Środowiskowe lub Sektor kultury i twórczości.

Aplikujące instytucje zostaną ocenione zgodnie z przyjętymi **kryteriami wykluczenia i kwalifikacji**. Więcej informacji znajduję się w części C.

KRYTERIA SELEKCJI

Projekt zostanie oceniony na podstawie następujących kryteriów:

Znaczenie projektu (maksymalnie 25 punktów)	Odniesienie do polityki: wnioski przyczyniają się do realizacji celów Unii Europejskiej w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego Cel: wniosek pozostaje w zgodności z celami Akcji (patrz: rozdział: „Jakie są cele Sektorowego Sojuszu na rzecz umiejętności) Spójność: cele są oparte na gruntownej analizie potrzeb; są jasno określone, realistyczne i odnoszą się kwestii istotnych dla uczestniczących instytucji oraz dla Akcji Innowacja: wniosek uwzględnia najnowocześniejsze metody i techniki, i prowadzi do innowacyjnych rezultatów i rozwiązań Europejska wartość dodana: wniosek ilustruje wartość dodaną utworzoną na podstawie transnarodowości
Jakość koncepcji projektu oraz jego realizacja (maksymalnie 30 punktów)	Spójność: koncepcja projektu zapewnia spójność między celami projektu, metodologią a proponowanymi działaniami i propozycją budżetu. Wniosek przedstawia spójny a zarazem wszechstronny zestaw stosownych działań w celu zaspokojenia określonych potrzeb oraz osiągnięcia zamierzonych rezultatów Struktura: program prac jest przejrzysty i zrozumiały, obejmuje on poszczególne etapy (przygotowanie, realizacja, użytkowanie, obserwacja, ocena oraz rozpowszechnienie) Metodologia: wniosek stosuje podejście oparte na efektach uczenia się, Europejskim Systemie Transferu Osiągnięć w Kształceniu i Szkoleniu Zawodowym (ECVET), zasadach gwarancji jakości zgodnie z europejskimi ramami odniesienia na rzecz zapewnienia jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym (EQAVET) Zarządzanie: przewidziane są stosowne ustalenia dotyczące zarządzania. Terminy, organizacja, zadania i zobowiązania są realistyczne i wyraźnie sprecyzowane. Wniosek określa stosowne środki przeznaczone na każdą działalność Budżet: budżet przewiduje odpowiednie środki konieczne do osiągnięcia sukcesu, nie jest on ani zawyżony ani zaniżony Jakość uzgodnień dotyczących uznawania i zatwierdzenia efektów uczenia się poczynionych przez uczestników, zgodnie z europejskimi narzędziami i zasadami, które zapewniają

	przejrzystość kwalifikacji i pomagają w ich uznawaniu Kontrola finansowa i kontrola jakości: środki kontroli (ocena jakości, wzajemna weryfikacja, analiza porównawcza, etc.) oraz wskaźniki jakości zapewniają ekonomiczne wdrożenie projektu wysokiej jakości. Wyzwania/ryzyko związane z projektem są jasno określone; podjęte są odpowiednie działania prowadzące do ich zniwelowania W przypadku mobilności ponadnarodowej (tylko w przypadku testowania i pilotowania) Obecność i odpowiednia jakość środków niezbędnych do wskazania i selekcji uczestników uprawnionych do wyjazdów Wniosek prezentuje strategię na rzecz efektywności zatwierdzenia i/lub uznania okresu kształcenia za granicą, szczególnie opierając się na Europejskim Systemie Transferu Osiągnięć w Kształceniu i Szkoleniu Zawodowym (ECVET)
Jakość zespołu projektowego oraz uzgodnienia dotyczące współpracy (maksymalnie 25 punktów)	Organizacja: organizacja współpracy jest zgodna z celami projektu, łączy odpowiednie doświadczenie i kompetencje wymagane w projekcie szkoleniowym, przewidywanie potrzeb lub zapewnienie kwalifikacji projektowych i/lub politykę kształcenia. Wniosek angażuje odpowiednich decydentów oraz właściwe organy (władze lub upoważnione organy spełniające funkcje regulacyjne kształcenia i szkolenia zawodowego). Przedstawicielstwo oraz doświadczenie partnerów w danym sektorze i na poziomie Europejskim są pokazane w przekonujący sposób: zasięg oraz przedstawicielstwo odpowiednich partnerów nad krajami objętymi programem zaangażowanych w Sojusz powinny zapewniać Sojuszowi możliwości wpływu w krajach objętych Sojuszem (tj. poprzez udział Europejskiej organizacji sektorowej lub Europejskich partnerów społecznych). Zaangażowanie: podział zadań i obowiązków jest wyraźny, adekwatny; pokazuje zaangażowanie i aktywny udział wszystkich uczestniczących organizacji stosownie do ich określonych umiejętności. Zadania: koordynator wykazuje wysoki poziom organizacji, koordynacji transnarodowych sieci oraz przywództwa w złożonym otoczeniu. Zadania przydzielone są na podstawie określonych umiejętności poszczególnych partnerów. Współpraca: skuteczny mechanizm zaproponowany w celu zapewnienia właściwej koordynacji, podejmowania decyzji oraz komunikacji pomiędzy uczestniczącymi organizacjami, uczestnikami

	i każdym zainteresowanym podmiotem. Zaangażowanie krajów partnerskich: w razie potrzeby zaangażowanie uczestniczących organizacji z kraju partnerskiego stanowi wartość dodaną do projektu (jeśli ten warunek nie zostanie spełniony, projekt rozważany w kontekście wyboru nie zostanie wybrany).
Oddziaływanie i rozpowszechnienie (maksymalnie 20 punktów)	Użytkowanie: wniosek przedstawia jak efekty współpracy Sojuszu zostaną wykorzystane przez partnerów i inne zainteresowane podmioty. Zapewnia środki pozwalające oszacować użytkowanie w czasie trwania projektu i po tym okresie Rozpowszechnienie: wniosek zawiera wyraźnie sprecyzowany plan dla rozpowszechnienia rezultatów oraz stosowne działania, narzędzia i program w celu rozpowszechnienia efektów i korzyści zainteresowanym oraz nieuczestniczącym podmiotom w czasie i po zakończonym okresie trwania projektu. Oddziaływanie: wniosek wskazuje znaczenie oraz zasięg społeczny i ekonomiczny; może wywrzeć znaczący wpływ na partnerów odnośnie wdrożenia odpowiednich szkoleń w kontekście Europejskim; zapewnia także właściwe środki w celu nadzorowania postępu oraz oceny spodziewanego oddziaływania (krótko- i długoterminowego). Swobodny dostęp: jeżeli ma to znaczenie, wniosek opisuje w jaki sposób materiały, dokumenty oraz środki przekazu zostaną udostępnione i promowane poprzez otwarte pozwolenia; nie zawiera ograniczeń. Trwałość: wniosek określa stosowne środki, które służą zapewnieniu, iż efekty i korzyści osiągnięte przez Sojusz zostaną utrzymane po okresie trwania projektu (tj. kontynuacja nowych kursów, aktualizacja nowych narzędzi, etc.). Wniosek wyjaśnia jak i za pomocą jakich środków (innych nisz fundusze Unii Europejskiej) zostanie to zrealizowane.

Wnioski muszą zdobyć co najmniej 70 punktów, aby zostały rozpatrzone w celu sfinansowania. Ponadto, muszą uzyskać co najmniej 13 punktów w poszczególnych kategoriach: „Znaczenie projektu”, „Jakość zespołu projektowego oraz uzgodnienia dotyczące współpracy”; 16 punktów w kategorii: „Jakość koncepcji projektu oraz jego realizacja”; 11 punktów w kategorii „Oddziaływanie i rozpowszechnianie”.

CO JESZCZE POWINNAŚ/POWINIENEŚ WIEDZIEĆ O TEJ AKCJI?

Kontrola jakości jest istotna w celu sprawdzenia Sojuszu, osiągniętych przez nie wyników i oddziaływania wykraczającego poza organizacje partnerskie. Od Sojuszy oczekuje się osiągnięcia wyników, dających się zaadaptować w danym sektorze. Dlatego też Sojusze zobowiązane są do przedstawienia gruntownego planu zarządzania jakością.

Sojusze są zobowiązane do wdrożenia przeglądu przeprowadzanego przez ekspertów jako nieodłączną część projektu. Sojuszowy program pracy musi zawierać niezależną, zewnętrzną ocenę jakości z połowy okresu trwania projektu i na jego zakończenie; ocena przedłożona odpowiednio razem z informacjami o rozwoju projektu a także sprawozdaniem końcowym. W sprawozdaniu z postępu prac, konsorcjum musi wykazać działania następcze, wynikające z zaleceń oceny jakości przeprowadzonej w połowie okresu trwania projektu.

Wszystkie Sojusze są zobowiązane do podjęcia działalności dystrybucyjnej, szczególnie poprzez organizacje/organy zapewniające profesjonalne doradztwo. Są one zobowiązanie do przedłożenia wszechstronnego planu rozpowszechniania, który zawiera:

-realną strategię rozpowszechniania w celu dotarcia do zainteresowanych podmiotów, decydentów, doradców zawodowych, przedsiębiorców i dzieci w młodszym wieku szkolnym realizującym obowiązek szkolny, odnosząca się do zawodu w zakresie zwiększonego zapotrzebowania na rynku pracy lub potencjału twórczego w dziedzinie działalności komercyjnej i zawodowej;

-uwzględnienie efektów w całym sektorze;

-jeżeli jest to konieczne, udostępnienie efektów osiągniętych przez Sojusze poprzez otwarte pozwolenia.

Plan rozpowszechniania musi zawierać szczegółowe wyjaśnienia dotyczące rozpowszechniania efektów planowanego projektu, włączając wykaz celów, założeń, użytych środków oraz stosowny termin. Aplikacje powinny także wskazywać, który z partnerów jest odpowiedzialny za rozpowszechnianie oraz określać doświadczenie, które posiadają w zakresie działalności na rzecz rozpowszechniania. Wybrane projekty są zobowiązane do sporządzenia krótkiego, nadającego się do publikacji podsumowania działań poczynionych w ramach projektu, na zakończenie projektu zostanie zamieszczone w części odnoszącej się do rozpowszechniania rezultatów. Jest to warunek konieczny w celu uzyskania płatności końcowej po zakończeniu okresu trwania projektu.

Zapewnione zostanie wsparcie (nadzorowane przez Komisję Europejską / Agencję Wykonawczą) dla Sojuszy w dziedzinie rozpowszechniania w celu wykorzystania wyników i oddziaływania projektu w różnych krajach, poza bezpośrednio uczestniczące organizacje.

REGUŁY FINANSOWANIA PROJEKTU

Projekt budżetu musi zostać opracowany zgodnie z następującymi zasadami dotyczącymi finansowania (w Euro)

Maksymalny wkład UE przyznany na 2 lata Sektorowym Sojuszom na rzecz umiejętności: 700 000 EURO **Maksymalny wkład UE przyznany na 3 lata Sektorowym Sojuszom na rzecz umiejętności: 1 000 000 EURO**

Koszty kwalifikowalne		Mechanizm finansowania	Suma	Zasada przydziału
Pomoc we wdrażaniu	Wkład w działania bezpośrednio mające na celu wdrożenie projektu (z wyjątkiem wbudowanej mobilności): zarządzanie projektem, spotkania dotyczące projektu, dorobek intelektualny (programy nauczania, materiały pedagogiczne,otwarte zasoby edukacyjne (OER), narzędzia technologii informacyjnej, analizy, badania, etc.), rozpowszechnianie, uczestnictwo w spotkaniach, konferencjach, podróżach, etc. Liczba dni oraz profil pracowników zaangażowanych przez kraj jest podstawą do obliczenia wkładu UE.	Koszty jednostkowe	B3.1 dla zaangażowanego kierownika za dzień pracy przy projekcie	Warunek: Aplikanci muszą uzasadnić rodzaj i wielkość potrzebnych środków w związku z wdrożeniem proponowanych działań i zasobów. Zasoby muszą być odpowiedniej jakości, ilości w celu zakwalifikowania się do uzyskania dotacji.
			B3.2 dla pracownika naukowego/nauczyciela/osoby prowadzącej szkolenia za dzień pracy przy projekcie	
			B3.3 dla pracownika technicznego za dzień pracy przy projekcie	
			B3.4 dla personelu administracyjnego za dzień pracy przy projekcie	

DODATKOWE REGUŁY FINANSOWANIA PROJEKTU DOTYCZĄCE WYJAZDÓW REALIZOWANYCH W OBRĘBIE SOJUSZOWEGO SEKTORU NA RZECZ UMIEJĘTNOŚCI (OPCJONALNE FINANSOWANIE)

Koszty kwalifikowalne		Mechanizm finansowania	Suma	Zasada przydziału
Podróż	Wkład do kosztów związanych z podróżą uczestników od miejsca zamieszkania do miejsca	Koszty jednostkowe	Dla odległości pomiędzy 100 a 1999 km, 275 EURO dla uczestnika	Warunek: Aplikanci są
			Dla odległości 2000 km i większej, 360 EURO dla	

	przeznaczenia i powrót		uczestnika	zobowiązani przedstawić uzasadnienie, iż wyjazdy są niezbędne w celu realizacji zamierzeń oraz zasad projektu. Odległości muszą zostać obliczone zgodnie z przelicznikiem odległości zatwierdzonym przez Komisję Europejską.
Koszty pobytu	Wkład do kosztów związanych z pobytem uczestników (podczas pobytu)	Koszty jednostkowe	**Czynności odnoszące się do personelu** do 14-ego dnia: 100 EURO za dzień na uczestnika + od 15-ego do 60-ego dnia: 70 EURO za dzień na uczestnika	
			Czynności odnoszące się do uczniów do 14-ego dnia: 55 EURO za dzień na uczestnika +od 15-ego do 60-ego dnia: 40 EURO za dzień na uczestnika	

TABELA A – WDRAŻANIE PROJEKTU (ILOŚCI PODANE W EURO NA JEDEN DZIEŃ) W KRAJACH OBJĘTYCH PROGRAMEM

Ilości zależą od: a) profilu personelu zaangażowanego w realizację projektu oraz b) kraju organizacji biorącej udział, której personel został zaangażowany.

	Menedżer	Nauczyciel/ Szkoleniowiec/Badacz/Wychowawca pracujący z młodzieżą	Technik	Personel działu administracyjnego
	B3.1	B3.2	B3.3	B3.4
Dania, Irlandia, Luksemburg, Holandia, Austria, Szwecja, Liechtenstein, Norwegia, Szwajcaria	353	289	228	189
Belgia, Niemcy, Francja, Włochy, Finlandia, Wielka Brytania, Islandia	336	257	194	157
Czechy, Grecja, Hiszpania, Cypr, Malta, Portugalia, Słowenia	197	164	122	93
Bułgaria, Estonia, Chorwacja, Łotwa, Litwa, Węgry, Polska, Rumunia, Słowacja, Była Jugosłowiańska Republika Macedonii, Turcja	106	88	66	47

TABELA B – WDRAŻANIE PROJEKTU (ILOŚCI PODANE W EURO NA JEDEN DZIEŃ) – KRAJE PARTNERSKIE

Ilości zależą od: a) profilu personelu zaangażowanego w realizację projektu oraz b) kraju organizacji biorącej udział, której personel został zaangażowany.

	Menedżer	Nauczyciel/ Szkoleniowiec/Badacz	Technik	Personel działu administracyjnego
	B3.1	B3.2	B3.3	B3.4
Australia, Kanada, Kuwejt, Makao, Monako, Katar, San Marino, Stany Zjednoczone Ameryki	353	289	228	189
Andora, Brunei, Japonia, Nowa Zelandia, Singapur, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Watykan	336	257	194	157
Wyspy Bahama, Bahrajn, Gwinea Równikowa, Hongkong, Izrael, Korea Południowa, Oman, Arabia Saudyjska, Tajwan	197	164	122	93
Afganistan, Albania, Algieria, Angola, Antigua i Barbuda, Argentyna, Armenia, Azerbejdżan, Bangladesz, Barbados, Chile, Białoruś, Belize, Benin, Bhutan, Boliwia, Bośnia i Hercegowina, Botswana, Brazylia, Burkina Faso, Burundi, Kambodża, Kamerun, Republika Zielonego Przylądka, Centralna Republika Afrykańska, Czad, Chiny, Kolumbia, Komory, Kongo, Demokratyczna Republika Konga, Wyspy Cooka, Kostaryka, Kuba, Dżibuti, Dominica, Republika Dominikany, Timor Wschodni, Ekwador, Egipt, Salwador, Erytrea, Etiopia, Fidżi, Gabon, Gambia, Gruzja, Ghana, Grenada, Gwatemala, Gwinea, Gwinea Bissau, Gujana, Haiti, Honduras, Indie, Indonezja, Iran, Irak, Wybrzeże Kości Słoniowej, Jamajka, Jordan, Kazachstan, Kenia, Kiribati, Korea Północna, Kosowo, Kirgistan, Laos, Liban, Lesotho, Liberia, Libia, Madagaskar, Malawi, Malezja, Malediwy, Mali, Wyspy Marshalla, Mauretania, Mauritius, Meksyk, Mikronezja, Mołdawia, Mongolia, Czarnogóra, Maroko, Mozambik,	106	88	66	47

Mjanma, Namibia, Nauru, Nepal, Nikaragua, Niger, Nigeria, Niue, Pakistan, Palau, Palestyna, Panama, Papua Nowa Gwinea, Paragwaj, Peru, Filipiny, Federacja Rosyjska, Rwanda, Samoa, Wyspy Świętego Tomasza i Książęca, Senegal, Serbia, Seszele, Sierra Leone, Wyspy Salomona, Somalia, Południowa Afryka, Sri Lanka, Saint Lucia, Saint Vincent i Grenadyny, Saint Kitts i Nevis, Sudan, Surinam, Suazi, Syria, Tadżykistan, Tanzania, Tajlandia, Togo, Tonga, Trynidad i Tobago, Tunezja, Turkmenistan, Tuvalu, Uganda, Ukraina, Urugwaj, Uzbekistan, Vanuatu, Wenezuela, Wietnam, Jemen, Zambia, Zimbabwe				

Rozwój zdolności w sektorze „Młodzież"

JAKIE SĄ CELE PROGRAMU „ROZWÓJ ZDOLNOŚCI"?

„Rozwój Zdolności" młodzieży ma na celu:

- wspieranie młodzieżowej współpracy i wymiany pomiędzy Krajami należącymi do Programu i Partnerskimi w różnych regionach[13] świata.
- poprawę jakości i uznanie pracy młodych, nieformalną naukę i wolontariat w Krajach Partnerskich oraz polepszenie współdziałania młodzieży i zwiększenie komplementarności systemów edukacyjnych, rynków pracy i społeczności.
- wspieranie rozwoju, testowanie i wprowadzanie programów mobilności w ramach nieformalnej nauki na poziomie regionalnym (tj. w obrębie i pomiędzy regionami)
- promowanie mobilności pomiędzy Państwami należącymi do Programu i Krajami Partnerskimi w ramach nieformalnej nauki, w szczególności adresowanej do młodych ludzi z mniejszymi szansami na rozwój w celu podniesienia kompetencji uczestników Programu oraz wspierania ich aktywnej działalności w społeczeństwie.

Dodatkowo, zgodnie z rocznym Programem Pracy przyjętym przez Komisję, pierwszeństwo będą miały projekty, które realizują jeden lub więcej priorytetów opisanych we wstępie do rozdziału „Młodzież" w części B tego Przewodnika.

[13] Dla potrzeb niniejszego programu region definiuje się jako grupę krajów należącą do określonej krainy geograficznej.

„PROGRAM ROZWOJU ZDOLNOŚCI" – CO TO JEST?

„Rozwój zdolności" to projekty międzynarodowej współpracy opartej na wielostronnym partnerstwie pomiędzy aktywnymi organizacjami młodzieżowymi w Państwach Programu i Krajach Partnerskich. Mogą również obejmować organizacje z zakresu edukacji i praktyk, jak również z innych społeczno-ekonomicznych sektorów. Program Rozwoju Zdolności Młodzieży jest otwarty dla organizacji z Państw Programu oraz następujących Krajów Partnerskich:

Afganistan, Andora, Angola, Antigua i Barbuda, Argentyna, Australia, Bahamy, Bahrajn, Bangladesz, Barbados, Belize, Benin, Bhutan, Botswana, Brunei, Brazylia, Burkina Faso, Kambodża, Kamerun, Kanada, Czad, Chile, Chiny, Kolumbia, Komory, Kongo (Brazzaville), Kongo (Kinszasa), Kostaryka, Kuba, Dżibuti, Dominika, Dominikana, Ekwador, Filipiny, Gwinea Równikowa, Erytrea, Etiopia, Fidżi, Gabon, Gambia, Ghana, Grenada, Gwatemala, Gwinea (Republika), Gwinea Bissau, Gujana, Haiti, Honduras, Hong Kong, Indie, Indonezja, Iran, Irak, Jamajka, Jemen, Katar, Kazachstan, Kenia, Kiribati, Korea Północna, Korea Południowa, Kuwejt, Kirgistan, Laos, Lesotho, Liberia, Makau, Madagaskar, Malawi, Malezja, Malediwy, Mali, Mauretania, Mauritius, Meksyk, Mikronezja, Monako, Mongolia, Mozambik, Myanmar, Namibia, Nauru, Nepal, Nowa Zelandia, Nikaragua, Niger, Nigeria, Niue, Oman, Pakistan, Palau, Panama, Papua Nowa Gwinea, Paragwaj, Peru, Republika Południowej Afryki, Republika Środkowoafrykańska, Republika Zielonego Przylądka, Rwanda, Salwador, Samoa, San Marino, Arabia Saudyjska, Senegal, Seszele, Sierra Leone, Singapur, Somalia, Sri Lanka, Saint Lucia, Saint Vincent i Grenadyny, Saint Kitts i Nevis, Sudan, Surinam, Suazi, Tadżykistan, Tajwan, Tanzania, Tajlandia, Timor Wschodni, Togo, Tonga, Trinidad i Tobago, Turkmenistan, Tuwalu, Uganda, zjednoczone Emiraty Arabskie, Urugwaj, Uzbekistan, Vanuatu, Watykan, Wenezuela, Wietnam, Wybrzeże Kości Słoniowej, Wyspy Cooka, Wyspy Marshalla, Wyspy Salomona, Wyspy Świętego Tomasza i Książęca, Zambia, Zimbabwe

JAKIEGO RODZAJU DZIAŁALNOŚĆ JEST WSPIERANA PRZEZ ROZWÓJ ZDOLNOŚCI?

Projekty w ramach „Rozwoju Zdolności" powinny prowadzić działania, które:

- promują strategiczną współpracę między organizacjami młodych a władzami publicznymi w Krajach Partnerskich;
- promują współpracę pomiędzy organizacjami młodzieżowymi a organizacjami z zakresu edukacji i praktyk jak również z przedstawicielami biznesu i rynku pracy;
- rozwijają potencjał młodzieżowych samorządów, forum młodych oraz regionalnych i narodowych instytucji zajmujących się sprawami młodzieży w Krajach Partnerskich;
- poprawiają kwestię kierowania, rządzenia i innowacji, jak również umiędzynarodowienia organizacji młodzieżowych w Krajach Partnerskich;
- rozpoczynają, sprawdzają i wprowadzają:
    - metody i narzędzia dla społecznego i zawodowego rozwoju młodych pracowników i praktykantów;
    - metody nieformalnej nauki, w szczególności te, promujące zdobywanie kompetencji, również tych obejmujących kompetencje medialne;
- zawierają nowe formy praktycznych szkoleń i symulacji prawdziwych sytuacji z życia w społeczeństwie, nowe formy pacy młodych tj. strategiczne użycie otwartych i elastycznych

metod nauki, mobilności wirtualnej, otwartych zasobów edukacyjnych (OZE) i lepsze wykorzystanie potencjału ICT.
- współpraca, nieformalna wymiana informacji i usług, peer learning, działania wspierające sprawne zarządzanie, umiędzynarodowienie i przywództwo w młodzieżowych organizacjach.

W obrębie projektu „Rozwój Zdolności" możliwe jest prowadzenie wielu różnych działań, których założenia są najbardziej odpowiednie dla osiągnięcia pożądanych celów takich jak np.:

- działanie zachęcające do dialogu w zakresie polityki, do współpracy, nieformalnej wymiany informacji i dzielenia się doświadczeniem w formie np.: seminariów, konferencji, warsztatów i spotkań;
- zakrojone na szeroką skalę młodzieżowe eventy;
- kampanie informacyjne i edukacyjne;
- rozbudowa narzędzi informacyjnych, komunikacji oraz medialnych;
- rozwój metod zaangażowania młodych, narzędzia i materiały, jak również programy pracy młodych, moduły szkoleniowe, i dokumenty takie jak Youthpass;
- tworzenie nowych form pracy młodych i zapewnienie szkoleń oraz wsparcia, zwłaszcza przez dostępne dla wszystkich i elastyczne materiały, wirtualną współpracę i otwarte zasoby edukacyjne (OZE);

Projekty pod szyldem „Rozwój Zdolności" mogą również podejmować następujące działania w zakresie mobilności pod warunkiem, że stanowią one wartość dodaną dla celów projektu:

- Międzynarodowa Wymiana Młodzieży[14] pomiędzy Państwami Programu a Krajami Partnerskimi;
- Wolontariat Europejski[15] z/do Krajów Partnerskich;
- Mobilność Młodych Pracowników[16] pomiędzy Państwami Programu a Partnerami (np.: udział młodych pracowników w seminariach, kursy, wydarzenia pomagające w nawiązywaniu kontaktów zawodowych, dokształcające wyjazdy zagraniczne; b) okres obserwacji/próbny w zagranicznych organizacjach wspierających działania młodzieży)

JAKA JEST ROLA ORGANIZACJI WŁĄCZONYCH DO PROJEKTU „ROZWÓJ ZDOLNOŚCI"?

Projekt w obrębie programu „Rozwój Zdolności" składa się z:

- Kandydata/Koordynatora: organizacji, która składa propozycje projektu w imieniu wszystkich partnerów. Jeśli projekt jest finansowany kandydat/koordynator: 1) ponosi legalną i finansową odpowiedzialność za cały projekt przed Agencją Wykonawczą; 2) koordynuje cały projekt we współpracy ze wszystkimi partnerami w niego zaangażowanymi; 3) otrzymuje wsparcie finansowe z europejskich środków w ramach programu Erasmus+

[14] Bardziej szczegółowe informacje na ten temat znajdują się w sekcji „Akcja 1: projekt mobilności młodzieży i młodych pracowników" w części B niniejszego przewodnika.
[15] J.w.
[16] J.w.

oraz jest odpowiedzialny za ich dystrybucję pomiędzy partnerami zaangażowanymi w wykonanie projektu.
- Partnerów: organizacje, które wnoszą aktywny wkład w przygotowanie, wprowadzenie i ocenę projektu w ramach „Rozwoju Zdolności".

Jeśli projekt wymaga skorzystania z Międzynarodowej Wymiany Młodzieży, Wolontariatu Europejskiego lub/i Mobilności Młodych Pracowników, organizacje biorące udział w projekcie spełniają następujące zadania:

- Wysyłanie organizacji: odpowiadają za młodych ludzi wysłanych za granicę (co obejmuje: praktyczne ustalenia, przygotowanie uczestników przed wyjazdem, zapewnienie wsparcia uczestnikom we wszystkich fazach projektu)
- Przyjmowanie organizacji: są gospodarzami i przyjmują zagraniczne organizacje wraz z ich działalnością, opracowują program działań dla uczestników we współpracy z uczestnikami i organizacjami partnerskimi, zapewniają wsparcie uczestnikom we wszystkich fazach projektu.

Ponadto uczestnictwo w Wolontariacie Europejskim powinno być bezpłatne dla wolontariuszy z wyjątkiem możliwego wkładu własnego w koszty podróży (jeśli program Erasmus+ nie pokrywa całości kosztów z tym związanych) i zbędnych wydatków niezwiązanych z wdrażaniem projektu. Zasadnicze koszty udziału wolontariuszy w WE są pokrywane z pieniędzy przeznaczonych na program Erasmus + lub innych środków udostępnionych przez organizacje zaangażowane w dany projekt.

JAKIE SĄ KRYTERIA OCENY PROJEKTU „ROZWÓJ ZDOLNOŚCI"?

Poniżej wymienione zostały formalne kryteria, które musi spełniać projekt w ramach „Rozwoju Zdolności" aby był uprawniony do dotacji z programu Erasmus+:

WARUNKI DO UBIEGANIA SIĘ O FINANSOWANIE Z PROGRAMU ERASMUS+

Uprawnione organizacje uczestniczące	Uczestnikiem może być każda prywatna lub publiczna organizacja utworzona w Państwie należącym do Programu bądź Kraju Partnerskim (patrz sekcja „„PROGRAM ROZWOJU ZDOLNOŚCI" – CO TO JEST?" powyżej). Do takich organizacji zaliczają się np.: • organizacja o charakterze niezarobkowym, stowarzyszenie, organizacja pozarządowa (NGO) w tym europejska organizacja młodzieżowa; • krajowa Rada Młodzieży; • organ publiczny na poziomie lokalnym, regionalnym bądź krajowym; • szkoła/instytut/centrum edukacyjne (na każdym poziomie od przedszkola do szkolnictwa wyższego, włączając szkoły zawodowe i edukację dorosłych; • publiczne bądź prywatne, małe, średnie lub duże

	przedsiębiorstwa (włączając przedsiębiorstwa społeczne) • partner społeczny lub inny przedstawiciel życia zawodowego, włączając izby handlowe, stowarzyszenia rzemiosła i związki zawodowe; • instytucja szkolnictwa wyższego; • instytut badawczy • fundacja • międzyzakładowe centrum szkoleniowe; • organizacja kulturalna, biblioteka, muzeum; • organ doradztwa zawodowego i centrum informacyjne; Organizacje z Krajów Partnerskich mogą brać udział w projektach jedynie jako partnerzy (a nie jako kandydaci/uczestnicy).
Kto może aplikować?	Każda: • organizacja o charakterze niezarobkowym, stowarzyszenia, organizacja pozarządowa (NGO) w tym europejskie organizacje młodzieżowe; • krajowa Rada Młodzieży • organ publiczny na poziomie lokalnym, regionalnym bądź krajowym utworzona w Państwie uczestniczącym w Programie może składać wnioski w imieniu wszystkich organizacji zaangażowanych w udział w projekcie. Inne typy organizacji mogą być włączone do uczestnictwa w projekcie tylko jako partnerzy. Kandydaci muszą – w wyznaczonym terminie składania swoich propozycji – być zarejestrowani prawnie przez co najmniej rok.
Liczba i profil uczestniczących organizacji	Projekty programu „Rozwoju Zdolności" są międzynarodowe i obejmują minimum 3 organizacje uczestniczące z 3 różnych państw, z których co najmniej jedno jest Państwem Programu i jedno jest uprawnionym Krajem Partnerskim.
Czas trwania projektu	Od 9 miesięcy do 2 lat. Długość trwania projektu, stosowna do jego celów i rodzaju przewidywanych działań, powinna zostać określona już przy składaniu wniosków.
Gdzie aplikować?	Do Agencji Wykonawczej ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego znajdującej się w Brukseli.
Do kiedy składać podania/aplikacje?	Kandydaci powinni złożyć podania o przyznanie dotacji w następujących terminach: • **3 kwietnia 12:00** (południe czasu środkowoeuropejskiego) dla projektów rozpoczynających się między 1 października tego samego roku a 28 lutego roku następnego; • **2 września 12:00** (południe czasu środkowoeuropejskiego) dla projektów rozpoczynających się 1 marca i 1 lipca roku następnego.

Jak aplikować?	Szczegóły dotyczące sposobu zgłaszania znajdują się w części C niniejszego Przewodnika.
Inne kryteria	Tylko jedna propozycja projektu może być złożona przez tego samego kandydata w danym terminie.

DODATKOWE KRYTERIA KWALIFIKACJI DLA WYMIANY MŁODZIEŻOWEJ

Czas trwania działania	Od 5 do 21 dni, wyłączając czas podróży.
Miejsce(-ca) realizacji działania	Realizacja działania musi mieć miejsce w kraju jednego z organizatorów.
Kwalifikujący się uczestnicy	Młodzież w wieku od 13 do 30 lat z krajów organizacji wysyłających i przyjmujących.
Liczba uczestników	Minimum 16 i maksimum 60 uczestników (wyłączając liderów grup). Minimum 4 uczestników na grupę (wyłączając liderów grup). Każda grupa narodowa musi posiadać przynajmniej jednego lidera grupy. Lider grupy musi być osobą dorosłą, która będzie towarzyszyć młodzieży biorącej udział w Wymianie Młodzieżowej w celu zapewnienia wsparcia w nauce, ochrony i bezpieczeństwa.

DODATKOWE KRYTERIA KWALIFIKACJI DLA WOLONTARIATU EUROPEJSKIEGO (EVS)

Akredytacja	Wszystkie organizacje biorące udział w projekcie założone w Kraju Programowym muszą posiadać ważne akredytacje EVS (dodatkowe informacje można znaleźć w sekcji EVS Aneksu I, zawartego w tym Podręczniku).
Czas trwania działania	Od 2 do 12 miesięcy.
Miejsce(-ca) realizacji działania	Działanie **Wolontariusza z Kraju Programowego** musi być realizowane w jednym z Krajów Partnerskich zaangażowanych w projekt. Działanie **Wolontariusza z uprawnionych Krajów Partnerskich** musi być realizowane w jednym z Krajów Programowych zaangażowanych w projekt.
Uprawnieni uczestnicy	Młodzież w wieku od 17 do 30 lat, mieszkająca w kraju organizacji, która ją wysyła. Wolontariusz może wziąć udział tylko w jednym Wolontariacie Europejskim. **Wyjątek:** wolontariusze, którzy realizowali maksymalnie dwumiesięczne działanie EVS w Działaniu Kluczowym 1 niniejszego Programu, mogą wziąć udział w dodatkowym Wolontariacie Europejskim.
Liczba uczestników	Maksymalnie 30 wolontariuszy na cały projekt Rozwijania Zdolności.

DODATKOWE KRYTERIA KLASYFIKACJI DLA PRACOWNIKÓW WYMIANY MŁODZIEŻOWEJ

Czas trwania działania	Od 4 dni do 2 miesięcy, wyłączając czas podróży.
Miejsce(-ca) realizacji działania	Realizacja działania musi odbywać się w kraju jednej z organizacji biorących udział w projekcie.
Uprawnieni uczestnicy	Brak limitu wiekowego. Uczestnicy muszą mieszkać w kraju, w którym znajduje się wysyłająca lub przyjmująca ich organizacja.
Liczba uczestników	Maksymalnie 50 uczestników (włączając, gdy dotyczy, trenerów i pomocników) na każde działanie zaplanowane w projekcie.

Organizacje wnioskujące zostaną ocenione według stosownych kryteriów wykluczenia i kwalifikacji. Więcej informacji na ten temat zawartych jest w Części C tego Podręcznika.

KRYTERIA OCENIANIA

Projekt będzie oceniany na podstawie następujących kryteriów:

Związek projektu z celami i priorytetami (maksymalnie 20 punktów)	▪ Związek wniosku z celami i priorytetami Działania (patrz sekcja "Jakie są cele projektu Rozwijania Zdolności") ▪ Stopień, w którym: - cele są jasno określone, możliwe do osiągnięcia i odnoszą się do kwestii dotyczących organizacji uczestniczących w projekcie i grup docelowych - wniosek jest innowacyjny i/lub uzupełnia inne inicjatywy aktualnie prowadzone przez organizacje uczestniczące - projekt angażuje mniej uprzywilejowaną młodzież
Jakość opracowania projektu i jego wdrażania (maksymalnie 30 punktów)	▪ Przejrzystość, kompletność i jakość programu pracy, łącznie z odpowiednimi fazami przygotowania, wdrażania, monitorowania, oceniania i rozpowszechniania ▪ Spójność pomiędzy celami projektu i zaproponowanymi działaniami ▪ Jakość zaproponowanych nieformalnych metod uczenia ▪ Jakość przygotowania sposobu uznawania i zatwierdzania wyników w nauce uczestników, a także konsekwentnego użycia europejskich narzędzi przejrzystości i uznawania ▪ Istnienie i stosowność sposobów kontroli jakości w celu zapewnienia wysokiej jakości wdrożenia projektu, dokonanej na czas i mieszczącej się w budżecie ▪ Stopień, w jakim projekt jest efektywny finansowo i w jaki przydziela odpowiednią ilość zasobów dla każdego działania Jeśli w projekcie przewiduje się działania związane z wymianą: ▪ Stosowność sposobów wyboru i/lub angażowania uczestników

	w działania związane z wymianą
Jakość zespołu odpowiedzialnego za projekt i przygotowania współpracy (maksymalnie 30 punktów)	▪ Stopień, w którym: - projekt prawidłowo angażuje wzajemnie uzupełniające się organizacje z profilem, doświadczeniem i wiedzą niezbędnymi do pomyślnego zrealizowania wszystkich aspektów projektu - rozdysponowanie odpowiedzialności i zadań wykazuje zaangażowanie i udział wszystkich uczestniczących organizacji ▪ Istnienie efektywnych mechanizmów koordynacji i komunikacji pomiędzy organizacjami uczestniczącymi, a także innymi partnerami mającymi związek z projektem

Efekt i rozpowszechnienie (maksymalnie 20 punktów)	▪ Jakość sposobów oceniania wyników projektu ▪ Potencjalny wpływ projektu: - na uczestników i organizacje uczestniczące podczas i po czasie trwania projektu - poza organizacjami i osobami bezpośrednio uczestniczącymi w projekcie na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym i/lub międzynarodowym ▪ Jakość planu rozpowszechniania: stosowność i jakość środków podjętych w celu szerzenia wyników projektu wewnątrz i na zewnątrz organizacji uczestniczących ▪ Jeśli dotyczy, wniosek określa sposób, w jaki materiały, dokumenty i media powstałe na potrzeby projektu zostaną udostępnione za darmo i promowane w oparciu o otwarte licencje , jak również nie będą zawierały nadmiernych ograniczeń ▪ Zapewnienie trwałości projektu: jego potencjał na wywieranie wpływu i przynoszenie wyników po wykorzystaniu dotacji UE

Wniosek musi zdobyć przynajmniej 60 punktów, aby został rozpatrzony. Ponadto wniosek musi dostać przynajmniej połowę z maksymalnej ilości punktów w każdej kategorii kryteriów oceniania wyszczególnionych powyżej (np. minimalnie 10 punktów za kategorię „związek projektu z celami i priorytetami" i „efekt i rozpowszechnienie"; 15 punktów za kategorię „jakość opracowania projektu i jego wdrażania" oraz „jakość zespołu odpowiedzialnego za projekt i przygotowania współpracy").

CO WIĘCEJ POWINIENEŚ WIEDZIEĆ O TYM DZIAŁANIU?

Więcej obowiązkowych kryteriów i dodatkowych przydatnych informacji związanych z tym Działaniem można znaleźć w Aneksie I niniejszego Podręcznika. Zainteresowane organizacje uprasza się o uważne zapoznanie się z odpowiednimi sekcjami tego Aneksu przed wnioskowaniem o wsparcie finansowe.

JAKIE SĄ ZASADY FINANSOWANIA?

Budżet projektu musi być zaplanowany zgodnie z poniższymi zasadami finansowania (kwoty w euro):

Najwyższa kwota dofinansowania przewidziana dla projektu Rozwijania Zdolności: 150 000 euro

Wydatki dopuszczalne		Mechanizm finansowania	Kwota	Zasada przydzielania
Koszty działania	Jakiekolwiek wydatki bezpośrednio związane z wdrażaniem działań przewidzianych w projekcie (za wyjątkiem możliwej mobilności zakorzenionej) włączając: ▪ Wydatki informacyjne, komunikacyjne i technologiczne (ICT) ▪ Ponadnarodowe spotkania związane z projektem: o koszty podróży o wyżywienie i zakwaterowanie wraz z transportem lokalnym o opłaty wizowe i ubezpieczeniowe o wynajem pomieszczeń przeznaczonych na spotkania, konferencje i inne wydarzenia o koszty tłumaczeń o koszty związane z nagłośnieniem ▪ Praca intelektualna i rozpowszechnianie wyników projektu o Tworzenie o Tłumaczenie o Koszty rozpowszechniania i/lub informacyjne ▪ Lingwistyczne, międzykulturowe, i związane z przyszłymi zadaniami przygotowanie uczestników wymiany ▪ Stałe koszty personelu: te wydatki nie mogą być pokryte z pieniędzy UE; mogą się one kwalifikować, jeśli są finansowane z innych źródeł niż fundusze UE. W takich przypadkach wydatki mogą stanowić maksymalnie 30% sumy zewnętrznego współfinansowania. Wydatki pośrednie:	Część dopuszczalnych wydatków	Maksymalnie 80% sumy dopuszczalnych wydatków	Warunkowa: zaplanowane działania muszą usprawiedliwiać kwotę wnioskowanego budżetu

	Stała kwota, nieprzekraczająca 7% dopuszczalnych wydatków projektu, kwalifikuje się w ramach wydatków pośrednich będących ogólnymi kosztami administracyjnymi beneficjenta, które mogą być uznane za związane z projektem (np. opłaty za elektryczność, Internet, koszty wynajmu pomieszczeń lub stałego personelu).				**ZASADY FINANSOWANIA DLA WOLONTARIATU EUROPEJSKIEGO W RAMACH PROJEKTU ROZWIJANIA ZDOLNOŚCI (FINANSOWANIE OPCJONALNE)**

Dopuszczalne wydatki		**Mechanizm finansowania**	**Kwota**	**Zasada przydzielania**
Podróż	Wsparcie w finansowaniu kosztów podróży z miejsca pochodzenia uczestnika do obszaru realizowania działalności i z powrotem	Koszty jednostkowe	Dla odległości od 100 do 499km: 180€/os. Dla odległości od 500 do 1999km: 275€/os. Dla odległości od 2000 do 2999km: 360€/os. Dla odległości od 3000 do 3999km: 530€/os. Dla odległości od 4000 do 7999km: 820€/os. Dla odległości 8000km lub więcej: 1100€/os.	Na podstawie dystansu podróży na uczestnika. Dystans podróży musi być obliczony za pomocą kalkulatora dystansów zatwierdzonego przez Komisję Europejską

Wsparcie organizacyjne	Jakiekolwiek wydatki bezpośrednio związane z wdrażaniem działań wymiany zawartych w projekcie (wyłączając koszty utrzymania uczestników)	Koszty jednostkowe	B4.3 na miesiąc na wolontariusza	Na podstawie długości pobytu uczestnika
Wsparcie dla osób indywidualnych	Wydatki bezpośrednio związane z utrzymaniem uczestników w czasie realizacji działania	Koszty jednostkowe	B4.4 na miesiąc na wolontariusza	Na podstawie długości pobytu uczestnika
Wsparcie dla specjalnych potrzeb	Wydatki związane z uczestnikami niepełnosprawnymi	Część wydatków dopuszczalnych	100% dopuszczalnych wydatków	Warunkowe: wniosek o wsparcie finansowe na pokrycie specjalnych potrzeb musi zostać umotywowany w formularzu wniosku
Koszty dodatkowe	Koszty finansowania programów mentorskich i specjalistycznego przygotowania w przypadku uczestnictwa mniej uprzywilejowanej młodzieży Opłaty wizowe, za zezwolenie na pobyt, szczepienia	Część wydatków dopuszczalnych	100% dopuszczalnych wydatków	Warunkowe: wniosek o wsparcie finansowe dla kosztów dodatkowych musi zostać umotywowany w formularzu wniosku

ZASADY FINANSOWANIA WYMIANY MŁODZIEŻOWEJ W RAMACH PROJEKTU ROZWIJANIA ZDOLNOŚCI (FINANSOWANIE OPCJONALNE)

Dopuszczalne wydatki		**Mechanizm finansowania**	**Kwota**	**Zasada przydzielania**
Podróż	Wsparcie w finansowaniu kosztów podróży z miejsca pochodzenia uczestnika do obszaru realizowania działalności i z powrotem	Koszty jednostkowe	Dla odległości od 10 do 99km: 20€ na osobę	Na podstawie dystansu podróży na uczestnika. Dystans podróży musi być obliczony za pomocą kalkulatora dystansów zatwierdzonego przez Komisję Europejską
			Dla odległości od 100 do 499km: 80€ na osobę	
			Dla odległości od 500 do 1999km: 170€ na osobę	
			Dla odległości od 2000 do 2999km: 270€ na osobę	
			Dla odległości od 3000 do 3999km: 400€ na	

			osobę Dla odległości od 4000 do 7999km: 620€ na osobę Dla odległości od 8000km lub więcej: 830€ na osobę	
Wsparcie organizacyjne	Jakiekolwiek wydatki bezpośrednio związane z wdrażaniem działań wymiany zawartych w projekcie (wyłączając utrzymanie uczestników)	Koszty jednostkowe	B4.1 na dzień na uczestnika	Na podstawie długości pobytu uczestnika
Wsparcie dla specjalnych potrzeb	Wydatki związane z uczestnikami niepełnosprawnymi	Część wydatków dopuszczalnych	100% dopuszczalnych wydatków	Warunkowe: wniosek o wsparcie finansowe na pokrycie specjalnych potrzeb musi zostać umotywowany w formularzu wniosku
Koszty dodatkowe	Koszty finansowania programów mentorskich i specjalistycznego przygotowania w przypadku uczestnictwa mniej uprzywilejowanej młodzieży Opłaty wizowe, za zezwolenie na pobyt, szczepienia	Część wydatków dopuszczalnych	100% dopuszczalnych wydatków	Warunkowe: wniosek o wsparcie finansowe dla kosztów dodatkowych musi zostać umotywowany w formularzu wniosku

C) Zasady finansowania transportu uczestników projektu

Koszty kwalifikowane		**Mechanizm finansowania**	**Kwota**	**Zasada przydziału**
Podróżowanie	Finansowanie kosztów podróży uczestników, od ich miejsca zamieszkania, do miejsca docelowego; koszty działalności i powrót.	Koszty jednostkowe	Dla dystansów między 100 a 499 km: 180 EUR na uczestnika. Dla dystansów między 500 a 1999 km: 275 EUR na uczestnika. Dla dystansów między 2000 a 2999 km: 360 EUR na uczestnika. Dla dystansów między 3000 a 3999 km: 530 EUR na uczestnika. Dla dystansów między 4000 a 7999 km: 820 EUR na uczestnika. Dla dystansów	Obliczane na podstawie odległości, obliczanej przez specjalny kalkulator odległości Komisji Europejskiej.

			między 8000km i więcej: 1100 EUR na uczestnika.	
Wsparcie organizacyjne	Koszty bezpośrednio związane z przemieszczaniem się uczestników w ramach projektu (nie wliczając kosztów utrzymania uczestników).	Koszty jednostkowe	B4.2 za dzień/na uczestnika	W zależności od czasu pobytu uczestnika w danym miejscu.
Specjalne potrzeby	Dodatkowe koszty bezpośrednio związane z niepełnosprawnością uczestników.	Część kosztów kwalifikowalnych	100% kosztów kwalifikowalnych	WARUNEK: Wniosek o specjalne wsparcie finansowe na podstawie przygotowanego do tego celu formularza.
Koszty wyjątkowe	Koszty związane z wizą, zezwoleniem na pobyt; szczepienia;	Część kosztów kwalifikowalnych	100% kosztów kwalifikowalnych	WARUNEK: Wniosek o specjalne wsparcie finansowe. Koszty specjalne muszą być uzasadnione w formularzu zgłoszeniowym.

D) Wsparcie organizacyjne i indywidualne (kwoty podane w Euro na dzień/miesiąc)

Kwoty zależą od kraju, w którym odbywa się projekt.

	Wsparcie organizacyjne			Wsparcie indywidualne
	Wymiana młodzieży (euro/dzień)	Przemieszczanie się pracowników (euro/dzień)	EVS (euro/miesiąc)	
	B 4.1	B 4.2	B 4.3	B 4.4
Belgia	37	65	590	110
Bułgaria	32	53	500	70
Czechy	32	54	490	90
Dania	40	72	630	145
Niemcy	33	58	520	110
Estonia	33	56	520	85
Irlandia	39	74	610	125
Grecja	38	71	610	100
Hiszpania	34	61	530	105
Franja	37	66	570	115
Chorwacja	35	62	570	90
Włochy	39	66	610	115
Cypr	32	58	610	110
Łotwa	34	59	550	80
Litwa	34	58	540	80
Luksemburg	36	66	610	110
Węgry	33	55	510	90
Malta	37	65	600	110
Holandia	39	69	620	110
Austria	39	61	540	115
Polska	34	59	540	85
Portugalia	37	65	600	100

Rumunia	32	54	500	60
Słowenia	34	60	580	85
Słowacja	35	60	550	95
Finlandia	39	71	630	125
Szwecja	39	70	630	115
Wielka Brytania	40	76	630	140
Macedonia	28	45	440	60
Islandia	39	71	610	135
Liechtenstein	39	74	610	120
Norwegia	40	74	630	135
Szwajcaria	39	71	620	130
Turcja	32	54	500	80
Kraje partnerskie	29	48	440	55

DZIAŁANIA KLUCZOWE 3: Działania wspierające reformy polityczne

Działania wspierające politykę projektu ukierunkowane są na osiągnięcie celów strategii Europa 2020, dotyczących współpracy europejskiej w dziedzinie kształcenia i szkolenia młodzieży.

Jakie działania są wspierane?

Projekt jest realizowany według przewodnika programowego:

- dialog strukturalny: spotkania młodych ludzi i osób decyzyjnych w sprawach związanych z młodzieżą.

Część B przewodnika zawiera szczegółowe informacje na temat kryteriów i zasad finansowania mających zastosowanie do powyższego działania. Ponadto, rozdział 3 dotyczy wielu innych działań na rzecz wspierania reform politycznych dotyczących edukacji i szkoleń

młodzieży. Działania te realizowane są bezpośrednio przez Komisję Europejską lub przez konkretne osoby zaproszone przez Agencję Wykonawczą. Zwięzły opis tych działań znajduje się poniżej. Więcej informacji znaleźć można na stronach internetowych Komisji Europejskiej, Agencji Wykonawczej i Agencji Narodowych.

Do innych działań należą:

Wiedza w dziedzinie edukacji , szkoleń i młodzieży , obejmująca zbieranie dowodów, analizy i wzajemną naukę. W szczególności:

- wiedza tematyczna o danym kraju , badania na temat kwestii politycznych i reform , w tym działań prowadzonych przez sieć Eurydice;
- wsparcie udziału krajów w badaniach europejskich / międzynarodowych mających na celu monitorowanie specyficznych tendencji i rozwoju , w tym ewolucji rozwoju kompetencji językowych w Europie;
- Prezydencja UE , konferencje i spotkania na wysokim szczeblu;
- wymiana doświadczeń, praktyki i wzajemna ocena;
- wspieranie wdrażania metody koordynacji.

Potencjalne inicjatywy - przewidywanie innowacyjnych projektów i przygotowanie ich realizacji . Są to specyficzne wnioski składane przez Agencję Wykonawczą w sprawie :
a) projektów dotyczących przyszłości polityki współpracy, prowadzonych przez głównych uczestników ,
b) europejskie eksperymenty polityczne , prowadzone przez wysokiej rangi władze publiczne i z udziałem prób terenowych w kilku krajach.

Wsparcie narzędzi polityki europejskiej , w szczególności:

- umiejętności i kwalifikacji – wytyczne dotyczące przejrzystości i uznawania kwalifikacji,
- umiejętności dotyczące wywiadu dla rozwoju i wspierania europejskich narzędzi np. UE Panorama – platforma online,
- sieć wsparcia konkretnych obszarów polityki, takich jak umiejętność czytania i pisania oraz kształcenie dorosłych , a także praca z młodzieżą i dokształcanie młodzieży (SALTO i Eurodesk) ;

- dedykowane narzędzia szkolnictwa wyższego - rozwój i wsparcie dla narzędzi takich jak U- Multirank , proces boloński lub zewnętrzny wymiaru szkolnictwa wyższego; reprezentacje Szkolnictwa Wyższego;
- dedykowane narzędzia kształcenia i szkolenia zawodowego do realizacji Karty VET Mobility, w celu zorganizowania lepszej mobilności oraz wspieranie władz krajowych w kwestii praktyk zawodowych w całej Europie .

Współpraca z organizacjami międzynarodowymi, takimi jak OECD i Rady Europy . Działanie to ma również wspierać dialog polityczny z krajami partnerskimi , jak i promować międzynarodowe Europejskie szkolnictwo wyższe na świecie . Będzie również wspierać sieć ekspertów, zajmujących się reformą szkolnictwa wyższego, w krajach partnerskich sąsiadujących z UE i Międzynarodowe Stowarzyszenie Absolwentów.
Dialog z zainteresowanymi stronami, polityka i promocja programu, w tym:

- Społeczeństwo obywatelskie – Współpraca i wspieranie europejskich organizacji pozarządowych w całej UE, zajmujących się edukacją i szkoleniami młodzieży (składanie wniosków do Agencji Wykonawczej);
- imprezy publiczne , spotkania, dyskusje i konsultacje z decydentami i zainteresowanymi stronami na temat odpowiednich kwestii (takich jak wykształcenie, szkolenia Forum Europejskiego Tygodnia Młodzieży);
- zorganizowanie dialogu na rzecz młodzieży , w tym wsparcie dla krajowych grup roboczych.
- promowanie dialogu pomiędzy młodzieżą i decydentami (patrz poniżej);
- podnoszenie świadomości, informowanie i rozpowszechnianie informacji dotyczących działań
- Programu Erasmus + , jej wyników i jej ewentualnych efektów współpracy z innymi programami UE.

Działania opisane w rozdziale trzecim mają na celu :

- poprawę jakości, skuteczności i równego dostępu do systemów kształcenia i szkolenia młodzieży poprzez dobrą koordynację; wsparcie realizacji ogólnych oraz realizacji dla poszczególnych krajów;
- promowanie międzynarodowej współpracy i wzajemnego uczenia się pomiędzy właściwymi organami na najwyższym szczeblu politycznym w celu sprawdzenia i ulepszenia systemów, struktur i procesów;

- rozwijanie wiedzy - w szczególności poprzez partnerskie uczenie się - i zdolności analityczne
- udostępnić porównywalne dane międzynarodowe i ułatwić zgromadzenie i analizę merytoryczną innowacyjnych polityk;
- wspieranie europejskich sieci i wdrożenie narzędzi wspierania przejrzystości i uznawania kwalifikacji;
- wspierać aktywne zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego i organizacji pozarządowych w zakresie polityki i realizacji;
- wspieranie zorganizowanego dialogu z młodymi ludźmi i zachęcanie ich do aktywnego uczestnictwa w życiu demokratycznym;
- wspieranie praktyk dialogu, wzajemnego uczenia się i współpracy pomiędzy decydentami;
- podniesienie rangi i atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego i edukacji na całym świecie,
- wspierać synergię z innymi programami UE.

Zorganizowany dialog: spotkania pomiędzy młodzieżą i osobami decyzyjnymi w kwestiach dotyczących młodzieży

Jaki jest cel spotkań ustrukturyzowanego dialogu?

Działanie to wspiera aktywne uczestnictwo młodych ludzi w życiu demokratycznym i sprzyja dyskusji wokół tematów i priorytetów określonych przez zorganizowany dialog oraz tematów dotyczących nowej polityki w dziedzinie młodzieży. Zorganizowany dialog jest nazwą używaną do dyskusji między młodymi ludźmi a decydentami w celu uzyskania wyników, które będą użyteczne w przyszłości dla polityki. Debata skupia się wokół aktualnych tematów oraz przewiduje tematy i wydarzenia przyszłe, które młodzi ludzie uzgodnią między sobą i będą chcieli omówić w przyszłości wspólnie: eksperci młodzieżowi i przedstawicieli władz publicznych odpowiedzialnych za młodzież . Więcej informacji o Ustrukturyzowanym Dialogu jest dostępnych na stronie internetowej Komisji Europejskiej. Ponadto , zgodnie z rocznym programem prac przyjętym przez Komisję , priorytetowo traktowane będą projekty opisane w rozdziałach wprowadzających w "Młodzież", część B przewodnika.

Jakie spotkania organizowane są w ramach dialogu?

Projekt Ustrukturyzowanego Dialogu może przyjąć formę spotkań, konferencji, konsultacji i wydarzeń. Wszystko to ma na celu promowanie aktywnego uczestnictwa młodych ludzi w życiu demokratycznym Europy i ich interakcji z decydentami.
W efekcie tych wydarzeń, młodzi ludzie będą wiedzieć, co robić, aby władze usłyszały ich głos (poprzez jasne wyrażanie swoich stanowisk, formułowanie wniosków, propozycji, zaleceń) i wprowadziły politykę młodzieżową w Europie.
Projekt Ustrukturyzowanego Dialogu ma 3 fazy:

- planowanie i przygotowanie;
- realizacja działań;
- ewaluacja (włącznie z refleksją na temat ewentualnej kontynuacji).

Jakie działania są wspierane w ramach tego projektu?

W ramach tego projektu, organizacje uczestniczące mają możliwość przeprowadzenia następujących działań:

- spotkań krajowych i międzynarodowych seminariów , które oferują dyskusje i aktywny udział młodzieży oraz decydentów w kwestiach istotnych dla Ustrukturyzowanego Dialogu lub strategii dotyczącej młodzieży w UE,
- spotkań krajowych i międzynarodowych seminariów , które przygotowują grunt dla oficjalnych konferencji młodzieży - podczas każdego semestru organizowane są one przez państwo członkowskie sprawujące prezydencję w Unii Europejskiej,
- wydarzenia promujące debaty na tematy związane z polityką młodzieży i organizowanych przez nią działań podczas Europejskiego Tygodnia Młodzieży,
- konsultacje młodych ludzi , z myślą o jej pogrzebach w sprawach odnoszących się do uczestnictwa w życiu demokratycznym (konsultacje online, badania opinii publicznej, itp.),
- spotkania i seminaria, imprezy informacyjne i debaty między młodymi ludźmi i decydentami na temat ich uczestnictwa w życiu demokratycznym,
- wydarzenia symulujące funkcjonowanie demokratycznych instytucji i roli decydentów w ramach tych instytucji.

Działania są prowadzone przez młodych ludzi, którzy muszą aktywnie uczestniczyć we wszystkich etapach projektu, począwszy od przygotowania aż do obserwacji. Nieformalne zasady nauki i praktyki są odzwierciedlone w Projekcie Wdrożenia.

Następujące działania nie kwalifikują się do dotacji w ramach struktury dialogu: statutowe spotkania organizacji, lub sieci organizacji; politycznie wydarzenia.

JAKIE SĄ KRYTERIA UDZIAŁU W PROJEKCIE?

Poniżej wymienione są kryteria formalne, z którymi projekt musi być zgodny, by uzyskać kwalifikacje do stypendium Erasmus+:

Uprawnione organizacje	Ubiegająca się organizacja może być: o organizacją non-profit, stowarzyszeniem, organizacją pozarządową o młodzieżową europejską organizacją pozarządową

	o ciałem samorządu terytorialnego założoną/ym w kraju objętym projektem lub w kraju partnerskim sąsiadującym z UE (zob. sekcja „Uprawione państwa" w Części A przewodnika). Organizacje z uprawionych krajów partnerskich mogą wziąć udział w projekcie jedynie jako partnerzy (nie jako uczestnicy).
Kto może aplikować?	Aplikację może złożyć jakakolwiek uczestnicząca organizacja założona w kraju objętym programem. Jeśli projekt jest realizowany przez dwie lub więcej niż dwie uczestniczące organizacje, wówczas organizacja, która aplikuje, działa w imieniu wszystkich organizacji biorących udział w projekcie.
Liczba zaangażowanych organizacji	Meetingi międzynarodowe: inicjatywa przynajmniej dwóch uczestniczących organizacji pochodzących z przynajmniej dwóch różnych krajów, z których jeden z nich musi być krajem objętym programem. Meetingi narodowe: inicjatywa jednej organizacji z kraju objętego programem.
Uprawieni uczestnicy	Młodzież: młodzi ludzie w wieku 13-30 lat z krajów zaangażowanych w projekt. Decydenci: jeśli projekt przewiduje udział decydentów lub ekspertów na polu polityki młodzieżowej, osoby takie mogą być zaangażowane bez ograniczeń wiekowych i bez względu na pochodzenie.
Liczba uczestników	Co najmniej 30 młodych uczestników musi zaangażować się w projekt.
Miejsce	Projekt musi być realizowany w kraju, z którego pochodzi organizacja aplikująca. **Wyjątek**: jeśli projekt zgłoszony jest przez europejską organizację pozarządową, realizacja może mieć miejsce w którymkolwiek z krajów objętym programem, zaangażowanym w projekt.
Czas trwania projektu	3-24 miesiące.
Gdzie aplikować?	W Agencji Narodowej kraju, z którego pochodzi organizacja aplikująca.
Kiedy aplikować?	Chętni powinni złożyć podanie o stypendium przed upływem wyznaczonych terminów: o 30 kwietnia w południe (czas brukselski) – dotyczy projektów realizowanych między 1 sierpnia tego roku a 28 lutego roku następnego o 1 października w południe (czas brukselski) – dotyczy projektów realizowanych między 1 stycznia a 30 września roku następnego
Jak aplikować?	Zob. Część C przewodnika.

Aplikujące organizacje zostaną ocenione zgodnie z odpowiednimi kryteriami wyboru. Więcej informacji w Części C przewodnika.

KRYTERIA PRZYZNAWANIA NAGRÓD

Trafność projektu (max. 30 pkt)	○ Trafność propozycji pod względem; – celów i priorytetów Działania (zob. wyżej – „Czym są meetingi pomiędzy młodzieżą a decydentami?") – potrzeb i celów uczestniczących organizacji oraz pojedynczych uczestników ○ Stopień stosowności propozycji: – przynosi pożytek uczestnikom – zwiększa wydolność uczestniczących organizacji ○ Stopień zaangażowania młodzieży o ograniczonych szansach
Jakość planu projektu i jego wdrożenia (max. 40 pkt)	○ Klarowność, całkowitość i jakość wszystkich etapów propozycji projektu (przygotowanie, wdrożenie działań związanych z wymianą i dalsze działania) ○ Zgodność celów z zaproponowanymi działaniami ○ Jakość praktycznych uzgodnień, zarządzania i modalności wsparcia ○ Jakość propozycji nieformalnych metod nauki i aktywne zaangażowanie młodzieży w każdym etapie projektu ○ Odpowiedniość środków wyboru i angażowania uczestników działań ○ Jeśli dotyczy: jakość współpracy i komunikacji pomiędzy uczestniczącymi organizacjami, jak i między innymi interesariuszami
Wpływ i powszechność (max. 30 pkt)	⮝ Jakość środków określających korzyści z projektu ⮝ Potencjalny wpływ projektu: – na uczestników i uczestniczące organizacje podczas i po zakończeniu trwania projektu – na środowisko poza organizacjami oraz na jednostki uczestniczące w projekcie na lokalnym, regionalnym narodowym i/lub europejskim poziomie ⮝ Stosowność i jakość środków skierowanych na rozpowszechnienie korzyści projektu wewnątrz i na zewnątrz uczestniczących organizacji

Szansę na stypendium uzyskują uczestnicy, którzy zdobyli co najmniej 60 punktów. Co więcej, należy zdobyć co najmniej połowę maksymalnej liczby punktów w każdej powyższej kategorii (tj. minimum 15 punktów w kategorii „trafność projektu", minimum 15 punktów w kategorii „wpływ i powszechność" oraz minimum 20 punktów w kategorii „jakość planu projektu i jego wdrożenia").

JAKIE SĄ ZASADY FINANSOWANIA?

Budżet projektu musi być określony na podstawie następujących zasad finansowania (w euro):

Maksymalna wartość stypendium na meeting w ramach programu Dialog Strukturalny: 50 000 €

Koszty		**Mechanizm finansowania**	**Kwota**	**Zasady przyznawania**
Podróż	Dofinansowanie kosztów podróży uczestników z miejsca zamieszkania do miejsca uczestnictwa i z powrotem	Koszt jednostkowy	Odległość 10-99 km: 20€ na uczestnika	Według odległości na jednego uczestnika. Odległości należy obliczać za pomocą kalkulatora odległości udostępnianego przez Komisję Europejską.
			Odległość 100-499 km: 80€ na uczestnika	
			Odległość 500-1999 km: 170€ na uczestnika	
			Odległość 2000-2999 km: 270€ na uczestnika	
			Odległość 3000-3999 km: 400€ na uczestnika	
			Odległość 4000-7999 km: 620€ na uczestnika	
			Odległość 8000 km i powyżej: 830€ na uczestnika	
Wsparcie organizacyjne	Kontrybucja we wszystkie inne koszta związane z przygotowaniem, wdrożeniem i podtrzymywaniem aktywności	Koszt jednostkowy	Kwoty C1.1 (określone w poniższej tabeli) na jeden dzień działalności uczestnika	Według długości pobytu na jednego uczestnika.
Wsparcie specjalne	Dodatkowe środki dla uczestników niepełnosprawnych.	Część dostępnych środków	100% dostępnych środków	Warunkowe: podanie o wsparcie finansowe musi zostać uzasadnione w formularzu aplikacyjnym
Koszty wyjątkowe	Koszty związane z konsultacjami i sondami	Część dostępnych środków	100% dostępnych środków	Warunkowe: podanie o wsparcie

	przeprowadzanymi online przez młodzież w granicach konieczności. Koszty wiz i koszty z nimi związane, koszty zezwoleń na pobyt i szczepionek.			finansowe musi zostać uzasadnione w formularzu aplikacyjnym

TABELA A – WSPARCIE ORGANIZACYJNE (KWOTY W EURO/1 DZIEŃ)

Kwoty zależne są od kraju, w którym działania mają miejsce.

	Wsparcie organizacyjne
	C1.1
Belgia	37
Bułgaria	32
Czechy	32
Dania	40
Niemcy	33
Estonia	33
Irlandia	39
Grecja	38
Hiszpania	34
Francja	37
Chorwacja	35
Włochy	39
Cypr	32
Łotwa	34
Litwa	34
Luksemburg	36
Węgry	33
Malta	37
Holandia	39
Austria	34
Polska	37

Portugalia	32
Rumunia	34
Słowenia	35
Słowacja	39
Finlandia	39
Szwecja	40
Wielka Brytania	28
Macedonia	39
Islandia	39
Liechtenstein	39
Norwegia	40
Szwajcaria	39
Turcja	32
Kraj partnerski sąsiadujący z UE	29

Program „JEAN MONNET"

Jakie inicjatywy są wspierane?

Program „Jean Monnet" skierowany jest na wsparcie następujących inicjatyw:

- Jean Monnet Module (nauka i badania)
- Jean Monnet Chair (nauka i badania)
- Jean Monnet Centre of Excellence (nauka i badania)
- Jean Monnet Support to Institutions and Associations
- Jean Monnet Network (debaty polityczne ze światem akademickim)
- Jean Monnet Project (debaty polityczne ze światem akademickim)

Kolejne sekcje przewodnika zawierają szczegółowe informacje na temat kryteriów i zasad finansowania obejmujących program Jean Monnet.

JAKE SĄ CELE PROGRAMU JEAN MONNET?

Celem programu Jean Monnet jest promowanie doskonalenia w nauczaniu i badaniach w zakresie studiów europejskich na całym świecie. Program ten dąży również do nawiązywania

dialogu pomiędzy światem akademickim a politykami, co szczególnie wiąże się z celem ulepszania sposobu zarządzania politykami unijnymi.

Studia europejskie stanowią ogólną naukę o Europie ze szczególnym naciskiem na proces integracji europejskiej w aspekcie zarówno wewnętrznym jak i zewnętrznym. Ta naukowa dyscyplina również zwraca uwagę na rolę, którą UE odgrywa w zglobalizowanym świecie oraz na promowanie aktywnego obywatelstwa europejskiego, jak również dialogu pomiędzy ludźmi oraz między kulturami.

Obszary naukowe objęte programem to:

- Studia o UE i Studia Porównawcze Regionalizmu
- Europejskie Studia o Komunikacji i Informacji
- Europejskie Studia Ekonomiczne
- Europejskie Studia Historyczne
- Europejskie Studia o Dialogu Międzykulturowym
- Europejskie Studia Interdyscyplinarne
- Europejskie Stosunki Międzynarodowe i Dyplomacja
- Europejskie Studia Prawnicze
- Europejskie Studia Politologiczne i Administracyjne

Inne obszary naukowe (takie jak socjologia, filozofia, religia, geografia, literatura, sztuka, przedmioty ścisłe, studia środowiskowe, studia globalne itp.) również mogą zostać zaliczone jako jeden z tych obszarów, jeśli pojawia się w nich element nauczania, badań lub rozważań nad Unią Europejską i jeśli generalnie przyczyniają się do europeizacji programu nauczania.

Studia porównawcze są brane po uwagę jedynie w przypadku, gdy odnoszą się do różnych procesów integracyjnych na świecie.

W związku z ogólnymi celami programu Erasmus+, program Jean Monnet posiada następujące cele:

- promowanie doskonalenia nauczania i badań w studiach o Unii Europejskiej;
- dostarczanie studentom i młodym pracownikom wiedzy o przedmiotach związanych z Unią Europejską, ważnych z punktu widzenia ich życia akademickiego i zawodowego oraz doskonalenie ich umiejętności obywatelskich;
- nawiązywanie dialogu pomiędzy światem akademickim a politykami, w szczególności w celu ulepszania sposobu zarządzania politykami unijnymi;
- promocja innowacyjności w nauce i badaniach (np. studia międzysektorowe i/lub interdyscyplinarne, otwarta edukacja, tworzenie sieci z innymi instytucjami);

- dążenie do włączenia przedmiotów o UE do głównego nurtu programów nauczania proponowanych przez instytucje akademickie oraz ich dywersyfikacja;
- poprawa jakości szklenia zawodowego w zakresie przedmiotów o UE (za pomocą modułów zajmujących się tymi przedmiotami w sposób bardziej dogłębny lub je rozszerzają);
- zaangażowanie młodych pracowników akademickich w nauczanie i badania nad przedmiotami europejskimi.

Oczekuje się, że Program Jean Monnet przyniesie pozytywne i długotrwałe rezultaty oddziałujące na uczestników, zaangażowane organizacje, jak również na systemy polityczne, w ramach których organizacje te działają.

Odnośnie uczestników zaangażowanych pośrednio bądź bezpośrednio w działania, Jean Monnet dąży do osiągnięcia następujących korzyści:

- zwiększonej szansy na zatrudnienie oraz perspektywy lepszej kariery dla młodych absolwentów, poprzez europeizację ich studiów;
- wzrostu zainteresowania Unią Europejską i lepszego jej zrozumienia, a w konsekwencji aktywniejsze uczestnictwo w życiu publicznym
- wspierania młodych badaczy (np.: tych którzy uzyskali stopień doktora w ciągu ostatnich pięciu lat) i profesorów, którzy chcą realizować badania oraz nauczać przedmiotów związanych z UE
- zwiększonych możliwości dla kadry akademickiej w zakresie rozwoju kariery zawodowej

Przewiduje się, że działania wspierane przez program Jean Monnet przyniosą także następujące korzyści organizacjom w nim uczestniczącym:

- zwiększone umiejętności do nauczania i prowadzenia badań w zakresie UE: wprowadzenie ulepszonych lub innowacyjnych programów nauczania; zwiększenie umiejętności do przyciągania zdolnych studentów; umocnienie współpracy z partnerami z innych krajów; zwiększenie przydziałów ze źródeł finansowania na nauczanie i badania związane z tematami UE w obrębie danej instytucji;
- bardziej dynamiczne, profesjonalne i nowocześniejsze środowisko wewnątrz organizacji: promowanie rozwoju zawodowego młodych badaczy i profesorów; gotowość do wdrażania dobrych praktyk i nowych tematów związanych z UE do programów i inicjatyw dydaktycznych; otwarcie na współpracę z innymi organizacjami

Oczekuje się, że w dłuższej perspektywie program Jean Monnet zwiększy promocję i zróżnicowanie studiów związanych z UE na całym świecie. Zwiększy aktywność pracowników wielu wydziałów i departamentów związanych z nauczaniem i badaniami nad tematami związanymi z UE.

Moduły Jean Monnet

Czym jest moduł Jean Monnet?

Moduł Jean Monnet jest krótkim programem szkoleniowym (lub kursem) związanym ze studiami połączonymi z tematem Unii Europejskiej, w instytucjach związanych z edukacją wyższą. Każdy z modułów trwa minimum 40 godzin lekcyjnych w roku akademickim. W tych godzinach lekcyjnych zawierają się grupowe wykłady, seminaria i szkolenia. Lekcje te mogą zawierać wszystkie powyższe formy prowadzenia zajęć rozciągnięte w dłuższej perspektywie z wyłączeniem porad indywidualnych. Moduły mogą koncentrować się na jednej konkretnej dziedzinie w studiach europejskich lub mogą mieć charakter multidyscyplinarny. Z tego względu może się zdarzyć, że będą wymagać udziału kilku profesorów i ekspertów.

Erasmus+ wspiera Moduły Jean Monnet mając na celu:

- promowanie badań i pierwszych doświadczeń w nauczaniu młodych badaczy, stypendystów i praktyków w kwestiach dotyczących Unii Europejskiej;
- wspieranie publikowania i rozpowszechniania wyników badań naukowych;
- prowokowanie zainteresowania UE i tworzenie filarów stanowiących podstawę przyszłej wiedzy na tematy europejskie, szczególnie w krajach partnerskich;
- wprowadzenie punktu widzenia Unii Europejskiej do nauk nie związanych z nią bezpośrednio;
- stworzenie indywidualnie dopasowanych kursów o sprecyzowanych tematach dotyczących UE, związanych z karierą zawodową absolwentów

Moduł Jean Monnet upowszechnia i umacnia szerzenie wiedzy na tematy UE w programach nauczania, które do tej pory zawierały mało materiałów powiązanych z UE. Oprócz tego, jest on przekaźnikiem wiedzy i informacji na temat Unii Europejskiej dla szerokiego spektrum osób nią zainteresowanych.

Jakie działania są wspierane w ramach tej akcji?

Jean Monnet powinien przybrać jedną z następujących form:

- ogólne lub wprowadzające kursy na tematy powiązane z Unią Europejską (w szczególności w instytucjach lub wydziałach, które nie posiadają złożonego kursu w tej dziedzinie);
- specjalistyczne nauczanie na temat wytworów Unii Europejskiej (w szczególności w instytucjach lub wydziałach, które nie posiadają złożonego kursu w tej dziedzinie);
- kursy letnie i intensywne, które są w pełni doceniane.

Jaka jest rola organizacji biorących udział w Module Jean Monnet?

Rolą instytucji związanych z edukacją wyższą jest wspieranie i promowanie koordynatorów modułu poprzez zagwarantowanie największych możliwych publicznych benefitów z ich działań (zarówno wewnątrz jak i na zewnątrz instytucji).

Instytucje związane ze szkolnictwem wyższym wspierają koordynatorów modułu w ich nauczaniu, badaniach i zaplanowanych działaniach; reorganizują stworzone systemy nauczania; monitorują podejmowane działania, wizualizują i waloryzują wyniki otrzymane przez kadrę związaną z Jean Monnet.

Od instytucji związanych ze szkolnictwem wyższym wymagane jest zarządzanie działaniami modułu Jean Monnet podczas całego okresu jego trwania. W działania te wlicza się wymianę koordynatora akademickiego w razie gdy zajdzie taka potrzeba. Instytucja jest zobligowana do zastąpienia koordynatorów modułu innymi członkami kadry nauczającej, na takim samym poziomie specjalności, w studiach związanych z Unią Europejską. Jednakże zastąpienie pierwotnego koordynatora programu będzie zaakceptowane tylko w wyjątkowych sytuacjach (np.: jeśli koordynator akademicki opuści instytucję). Wymagane jest przedłożenie pisemnego wniosku do zatwierdzenia przez Agencję Wykonawczą, która weryfikuje profil akademicki nominowanego koordynatora.

Jakie są kryteria używane do oszacowania modułu Jean Monnet?

Poniżej znajduje się lista formalnych kryteriów, które muszą być przestrzegane przez moduł Jean Monnet by kwalifikował się do otrzymania grantu Erasmus+ :

Wymagane Kryteria

Kto może aplikować?	Instytucja wyższej edukacji (IWE) znajdująca się w dowolnym kraju. IWE znajdujące się w krajach związanych z projektem

	muszą posiadać ważny statut szkolnictwa wyższego (WSSW). WSSW nie jest wymagany dla IWE biorących udział w krajach partnerskich.
Czas trwania projektu	Trzy lata. Posiadacze trzyletniego kontraktu z centrami Jean Monnet, osoby przewodniczące oraz moduły (przyznane od 2011) winne są odczekać do końca danego roku akademickiego, którego dotyczy umowa, przed wysłaniem nowej aplikacji związanej z tym samym zagadnieniem. Ta obowiązkowa przerwa nie ma miejsca jeśli nowa oferta dotyczy akcji innego typu np.: ex-przewodniczący kontrahent aplikujący na nowy moduł. Ponadto, kontrahent trwającego modułu może aplikować na nowy moduł jeśli jego zawartość jest inna.
Czas trwania postępowania	Moduł Jean Monnet musi być nauczany przez minimum 40 godzin w roku akademickim, przez trzy lata z rzędu, w obszarze studiów związanych z UE w instytucji aplikującej.
Gdzie aplikować?	Do Agencji Wykonawczej, kultury, audio-wizualizacji i edukacji, zlokalizowanej w Brukseli.
Kiedy aplikować?	Aplikanci powinni wysłać swoje zgłoszenie o grant do **26 marca, do godziny 12:00 (południe, czasu Brukselskiego)** dla projektów ruszających 1 września tego samego roku.
Jak aplikować?	Proszę sprawdzić część C tego przewodnika w celu poznania szczegółów dotyczących sposobu składania aplikacji.

Aplikujące organizacje będą oceniane według kryteriów wykluczających. W celu zasięgnięcia większej ilości informacji, sprawdź część C tego przewodnika.

Kryteria przyznawania

Projekty będą oceniane według następujących kryteriów:

Znaczenie projektu (maksymalnie 25 punktów)	Znaczenie propozycji w odniesieniu do: - celów i priorytetów działania (zobacz sekcje „Jakie są cele Jean Monnet“), - potrzeby i ustalenia organizacji biorących udział i zaangażowanych wykładowców. Zakres dla którego propozycja: - jest odpowiednia by tworzyć nowoczesne nauczanie, badania oraz aktywne debaty,

	- zakłada użycie nowych metodologii, narzędzi i technologii, - pokazuje praktyczne zastosowanie nauk akademickich, - promuje studia europejskie w instytucji będącej gospodarzem działań Jean Monnet, - ukazuje pełny obraz w/w dziedziny w instytucji będącej gospodarzem akcji JM na światowym poziomie. Znaczenie propozycji w odniesieniu do głównych grup docelowych: - instytucji znajdujących się w krajach nie objętych Jean Monnet, - instytucji lub naukowców nie znajdujących się na liście podmiotów fundowanych przez Jean Monnet, - specjalistycznych przedmiotów związanych z UE, które są mało widoczne, ale są ściśle związane z Europą, - studentów, którzy nie weszli w kontakt z przedmiotami UE celowo (np.: związani z nauką, inżynierią, medycyną, edukacją, językami i sztuką etc.).
Jakość wykonania i wdrożenia projektu (maksymalnie 25 punktów)	Jasność, kompletność i jakość programu, wliczając odpowiednie etapy przygotowawcze, wdrożeniowe, propagandowe i oceniające. Spójność pomiędzy budżetem, działaniami i założeniami projektu. Jakość i wykonalność zaproponowanej metodologii.
Jakość grupy odpowiedzialnej za projekt (maksymalnie 25 punktów)	Zakres do którego projekt wtajemnicza kadrę akademicką w demonstrowanie doskonałych kwalifikacji związanych ze studiami europejskimi, udokumentowanych w postaci działań na wysokim poziomie. Stosowny profil i ekspertyza kluczowej kadry akademickiej związanej z czynnościami projektowymi.
Rozpowszechnianie projektu i jego wpływ (maksymalnie 25 punktów)	Jakość działań przy ocenie rezultatów nauczania

	Potencjalny wpływ projektu: o na instytucję będącą gospodarzem Jean Monnet, o na studentów i uczniów korzystających z Jean Monnet, o na inne organizacje i podmioty biorące udział na poziomach lokalnych, regionalnych, narodowch i/lub europejskich. Odpowiedność i jakość działań skierowanych na rozpowszechnianie rezultatów działań, wewnątrz i na zewnątrz instytucji, będącej gospodarzem programu Jean Monnet. Jeśli dotyczy, zasięg z jakim projekt opisuje stworzone materiały, dokumenty i nośniki, ich darmowe udostępnianie i promocję poprzez licencje otwarte, nie zawierające ograniczeń nieproporcjonalnych.

Propozycje muszą zdobyć przynajmniej 60 punktów by mogły być brane pod uwagę przy fundowaniu. Co więcej, muszą zdobyć chociaż 13 punktów w każdej z wymienionych wcześniej kategorii.

Co jeszcze powinieneś wiedzieć o module Jean Monnet?

PRZYDZIAŁ BUDŻETU

Do 20 proc. Budżetu przydzielonego na wspieranie modułów będzie zapewnione modułom Jean Monnet, dla których koordynatorzy są badaczami ze stopniem doktora zdobytym w ciągu ostatnich 5 lat. W ten sposób wspierani będą młodzi badacze rozpoczynający swoje kariery akademickie.

Wpływ i Rozpowszechnianie

Moduły Jean Monnet powinny rozpowszechniać i eksploatować wyniki zorganizowanego nauczania i badań poza obszarem udziałowców bezpośrednio związanych z projektem. Zapewni to znaczące zwiększenie wpływu na zmiany systemowe.

Dla zwiększenia ich oddziaływania, powinny one zawierać ofertę otwartych zasobów edukacyjnych (OZE) w programie rozpowszechniania, a także, obejmować otwarte czynności edukacyjne w powiązaniu z procesami technologicznymi. Stworzy to kreatywniejsze i bardziej elastyczne metody nauki i osiągania celów dla wzrastającej liczby studentów, profesjonalistów, twórców przepisów i innych zainteresowanych.

Wszyscy koordynatorzy modułów Jean Monnet będą poproszeni o zaktualizowanie sekcji swoich narzędzi internetowych związanych z Erasmus+ , które to będą zawierały wszystkie informacje odnośnie działań Jean Monnet. Będą także szczególnie zachęcani do korzystania z platform i narzędzi związanych z tematem (np.: z katalogu Jean Monnet, z wirtualnej społeczności Jean Monnet). Te sekcje, które są częścią ogólnego narzędzia IT przeznaczonego dla Erasmus+, zapewnią informacje na temat instytucji i ich kursów Jean Monnet dużej ilości osób. Beneficjenci grantów będą poproszeni o regularne aktualizowanie narzędzi wynikami swojej pracy.

Koordynatorów modułu Jean Monnet zachęca się do:

- opublikowania przynajmniej jednego artykułu zrecenzowanego przez rówieśnika, podczas okresu trwania grantu. Grant pokryje część kosztów publikacji oraz jego ewentualnego tłumaczenia;
- udziału w zdarzeniach propagujących i informujących na poziomie państwowym i europejskim;
- organizowania wydarzeń (wykładów, seminariów, warsztatów etc.) z udziałem decydentów, szkół jak i zorganizowanych społeczności obywatelskich, na poziomie lokalnym, regionalnym i państwowym;
- propagowania wyników swoich działań poprzez organizację seminariów i wykładów ukierunkowanych i dostosowanych do społeczeństwa i jego przedstawicieli;
- połączenia z koordynatorami innych modułów, ośrodków kompetencji, przewodniczącymi Jean Monnet i instytucjami wspierającymi;
- ubiegania się o otwarte zasoby edukacyjne (OZE), publikowania podsumowań, materiałów i harmonogramów swoich działań jak i spodziewanych wyników.

Jakie są zasady finansowania?

Wysokość przyznanego grantu może wynieść maksymalnie 30 000 euro, które stanowią nie więcej niż 75 proc. całkowitego kosztu modułu Jean Monnet.

System bazuje na kombinacji kosztów jednostkowych i ryczałtowych za przyznanie grantów w ramach działań Jean Monnet. System ten, jest określony na podstawie skalkulowania kosztu nauczania za godzinę. Użyta jest następująca metoda:

- **Koszty Nauczania** (skala kosztu jednostkowego): skalkulowany koszt nauczania za godzinę D.1 jest pomnożony przez (minimum) liczbę potrzebnych godzin (120 godzin);

- **Koszty Dodatkowe** (finansowanie ryczałtowe): „dodatkowe“ 40 proc. na moduł Jean Monnet jest dodane do wyżej wymienionego kosztu podstawowego. Ten dodatkowy odsetek uwzględnia inne działanie akademickie zawarte w module. Mogą to być koszty związane z wynagrodzeniem personelu, podróżami, materiałami, promocją itp.

Finalny grant zostaje przyznany przy zastosowaniu zasady pobrania 75 proc. z funduszu unijnego i przy przestrzeganiu maksymalnego pułapu dla modułu Jean Monnet (30 000 euro).

Konkretne kwoty odnoszące się do modułów Jean Monnet można znaleźć w sekcji „Koszty Jednostkowe Jean Monnet“, na końcu rozdziału Jean Monnet w tej części przewodnika.

Osoby przewodniczące w Jean Monnet

Czym jest stanowisko Jean Monnet?

Stanowisko Jean Monnet jest posadą nauczycielską ze specjalizacją w badaniach Unii Europejskiej dla profesorów uniwersyteckich lub starszych wykładowców. Jean Monnet może być zajmowane tylko przez jednego profesora, który ma przydzielone co najmniej 90 godzin lekcyjnych w roku akademickim. Godziny te muszą zawierać w sobie grupowe wykłady, seminaria i konsultacje, przy czym mogą one być realizowane także w formie zdalnej. Do godzin tych nie wlicza się indywidualnych spotkań i instrukcji. Jeśli instytucja edukacji wyższej ma stworzone centrum doskonalenia Jean Monnet, osoba na stanowisku Jean Monnet winna jest wziąć na siebie obowiązki przedstawiciela tegoż centrum.

Które działania są wspierane w ramach tej akcji?

Osoba na stanowisku przedstawiciela Jean Monnet może przeprowadzać jedno, bądź więcej, z poniższych działań:

- pogłębianie nauczania w badaniach na temat Unii Europejskiej zawartych w oficjalnych programach instytucji edukacji wyższej;
- przeprowadzanie, monitorowanie i nadzór badań na tematy UE, także na innych poziomach edukacyjnych jak szkolenia nauczycielskie czy kształcenie obowiązkowe;
- zapewnienie dogłębnego nauczania na tematy Unii Europejskiej, przyszłym profesjonalistom w dziedzinach o rosnącym popycie na rynku pracy;
- zachęcanie, doradzanie i mentorowanie młodej generacji nauczycieli i badaczy z obszaru badań UE.

Jaka jest rola organizacji związanych ze stanowiskiem przewodniczącego Jean Monnet?

Stanowiska Jean Monnet są integralną częścią instytucji edukacji wyższej, które podejmują decyzje związane z grantem.

Stanowiska Jean Monnet są powiązane z oficjalnymi działaniami akademickimi swojej instytucji macierzystej. Instytucje edukacji wyższej winne są wspierać członków rady Jean Monnet w ich nauczaniu, badaniach i działaniach. Jak największa ilość programów nauczania powinna odnosić korzyści z ich szkoleń.

Instytucje edukacji wyższej ponoszą finalną odpowiedzialność za ich aplikacje. Są zobligowane do zarządzania działaniami przedstawiciela Jean Monnet podczas całego okresu trwania projektu, wliczając w to zmianę na stanowisku owego przedstawiciela, jeśli zajdzie taka potrzeba. Instytucja ma obowiązek do jego wymiany na innego członka kadry nauczycielskiej, na takim samym poziomie specjalizacji w tematach UE. Zmiana ta będzie zaakceptowana tylko w wyjątkowych wypadkach (np.: gdy przedstawiciel opuści instytucję edukacji wyższej) i wymaga przedłożenia pisemnego wniosku Agencji Wykonawczej. Weryfikuje ona profil akademicki nominowanego następcy.

Wyjątkowo, instytucje edukacji wyższej mogą przechowywać aplikacje dla wyróżniających się profesjonalistów i/lub znanych osobistości, by włączyć je do oficjalnych programów nauczania.

Jakie są kryteria używane do oceny stanowiska Jean Monnet?

Poniżej znajdują się formalne kryteria, które muszą być wzięte pod uwagę przy staraniu się o grant Erasmus+ przez przedstawiciela Jean Monnet:

Kryteria Kwalifikujące

Kto może aplikować?	Instytucja edukacji wyższej (IEW) znajdująca się w dowolnym kraju. IEW znajdujące się w krajach objętych programem muszą posiadać ważny statut erasmusowski dla wyższej edukacji (SEWE). SEWE nie jest wymagany dla IEW biorących udział w krajach partnerskich. Osoby fizyczne nie mogą starać się o grant bezpośrednio.
Profil urzędników Jean Monnet	Członkowie zarządu Jean Monnet muszą być stałymi członkami w instytucji aplikującej, o stopniu profesora/starszego wykładowcy. Nie mogą być „profesorami gościnnymi“ w IEW starającej się o grant.
Czas trwania projektu	Trzy lata. Osoby posiadające podpisane na okres trzech lat umowy dotyczące centrów, katedr i modułów Jeana Monneta (przyznawanych od 2011 roku) muszą czekać rok licząc od daty końcowej trwania poprzedniej umowy zanim ponownie będą składać wnioski na podobny projekt. Ta obowiązkowa przerwa nie obowiązuje, jeśli nowy wniosek zostanie złożony na inny projekt, np. były nauczyciel katedry aplikuje na nowy moduł, jeśli

	tematyka modułu jest inna.
Czas trwania zajęć	Nauczyciele katedry Jeana Monneta zobowiązani są do minimum 90 godzin nauczania na rok akademicki (przez trzy kolejne lata) w dziedzinie studiów z zakresu integracji europejskiej na ich wyższej uczelni.
Gdzie aplikować?	Do Agencji Wykonawczej ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego (EACEA) z siedzibą w Brukseli.
Kiedy aplikować?	Kandydaci muszą złożyć wnioski o dofinansowanie do 26 marca do godziny 12 (południe czasu brukselskiego) dla projektów rozpoczynających się 1 września tego samego roku.
Jak aplikować?	Szczegóły dotyczące tego, jak składać wnioski znajdziesz w części C tego przewodnika.

Organizacje kandydujące będą również oceniane według kryteriów wykluczenia i selekcji. Więcej szczegółów znajdziesz w części C tego przewodnika.

KRYTERIA OCENY:

Projekty będą oceniane według następujących kryteriów:

Związek projektu z programem (maksymalnie 25 punktów)	1. Związek projektu z: - celami i priorytetami programu (patrz część: „Jakie są cele programu Jeana Monneta"), - potrzebami i celami organizacji uczestniczących i zaangażowanych wykładowców. 2. Stopień, w jakim projekt: - korzystnie przedstawia wykładowcę o wzorowym profilu w określonej dziedzinie studiów w zakresie integracji europejskiej, - jest odpowiedni dla popierania rozwoju nowych działań w nauczaniu, badaniach i debatach, - uwzględnia stosowanie nowych metodologii, narzędzi i technik, - pokazuje dowód na wartość akademicką, - promuje studia w zakresie europeistyki na uczelni wspierającej program Jeana Monneta, - zwiększa widoczność tej dziedziny studiów zarówno na uczelni wspierającej program Jeana Monneta jak i na szczeblu krajowym. 3. Związek projektu z priorytetowymi grupami docelowymi programu: - instytucjami założonymi w krajach, w których nie został wprowadzony program Jeana Monneta, - instytucjami oraz wykładowcami, którzy nie otrzymali jeszcze funduszu na projekt Jeana Monneta, - określonymi przedmiotami na studiach z zakresu integracji europejskiej, na które coraz większy wpływ mają aspekty europejskie, mimo iż przedmioty te mają ograniczoną ekspozycję.
Jakość przygotowania	1. Przejrzystość, kompletność i jakość programu prac,

oraz wykonania projektu (maksymalnie 25 punktów)	obejmujące odpowiednie fazy przygotowania, wdrożenia, oceny, kontynuacji i rozpowszechnienia, 2. Spójność pomiędzy celami projektu, działaniami i proponowanym budżetem, 3. Jakość i wykonalność proponowanej metodologii.
Jakość zespołu przygotowującego projekt (maksymalnie 25 punktów)	1. Stopień, w jakim projekt obejmuje kluczowych pracowników akademickich prezentując ich wzorowy profil i kwalifikacje w określonych dziedzinach studiów w zakresie integracji europejskiej ukazane poprzez ich działania na wysokim poziomie, 2. Adekwatny profil oraz wiedza specjalistyczna kluczowych pracowników akademickich zaangażowanych w działania prowadzone w ramach projektu.
Wpływ i rozpowszechnienie (maksymalnie 25 punktów)	1. Jakość środków do oceny wyników działań w nauczaniu. 2. Potencjalny wpływ projektu: - na instytucję wspierającą program Jeana Monneta, - na studentów i uczniów korzystających z programu Jeana Monneta, - na inne organizacje i jednostki zaangażowane na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i/lub europejskim, 3. Stosowność i jakość środków mających na celu rozpowszechnienie wyników działań w obrębie i poza instytucjami wspierającymi projekt Jeana Monneta. 4. Jeśli istotne, stopień, w jakim projekt opisuje darmowy dostęp i promowanie poprzez otwarte licencje wyprodukowanych materiałów, dokumentów i mediów oraz przedstawia proporcjonalne ograniczenia.

Propozycje projektów, aby mogły być brane pod uwagę przy dofinansowaniu, muszą uzyskać minimum 60 punktów. Ponadto, muszą uzyskać przynajmniej 13 punktów w każdej z wyszczególnionych powyżej kategorii kryteriów przyznawania dofinansowania.

CO JESZCZE POWINNO SIĘ WIEDZIEĆ O KATEDRZE JEANA MONNETA?

ROZPOWSZECHNIENIE I WPŁYW:

Od katedr Jeana Monneta wymaga się rozpowszechniania i wykorzystania wyników zorganizowanych działań naukowych i badawczych wśród bezpośrednio biorących w nich udział partnerów. Dzięki temu znacząco wzrośnie ich wpływ i przyczyni się to do zmian systemowych.

W celu zwiększenia wpływu, nauczyciele katedry powinni uwzględnić w swoich działaniach rozpowszechniania tworzenie i ofertę otwartych zasobów edukacyjnych (OZE) oraz zaangażować otwarte działania edukacyjne tak, aby odpowiedzieć na rozwój technologiczny. Takie działania będą sprzyjały bardziej elastycznym i twórczym sposobom uczenia się oraz wyjdą naprzeciw znacząco wzrastającej liczbie studentów, fachowców, decydentów i innych zainteresowanych grup.

Katedry Jeana Monneta zostaną poproszone o uaktualnienie właściwego im działu w określonym dla programu Erasmus+ narzędziu internetowym, gdzie znajdą się wszystkie

informacje o działaniach programu Jeana Monneta. Będą one mocno zachęcani do używania odpowiednich istniejących już platform i narzędzi (takich jak przewodnik Jeana Monneta, wirtualna społeczność Jeana Monneta). Funkcje te, jako cześć ogólnego narzędzia komputerowego dla programu Erasmus+, zapewnią dostęp do informacji o instytucjach i prowadzonych tam kursach Jeana Monneta szerszemu gronu odbiorców. Katedry korzystające z dofinansowania zostaną poproszone o regularne uaktualnianie tego narzędzia internetowego wynikami swojej pracy.

Katedry Jeana Monneta zachęca się do:

- opublikowania przynajmniej jednej książki wydawnictwa akademickiego w okresie otrzymywania dofinansowania. Dofinansowanie pokryje część publikacji i jeśli będzie to konieczne również część kosztów przekładu;
- uczestnictwa w rozpowszechnianiu i wydarzeniach informacyjnych na szczeblu krajowym i europejskim;
- organizowania spotkań (wykłady, seminaria, warsztaty, itd.) z decydentami na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym, a także z zorganizowanym społeczeństwem obywatelskim i szkołami;
- rozpowszechniania wyników swoich działań poprzez przygotowanie seminariów i wykładów ukierunkowanych na i przystosowanych dla ogółu społeczeństwa oraz przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego;
- współpracowania z innymi katedrami Jeana Monneta, koordynatorami modułów, centrami doskonalenia i instytucjami wspierającymi;
- stosowania otwartych zasobów edukacyjnych (OZE), publikowania podsumowań, treści oraz harmonogramu ich działań jak również oczekiwanych wyników.

JAKIE SĄ ZASADY PRZYZNAWANIA DOFINANSOWANIA?

Maksymalny wartość dofinansowania, jakie może być przyznane wynosi 50 000 euro, które to jest odpowiednikiem maksymalnych 75% całkowitego kosztu katedry Jeana Monneta.

Stosuje się system oparty na połączeniu skali kosztów oraz jednolitej stawki dla przyznawania dofinansowań w ramach działań programu Jeana Monneta. System ten określony jest na podstawie obliczonych krajowych kosztów nauczania na godzinę. Stosuje się następującą metodę:

- Koszty nauczania (skala kosztów): obliczone krajowe koszty nauczania na godzinę (D1) mnożone są przez (minimalną) liczbę godzin wymaganych dla katedry Jeana Monneta (270 godzin);
- Koszty dodatkowe (jednolita stawka): podwyżka procentowa w wysokości 10% dla katedry Jeana Monneta dodawana jest do powyżej wymienionych podstawowych kosztów. Podwyżka ta uwzględnia dodatkowe działania akademickie określone dla katedry takie jak koszty osobowe, koszty podróży służbowej, koszty rozpowszechniania, koszty materiałów szkoleniowych czy też koszty pośrednie.

Zatem końcowe dofinansowanie otrzymywane jest poprzez dodanie maksymalnych 75% funduszów UE z całkowitego obliczonego dofinansowania oraz uwzględniając maksymalny próg dofinansowania dla katedry Jeana Monneta (50 000 euro).

Określone dla katedr Jeana Monneta sumy można znaleźć w części „Koszty jednostkowe programu Jeana Monneta" na końcu rozdziału o programie Jeana Monneta w tej części przewodnika.

Centra doskonalenia Jeana Monneta

CO TO JEST CENTRUM DOSKONALENIA JEANA MONNETA?

Centrum doskonalenia Jeana Monneta jest centralnym punktem kompetencji i wiedzy na tematy z zakresu integracji europejskiej.

Akademicka odpowiedzialność centrum musi być przyjęta przez nauczycieli katedry Jeana Monneta. Centrum doskonalenia Jeana Monneta gromadzi wiedzę specjalistyczną i kompetencje ekspertów wysokiego szczebla (wliczając koordynatorów katedr Jeana Monneta i/lub modułów Jeana Monneta) i ma na celu rozwój współdziałania pomiędzy różnymi dyscyplinami i zasobami na studiach na kierunku europeistyka jak również tworzenie wspólnych międzynarodowych działań i więzów strukturalnych z instytucjami akademickimi w innych krajach. Zapewnia też otwartość na społeczeństwo obywatelskie.

Centra doskonalenia Jeana Monneta grają główną rolę w wychodzeniu naprzeciw studentom z wydziałów, które zazwyczaj nie poruszają tematyki integracji europejskiej, jak również decydentom, urzędnikom państwowym, zorganizowanemu społeczeństwu obywatelskiemu i ogółowi społeczeństwa w szerszym rozumieniu.

JAKIE DZIAŁANIA WSPIERANE SĄ PRZEZ TEN PROGRAM?

Centrum doskonalenia Jeana Monneta może przeprowadzać jedno lub więcej z poszczególnych działań:
- organizowanie i koordynowanie zasobami ludzkimi i dokumentalnymi powiązanymi ze studiami z zakresu integracji europejskiej,
- prowadzenie działań badawczych w określonych przedmiotach z zakresu integracji europejskiej (funkcja badawcza),
- rozwijanie treści i narzędzi przedmiotów z zakresu integracji europejskiej w celu uaktualnienia i uzupełnienia aktualnych kursów i programów zajęć (funkcja nauczania),
- zwiększenie debaty i wymiana doświadczeń z zakresu integracji europejskiej (funkcja ekspercka),
- systematyczna publikacja wyników działań badawczych.

JAKA JEST ROLA ORGANIZACJI UCZESTNICZACYCH W CENTRUM DOSKONALENIA JEANA MONNETA?

Od instytucji szkolnictwa wyższego planujących utworzenie centrum doskonalenia Jeana Monneta oczekuje się, że będą miały wpływ na rozwój strategiczny. Powinny zapewnić pomoc i wizje dla najlepszych ekspertów dostępnych pośród kadry uczącej i badawczej dla tworzenia współdziałania pozwalającego na wspólną pracę nad określonymi przedmiotami z zakresu integracji europejskiej. Powinni oni wspierać i promować inicjatywy centrum i pomagać w ich rozwoju.

Instytucje szkolnictwa wyższego zobowiązane są do utrzymania działań centrum doskonalenia Jeana Monneta podczas całego okresu trwania projektu, uwzględniając zastąpienie koordynatora akademickiego, jeśli zajdzie taka potrzeba. Nowy koordynator akademicki również musi być nauczycielem katedry Jeana Monneta. Zastąpienie poprzedniego koordynatora akademickiego akceptowane będzie tylko w niezwykle wyjątkowych przypadkach i wymagać będzie przedstawienia pisemnej prośby o zgodę do Agencji Wykonawczej, która zweryfikuje profil akademicki nominowanego koordynatora akademickiego. Instytucja powinna poprzeć centrum doskonalenia Jeana Monneta we wdrożeniu działań naukowych, badawczych i refleksyjnych.

Centrum doskonalenia może obejmować współprace kilku instytucji/organizacji mających swe siedziby w tym samym mieście lub regionie. W każdym przypadku musi to być wyraźnie określony instytut lub struktura wyspecjalizowana w studiach z zakresu integracji europejskiej i musi być częścią instytucji szkolnictwa wyższego.

JAKIE SĄ KRYTERIA OCENY CENTRUM DOSKONALENIA JEANA MONNETA?

Poniżej wymienione zostały formalne kryteria, które musi mieć na uwadze centrum doskonalenia Jeana Monneta, aby kwalifikować się do otrzymania dofinansowania programu Erasmus +:

KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI

Kto może aplikować?	Instytucja szkolnictwa wyższego założona w jakimkolwiek kraju na świecie. Instytucje szkolnictwa wyższego założone w krajach programowych muszą posiadać ważną Kartę Uczelni Erasmusa. Karta Uczelni Erasmusa nie jest wymagana dla współuczestniczących instytucji szkolnictwa wyższego w krajach partnerskich.
Czas trwania projektu	Trzy lata. Osoby posiadające podpisane na okres trzech lat umowy dotyczące centrów, katedr i modułów Jeana Monneta (przyznawanych od 2011 roku) muszą czekać rok licząc od daty końcowej trwania poprzedniej umowy zanim ponownie będą składać wnioski na podobny projekt. Ta obowiązkowa przerwa nie obowiązuje, jeśli nowy wniosek zostanie złożony na inny projekt, np. były nauczyciel katedry aplikuje na moduł. Ponadto, osoba uczestnicząca w trwającym już module może aplikować na nowy moduł, jeśli tematyka modułu jest inna.
Czas trwania zajęć	Trzy lata.
Gdzie aplikować?	Do Agencji Wykonawczej ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego (EACEA) z siedzibą w Brukseli.
Kiedy aplikować?	Kandydaci muszą złożyć wnioski o dofinansowanie do 26 marca do godziny 12 (południe czasu w Brukseli) dla projektów rozpoczynających się 1 września tego samego roku.
Jak aplikować?	Szczegóły dotyczące tego, jak składać wnioski znajdziesz w części C tego przewodnika.
Inne kryteria	Uczelnie wyższe aplikujące o utworzenie centrum doskonalenia muszą wyznaczyć nauczyciela katedry Jeana Monneta, który przyjmie na siebie akademicką odpowiedzialność za centrum.

	Zatem, tylko uczelnie wyższe, którym już przyznano katedrę Jeana Monneta według poprzedniego zaproszenia do składania wniosków, mogą ubiegać się o utworzenie centrum doskonalenia Jeana Monneta. Na każdej uczelni wyższej może zostać utworzone tylko jedno centrum doskonalenia Jeana Monneta.

Organizacje kandydujące będą również oceniane według kryteriów wykluczenia i selekcji. Więcej szczegółów znajdziesz w części C tego przewodnika.

KRYTERIA PRZYZNAWANIA DOFINANSOWAŃ:

Projekty będą oceniane według następujących kryteriów:

Związek projektu z programem (maksymalnie 25 punktów)	1. Związek projektu z: - celami i priorytetami programu (patrz część: „Jakie są cele programu Jeana Monneta") - potrzebami i celami organizacji uczestniczących i zaangażowanych wykładowców 2. Stopień, w jakim projekt: - jest odpowiedni dla popierania rozwoju nowych działań w nauczaniu, badaniach i debatach - pokazuje dowód na wartość akademicką - promuje studia w zakresie europeistyki na uczelni wspierającej program Jeana Monneta - zwiększa widoczność tej dziedziny studiów zarówno na uczelni wspierającej program Jeana Monneta jak i na szczeblu krajowym 3. Związek projektu z priorytetowymi grupami docelowymi programu: - instytucjami założonymi w krajach, w których nie został wprowadzony program Jeana Monneta - instytucjami oraz wykładowcami, którzy nie otrzymali jeszcze funduszu na projekt Jeana Monneta
Jakość przygotowania oraz wykonania projektu (maksymalnie 25 punktów)	1. Przejrzystość, kompletność i jakość programu prac, obejmujące odpowiednie fazy przygotowania, wdrożenia, oceny, kontynuacji i rozpowszechnienia 2. Spójność pomiędzy celami projektu, działaniami i proponowanym budżetem 3. Jakość i wykonalność proponowanej metodologii
Jakość zespołu przygotowującego projekt (maksymalnie 25 punktów)	1. Stopień, w jakim projekt obejmuje kluczowych pracowników akademickich prezentując ich wzorowy profil i kwalifikacje w określonych dziedzinach studiów w zakresie integracji europejskiej ukazane poprzez ich działania na wysokim poziomie 2. Adekwatny profil oraz wiedza specjalistyczna kluczowych pracowników akademickich zaangażowanych w działania prowadzone w ramach projektu
Wpływ i	1. Jakość środków do oceny wyników działań w nauczaniu.

rozpowszechnienie (maksymalnie 25 punktów)	2. Potencjalny wpływ projektu: - na instytucję wspierającą program Jeana Monneta, - na studentów i uczniów korzystających z programu Jeana Monneta, - na inne organizacje i jednostki zaangażowane na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i/lub europejskim 3. Stosowność i jakość środków mających na celu rozpowszechnienie wyników działań w obrębie i poza instytucjami wspierającymi projekt Jeana Monneta, 4. Jeśli istotne, stopień, w jakim projekt opisuje darmowy dostęp i promowanie poprzez otwarte licencje wyprodukowanych materiałów, dokumentów i mediów oraz przedstawia proporcjonalne ograniczenia.

Propozycje projektów, aby mogły być brane pod uwagę przy dofinansowaniu, muszą uzyskać minimum 60 punktów. Ponadto, muszą uzyskać przynajmniej 13 punktów w każdej z wyszczególnionych powyżej kategorii kryteriów przyznawania dofinansowania.

CO JESZCZE POWINNO SIĘ WIEDZIEĆ O CENTRUM DOSKONALENIA JEANA MONNETA?

ROZPOWSZECHNIENIE I WPŁYW:

Od centrów doskonalenia Jeana Monneta wymaga się rozpowszechniania i wykorzystania wyników zorganizowanych działań naukowych i badawczych wśród bezpośrednio biorących w nich udział partnerów. Dzięki temu znacząco wzrośnie ich wpływ i przyczyni się to do zmian systemowych.

W celu zwiększenia ich wpływu, powinny one uwzględnić w swoich działaniach rozpowszechniania tworzenie i ofertę otwartych zasobów edukacyjnych (OZE) oraz zaangażować otwarte działania edukacyjne tak, aby odpowiedzieć na rozwój technologiczny. Takie działania będą sprzyjały bardziej elastycznym i twórczym sposobom uczenia się oraz wyjdą naprzeciw znacząco wzrastającej liczbie studentów, fachowców, decydentów i innych zainteresowanych grup.

Centra doskonalenia Jeana Monneta zostaną poproszone o uaktualnienie właściwego im działu w określonym dla programu Erasmus + narzędziu internetowym, gdzie znajdą się wszystkie informacje o działaniach programu Jeana Monneta. Będą one mocno zachęcane do używania odpowiednich istniejących już platform i narzędzi (takich jak przewodnik Jeana Monneta, wirtualna społeczność Jeana Monneta). Funkcje te, jako cześć ogólnego narzędzia komputerowego dla programu Erasmus +, zapewnią dostęp do informacji o instytucjach i prowadzonych tam kursach Jeana Monneta szerszemu gronu odbiorców. Centra doskonalenia korzystające z dofinansowania zostaną poproszone o regularne uaktualnianie tego narzędzia internetowego wynikami swojej pracy.

Centra doskonalenia Jeana Monneta zachęca się do:

- uczestnictwa w rozpowszechnianiu i wydarzeniach informacyjnych na szczeblu krajowym i europejskim;

- organizowania spotkań (wykłady, seminaria, warsztaty, itd.) z decydentami na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym, a także z zorganizowanym społeczeństwem obywatelskim i szkołami;
- rozpowszechniania wyników swoich działań poprzez przygotowanie seminariów i wykładów ukierunkowanych na i przystosowanych dla ogółu społeczeństwa oraz przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego;
- współpracowania z innymi centrami doskonalenia, katedrami Jeana Monneta, koordynatorami modułów i instytucjami wspierającymi;
- stosowania otwartych zasobów edukacyjnych (OZE), publikowania podsumowań, treści oraz harmonogramu ich działań jak również oczekiwanych wyników.

Jakie są zasady finansowania?

Jeśli projekt zostanie wybrany, następujące zasady finansowania będą miały zastosowanie do dotacji:

Koszty kwalifikowane		Mechanizm finansowania	Kwota	Zasada przydziału
Koszty działalności	Kwalifikujące się koszty bezpośrednie: *Koszty pracownicze *Koszty podróży i pobytu *Koszty podwykonawstwa (maksymalnie 30% kosztów kwalifikowalnych) *Koszty sprzętu (maksymalnie 10% kosztów kwalifikowanych) *Koszty dydaktyczne *Inne koszty Kwalifikowalne koszty pośrednie Kwota ryczałtowa nieprzekraczająca 7% kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich projektu, są kwalifikowalne w ramach kosztów pośrednich, co stanowi beneficjent ogólnych kosztów administracyjnych, które można uważać za ponoszone w ramach projektu (np. rachunki za prąd i Internet, koszty za lokale, koszty personelu stałego, itp.)	Część kosztów kwalifikowanych	80% całkowitych kosztów kwalifikowalnych (chyba że niższy % dotacji jest na prośbę wnioskodawcy) Maksymalnie 100 000 euro	Warunkowo: cele i program prac muszą być wyraźnie zaznaczone w formularzu

Wsparcie Jean Monnet dla instytucji i stowarzyszeń

Czym jest wsparcie Jean Monnet dla instytucji i stowarzyszeń?

Jean Monnet składa się z następujących aspektów:

*Wsparcie dla instytucji

Jean Monnet wspiera instytucje, które mają na wyraźnym celu przyczynienie się do studiowania kierunków dotyczących Unii Europejskiej na poziomie studiów doktoranckich i / lub innych odpowiednich zainteresowanych stron. Sprzyja to również działaniom mającym na celu opracowanie, analizę i upowszechnianie zagadnień Unii Europejskiej i ich nauczania.

*Wsparcie dla stowarzyszeń

Jean Monnet wspiera stowarzyszenia, które mają wyraźny cel przyczynić się do badań w procesie integracji europejskiej. Takie związki powinny mieć charakter interdyscyplinarny i otwarty dla wszystkich zainteresowanych profesorów, nauczycieli

i naukowców specjalizujących się w sprawach Unii Europejskiej w danym kraju lub regionie. Powinny one być reprezentatywne dla społeczności akademickiej w badaniach Unii Europejskiej na poziomie krajowym, regionalnym i ponadnarodowym. Wspierane będą tylko związki, które są oficjalnie zarejestrowane i mają niezależny status prawny.

Które działania są wspierane w ramach tej akcji?

W czasie trwania grantu, instytucje i stowarzyszenia mogą zazwyczaj realizować szeroki zakres aktywności, takie jak na przykład:

Dla instytucji:

*gromadzenie, opracowanie, analiza i rozpowszechnianie faktów i wiedzy w Unii Europejskiej

*organizacja kursów w sprawach Unii Europejskiej lub zaawansowanego szkolenia zawodowego lekarzy, urzędników władz lokalnych i regionalnych na poziomie magisterskim.

Dla stowarzyszeń:

*organizacja i prowadzenie działalności statutowej stowarzyszeń zajmujących się badaniami nad Unią Europejską i problemów Unii Europejskiej (np. publikacja biuletynu, utworzenie specjalnej strony internetowej, organizacja dostępności do tematów unijnych, itp.);

*publikacja faktów dot. Unii Europejskiej w celu zwiększenia świadomości społecznej

Jaka jest rola instytucji i stowarzyszeń?

Instytucje i stowarzyszenia korzystające ze wsparcia Jean Monnet powinny stać się punktem odniesienia w dziedzinach Unii Europejskiej, które obejmują.

Będą one pełnić rolę multiplikatorów i będą upowszechniać wiedzę, będą one również przyczyniać się do gromadzenia i czerpania informacji oraz dostarczania analiz i wizji na konkretne tematy.

Instytucje i stowarzyszenia są odpowiedzialne za ich propozycje. Są one zobowiązane do wdrążenia działań opisanych w ich programie pracy podczas całego okresu trwania grantu.

Jakie są kryteria oceny wsparcia Jean Monnet dla instytucji i stowarzyszeń?

Poniżej wymienione są kryteria formalne o tym, że wsparcie Jean Monnet do instytucji i stowarzyszeń muszą być zgodne z prawem, aby kwalifikować się do otrzymania dotacji Erasmus +:

Kryteria kwalifikowalności

Kto może się ubiegać?	**Instytucje Jean Monnet:** Instytucje działające w obszarze tematycznym Unii Europejskiej, z siedzibą w dowolnym kraju na świecie. Wyznaczone instytucje europejskie realizujące cele o znaczeniu europejskim (wskazane w podstawie prawnej programu Erasmus +), jak i uczelnie, które kwalifikują się do Jean Monnet Centre of Excellence lub Jean Monnet, nie kwalifikują się do ubiegania się o ten rodzaj wsparcia. **Stowarzyszenia Jean Monnet:** Wszelkie stowarzyszenia profesorów i naukowców specjalizujących się w badaniach Unii Europejskiej, z siedzibą w dowolnym kraju na świecie. Wyraźnym celem stowarzyszenia jest zapewnienie wkładu do badań procesu integracji europejskiej na poziomie krajowym lub translacji. Stowarzyszenie musi mieć charakter interdyscyplinarny.
Czas trwania projektu	3 lata
Gdzie się ubiegać?	W Agencji Edukacji i Kultury z siedzibą w Brukseli
Kiedy się ubiegać?	Wnioskodawcy muszą złożyć wniosek o dofinansowanie do dnia 26 marca, do godziny 12 (w południe czasu brukselskiego) dla projektów rozpoczynających się od dnia 1 września tego samego roku.
Jak się ubiegać?	Proszę zobaczyć część C niniejszego Przewodnika dla szczegółowych informacji na temat procedur ubiegania się.

Kryteria przyznawania

Projekty będą oceniane według następujących kryteriów:

Znaczenie projektu (maksymalnie 25 punktów)	*Znaczenie wniosku: - cele i priorytety działania (zobacz punkt "Co jest celem Jean Monnet " i " Na czym polega wsparcie Jean Monnet dla instytucji i stowarzyszeń ") -potrzeby i cele organizacji uczestniczących oraz z pracowników naukowych zaangażowanych w niej *Stopień, w jakim wniosek: -nadaje się do wspierania rozwoju nowego nauczania, badań i debat -pokazuje dowody akademickiej wartości -promuje badania Unii Europejskiej w instytucji goszczącej akcję Jean Monnet daje lepszą widoczność na tym kierunku, zarówno w instytucji goszczącej akcję Jean Monnet i na poziomie krajowym *Znaczenie wniosku dla priorytetowych grup docelowych działania: -instytucje z siedzibą w krajach nie objętych Jean Monet działania -instytucje lub stowarzyszenia, które nie otrzymują jeszcze w finansowania Jean Monnet
Jakość projektu i realizacja projektu (maksymalnie 25 punktów)	*Przejrzystość, kompletność i jakość programu prac, w tym odpowiednich faz dla przygotowania, realizacji, oceny, obserwacji i rozpowszechniania. *Spójność między celami projektu, aktywności i zaproponowanego budżetu. *Jakość i wykonalność proponowanej metodologii.
Jakość zespołu projektowego (maksymalnie 25 punktów)	*Stopień, w jakim wniosek obejmuje kluczową kadrę akademicką wykazując doskonały profil i kwalifikacje w poszczególnych dziedzinach badań nad Unią Europejską, udokumentowane dowody działań na wysokim szczeblu *Trafność profilu i doświadczenia kluczowych pracowników akademickich związanych z działalnością prowadzoną w ramach projektu

Wpływ i upowszechnianie (maksymalnie 25 punktów)	*Jakości środków do oceny wyników nauczania *Potencjalny wpływ projektu: -w sprawie sytuacji hostingu Jean Monnet -na studentów i uczniów korzystających z Jean Monnet -innych organizacji i osób zaangażowanych lokalnie, regionalnie, krajowo i / lub na szczeblu europejskim *Adekwatność i jakość działań mających na celu rozpowszechnianie wyników działań wewnątrz i na zewnątrz instytucji korzystających z Jean Monnet *W stosownych przypadkach, zakres, w jakim projekt opisuje, w jaki sposób materiały, dokumenty i nośniki produkowane będą swobodnie dostępne i promowane poprzez otwarte licencje, i nie zawierające nieproporcjonalnych ograniczeń

Aby się starać o dofinansowanie, wnioski muszą zdobyć co najmniej 60 punktów. Ponadto, zdobyć ich co najmniej 13 punktów w każdej z kategorii wymienionych powyżej kryteriów udzielenia.

Co jeszcze powinieneś wiedzieć o wsparciu Jean Monnet dla instytucji?

Upowszechnianie i wpływ

Wybrane instytucje i stowarzyszenia w ramach tego działania w celu upowszechniania i wykorzystywania wyników nauczania i działalności badawczej poza zainteresowanymi stronami bezpośrednio zaangażowanymi. Pozwoli to znacznie zwiększyć wpływ i przyczynia się do zmian systemowych.

Aby zwiększyć ich wpływ powinny uwzględniać w swoich działaniach upowszechniających tworzenie i ofertę otwartych zasobów edukacyjnych (OER) i obejmować działania edukacyjne otwarte w odpowiedzi na postęp technologiczny. Będzie to sprzyjać bardziej elastycznym i kreatywnym sposobom uczenia się i dotrzeć do znacznie rosnącej liczby studentów, specjalistów, decydentów i innych zainteresowanych grup.

Wszystkie instytucje i stowarzyszenia, którym przyznano dofinansowanie Jean Monnet, zostaną poproszone o zaktualizowanie swoich odpowiednich sekcji Erasmus+ konkretnego narzędzia on-line, gdzie wszystkie informacje o Jean Monnet będą dostępne. Będą one zachęcać do wykorzystywania właściwych istniejących platform i narzędzi (czyli katalogu Jean Monnet, wirtualnej społeczności Jean Monnet). Funkcje te, jako część ogólnego narzędzia informatycznego dla Erasmus +, zapewnia, że szersza opinia publiczna jest informowana o instytucjach i ich kursach w ramach Jean Monnet. Stypendyści zostaną poproszeni, aby regularnie aktualizować narzędzie z wyników ich pracy.

Jakie są zasady finansowania?

Jeśli projekt zostanie wybrany, następujące zasady finansowania będzie miał zastosowanie we wniosku o dotację:

Koszty kwalifikowane		Mechanizm finansowania	Ilość	Zasada przydziału
Koszty działalności	Kwalifikujące się koszty bezpośrednie: *Koszty pracownicze *Koszty podróży i pobytu *Koszty podwykonawstwa (maksymalnie 30% kosztów kwalifikowalnych) *Koszty sprzętu (maksymalnie 10% kosztów kwalifikowanych) *Koszty dydaktyczne *Inne koszty Kwalifikowalne koszty pośrednie Kwota ryczałtowa nieprzekraczająca 7% kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich projektu, są kwalifikowalne w ramach kosztów pośrednich, co stanowi beneficjent ogólnych kosztów administracyjnych, które można uważać za ponoszone w ramach projektu (np. rachunki za prąd i Internet, koszty za lokale, koszty personelu stałego, itp.)	Część kosztów kwalifikowanych	Dla instytucji: Brak maksymalnych pułapów. Dla stowarzyszeń: Maksymalnie 50 000 euro Wszystkie projekty: 80% całkowitych kosztów kwalifikowalnych (chyba ,że niższy % dotacji jest wymagany przez wnioskodawcę	Warunkowo: cele i program prac musi być wyraźnie zaznaczony w formularzu

Sieci Jean Monnet (debata polityczna ze światem akademickim)

Czym jest sieć Jean Monnet?

Sieci Jean Monnet wspierają tworzenie i rozwój konsorcjów międzynarodowych graczy (ISW, Centrów Doskonałości, działań, zespołów, ekspertów itp.) w dziedzinie badań o Unii Europejskiej.

Przyczyniają się one do zbierania informacji, wymiany praktyk, budowania wiedzy i wspieranie procesu integracji europejskiej na całym świecie. Ta akcja może również wspierać wzmocnienie istniejących sieci wspierających konkretne działania, w szczególności wspierania udziału młodych naukowców w tematach związanych z UE.

Projekty te będą oparte na jednostronnych wnioskach, skupiających się na działaniach, które nie mogą być skutecznie osiągnięte na poziomie krajowym, jak i wymagających zaangażowania minimum pięć partnerskich instytucji (w tym instytucji wnioskującej) z pięciu różnych krajów. Ich celem jest podejmowanie projektów częściej na szczeblu międzynarodowym niż krajowym

Które działania są wspierane w ramach tej akcji?

Przez cały czas trwania projektu, sieci mogą typować sobie szeroki zakres działań, takich jak na przykład:

*gromadzenia i rozpowszechniania informacji i wyników metod stosowanych do badania wysokiego poziomu nauczania na studiach dotyczących UE;

*wzmocnienie współpracy między różnymi instytucjami szkolnictwa wyższego oraz innymi odpowiednimi podmiotami w Europie i na całym świecie;

*wymiany wiedzy i doświadczeń w celu wzajemnego wzmacniania dobrych praktyk;

*wspieranie współpracy i stworzenie platformy wymiany wiedzy z wysokimi podmiotami publicznymi i służbami Komisji Europejskiej w bardzo istotnych tematach dotyczących UE.

Jaka jest rola organizacji biorących udział w prowadzeniu sieci Jean Monnet?

Sieci Jean Monnet powinne stać się punktem odniesienia w dziedzinach Unii Europejskiej, które obejmują.

Będą one pełnić rolę multiplikatorów i upowszechniania wiedzy;

Przyczynią się one również do zbierania i wykorzystywania informacji, jak również w celu analizy i wizji na konkretne tematy.

Uczelnie koordynujące sieci Jean Monnet mają ostateczną odpowiedzialność za ich propozycje. Są one zobowiązane do wdrożenia działań opisanych w ich programie pracy podczas całego okresu trwania stypendium.

Jakie są kryteria w możliwości uzyskaniu wsparcia z Jean Monnet do tworzenia sieci?

Poniżej wymienione są kryteria formalne, o tym że sieci Jean Monnet muszą być zgodne z prawem w celu zakwalifikowania się do otrzymania dotacji Erasmus +.

Kryteria zakwalifikowania

Kto może się ubiegać?	Instytucje szkolnictwa wyższego lub innych organizacji działających w obszarze integracji europejskiej, ustalone w dowolnym kraju na świecie. Wnioskodawca musi być koordynatorem sieci, który zawiera minimum pięć instytucji uczestniczących z pięciu różnych krajów. Wyznaczone instytucje europejskie (wskazane w podstawie prawnej programu Erasmus +) realizujące cele leżące w interesie europejskim, nie mogą ubiegać się w ramach tego działania
Czas trwania projektu	3 lata
Gdzie można się ubiegać?	W Agencji Edukacji i Kultury z siedzibą w Brukseli
Kiedy można się ubiegać?	Wnioskodawcy muszą złożyć wniosek o dofinansowanie do dnia 26 marca, do godziny 12 (w południe czasu brukselskiego) dla projektów rozpoczynających się od dnia 1 września tego samego roku.
Jak można aplikować?	Proszę zobaczyć część C niniejszego Przewodnika dla szczegółowych informacji na temat procedur ubiegania się.

Jakie są zasady finansowania?

Budżet projektu musi być sporządzony zgodnie z następującymi zasadami finansowania (w euro):

Maksymalne granty przyznane dla programu Jean Monnet: 60 000 EUR (zawierające maksymalnie 75% wszystkich kosztów)

Koszty kwalifikowalne		Mechanizm finansowania	Suma
Uczestnictwo w konferencjach	Wkład w koszty związane z organizacją konferencji, seminariów, warsztatów, itd. wykluczając koszty związane z uczestnictwem nielokalnych mówców.	Koszty jednostkowe	D.2 dziennie na uczestnika
Podróż (nielokalni mówcy)	Wkład w koszty podróży nielokalnych mówców biorących udział w konferencjach z ich miejsca pochodzenia do miejsca ich działania i z powrotem.	Koszty jednostkowe	Długość dystansu między 100 a 499 km: 180 EUR na uczestnika
			Długość dystansu między 500 a 1999 km: 275 EUR na uczestnika
			Długość dystansu między 2000 a 2999 km: 360 EUR na uczestnika
			Długość dystansu między 3000 a 3999 km: 530 EUR na uczestnika
			Długość dystansu między 4000 a 7999 km: 820 EUR na uczestnika
			Długość dystansu 8000 km lub więcej: 1110 EUR na uczestnika
Utrzymanie się (nielokalni mówcy)	Wkład w koszty utrzymania się nielokalnych mówców uczestniczących w konferencjach.	Koszty jednostkowe	D.3 dziennie na uczestnika
Uzupełniające działania	Wkład w jakiekolwiek dodatkowe koszty poboczne związane z działaniami uzupełniającymi rozwiniętymi w tej dziedzinie: na przykład akademicka kontrola wydarzenia, stworzenie i utrzymanie strony internetowej, plan, drukowanie i rozpowszechnienie publikacji, koszty tłumaczeń; koszty produkcji.	Kwota ryczałtowa	25 tys. EUR

Te określone koszty stosowane do programy Jean Monnet mogą być znalezione w sekcji „Koszty jednostkowe Jean Monnet” na końcu rozdziału Jean Monnet w tej części przewodnika.

KOSZT JEDNOSTKOWY JEAN MONNET

D.1 – KRAJOWE KOSZTY DYDAKTYCZNE (W EURO ZA GODZINĘ LEKCYJNĄ)

Suma zależy od kraju nauczania.

Państwa uczestniczące w programie	
Belgia	200
Bułgaria	80
Czechy	107
Dania	200
Niemcy	200
Estonia	107
Irlandia	172
Grecja	129
Hiszpania	161
Francja	184
Chorwacja	96
Włochy	166
Cypr	151
Łotwa	98
Litwa	106
Luksemburg	200
Węgry	104
Malta	138
Holandia	200
Austria	200
Polska	104
Portugalia	126
Rumunia	81
Słowenia	136
Słowacja	114
Finlandia	193
Szwecja	200
Wielka Brytania	184
Była Jugosłowiańska Republika Macedonii	80
Islandia	159

Liechtenstein	80
Norwegia	200
Szwajcaria	200
Turcja	87

Państwa partnerskie	
Antigua i Barbuda	92
Arabia Saudyjska	126
Australia	200
Bahrajn	110
Barbados	94
Brunei	200
Chile	83
Gwinea Równikowa	131
Hong Kong	200
Izrael	144
Japonia	178
Kanada	200
Katar	200
Kuwejt	200
Libia	90
Meksyk	86
Nowa Zelandia	153
Oman	131
Republika Korei	153
Rosja	109
Saint Kitts i Nevis	84
Seszele	126
Singapur	200
Stany Zjednoczone Ameryki	200
Trynidad i Tobago	115
Zjednoczone Emiraty Arabskie	200
Inne	80

D.2 – KRAJOWE KOSZTY KONFERENCJI (W EURO ZA DZIEŃ)

Suma zależy od kraju.

Państwa uczestniczące w programie	
Belgia	88
Bułgaria	40
Czechy	55
Dania	94
Niemcy	90
Estonia	47
Irlandia	75
Grecja	56
Hiszpania	70
Francja	80
Chorwacja	42
Włochy	73
Cypr	66
Łotwa	43
Litwa	47
Luksemburg	144
Węgry	46
Malta	60
Holandia	97
Austria	94
Polska	45
Portugalia	55
Rumunia	40
Słowenia	59
Słowacja	50
Finlandia	84
Szwecja	95
Wielka Brytania	81
Była Jugosłowiańska Republika Macedonii	40
Islandia	69
Liechtenstein	40
Norwegia	138
Szwajcaria	118
Turcja	40

Państwa partnerskie	
Arabia Saudyjska	55
Argentyna	44
Australia	90
Bahrajn	43
Barbados	41
Brunei	115
Gwinea Równikowa	57
Hong Kong	117
Izrael	63
Japonia	78
Kanada	89
Katar	194
Kuwejt	110
Makau	154
Nowa Zelandia	67
Oman	57
Republika Korei	67
Rosja	48
Seszele	55
Singapur	133
Stany Zjednoczone Ameryki	109
Trynidad i Tobago	50
Zjednoczone Emiraty Arabskie	107
Inne	40

D.3 – UTRZYMANIE: NIELOKALNI MÓWCY (W EURO ZA DZIEŃ)

Suma zależy od kraju.

Państwa uczestniczące w programie	
Belgia	232
Bułgaria	227
Czechy	230
Dania	270
Niemcy	208
Estonia	181
Irlandia	254
Grecja	222
Hiszpania	212
Francja	245
Chorwacja	180
Włochy	230
Cypr	238
Łotwa	211
Litwa	183
Luksemburg	237
Węgry	222
Malta	205
Holandia	263
Austria	225
Polska	217
Portugalia	204
Rumunia	222
Słowenia	180
Słowacja	205
Finlandia	244
Szwecja	257
Wielka Brytania	276
Była Jugosłowiańska Republika Macedonii	210
Islandia	245
Liechtenstein	175
Norwegia	220
Szwajcaria	220
Turcja	220

Państwa partnerskie	
Afganistan	125
Albania	210
Algieria	170
Andora	195
Angola	280
Antigua i Barbuda	225
Arabia Saudyjska	280
Argentyna	285
Armenia	280
Australia	210
Azerbejdżan	270
Bahamy	190
Bahrajn	275
Bangladesz	190
Barbados	215
Belize	185
Benin	150
Bhutan	180
Białoruś	225
Boliwia	150
Bośnia i Hercegowina	200
Botswana	185
Brazylia	245
Brunei	225
Burkina Faso	145
Burundi	165
Chile	245
Chiny	210
Czad	210
Czarnogóra	220
Demokratyczna Republika Konga	245
Dominika	215
Dominikana	230
Dżibuti	235

Egipt	205
Ekwador	190
Erytrea	130
Etiopia	195
Fidżi	170
Filipiny	210
Gabon	190
Gambia	170
Ghana	210
Grenada	215
Gruzja	295
Gujana 210	210
Gwatemala 175	175
Gwinea Bissau 140	140
Gwinea Równikowa 145	145
Haiti 190	190
Honduras 175	175
Hongkong 265	265
Indie 245	245
Indonezja 195	195
Irak 145	145
Iran 200	200
Izrael 315	315
Jamajka 230	230
Japonia 405	405
Jemen	225
Jordania 195	195
Kambodża	165
Kamerun	160
Kanada	230
Katar	200
Kazachstan	245
Kenia	225
Kirgistan	255
Kiribati	205
Kolumbia	170
Komory	135

Korea Południowa	300
Korea Północna	230
Kosowo, pod ONZ 1244/1999	220
Kostaryka	190
Kuba	225
Kuwejt	280
Laos	195
Lesotho	150
Liban	260
Liberia	235
Libia	225
Madagaskar	155
Makau	150
Malawi	215
Malediwy	185
Malezja	250
Mali	155
Maroko	205
Mauretania	125
Mauritius	200
Meksyk	255
Mikronezja	190
Mjanma	125
Mołdawia	250
Monako	170
Mongolia	160
Mozambik	200
Namibia	135
Nauru	185
Nepal	185
Niger	125
Nigeria	235
Nikaragua	185
Niue	185
Nowa Zelandia	185
Oman	205
Pakistan	180
Palau	185
Palestyna	170
Panama	210

Papua-Nowa Gwinea	190
Paragwaj	190
Peru	210
Republika Gwinei	185
Republika Konga	185
Republika Południowej Afryki	195
Republika Środkowoafrykańska	140
Republika Zielonego Przylądka	125
Rosja	365
Rwanda	225
Saint Kitts i Nevis	270
Saint Lucia	215
Saint Vincent i Grenadyny	265
Salwador	180
Samoa	185
San Marino	175
Senegal	200
Serbia	220
Seszele	225
Sierra Leone	190
Singapur	225
Somalia	175
Sri Lanka	155
Stany Zjednoczone Ameryki	280
Suazi	140
Sudan	270
Surinam	180
Syria	225
Tadżykistan	185
Tajlandia	205
Tajwan	255
Tanzania	250
Timor Wschodni	160
Togo	155
Tonga	155
Trynidad i Tobago	175
Tunezja	145
Turkmenistan	230
Tuvalu	185
Uganda	235

Organizacje aplikujące będą również oceniane według **kryteriów selekcyjnych**. Więcej informacji na ten temat znajduje się w części C tego przewodnika.

KRYTERIA OCENIANIA

Projekty będą oceniane według następujących kryteriów:

Przydatność projektu (maksymalnie 25 punktów)	• Przydatność projektu dla: - celów i priorytetów tej akcji (zobacz rozdziały: ‘’Cele Projektu Jean Monnet’’ i ‘’Czym jest Jean Monnet Network’’) - potrzeb i celów uczestniczących w akcji organizacji i pracowników naukowych. • Zakres, w jakim projekt: -wspiera rozwój nauczania, prac badawczych i debat, - ma wartość naukową, - promuje studia europeistyczne w instytucie współpracującym z Programem Jean Monnet i goszczącym jego członków, - uwidacznia tę dziedzinę nauki w instytucji współpracującej z Programem Jean Monnet wśród członków tej instytucji jak również na szczeblu narodowym jak i międzynarodowym. • Przydatność projektu dla grupy docelowej (odbiorców akcji): - instytucje znajdujące się w krajach nie objętych Programem Jean Monnet, - instytucje i ośrodki akademickie nie otrzymujące jeszcze dofinansowania Jean Monnet.
Jakość opracowania i realizacji projektu (maksymalnie 25 punktów)	• Jasność, kompletność i jakość programu, włącznie z odpowiednimi fazami przygotowania, realizacji, oceny, monitorowania postępów i rozpowszechniania. • Spójność pomiędzy celami projektu, działaniami i zaproponowanym budżetem. • Jakość i wykonalność zaproponowanej metodologii. • Projekt i zarządzanie działalnością sieci włącznie z kanałem komunikacyjnym pomiędzy członkami.

Jakość zespołu kierującego projektem (maksymalnie 25 punktów)	• Zakres w jakim projekt angażuje kadrę akademicką dysponującą udokumentowanymi kwalifikacjami w dziedzinie studiów europeistycznych. • Adekwatność projektu i fachowa wiedza kadry naukowej zaangażowanej w realizację projektu. • Skład grupy pod względem zasięgu geograficznego i uzupełniających się kompetencji.
Wpływ i upowszechnianie (maksymalnie 25 punktów)	• Jakość środków do oceny wyników działalności edukacyjnej. • Potencjalny wpływ i dodatkowy efekt projektu: - na instytucje współpracujące z Akcją Jean Monnet jak i na instytucje członkowskie tej Grupy, - na studentów i innych osób korzystających z Akcji Jean Monnet, - na inne organizacje i jednostki zaangażowane na szczeblu lokalnym, regionalnym, narodowym, międzynarodowym i/lub europejskim. • Adekwatność i jakość środków mających na celu rozpowszechnianie wyników działalności w instytucji współpracującej z Akcją Jean Monnet jak i poza nią. • Jeśli dotyczy: zakres w jakim projekt opisuje jak materiały, dokumenty i nośniki będą dostępne i promowane przez otwarte licencje i nie będą zawierały nieproporcjonalnych ograniczeń.

Aby otrzymać dofinansowanie, projekty muszą zdobyć przynajmniej 60 punktów. Co więcej, muszą zdobyć przynajmniej 13 punktów w każdej z kategorii kryteriów oceniania opisanej powyżej.

CO JESZCZE POWINIENEŚ WIEDZIEĆ O WSPARCIU JEAN MONNET NETWORK?

ROZPOWSZECHNIANIE I ODDZIAŁYWANIE

Grupy wybrane do tej akcji są zobowiązane do rozpowszechniania i wykorzystywania wyników swojej działalności poza uczestników bezpośrednio zaangażowanych. To znacząco zwiększy jej oddziaływanie i przyczyni się do efektywnej promocji.

Aby zwiększyć to oddziaływanie, grupy powinny uwzględnić w swojej działalności stworzenie narzędzi przystosowanych do tych celów.

Wszystkie grupy Jean Monnet Network będą poproszone o bieżące uzupełnianie odpowiednich działów Internetowych Erasmus +, gdzie wszystkie informacje na temat działalności projektu Jean Monnet będą publikowane. Członków projektu zachęca się do stosowania istniejących już platform i narzędzi (np. katalogu Jean Monnet czy wirtualnej społeczności Jeann Monnet). Funkcje te, jako część ogólnego narzędzia IT dla Erasmus +, sprawią, że o wynikach zostanie poinformowana większa liczba osób. Stypendyści zostaną poproszeni o uzupełnianie wyników swoich prac na bieżąco.

JAKIE SĄ ZASADY DOFINANSOWANIA?

Jeśli projekt zostanie zaakceptowany, będzie finansowany według następujących zasad:

Koszty kwalifikowalne		Mechanizm finansowania	Kwota	Zasada przydziału
Koszty działalności	Bezpośrednie koszty kwalifikowalne: • Koszt personelu, • Koszty podróży i utrzymania, • Koszty podwykonawcze (maksymalnie 30 % kosztów kwalifikowalnych), • Koszty sprzętu/ wyposażenia (maksymalnie 10% kosztów kwalifikowalnych), • Koszty edukacji, • Inne koszty. Pośrednie koszty kwalifikowalne: Kwota zryczałtowana, nie przekraczająca 7% bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu jest rozumiana jako pośrednie koszty projektu i zawiera ogólne koszty administracyjne beneficjenta obciążające budżet projektu (rachunki za prąd, Internet, koszt lokalu,koszty pracowników stałych, etc.)	Dopłata do kosztów kwalifikowalnych	Maksymalnie: 300 000 € 80% całkowitego kosztu kwalifikowalnego (chyba że aplikujący prosi o niższy % dofinansowania)	Warunek: cele i działanie projektu muszą być jasno wyznaczone w formularzy aplikacyjnym.

Projekt Jean Monnet (debata polityczna ze światem akademickim)

CZYM JEST JEAN MONNET PROJECT?

Projekty Jeann Monnet wspierają innowację, twórczą wymianę i rozpowszechnianie treści dotyczących Unii Europejskiej. Te projekty będą oparte na jednostronnych wnioskach – chociaż zaproponowana działalność może obejmować innych partnerów – i mogą trwać od 12 do 24 miesięcy.

- Projekty ‘’Innowacja’’ będą zgłębiać nowe punkty widzenia i różne metodologie mające na uwadze uatrakcyjnianie tematyki Unii Europejskiej i dostosowanie do różnych grup docelowych (np. Projekty na temat edukacji europejskiej w szkole),
- Projekty ‘’ Twórcza wymiana’’ będą promować dyskusję i refleksję w tematyce Unii Europejskiej i poszerzać wiedzę o Unii i jej metodach. Te projekty będą miały na celu zwiększenie wiedzy o Unii Europejskiej w konkretnych dziedzinach,
- Projekty ‘’Rozpowszechnianie treści’’ będą dotyczyć głównie działalności informacyjnej i rozpowszechniającej.

JAKA DZIAŁALNOŚĆ JEST WSPIERANA W RAMACH PROJEKTU JEANN MONNET?

W czasie obowiązywania, Projekty Jean Monnet mogą realizować szeroką rangę działalności, jak na przykład:

- Rozwój i testowanie nowo powstałych metodologii, zawartości i narzędzi dotyczących konkretnych zagadnień o Unii Europejskiej;
- Rozwój treści naukowych i narzędzi służących studentom specjalności/ szkołom nie związanych z zagadnieniami dotyczącymi Unii Europejskiej (np. polityka ochrony konsumentów w UE dla studentów weterynarii/ ochrony zdrowia i medycyny);
- Tworzenie wirtualnych społeczności w konkretnych dziedzinach i testowanie ich w różnych kontekstach;
- Projekt, produkcja i wdrażanie systemów samokształcenia promujących aktywne obywatelstwo w UE;
- Rozwój i zapewnianie odpowiednich treści pedagogicznych i nowych/ przystosowanych materiałów dydaktycznych do nauczania zagadnień o Unii Europejskiej na poziomie szkoły podstawowej i średniej (edukacja europejska w szkole);
- Przygotowywanie i prowadzenie szkoleń dla nauczycieli oraz edukacji ciągłej dla nauczycieli, zapewnianie im odpowiedniej wiedzy i umiejętności do nauczenia przedmiotów związanych z Unią Europejską;
- Zapewnianie odpowiednio zaplanowanych zajęć dotyczących Unii Europejskiej uczniom szkół podstawowych oraz gimnazjalnych, a także uczniom szkół zawodowych i innym jednostkom kształcenia;

- Podnoszenie poziomu wiedzy i/lub wspomaganie dynamiki „działu/akcji/ zespołu badawczego” na określonym wydziale/w szkole, co wyraża konkretne zainteresowanie/potrzebę poprzez wspólne działania naukowe;
- Wspólny rozwój treści i wzajemnego uczenia się studentów, angażujący kilka instytucji. Instytucje biorące udział w Programie mogą organizować wspólne zajęcia, przygotować narzędzia wspomagające kursy, zapewniać kursy dotyczące UE, zwłaszcza w dziedzinach pierwotnie nie związanych z tą dziedziną nauki;
- Zapewnianie działań informacyjnych oraz działań mających na celu rozpowszechnianie projektów dla pracowników administracji publicznej, dla specjalistów w danych dziedzinach oraz dla ogółu społeczeństwa;
- Organizowanie konferencji, seminariów i/lub rozmów przy okrągłym stole na temat odpowiednich zagadnień dotyczących Unii Europejskiej.

JAKA JEST ROLA ORGANIZACJI BIORĄCYCH UDZIAŁ W PROJEKCIE JEAN MONNET?

Od instytucji zgłaszającej projekt wymaga się przygotowania przejrzystej i realnej strategii ze szczegółowym programem pracy, łącznie z informacją na temat oczekiwanych wyników. Powinny one uzasadniać potrzebę przeprowadzenia zaproponowanych działań, beneficjentów pośrednich i bezpośrednich, powinny też zapewniać czynną rolę wszystkich organizacji biorących udział w programie.

Propozycje podpisywane są poprzez przedstawiciela prawnego instytucji edukacji wyższej (lub innej uprawnionej organizacji) i powinny zapewniać informacje o statusie prawnym, celach i działaniach instytucji aplikującej. Instytucje edukacji wyższej (lub inne uprawnione organizacje) ponoszą końcową odpowiedzialność za swoje projekty. Zobowiązane są one do wdrożenia opisanych w swoich projektach działań w trakcie całego trwania projektu.

JAKIE SĄ KRYTERIA OCENY PROJEKTÓW JEAN MONNET?

Poniżej wymienione są kryteria formalne, jakie projekt Jean Monnet musi spełniać aby był uprawniony do stypendium Erasmus +:

KRYTERIA KWALIFIKUJĄCE

Kto może aplikować?	Instytucje kształcenia wyższego lub inne instytucje aktywnie działające na rzecz Unii Europejskiej, w każdym kraju na świecie. Wyznaczone instytucje (określone w podstawie prawnej Programu Erasmus +) działające zgodnie z interesem Unii Europejskiej nie są uprawnione do brania udziału w niniejszej Akcji. Instytucje edukacji podstawowej oraz gimnazja również nie są do tego uprawnione, jednak mogą aktywnie przyczyniać się do realizacji działań programu.
Liczba organizacji biorących udział	Liczba organizacji w formularzu aplikacyjnym wynosi jeden (aplikujący). Projekt może objąć inne organizacje na kolejnych etapach.
Czas trwania projektu	Od 12 do 24 miesięcy

Gdzie składać wniosek?	W Agencji Wykonawczej ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego, w Brukseli
Kiedy składać wniosek?	Kandydaci muszą złożyć swój wniosek o stypendium do **26 marca o 12:00 (południe czasu brukselskiego)** dla projektów rozpoczynających się 1 września tego samego roku.
Jak złożyć wniosek?	Szczegóły składania aplikacji omówione są w części C niniejszego Przewodnika.

Instytucje aplikujące będą także oceniane na podstawie **kryteriów wyboru i wykluczenia.** Więcej informacji zostało omówionych w części C niniejszego Przewodnia.

KRYTERIA PRZYDZIAŁU

Projekty będą oceniane według następujących kryteriów:

Trafność projektu (maksimum 25 punktów)	• Trafność wniosku w zakresie: - celów i priorytetów Akcji (więcej w sekcjach „Jakie są cele Jean Monet" oraz „Czym jest Projekt Jean Monnet"), - Określonych celów „Projektów Jean Monnet" („Innowacja", „Twórcza wymiana", „Przekazywanie treści"), - Cele i priorytety organizacji biorących udział w projekcie a także zaangażowanych naukowców. • Zakres w jakim wniosek: - jest odpowiedni do dbania o rozwój nowego nauczania, badań czy debat, - jest dowodem na edukacyjną wartość dodaną, - wspomaga rozwój Europeistyki w instytucji biorącej udział w Akcji Jean Monnet, - poszerza wiedzę w tym zakresie nauki zarówno w instytucji biorącej udział w działaniach Jean Monnet jak i na poziomie narodowym. • Głównych grup, do których kierowana jest Akcja: - instytucje ustanowione w krajach nie objętych Akcją Jean Monnet, - Instytucje bądź naukowcy, którzy nie otrzymali jeszcze środków finansowych Jean Monett,
Jakość opracowania projektu oraz jego wdrażania (maksymalnie 25 punktów)	• Przejrzystość, kompletność oraz jakość programu pracy, co obejmuje także odpowiednie etapy przygotowania, wdrażania, oceny, badań kontrolnych i rozpowszechniania. • Spójność pomiędzy celami projektu, działaniami i sugerowanym budżetem. • Jakość i prawdopodobieństwo, że zaproponowana metodologia zostanie wcielona w życie.
Jakość zespołu kierującego projektem (maksymalnie 25	• Zakres w jakim projekt angażuje głównych pracowników naukowych, ukazując znakomity zarys i kwalifikacje w konkretnej dziedzinie Europeistyki,

punktów)	udokumentowany za pomocą dowodów na prowadzenie działań na wysokim poziomie. • Adekwatność zarysu oraz wiedzy specjalistycznej głównych pracowników naukowych zaangażowanych w działania podejmowane w ramach projektu. • Dla projektów skierowanych do szkół podstawowych i gimnazjów: zaangażowanie pracowników o odpowiednich umiejętnościach pedagogicznych do zajmowania się projektem.
Wpływ i rozpowszechnianie (maksymalnie 25 punktów)	• Jakość miar stosowanych do oceny wyników działań edukacyjnych. • Potencjalny wpływ projektu: - na instytucję w której ma miejsce Akcja Jean Monnet, - na studentów i uczniów odnoszących korzyści z Akcji Jean Monnet, - na inne organizacje i osoby zaangażowane na poziomach: lokalnym, regionalnym, narodowym i/lub Europejskim. • Odpowiedniość i jakość miar, które mają na celu rozpowszechnianie wyników działań wewnątrz i poza instytucją biorącą udział w Akcji Jean Monnet. • Jeśli dotyczy, zakres w jakim projekty opisują w jaki sposób materiały, dokumenty i wytworzone środki dostępne za pomocą mediów zostaną udostępnione za darmo i promowane za pomocą otwartych treści/wolnych licencji, i nie będą zawierały niewspółmiernych ograniczeń.

Wnioski muszą uzyskać minimum 60 punktów aby kwalifikowały się do rozpatrzenia. Co więcej, muszą uzyskać minimum po 13 punktów w każdej kategorii przydziału wymienionej powyżej.

CO JESZCZE MUSISZ WIEDZIEĆ O PROJEKCIE JEAN MONNET?

ROZPOWRZECHNIANIE I WPŁYW

Projekty Jean Monnet powinny rozpowszechniać i wykorzystywać wyniki działań także osób zaangażowanych w projekt nie bezpośrednio. Wzrośnie dzięki temu wpływ całej akcji, a także zajdzie zmiana systemiczna.

Biorąc udział w Projekcie Jean Monnet zostanie się poproszonym o bieżące uzupełnianie odpowiednich działów narzędzia online Erasmus +, gdzie będą umieszczane wszystkie informacje o działaniach Jean Monnet. Wszystkich członków projektu zachęca się do stosowania istniejących już platform i narzędzi (np. katalogu Jean Monnet czy wirtualnej społeczności Jean Monnet). Funkcje te, jako część ogólnego narzędzia IT dla Erasmus +, sprawią, że o wynikach zostanie poinformowana większa liczba osób. Stypendyści zostaną poproszeni o uzupełnianie wyników swoich prac na bieżąco.

W Projektach Jean Monnet zachęca się do:

- Brania udziału w wydarzeniach mających na celu rozpowszechnianie i informowanie o Programie na poziomie narodowym i Europejskim;
- Organizowania wydarzeń (takich jak wykłady, seminaria, warsztaty itp.) z decydentami na poziomie lokalnym, regionalnym i narodowym, a także ze zorganizowaną społecznością obywatelską i szkołami;
- Rozpowszechniania wyników swoich działań poprzez organizację seminariów, bądź wykładów odpowiednio dostosowanych i skierowanych do ogółu społeczeństwa, a także do przedstawicieli społeczności obywatelskiej;
- Nawiązania kontaktów z Centrami Doskonałości, Akcją Jean Monnet, koordynatorami Modułów oraz wspieranymi przez Program Instytucjami i Stowarzyszeniami;
- Wprowadzania Otwartych Zasobów Edukacyjnych (OZE), publikowania streszczeń, zawartości i planów swoich działań oraz oczekiwanych wyników.

Sport

Jakie działania są wspierane?

Ten przewodnik wprowadza następujące czynności w dziedzinie sportu:

- Wspólne Stosunki Partnerskie,

- europejskie wydarzenia sportowe typu non-profit.

Dodatkowo, Erasmus + wspiera także czynności wzmacniające kształtowanie polityki oparte na faktach (badania, gromadzenie danych, ankiety, itd.) aby promować dialog z odpowiednimi interesariuszami (Forum Sport UE, konferencje, spotkania, seminaria, itd.) oraz dialog polityczny pośród Państw Członkowskich (spotkania prezydencji UE). Te czynności będą wprowadzone bezpośrednio przez Komisję Europejską albo poprzez Agencję Wykonawczą.

Określone cele Programu Erasmus + w dziedzinie sportu to:
- zwalczanie transnarodowych zagrożeń związanych z uczciwością w sporcie, takimi jak doping, ustalanie meczów i przemoc, a także wszelkiego rodzaju nietolerancję i dyskryminację;
- promowanie i wspieranie dobrego rządzenia w dziedzinie sportu oraz dwutorowych karier sportowców,
-promowanie działań wolontariatu w dziedzinie sportu, łącznie z integracją społeczną, równością szans oraz świadomością znaczenia prozdrowotnej aktywności fizycznej poprzez zwiększenie udziału i równości dostępu do sportów dla wszystkich.

Jak przewiduje Program Erasmus +, czynności sportowe będą realizowane z naciskiem na szczeblu lokalnym.

Czynności te w dziedzinie sportu mają na celu rozwój, przekaz i/oraz wdrażanie praktyk innowacyjnych nie tylko na poziomie europejskim i narodowym ale także regionalnym i lokalnym.

Dla uczestniczących organizacji, projekty Erasmus + wspierane w dziedzinie sportu mają na celu osiągnięcie następujących rezultatów:
-zwiększona wydolność oraz profesjonalizm pracy na poziomie unijnym/międzynarodowym, udoskonalenie kompetencji w zakresie zarządzania oraz strategii internacjonalizacji; wzmocniona współpraca z partnerami z innych krajów; zwiększenie środków (innych niż fundusze UE) na organizacje unijnych/międzynarodowych projektów w dziedzinie sportu; lepsze przygotowanie się, wprowadzenie, kontrola i działania następcze unijnych/międzynarodowych projektów sportowych, zwiększona zdolność do zachęcania obywateli do udziału w sporcie i prozdrowotnej aktywności fizycznej oraz zaangażowanie tych, którzy są zagrożeni wykluczeniem społecznym;

-bardziej dynamiczne, zobowiązane i profesjonalne środowisko wewnątrz organizacji: gotowe aby integrować dobre praktyki i nowe metody w czynności codzienne; otwarte na synergię z organizacjami aktywnymi w różnych dziedzinach lub innych społeczno-ekonomicznych sektorach; promowanie rozwoju społeczno-oświatowego specjalistów oraz wolontariuszy w sporcie, zgodnej z celami polityki Europejskiej w dziedzinie sportu.

Na poziomie systemowym, oczekuje się, że czynności sportowe będą przyczyniały się do rozwoju Europejskiego wymiaru sportu zgodnie z ogólnymi celami programu w dziedzinie sportu.

Z indywidualnego punktu widzenia, projekty sportowe wspierane przez program Erasmus + powinny ostatecznie prowadzić do zwiększenia udziału w sporcie i aktywnościach fizycznych.

Program Partnerskiej współpracy

CO MA NA CELU PROGRAM PARTNERSKEJ WSPÓŁPRACY?

Ten rodzaj współpracy oferuje możliwość rozwoju, przeniesienia i / lub wdrażania innowacyjnych rozwiązań w różnych dziedzinach dotyczących sportu i aktywności fizycznej między różnymi organizacjami i podmiotami i sporcie i poza nim, wliczając organy władzy publicznej na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim, organizacje sportowe, organizacje związane ze sportem jak i również i instytucje edukacyjne. Do partnerskiej współpracy zalicza się w szczególności innowacyjne projekty mające na celu:

- zwalczanie dopingu na poziomie lokalnym, w szczególności w środowiskach rekreacyjnych, takich jak sport amatorski oraz strefa fitness;

- wsparcia środków zapobiegawczych i podnoszenie świadomości podmiotów biorących udział w walce z tzw. ustawianiem meczów;

- wsparcie środków zapobiegawczych, wspieranie edukacyjnych i innowacyjnych rozwiązań w walce w problemem przemocy, rasizmu i nietolerancji w sporcie

- wspieranie wdrażania dokumentów polityki UE w dziedzinie sportu i innych istotnych obszarach jej działań, takich jak zalecenia, wytyczne, strategie polityczne, itp. (np. wytyczne UE dotyczące aktywności fizycznej, wytyczne UE w sprawie podwójnej kariery sportowców, zasady dotyczące dobrego zarządzania w sporcie, itp.).

Szczególny nacisk kładzie się na projekty, które dotyczą sportu masowego na szczeblu lokalnym.

Program Partnerskiej Współpracy powinien wspierać tworzenie i rozwój sieci europejskich w dziedzinie sportu. UE może w ten sposób stworzyć możliwości współpracy między zainteresowanymi stronami, która w innych okolicznościach nie mogłaby zaistnieć. Program Partnerskiej Współpracy powinien również wspierać synergię z, jak i pomiędzy, lokalnymi, regionalnymi, krajowymi jak i również międzynarodowymi strategiami, mając na celu promowanie sportu i aktywności fizycznej oraz sprostanie sportowym wyzwaniom.

W ramach współpracy partnerskiej, Erasmus + zamierza wspierać badania i rozwój nowych form projektu i współpracy międzynarodowej w dziedzinie sportu, które mogą inspirować na większą skalę rozwój inicjatyw wspieranych z krajowych systemów finansowania i innych europejskich środków, takich jak Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne.

Jakie działania są wspierane w ramach tego działania?

Erasmus + charakteryzuje się dużą elastycznością jeśli chodzi o zakres działań, które bierze pod uwagę w ramach Partnerskiej Współpracy, pod warunkiem, iż dana propozycja zawiera rozwiązania mogące doprowadzić do osiągnięcia celów określonych w projekcie. Program Partnerskiej Współpracy obejmuje swym zasięgiem szeroki zakres działań, takich jak:

- tworzenia sieci współpracy między głównymi działaczami;

- identyfikację i wymianę skutecznych rozwiązań;

- rozwój i wdrażanie modułów szkoleniowych i edukacyjnych;

- działania mające na celu zwiększenie potencjału w dziedzinie sportu oraz monitorowanie i analizę porównawczą wskaźników, zwłaszcza w odniesieniu do promocji zachowań etycznych i kodeksów postępowania wśród sportowców;

- podnoszenie świadomości społecznej na temat wartości sportu i aktywności fizycznej w osobistym, społecznych i zawodowym rozwoju jednostek;

- działania na rzecz powiększenia bazy informacji i różnorodnych materiałów z dziedziny sportu mających na celu uporanie się z problemami społecznymi i gospodarczymi (gromadzenie danych, konsultacje, itp.);

- działania mające na celu promowanie innowacyjnych synergii pomiędzy dziedziną sportu a obszarami zdrowia, edukacji, szkoleń i tematu młodzieży;

- konferencje, seminaria, spotkania, wydarzenia i akcje uświadamiające leżące u podstaw wyżej wymienionych działań.

KTO MOŻE WZIĄĆ UDZIAŁ W PROGRAMIE PARTNERSKIEJ WSPÓŁPRACY

Program Partnerskiej Współpracy jest otwarty na każdego typu organizacje non-profit oraz instytucje publiczne. W zależności od założeń projektu, Program Partnerskiej Współpracy powinien obejmować odpowiednią i zróżnicowaną gamę partnerów, aby później móc skorzystać z jak największej liczby doświadczeń, wiedzy i profili oraz wypracować wysokiej jakości wyniki. Na ogół współpracę nawiązują organizacje z siedzibą w krajach należących do danego programu jednak organizacje z krajów partnerskich również mogą uczestniczyć w programie jako partnerzy (nie jako wnioskodawcy), jeżeli ich udział zapewni projektowi znaczącą wartość dodaną.

We Współpracy Partnerskiej powinni uczestniczyć:

 wnioskodawca / koordynator: organizacja, która składa propozycję projektu w imieniu wszystkich partnerów. Jeśli projektowi zostanie przyznane dofinansowanie, wnioskodawca / koordynator będzie głównym beneficjentem dotacji UE i podpisze umowę o finansowanie wielu beneficjentów w imieniu konsorcjum. Jego rola jako koordynatora polega na:

- reprezentowaniu i działaniu w imieniu uczestniczących organizacji vis-a-vis Komisji Europejskiej,

- ponoszeniu odpowiedzialność finansowej i prawnej za właściwą operacyjną, administracyjną i finansową realizację całego projektu,

- koordynowaniu Współpracy Partnerskiej razem ze wszystkimi partnerami projektu.

 pełnoprawni partnerzy: organizacje, które aktywnie przyczyniają się do przygotowania, realizacji i oceny Współpracy Partnerskiej. Każdy pełnoprawny partner musi podpisać

upoważnienie, w którym podpisujący udzielają pełnomocnictwa koordynatorowi do działania w jego imieniu i na jego rachunek w trakcie realizacji projektu.

 partnerzy stowarzyszeni (opcjonalnie): inne organizacje częściowo zaangażowanych w projekt. Organizacje te biorą udział w realizacji konkretnych zadań projektu / działań lub wspierają popularyzację i trwałość Współpracy Partnerskiej. W kwestiach dotyczących zarządzania, "partnerów stowarzyszonych" nie uważa się za część konsorcjum Współpracy Partnerskiej.

JAKIE SĄ KRYTERIA OCENY WSPÓŁPRACY PARTNERSKIEJ

Poniższa lista obejmuje kryteria formalne, które Projekt Współpracy musi spełnić, aby zakwalifikować się do otrzymania dotacji Erasmus +:

KRYTERIA KWALIFIKACJI

Uprawnione organizacje	Każda organizacja typu non-profit lub organ publiczny, ustanowiony Programie lub w jakimkolwiek kraju partnerskim na świecie (patrz rozdział "kraje uprawnione" w części A niniejszego Przewodnika). Na przykład, organizacją może być (niepełny wykaz): - organ publiczny związany ze sportem na szczeblu lokalnym, regionalnym lub krajowym; - Narodowy Komitet Olimpijski lub Narodowa Konfederacja Sportu; - organizacja sportu na poziomie regionalnym, krajowym, europejskim i międzynarodowym; - narodowa liga sportowa; - klub sportowy; - organizacja lub związek reprezentujący sportowców; - organizacja lub związki reprezentujące pracowników i wolontariuszy w dziedzinie sportu (takich jako trenerzy, kierownicy, itp.); - organizacja reprezentująca ruch "sport dla wszystkich"; - organizacji działająca w dziedzinie promocji aktywności fizycznej;

	- organizacja reprezentująca sektor aktywnego wypoczynku; - organizacji działających w dziedzinie edukacji, szkoleń i młodzieży.
Kto może być wnioskodawcą?	Każda organizacja członkowska z siedzibą w Kraju Programu może być wnioskodawcą. Organizacja ta wnioskuje w imieniu wszystkich organizacji członkowskich zaangażowanych w projekt.
Ilość oraz profil organizacji uczestniczącej w projekcie	Program Partnerskiej Współpracy jest realizowany w ramach współpracy ponadnarodowej i obejmuje co najmniej pięć organizacji z pięciu różnych krajów programu. Wszystkie organizacje członkowskie muszą być wyznaczone w chwili ubiegania się o dotację.
Okres trwania projektu	Od 12 do 36 miesięcy. Czas trwania musi być określony na etapie składania wniosku (12, 18, 24, 30 lub 36 miesięcy), w oparciu o cel projektu oraz o rodzaj przewidywanych działań w konkretnym przedziale czasowym.
Miejsce realizacji projektu	Działania muszą odbywać się w krajach (jednym lub więcej) organizacji uczestniczących w Partnerstwie Współpracy.
Gdzie złożyć wniosek?	Agencji Wykonawcza ds. Współpracy Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego (EACEA) z siedzibą w Brukseli.
Kiedy składać wnioski?	Wnioskodawcy muszą złożyć wniosek o dofinansowanie do **15 maja w południe (czasu brukselskiego)** dla projektów rozpoczynających się 1 stycznia następnego roku.
Jak złożyć wniosek?	Więcej informacji na temat składania wniosków znajduje się w części C niniejszego Przewodnika.

Organizacje ubiegające się będą oceniane według odpowiednich kryteriów **wykluczenia i wyboru**. Więcej informacji znajduje się w części C niniejszego Przewodnika.

KRYTERIA PRZYZNANIA

Orientacyjnie 50% budżetu zostanie przeznaczone dla projektów służących realizacji następujących celów:

- wspieranie wdrażania wytycznych UE w sprawie podwójnej kariery sportowców;
- wspieranie wdrażania wytycznych aktywności fizycznej w UE.

Orientacyjnie 50% budżetu zostanie przeznaczone do innych celów wymienionych w powyższej sekcji "Czym jest Program Partnerskiej Współpracy ".

W ramach tych kategorii, projekty będą oceniane według następujących kryteriów:

Trafność i zastosowanie projektu **(maks. 30 pkt.)**	Trafność projektu wobec: - założeń polityki europejskiej w dziedzinie sportu - złożeń i priorytetów Działania (patrz punkt "Jakie są cele Współpracy Partnerskiej") Zakres, w jakim: - wniosek jest oparty na prawdziwej i autentycznej analizie potrzeb - cele są jasno określone, realistyczne i odwołują się do kwestii dot. organizacji członkowskich i grup docelowych - wniosek jest innowacyjny i / lub uzupełnia inne inicjatywy już realizowane przez organizacje członkowskie - wniosek wnosi wartość dodaną na poziomie UE poprzez wyniki, które nie byłyby osiągnięte w wyniku działalności wykonywanej wyłącznie w jednym kraju
Jakość i realizacja projektu **(maks. 20 pkt.)**	□ przejrzystość, kompletność i jakość realizacji programu, w tym odpowiednich etapów jego przygotowania, wdrażania, monitorowania, oceny i rozpowszechniania □ spójność celów projektu, metodologii proponowanych działań i zaproponowanego budżetu □ jakość i wykonalność proponowanej

	metodologii § istnienie i jakość mechanizmów zarządzania (harmonogram, organizacja, zadania i obowiązki są określone i realne) istnienie i zasadność środków kontroli jakości, aby zapewnić, że realizacja projektu jest wysokiej jakości, zakończona w czasie i w ramach ustalonego budżetu stopień, w jakim projekt jest opłacalny i przydziela odpowiednie zasoby do każdego działania
Jakość zespołu projektowego i ustalenia dotyczące współpracy **(maks. 20 pkt.)**	stopień, w jakim: - w stosownych przypadkach, projekt obejmuje odpowiednie połączenie uzupełniających organizacji członkowskich o koniecznym profilu, niezbędnego doświadczenia i wiedzy, aby skutecznie realizować wszystkie aspekty projektu - w projektach uczestniczą osoby z doświadczeniem w odpowiednich dziedzinach, takich jak polityka sportu i praktyki sportowe (szkolenia, konkursy, trenowanie, itp.), branża akademicka, jak również posiadający zdolność do dotarcia do szerszego grona odbiorców - podział obowiązków i zadań, pokazuje zaangażowanie i aktywny udział wszystkich organizacji członkowskich w razie potrzeby, w jakim stopniu zaangażowanie organizacji członkowskiej z Kraju Partnerskiego przynosi istotną wartość dodaną do projektu (jeśli ten warunek nie jest spełniony, projekt nie może być przyjęty)
Znaczenie i popularyzacja **(maks. 30 pkt.)**	jakość planu popularyzacji : adekwatności i jakości działań, mających na celu dzielenie się rezultatami projektu poza organizacjami członkowskimi jeżeli dotyczy, zakres, w jakim projekt precyzuje, w jaki sposób materiały, dokumenty i nośniki medialne będą udostępniane i promowane w ramach otwartych licencji, bez

	niewspółmiernych ograniczeń □ jakość planów zapewniających trwałość projektu: jego zdolność do kontynuacji swoich wpływów i przynoszenia rezultatów już po wykorzystaniu dotacji UE

Aby móc starać się o finansowanie, wnioski muszą zdobyć co najmniej 60 punktów. Co więcej, muszą zdobyć co najmniej połowę maksymalnej ilości punktów w każdej z kategorii wymienionych powyżej kryteriów (tj. co najmniej 15 punktów za kategorie "trafność projektu" i "znaczenie i upowszechnianie", 10 punktów dla kategorii "jakość i realizacja projektu "i" jakość zespołu projektowego i ustalenia dotyczące współpracy ").

JAKIE SĄ ZASADY FINANSOWANIA?

Budżet projektu należy opracować zgodnie z poniższymi zasadami finansowania (w euro):

Koszty kwalifikowane	Mechanizm finansowania	Kwota	Zasada przydziału	
Koszty działalności	Wszelkie koszty bezpośrednio związane z realizacją uzupełniających działań w ramach projektu, w tym: Kwalifikujące się koszty bezpośrednie: - Personel - Koszty podróży i utrzymania □ Sprzęt □ Materiały eksploatacyjne □ Podwykonawstwo □ Cło, podatki i opłaty □ Pozostałe koszty Koszty pośrednie: Zryczałtowana kwota, nie wyższa niż 7% kwalifikowanych kosztów bezpośrednich projektu, jest kwalifikowana w ramach kosztów pośrednich i stanowi ogólne koszty administracyjne ponoszone przez beneficjenta, które mogą podlegać zwrotowi (np. rachunek za energię elektryczną lub Internet, koszty pomieszczenia, koszty personelu stałego, itp.)	Część kosztów kwalifikowanych	Maksymalna kwota dotacji: 500 000 EUR Maksymalnie 80% całkowitych kosztów kwalifikowanych	Warunek: wnioskowany budżet ma uzasadnienia w odniesieniu do planowanych działań.

Wydarzenia sportowe typu non-profit

Jakie są cele pomocy w organizacji wydarzeń sportowych typu non-profit? Działanie to ma na celu:

- wspieranie realizacji, w dziedzinie sportu, strategii UE w zakresie integracji społecznej i równych szans, w szczególności Unijnej Strategii Równości Płci oraz Unijnej strategii wobec osób niepełnosprawnych;
- wspieranie wdrażania wytycznych aktywności fizycznej w UE, mających na celu zachęcenie do uczestnictwa w sporcie i wszelkiej aktywności fizycznej;
- wspieranie przyszłej organizacji Europejskiego Tygodnia Sportu.

Na czym polega pomoc w organizacji wydarzeń sportowych typu non-profit? Działanie to zapewnia wsparcie finansowe dla organizacji imprez sportowych w całej Europie. Ponadto, może ono wspierać finansowo krajowe wydarzenia sportowe organizowane jednocześnie w kilku krajach europejskich przez instytucje non-profit lub instytucje publiczne - w kontekście europejskich wydarzeń w dziedzinie sportu. Oczekiwane rezultaty tych wydarzeń to:

- większa widoczność i świadomość wydarzeń mających na celu promowanie integracji społecznej, równości szans i aktywności fizycznej wpływającej na nasze zdrowie;
- zwiększone uczestnictwo w sporcie, aktywności fizycznych i wolontariacie.

Jakie czynności są wspierane w ramach tego działania? Wsparcie dla wydarzeń będzie oznaczać przypisanie dotacji unijnych do poszczególnych organizacji zajmujących się przygotowaniem, organizacją i czynnościami następującymi po danym wydarzeniu. Element międzynarodowy będzie zapewniony poprzez udział w wydarzeniu sportowców pochodzących z co najmniej dwunastu krajów przystępujących do Programu. Poniższe czynności podstawowe będą wspierane w ramach tego działania (lista niepełna):

- organizacja działań szkoleniowych dla sportowców, trenerów, organizatorów i wolontariuszy, w ramach przygotowań do danej imprezy;
- organizacja imprezy;
- organizacja działań dodatkowych przy okazji organizacji danej imprezy sportowej (konferencje, seminaria);
- przygotowanie i realizacja materiałów w celu przyszłego wykorzystania (ocena, opracowanie planów na przyszłość).

Jakie działania nie kwalifikują się w ramach tego działania?

- zawody sportowe regularne organizowane przez międzynarodowe, europejskie i krajowe federacje sportowe / coroczne edycje zawodów w ramach rozgrywek ligowych;

- profesjonalne zawody sportowe.

Jakie są kryteria oceny wydarzeń sportowych typu non-profit?
Poniższa lista obejmuje kryteria formalne, które muszą być spełnione w celu kwalifikacji do otrzymania dotacji projektu Erasmus +:

Kryteria kwalifikujące

Kto może ubiegać się o dotację?	Każdy podmiot publiczny lub organizacja non-profit działająca w dziedzinie sportu założona i zarejestrowana w kraju należącym do Programu. Przykładowo, taką organizacją mogą być (wykaz niepełny): ▪ organy publiczne ds. sportu na poziomie lokalnym, regionalnym lub krajowym; ▪ organizacje sportowe na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym, europejskim i międzynarodowym; ▪ krajowi koordynatorzy imprez organizowanych w ramach wydarzeń sportowych.
Profil uczestników	Działanie dot. wydarzeń sportowych typu non-profit obejmuje uczestników z co najmniej 12 różnych krajów biorących udział w programie.
Czas trwania projektu	Do 1 roku (od etapu przygotowań do czynności następujących po zakończeniu imprezy)
Gdzie składać aplikację?	W Agencji Wykonawczej ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego (EACEA) z siedzibą w Brukseli
Do kiedy można złożyć aplikację?	Wnioskodawcy muszą złożyć wniosek o dofinansowanie w następujących terminach: ▪ do 14 marca do godziny 12:00 (południe czasu obowiązującego w Brukseli) dla projektów rozpoczynających się od dnia 1 czerwca tego samego roku; ▪ do 15 maja do godziny 12: 00 (południe czasu obowiązującego w Brukseli) dla projektów rozpoczynających się od dnia 1 stycznia następnego roku.

Jak złożyć aplikację?	Szczegóły dotyczące składania aplikacji zostały opisane w części C niniejszego przewodnika.

Organizacje ubiegające się będą oceniane według odpowiednich kryteriów wykluczenia i wyboru. Więcej informacji podano w części C niniejszego przewodnika.

KRYTERIA PRZYZNANIA DOFINANSOWANIA

Projekty będą oceniane według następujących kryteriów:

Znaczenie projektu (maksymalnie 30 punktów)	▪ Zasadność wniosku w odniesieniu do: - celów polityki europejskiej w dziedzinie sportu - celów i priorytetów tego działania (patrz punkt " Jakie są cele pomocy w organizacji wydarzeń sportowych typu non-profit?") ▪ Zakres, w jakim: - wniosek jest oparty na prawdziwej i właściwej analizie potrzeb - cele są jasno określone, realistyczne i obejmują kwestie istotne dla uczestniczących organizacji i grup docelowych - wniosek jest innowacyjny i / lub jest uzupełnieniem innych inicjatyw już przeprowadzonych przez organizacje uczestniczące w projekcie - wniosek wnosi wartość dodaną na poziomie UE poprzez wyniki, które nie zostałyby osiągnięte z działalności wykonywanej wyłącznie w jednym kraju
Jakość planu i realizacja projektu (maksymalnie 40 punktów)	▪ Przejrzystość, kompletność i jakość programu prac, uwzględniającego odpowiednie fazy przygotowania, wdrażania, monitorowania, oceny i rozpowszechniania ▪ Spójność celów projektu, metodologii, działalności i zaproponowanego budżetu ▪ Jakość i wykonalność proponowanej metodologii ▪ Stopień, w jakim projekt dotyczy ludzi z doświadczeniem obejmującym różne obszary, np. dotyczące praktyki sportowej (treningi, zawody, szkolenie zawodników itp.) ▪ Istnienie i jakość mechanizmów zarządzania (harmonogramy, organizacja, zadania i obowiązki są jasno określone i wykonalne) ▪ Istnienie i znaczenie środków kontroli jakości, w

	celu zapewnienia, że realizacja projektu spełnia normy jakościowe, jest zakończona w określonym czasie i w ramach dostępnego budżetu ▪ Stopień, w jakim projekt jest opłacalny i przydziela odpowiednie zasoby do każdego działania
Wpływ i rozpowszechnianie (maksymalnie 30 punktów)	▪ Jakość środków służących do oceny wyników projektu ▪ Potencjalny wpływ projektu: - na uczestników i uczestniczące organizacje, podczas i po realizacji projektu - na otoczenie zewnętrzne organizacji i osoby niezwiązane bezpośrednio z uczestnictwem w projekcie, na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym lub/i europejskim ▪ Jakość planu rozpowszechniania: adekwatność i jakość środków mających na celu udostępnienie wyników projektu w obrębie organizacji uczestniczących w projekcie jak i poza nimi ▪ Jakość środków wykorzystywanych w celu zapewnienia widoczności i rozgłosu medialnego imprezy oraz wsparcia Unii Europejskiej

Jedynie wnioski, które uzyskają co najmniej 60 punktów będą rozważane. Dodatkowo, muszą one uzyskać co najmniej połowę maksymalnej liczby punktów możliwych do zdobycia w każdej z kategorii wymienionych powyżej (tj. co najmniej 15 punktów w kategoriach „znaczenie projektu" i „wpływ i rozpowszechnianie", 20 punktów w kategorii „jakość planu i realizacja projektu").

Jakie są zasady finansowania?

Budżet projektu należy opracować zgodnie z poniższymi zasadami finansowania (kwoty powinny być wyrażone w Euro):

Koszty kwalifikowalne		Mechanizm finansowania	Kwota	Zasada przydziału
Koszty działań	Wszelkie koszty bezpośrednio związane z realizacją komplementarnych działań w ramach projektu, w tym: Kwalifikowalne koszty bezpośrednie:	Część kosztów kwalifikowalnych	Maksymalna kwota przyznanego dofinansowania: 2 000 000 EUR Pokrycie maksymalnie 80%	Warunek: budżet wniosku musi być zasadny w związku z planowanymi działaniami.

	▪ Kadra ▪ Koszty podróży i pobytu ▪ Wyposażenie i sprzęt ▪ Materiały eksploatacyjne i dostawy ▪ Podwykonawstwo ▪ Cło, podatki i opłaty ▪ Pozostałe koszty Koszty pośrednie: Zryczałtowana kwota, nieprzekraczająca 7% bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu, jest kwalifikowalna w ramach kosztów pośrednich, stanowiących ogólne koszty administracyjne beneficjenta, które mogą być uznane za obciążające projekt (np. rachunki za energię elektryczną lub Internet, koszty utrzymania lokalu, koszty zatrudnienia personelu stałego, itp.)		całkowitych kosztów kwalifikowalnych.	

CZĘŚĆ C - INFORMACJE DLA WNIOSKODAWCÓW/UCZESTNIKÓW

Wszystkie organizacje (w tym grupy nieformalne), które zamierzają przedstawić propozycję projektu w celu uzyskania wsparcia finansowego z Unii Europejskiej w ramach programu Erasmus+ powinny przeczytać ten rozdział, który został sporządzony zgodnie z postanowieniami Tytułu VI rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie w ogólnym budżecie Unii Europejskiej (dalej zwanym "rozporządzeniem finansowe UE") oraz zgodnie z zasadami jego zastosowania.

Osoby fizyczne nie są uprawnione do składania propozycji projektów w ramach programu Erasmus+, z wyjątkiem osób ubiegających się w imieniu grupy młodych ludzi aktywnych w pracy z młodzieżą, ale niekoniecznie w kontekście organizacji młodzieżowej (dalej zwane "nieformalną grupą młodych ludzi").

Co należy zrobić w celu przedstawienia projektu ERASMUS+ ?

Aby przedstawić projekt Erasmus+ wnioskodawcy muszą wykonać cztery kroki opisane poniżej:

- rejestracja w portalu dla uczestników;
- sprawdzenie zgodności z kryteriami programu;
- sprawdzenie warunków finansowych;
- wypełnienie i przesłanie formularza zgłoszeniowego.

KROK 1: Rejestracja w portalu uczestników

Wszystkie organizacje, które zamierzają wziąć udział w programie Erasmus + muszą zarejestrować się i podać swoje podstawowe dane prawne i finansowe w Systemie Indywidualnej Rejestracji (Unique Registration System (URF)) Uczestnika Portalu Komisji Europejskiej.
Aby to zrobić, osoba reprezentująca organizację (lub nieformalne grupy młodych ludzi) musi wykonać następujące czynności:

- pobrać login i hasło bezpiecznego dostępu do URF : zarejestrować się w Systemie Uwierzytelniania Komisji Europejskiej (European Commission's user Authentication Service (ECAS)) dostępnym na stronie https://webgate.ec.europa.eu/cas/eim/external/register.cgi Instrukcja obsługi wyjaśniająca wszelkie niezbędne kroki jest dostępna na http://eeas.europa.eu/media/subscribe/ecas-user-manual.pdf

- zalogować się na Portalu Uczestników i zarejestrować organizację lub grupę młodych ludzi. Szczegółowy proces i potrzebne informacje dostępne są na http://ec.europa.eu/education/participants/portal/ShowDoc/Participant+Portal/portal_content/help/URF_USER_MANUAL.pdf

Dowód poświadczający status prawny i zdolność finansową
W czasie rejestracji, organizacje muszą przesłać również następujące dokumenty do Portalu Uczestników:

- formularz osoby prawnej (formularz ten można pobrać ze strony internetowej Komisji Europejskiej pod adresem: http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/legal_entities/legal_entities_en.cfm

- formularz identyfikacji finansowej. Prosimy o wypełnienie formularza właściwego dla kraju, w którym znajduje się państwa bank, nawet, jeśli wnioskodawca jest organizacją oficjalnie zarejestrowaną w innym kraju (ten formularz można pobrać ze strony: http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/financial_id/financial_id_en.cfm

W przypadku dotacji przekraczających 60 000 EUR, wnioskodawcy mogą zostać poproszeni o przesłanie dokumentów potwierdzających zdolność finansową. Aby uzyskać szczegółowe informacje, patrz sekcja "Kryteria wyboru" poniżej.

Kod identyfikacji Uczestnika (PIC)
Po zakończeniu rejestracji w Portalu Uczestników, organizacja/grupa otrzyma dziewięciocyfrowy Kod Identyfikacji Uczestnika (Personal Identification Code (PIC)). PIC to unikatowy identyfikator, który umożliwia organizacji/grupie korzystanie z niektórych cech elektronicznych formularzy zgłoszeniowych i będzie służyć, jako punkt odniesienia dla Krajowej lub Wykonawczej Agencji w przypadku przyszłej korespondencji z wnioskodawcą/beneficjentem.

[26] Rozporządzenie finansowe UE można znaleźć na stronie: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:298:0001:0096:EN:PDF

KROK 2: Sprawdzenie zgodności z kryteriami programu

Podczas rozwoju projektu i przed złożeniem podania o wsparcie z Unii Europejskiej uczestniczące organizacje muszą upewnić się, że projekt spełnia następujące kryteria: kwalifikacji, dyskwalifikacji, selekcji i przyznania dotacji.

Kryteria kwalifikacji

Kryteria kwalifikacji odnoszą się głównie do typu projektu i aktywności (włączając w to, tam gdzie to konieczne, czas trwania, uczestniczące organizacje itd.), grupy docelowej (np. statusu i liczby uczestników) i warunków złożenia podania o dotację dla takiego projektu (np. ostateczny termin złożenia podania, kompletne wypełnienie formularza zgłoszeniowego, itd.).

Aby projekt został zakwalifikowany, musi on spełniać wszystkie kryteria kwalifikacji dotyczące działania, dla którego podanie zostało złożone. Jeśli projekt nie spełnia tych kryteriów podczas składania zgłoszeń, będzie odrzucony bez możliwości późniejszej oceny. Jako wyjątek, w przypadku działań mobilnych i stypendiów JMD należących do Działań Podstawowych 1 lub Działań Podstawowych 2, niektóre kryteria kwalifikacji (np. czas trwania, profil uczestników, itd.) mogą być zweryfikowane na etapie realizacji projektu lub podczas sprawozdania końcowego; jeśli kryteria nie są spełnione, uczestnicy lub działania mogą nie zostać zakwalifikowane, co wiąże się ze zmniejszeniem dotacji z Unii Europejskiej początkowo przyznanej danemu projektowi.

Szczegółowe kryteria kwalifikacji dotyczące każdego z działań realizowanych przez przewodnik programu Erasmus+ są opisane w części B przewodnika.

Kryteria dyskwalifikacji

Zgodnie z art. 106 i 107 Rozporządzenia Finansowego UE, kandydaci będą wykluczeni z udziału w programie Erasmus+, jeśli znajdują się w jednej z wymienionych sytuacji:

- ogłoszono ich bankructwo lub likwidację, ich interesy są zarządzane przez sądy, podpisali umowę z wierzycielami, zawiesili działalność biznesową, podlegają postępowaniu sądowemu lub są w jakiejkolwiek analogicznej sytuacji spowodowanej podobną procedurą przewidzianą w przepisach lub prawie krajowym;
- ich lub osób posiadających uprawnienia do reprezentowania, podejmowania decyzji lub kontroli nad nimi zostały skazane za przestępstwo dotyczące etyki zawodowej wyrokiem właściwego organu państwa; wyrok ten ma powagę rzeczy osądzonej
- udowodniono im wykroczenia zawodowe, które zamawiająca agencja krajowa lub wykonawcza może uzasadnić poprzez decyzje Europejskiego Banku Inwestycyjnego i organizacji międzynarodowych;
- nie dotrzymali obowiązków dotyczących płatności składek na ubezpieczenie społeczne lub podatków, zgodnie z prawem państwa, w którym mają siedzibę, lub z prawem państwa zamawiającej agencji krajowej lub wykonawczej, lub państwa, w którym umowa ma zostać zawarta;
- kandydaci lub osoby reprezentujące, podejmujące decyzje lub sprawujące kontrolę nad nimi, podlegają wyrokowi, który uzyskał powagę rzeczy osądzonej za oszustwo, korupcję, udział w organizacji przestępczej, „pranie brudnych pieniędzy” lub inną

nielegalną działalność, jeśli taka działalność jest szkodliwa dla interesów finansowych UE;
- podlegają karze administracyjnej według art. 109(1) Rozporządzenia Finansowego.

Kandydatom nie zostanie udzielona pomoc finansowa, jeśli podczas procedury przyznawania dotacji:

- podlegają konfliktowi interesów;
- są winni przedstawiania w nieprawdziwym świetle informacji wymaganych przez zamawiającą agencję krajową lub wykonawczą, jako warunek udziału w procedurze przyznawania dotacji lub nie dostarczyli takich informacji;
- znajdują się w jednej z wyżej wymienionych sytuacji.

Kryteria dyskwalifikacji stosuje się do kandydatów biorących udział we wszystkich działaniach programu Erasmus+. Aby zastosować się do warunków, kandydaci do dotacji Unii Europejskiej przekraczających 60 000 euro muszą przedstawić deklarację wiarygodności poświadczającą, że nie znajdują się w żadnej z sytuacji zawartych w art. 106(1) i 107 Rozporządzenia Finansowego. Deklaracja wiarygodności stanowi osobną sekcję aneksu do formularza zgłoszeniowego.

W przypadku propozycji zgłaszanych w imieniu konsorcjum partnerów, wyżej wymienione kryteria obowiązują wszystkich uczestników organizacji biorącej udział w projekcie.

Zgodnie z art. 106-109 Rozporządzenia Finansowego UE, kary finansowe i administracyjne mogą być nałożone na kandydatów, którzy są winni fałszywego przedstawienia informacji lub poważnie naruszą obowiązki wynikające z umowy zgodnie z poprzednią procedurą przyznawania dotacji.

Ponadto, według Komisji, w procesie realizacji działań zawartych w przewodniku, następujące organizacje nie są uprawnione do wzięcia udziału z powodu konfliktu interesów:

- władze państwowe nadzorujące Krajowe Agencje i realizujące program Erasmus+ w danym kraju: nie mogą ubiegać się lub brać udziału w żadnych działaniach prowadzonych przez Krajowe Agencje w żadnym kraju, ale mogą ubiegać się o wzięcie udziału (jako kandydaci lub partnerzy) w działaniach prowadzonych przez Agencje Wykonawcze, jeśli nie są one jednoznacznie wykluczone z danych działań (według części B podręcznika);
- Agencje Krajowe oraz inne struktury i sieci programu Erasmus+, otrzymujące bezpośrednią dotację z Komisji zgodnie z podstawą prawną programu: nie mogą ubiegać się lub brać udziału w żadnych działaniach realizowanych przez przewodnik;
- podmioty prawne będące gospodarzem Agencji Krajowych Erasmus+ lub wyżej wymienionych struktur i sieci, jak również podmioty stowarzyszone z tymi podmiotami prawnymi: nie mogą ubiegać się lub brać udziału w żadnych działaniach prowadzonych przez agencje krajowe w żadnym kraju, ale mogą ubiegać się o wzięcie

udziału w działaniach prowadzonych przez agencje wykonawczą, jeśli nie są one jednoznacznie wykluczone z danych działań (według części B przewodnika).

Kandydaci i beneficjenci, którzy złożyli fałszywe deklaracje, popełnili istotne błędy, nieprawidłowości lub poważne naruszenia obowiązków wynikających z umowy mogą być wykluczeni ze wszystkich dotacji finansowanych przez budżet Unii Europejskiej przez maksymalnie 5 lat od daty stwierdzenia naruszenia, po którym następuje postępowanie kontradyktoryjne. Okres ten może być wydłużony do 10 lat w razie powtórzenia wykroczenia w ciągu 5 lat od wyżej wymienionej daty.

Kryteria selekcji

Poprzez kryteria selekcji, Agencja Krajowa lub Wykonawcza ocenia zdolność finansową i operacyjną kandydata do ukończenia proponowanego projektu.

Zdolność finansowa

Zdolność finansowa oznacza, że kandydat posiada stabilne źródła finansowania, wystarczające do utrzymania aktywności przez okres trwania projektu lub przez rok, na który przyznawana jest dotacja oraz do uczestniczenia w finansowaniu.

Weryfikacja zdolności finansowej nie dotyczy:

- organów publicznych,
- organizacji międzynarodowych.

W przypadku podań o dotacje UE składanych przez organizacje innego typu (inne niż wyżej wymienione) i nieprzekraczających 60 000 euro, kandydaci muszą przedstawić deklarację wiarygodności, poświadczającą, że posiadają oni zdolność finansową do realizacji projektu. Deklaracja wiarygodności stanowi osobną sekcję formularza zgłoszeniowego.

W przypadku podań o dotacje UE składanych przez organizacje innego typu i przekraczających 60 000 euro, kandydat musi złożyć, razem z deklaracją wiarygodności, następujące dokumenty poprzez portal uczestnika:

- dla działań prowadzonych przez agencje krajowe: rachunek zysków i strat oraz bilans kandydata za ostatni rok budżetowy, w którym rozliczenia zostały zamknięte.

- dla działań prowadzonych przez agencje wykonawcze: formularz zdolności finansowej, zawierający rachunek zysków i strat kandydata za ostatnie dwa lata budżetowe, w których rozliczenia zostały zamknięte.
- dla podmiotów, które nie mogą przedstawić wyżej wymienionych dokumentów, ponieważ są nowo utworzone, deklaracja finansowa lub deklaracja ubezpieczeniowa stwierdzająca, że ryzyko zawodowe kandydata może zastąpić wyżej wymienione dokumenty.

Organizacje muszą umieścić te dokumenty podczas rejestracji na portalu (patrz sekcję „Krok 1: rejestracja w portalu dla uczestników" powyżej) lub najpóźniej przed złożeniem podania o dotację Erasmus+.

Kryteria opisane powyżej dotyczą wszystkich organizacji uczestniczących w projekcie, w przypadku, kiedy propozycje są złożone w imieniu konsorcjum partnerów.

Jeśli podanie dotyczy dotacji na projekt, którego kwota przekracza 750 000 euro, może być wymagane sprawozdanie z badania utworzone przez upoważnionego audytora zewnętrznego. Sprawozdanie powinno potwierdzać rozliczenia za ostatni dostępny rok budżetowy.

Jeśli po analizie tych dokumentów, Agencja Krajowa lub Wykonawcza stwierdzi, że wymagana zdolność finansowa nie została potwierdzona lub nie jest satysfakcjonująca, wtedy może ona:

- poprosić o dokładniejsze informacje;
- zaoferować umowę o udzielenie dotacji lub decyzję o zaliczce pokrytej przez zabezpieczenie finansowe;
- zaoferować umowę o udzielenie dotacji bez zaliczki lub ze zredukowaną zaliczką;
- zaoferować umowę o udzielenie dotacji z zaliczką płatną w ratach;
- odrzucić podanie.

Zdolność operacyjna

Zdolność operacyjna oznacza, że kandydat posiada kompetencje zawodowe i kwalifikacje konieczne do przeprowadzenia proponowanego projektu. Kandydaci muszą przedstawić deklarację wiarygodności stwierdzającą, że posiadają zdolność operacyjną do realizacji projektu. Dodatkowo, jeśli jest to wymagane w formularzu zgłoszeniowym, kandydaci mogą być poproszeni o dostarczenie CV kluczowych osób biorących udział w projekcie, aby potwierdzić ich odpowiednie doświadczenie zawodowe.

W przypadku stałych beneficjentów, poziom zaprezentowany podczas przeprowadzania i realizacji poprzednich projektów programu Erasmus+ lub poprzednich programów europejskich w dziedzinach edukacji, szkolenia i pracy z młodzieżą, będzie brany pod uwagę przez agencję krajową lub wykonawczą podczas oceny zdolności operacyjnej kandydata.

Kryteria przyznawania dotacji

Kryteria przyznawania dotacji pozwalają agencji krajowej lub wykonawczej ocenić jakość propozycji projektów złożonych w ramach programu Erasmus+.

Dotacje będą przyznawane projektom, które najlepiej spełniają kryteria jakościowe, w granicach budżetu dostępnego dla każdego działania.

Wszystkie kryteria przyznawania dotacji, dotyczące każdego z działań realizowanych przez przewodnik programu Erasmus+, są opisane w części B przewodnika.

KROK 3: Sprawdzenie warunków finansowych

Typy dotacji

Istnieją następujące typy dotacji:

- dotacja określonej części kosztów kwalifikowalnych: np. ilość przyznana w ramach strategicznego partnerstwa w celu pokrycia dodatkowych kosztów związanych z uczestnictwem osób ze specjalnymi potrzebami;
- dotacja na bazie kosztów jednostkowych: np. ilość przyznana na indywidualne wsparcie w ramach projektów mobilnych w dziedzinach edukacji, szkolenia i pracy z młodzieżą;
- pełna kwota: np. ilość przyznana w celu uczestniczenia w realizacji działań uzupełniających w ramach projektów Jeana Monneta;
- finansowanie ryczałtowe: ilość przyznana w celu pokrycia kosztów pośrednich wydarzeń sportowych o charakterze zarobkowym;
- kombinacja wyżej wymienionych typów dotacji.

Mechanizm finansowania stosowany w programie Erasmus+ w większości przypadków zapewnia dotacje bazujące na kosztach jednostkowych. Podane typy dotacji pomagają kandydatom w łatwym oszacowaniu kwoty dotacji i ułatwiają realistyczne planowanie finansowe projektu.

W celu sprawdzenia, jaki typ dotacji stosuje się do każdego finansowanego elementu w ramach działań Erasmus+ zawartych w tym podręczniku, należy zapoznać się z kolumną „mechanizm finansowania” w tabeli „zasady finansowania” w części B.

Zasady stosowane w dotacjach UE

Prawo nie działa wstecz

Dotacja UE nie może być przyznana zakończonemu projektowi.

Dotacja UE może być przyznana projektowi, który został rozpoczęty, jeśli kandydat wykaże potrzebę rozpoczęcia projektu przed podpisaniem umowy o udzielenie dotacji lub przed ogłoszeniem decyzji o udzieleniu dotacji. W takich przypadkach, nakłady uprawnione do finansowania lub wydarzenie generujące finansowanie nie mogą być zaciągnięte przed datą złożenia podania.

Jeśli beneficjent zaczyna realizację projektu przed podpisaniem umowy o udzielenie dotacji lub ogłoszeniem decyzji o udzieleniu dotacji, robi to na własne ryzyko.

Nieudzielanie kumulatywnych dotacji

Każdy projekt finansowany na szczeblu UE jest uprawniony do otrzymania tylko jednej dotacji z budżetu UE dla jednego beneficjenta. W żadnym przypadku te same koszty nie mogą być ponoszone dwukrotnie przez budżet Unii Europejskiej.

Aby uniknąć ryzyka podwójnego finansowania, kandydat musi w odpowiedniej sekcji formularza zgłoszeniowego wskazać źródła i kwoty każdego innego dofinansowania, które otrzymał lub po które się zgłosił w danym roku, niezależnie czy dotyczy ono tego samego czy innego projektu, wliczając w to dotacje na działalność.

Identyczne lub bardzo podobne podania – zgłoszone przez tego samego kandydata lub przez partnerów z tego samego konsorcjum – będą poddane szczegółowej ocenie w celu wykluczenia ryzyka podwójnego finansowania. Podania, które będą zgłoszone dwa lub więcej razy, przez tego samego kandydata lub konsorcjum, w tej samej Agencji lub w różnych Agencjach zostaną odrzucone. Jeśli takie same lub bardzo podobne podania zostaną złożone przez innych kandydatów lub konsorcja, będą szczegółowo sprawdzane i mogą być odrzucone z podobnych przyczyn.

Niedochodowość i współfinansowanie

Dotacja z Unii Europejskiej nie może mieć celu lub efektu w postaci powstania zysku w ramach projektu przeprowadzanego przez beneficjenta. Zysk definiuje się jako nadwyżkę

kwalifikowalnych kosztów poniesionych przez beneficjenta, kiedy złożona jest prośba o płatność salda końcowego [17].

Zasada niedochodowości nie dotyczy dotacji w formie kosztów jednostkowych, pełnej kwoty lub finansowania ryczałtowego, łącznie ze stypendiami. Nie dotyczy również podań o dotacje, które nie przekraczają 60 000 euro. W celu obliczenia zysku generowanego przez dotację, współfinansowanie w formie wkładu niepieniężnego nie będzie brane pod uwagę (więcej szczegółów na temat wkładu niepieniężnego znajduje się w sekcji „uprawniony dochód" poniżej).

Ponadto, dotacja UE jest motywacją do przeprowadzenia projektu, który nie będzie wykonalny bez wsparcia finansowego UE i jest oparty na zasadzie współfinansowania. Współfinansowanie zakłada, że dotacja UE może nie sfinansować całości kosztów projektu; projekt musi być finansowany przez źródła współfinansowania inne niż dotacja UE.

Jeśli dotacja UE ma formę kosztów jednostkowych, pełnej kwoty lub finansowania ryczałtowego – a jest tak w przypadku większości działań zawartych w tym podręczniku – zasady niedochodowości i współfinansowania są zapewnione przez Komisję dla działań, jako całość z wyprzedzeniem, jeśli definiuje to stawkę lub odsetki jednostek, pełnych kwot lub ryczałtów. Zakłada się poszanowanie zasad niedochodowości i współfinansowania, a zatem kandydaci nie muszą przedstawiać informacji o źródłach finansowania innych niż dotacje UE, nie muszą również rozliczać się z kosztów poniesionych przez projekt.

Jednakże płatność dotacji na bazie kosztów jednostkowych, pełnej kwoty lub finansowania ryczałtowego odbywa się bez szkody dla prawa dostępu do zapisów ustawowych beneficjenta. Jeśli kontrola *ex post* wykaże, że wydarzenie generujące nie miało miejsca (np. działania projektu nie zostały zrealizowane tak, jak zostało to potwierdzone na etapie zgłoszeń, uczestnicy nie biorą udziału w działaniach, itp.) i niezależne płatności zostały przelane beneficjentowi w formie dotacji bazującej na kosztów jednostkowych, pełnej kwoty lub finansowania ryczałtowego, agencja krajowa lub wykonawcza jest uprawniona do pokrycia kwoty dotacji. Jeśli podejmowane działania lub ich efekt są niewystarczającej jakości, dotacja może być zredukowana częściowo lub w całości, nawet jeśli działania miały miejsce i są kwalifikowalne.

[17] W tym celu wpływy są ograniczone do dochodu generowanego przez projekt, podobnie jak wkład finansowy szczegółowo wyznaczony przez dawców na finansowanie kosztów kwalifikowalnych. Zysk (lub strata) według powyższej definicji jest różnicą pomiędzy:

- tymczasowo przyjętą kwotą dotacji, dochodem generowanym przez działanie i wkładem finansowym szczegółowo wyznaczonym przez grantodawców na finansowanie kosztów kwalifikowalnych,
- kosztami kwalifikowalnymi poniesionymi przez beneficjenta.

Dodatkowo, kiedy osiągnięty jest zysk, będzie on odzyskany. Agencja Krajowa lub Agencja Wykonawcza są uprawnione do odzyskania procentu od zysku odpowiadającego wkładowi Unii w koszty kwalifikowalne poniesione przez beneficjenta w celu podjęcia działania. Dokładniejsze wyjaśnienie obliczeń zysku jest zawarte w działaniach, za które dotacje przyjmują formę zwrotu określonych odsetek kosztów kwalifikowalnych.

Dodatkowo, w celach statystycznych i kontrolnych, Komisja Europejska może przeprowadzić ankietę wśród beneficjentów próbujących określić koszty poniesione przez projekty finansowane na bazie kosztów jednostkowych, pełnych kwot lub finansowania ryczałtowego.

Szczegółowe postanowienia dotyczące dotacji udzielanych na bazie zwrotu określonej części kosztów kwalifikowalnych

Jeśli dotacja UE jest przewidziana jako określona część kosztów kwalifikowalnych, obowiązują następujące postanowienia:

Koszty kwalifikowalne

Dotacja UE nie może przekraczać całkowitej kwoty ustalonej przez agencję krajową lub wykonawczą w czasie wyboru projektu, na bazie szacowanych kosztów kwalifikowalnych, wskazanych w formularzu zgłoszeniowym. Koszty kwalifikowalne są to koszty poniesione przez beneficjenta dotacji, które spełniają wszystkie następujące kryteria:

- są one poniesione przez okres trwania projektu, z wyjątkiem kosztów związanych ze sprawozdaniami końcowymi i zaświadczeniami audytora;
- są wskazane w ogólnym szacowanym budżecie projektu;
- są koniecznie do realizacji projektu, który jest przedmiotem dotacji;
- są określone i wiarygodne, w szczególności koszty zapisane w ewidencji księgowej beneficjenta i określone według standardów księgowości obowiązujących w kraju beneficjenta oraz według standardowego kosztu praktyk księgowych beneficjenta;
- są one zgodne z wymogami odpowiednich przepisów podatkowych i socjalnych;
- są uzasadnione i zgodne z zasadą należytego zarządzania finansami, w szczególności dotyczącej gospodarki i efektywności.

Kwalifikowalne są również następujące rodzaje kosztów:

- koszty związane z gwarancjami zaliczkowymi złożonymi przez beneficjenta dotacji, jeśli taka gwarancja jest wymagana przez Agencję Krajową lub Wykonawczą;
- koszty związane z zewnętrznymi audytami, jeśli takie audyty są wymagane jako potwierdzenie podania o wpłatę przez Agencję Krajową lub Wykonawczą;
- koszty amortyzacji ponoszone przez beneficjenta.

Wewnętrzne procedury księgowe i kontrolne beneficjenta muszą zezwalać na bezpośrednie uzgodnienie kosztów i dochodów zadeklarowanych odnośnie projektu z odpowiadającymi sprawozdaniami rachunkowymi i dokumentami potwierdzającymi.

Podatek od wartości dodanej (VAT)

Podatek od wartości dodanej jest traktowany jako koszt kwalifikowalny tylko wtedy, jeśli nie istnieje możliwość zwrotu zgodnie z obowiązującymi krajowymi przepisami prawymi dotyczącymi VAT. Jedyny wyjątek dotyczy działań i transakcji, w których państwowe, regionalne i lokalne organy rządowe i inne organy publiczne mające charakter władz publicznych[18].

Dodatkowo:

- odliczany VAT, który nie jest potrącany (z powodu warunków krajowych lub niedbalstwa beneficjentów) nie jest kwalifikowalny;
- dyrektywa VAT nie dotyczy krajów spoza UE.

Koszty kwalifikowalne pośrednie

Dla pewnych typów projektów (szczegóły zasad finansowania działań znajdują się w części B podręcznika), stawka ryczałtowa nieprzekraczająca 7% bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu jest kwalifikowalna według kosztów pośrednich, reprezentująca ogólne koszty administracyjne beneficjenta (np. rachunki za prąd i internet, koszty utrzymania lokalu, stałego personelu itp.), które mogą być uznane za obciążające projekt.

Koszty pośrednie nie muszą uwzględniać kosztów poniesionych według innej linii budżetowej. Koszty pośrednie nie są kwalifikowalne, jeśli beneficjent otrzymuje już dotację na działalność z budżetu Unii Europejskiej (na przykład w ramach zaproszenia do składania wniosków Współpracy Społeczeństwa Obywatelskiego w programie Erasmus+).

Koszty niekwalifikowalne

Następujące koszty nie są uważane za kwalifikowalne:

- zwrot kapitału;
- dług i koszty obsługi długu;
- rezerwy na straty i długi;
- odsetki długu;
- straty wynikające z powodu różnic kursów walut;

[18] Patrz artykuł 13(1) dyrektywy 2006/112/EC

- podatek VAT, jeśli podlega zwrotowi, według stosowanego prawa krajowego dotyczącego VAT (patrz powyższy paragraf dotyczący VAT)
- koszty zadeklarowane przez beneficjenta i pokryte przez inny projekt lub program prac otrzymujący dotację UE (patrz powyższy paragraf dotyczący pośrednich kosztów kwalifikowalnych)
- nadmierne lub lekkomyślne wydatki;
- w przypadku wynajmowania lub wypożyczenia wyposażenia, koszty każdej opcji wykupu na koniec najmu lub okresu wypożyczenia;
- koszty otwarcia i używania kont bankowych (wliczając w to koszty transferów z agencji krajowej lub wykonawczej, nałożone przez bank na beneficjenta).

Dochód

Kandydat musi zaznaczyć w formularzu zgłoszeniowym wkład finansowy ze źródeł innych niż dotacja UE. Zewnętrzne współfinansowanie może przyjąć formę środków własnych beneficjenta, wkładu finansowego osób trzecich lub dochodu generowanego przez projekt. Jeśli podczas sprawozdania końcowego lub wezwania do spłaty pozostałej kwoty, istnieje dowód na istnienie nadwyżki dochodu powyżej kosztów kwalifikowalnych poniesionych przez projekt, beneficjent musi zwrócić poprzednio otrzymaną kwotę. Ten warunek nie dotyczy projektów ubiegających się o dotację nieprzekraczającą 60 000 euro.

Wkłady niepieniężne nie są uznawane za możliwe źródło współfinansowania.

KROK 4: Wypełnianie i przesłanie formularza zgłoszeniowego

Aby starać się o dotację UE w ramach programu Erasmus+, kandydaci muszą wypełnić odpowiednie formularzy dla każdego działania, które są dostępne na stronach internetowych Komisji Europejskiej, Agencji Krajowych lub Agencji Wykonawczej (szczegóły dotyczące kontaktu znajdują się w aneksie IV podręcznika).

W przypadku projektów składanych w imieniu konsorcjów, organizacje koordynujące lub grupy składają jedno podanie dla całego projektu, w imieniu wszystkich organizacji uczestniczących. Formularz musi być złożony w odpowiedniej Agencji Krajowej lub Wykonawczej (patrz sekcje „Gdzie składać zgłoszenia?” dla każdego działania, w części B podręcznika).

Procedura zgłoszeniowa

Formularze online

Dla większości działań w ramach programu, kandydaci są zobowiązani do złożenia podań online w odpowiedniej Agencji Krajowej lub Wykonawczej, używając odpowiedniego formularza elektronicznego i dołączając wszystkie wymagane załączniki.

Formularz elektroniczny musi być wypełniony w jednym z oficjalnych języków używanych w krajach programu. W przypadku działań prowadzonych na centralnym szczeblu przez Agencję Wykonawczą, kandydaci muszą wypełnić formularz w jednym z oficjalnych języków UE.

W celu uzyskania szczegółowych informacji, należy przeczytać wytyczne dotyczące wypełniania i składania formularza elektronicznego. Wytyczne zawierają również informacje, co robić w razie problemów technicznych; są one dostępne na stronach Agencji Krajowych (dla działań poza szczeblem centralnym), Agencji Wykonawczej (dla działań na szczeblu centralnym) oraz Komisji Europejskiej.

W przypadku wielokrotnego złożenia tego samego podania na tym samym etapie selekcji, w tej samej Agencji Krajowej lub Wykonawczej, ostatnia wersja podania wysłana przed wygaśnięciem terminu będzie uznana za ostateczną. Podania wysłane pocztą, pocztą kurierską, faksem lub e-mailem nie będą akceptowane. W przypadku wielokrotnego złożenia takich samych lub bardzo podobnych podań przez tą samą organizację kandydującą lub konsorcjum, w różnych Agencjach, wszystkie podania będą automatycznie odrzucane (patrz sekcję dotyczącą nieudzielania kumulatywnych dotacji).

Wnioski w wersji papierowej

Niektóre scentralizowane działania programu Erasmus+ mogą wymagać wniosku w wersji papierowej. Dla takich działań wniosek należy wysłać pocztą (data stempla pocztowego) lub kurierem (data pokwitowania przez firmę kurierską) do Agencji Wykonawczej (dane kontaktowe znajdują się w Załączniku IV tego przewodnika). Wnioski wysłane faksem lub pocztą elektroniczną nie będą brane pod uwagę.

Wnioskodawcy nie mogą w żaden sposób zmieniać wniosku po upływie terminu złożenia.

Przestrzegaj terminu złożenia wniosku

Wniosek musi wpłynąć w terminie określonym dla każdego działania. Terminy złożenia projektów dla konkretnych działań określone są w części B tego przewodnika ("Kryteria Kwalifikowalności").

Uwaga: niezależnie od dnia, składanie formularzy elektronicznych jest zawsze ustawione na południe czasu obowiązującego w Brukseli. Wnioskodawcy z krajów, które mają inną strefę czasową, powinni starannie rozważyć różnicę w czasie, aby uniknąć odrzucenia wniosku.

Co się dzieje po złożeniu wniosku?

Wszystkie wnioski przyjęte przez Agencje Krajowe bądź Agencję Wykonawczą poddawane są procedurze weryfikacji.

Procedura weryfikacji

Propozycje projektów oceniane są przez Agencję Krajową bądź Wykonawczą, która otrzymała wniosek. Propozycje są oceniane wyłącznie na podstawie kryteriów opisanych w tym przewodniku. Ocena propozycji obejmuje:

- sprawdzenie, czy przestrzegane są kryteria kwalifikowalności oraz kryteria wykluczenia;
- ocena jakości w celu określenia stopnia, w jakim biorące udział organizacje spełniają kryteria selekcji oraz stopnia, w jakim projekt spełnia kryteria przyznawania. W większości przypadków ocena jakości wykonywana jest z pomocą niezależnych ekspertów.

Dodatkowo dla niektórych działań:

- weryfikacja warunków, w jakich przyznane może być dofinansowanie;
- weryfikacja (prowadzona wspólnie z innymi Agencjami Krajowymi i/lub Agencją Wykonawczą) mająca na celu zbadanie, czy istnieje ryzyko podwójnego finansowania;

Agencja Krajowa bądź Wykonawcza wyznaczy komisję, która na podstawie opinii ekspertów ustali listę zaproponowanych do wyboru projektów. W swojej ocenie projektów eksperci będą brać pod uwagę wytyczne opracowane przez Komisję Europejską. Wytyczne te udostępnione zostaną na stronie internetowej Komisji Europejskiej oraz stronach Agencji odpowiedzialnych za projekt Erasmus+.

Podczas procesu ewaluacji wnioskodawcy mogą być proszeni o udostępnienie dodatkowych informacji lub objaśnienie dołączonych do wniosku dokumentów, pod warunkiem że informacje lub objaśnienia te nie zmienią wniosku w znaczący sposób. Jest to uzasadnione szczególnie w przypadku błędów po stronie wnioskodawcy oraz w tych przypadkach, w których dla projektów finansowanych w ramach umów między wieloma beneficjentami brakuje jednego lub kilku upoważnień (dla umów między wieloma beneficjentami, patrz sekcja "Umowa/decyzja o przyznaniu dofinansowania" poniżej).

Ostateczna decyzja

Pod koniec procedury ewaluacyjnej, Agencja Krajowa bądź Wykonawcza podejmuje decyzję o przyznaniu dofinansowania dla projektu na podstawie:

- listy przedstawionej przez wyznaczoną komisję;
- budżetu dostępnego dla konkretnego działania;

Po zakończeniu procedury złożone dokumenty nie są odsyłane do wnioskodawcy, niezależnie od wyniku ewaluacji.

Zawiadomienie o podjętej decyzji dot. przyznania dofinansowania.

Orientacyjny kalendarz dla zawiadomień o wyniku procedury selekcji dla każdego działania znajduje się w sekcji "Terminy projektów i sposoby finansowania" poniżej.

Co się dzieje, gdy wniosek zostanie zaakceptowany?

Umowa/decyzja o przyznaniu dofinansowania

Jeśli projekt zostanie wybrany do otrzymania dofinansowania w ramach programu Erasmus+, decyzja o udzieleniu dofinansowania może być sformalizowana w jeden z następujących sposobów:

- podjęta przez Agencję Wykonawczą decyzja przesyłana jest w formie dokumentu do wnioskodawcy. Po otrzymaniu i pokwitowania decyzji wnioskodawca staje się beneficjentem dofinansowania unijnego i może rozpocząć projekt.
- podpisuje się umowę pomiędzy Agencją Krajową lub Wykonawczą, która wybrała dany projekt a wnioskodawcą. Wnioskodawca otrzyma umowę do podpisania przez swojego przedstawiciela prawnego i odesłania do Agencji. Gdy Agencja Krajowa lub Wykonawcza podpisze odesłaną umowę, wnioskodawca staje się beneficjentem dofinansowania unijnego i może rozpocząć projekt.

Zależnie od rodzaju działania umowy mogą przyjąć formę umów z jednym beneficjentem (wnioskodawca jest wtedy jedynym beneficjentem) lub umów między wieloma beneficjentami (wszyscy partnerzy danego konsorcjum stają się beneficjentami). Wszystkie pozostałe organizacje biorące udział w projekcie (współbeneficjenci) podpisują upoważnienie do przekazania organizacji koordynującej odpowiedzialności do działania jako główny beneficjent. Upoważnienia takie powinny być dostarczone już na etapie składania wniosku. W przypadku dostarczenia upoważnień w późniejszym terminie, muszą one zostać udostępnione najpóźniej podczas podpisywania umowy.

Wyjątkowo, w przypadku partnerstw strategicznych w ramach Działania Podstawowego nr 2 i dotyczących jedynie szkół, każda organizacja biorąca udział w projekcie podpisuje oddzielną umowę (na podstawie wielkości udziału danej organizacji w dofinansowaniu) z Agencją Krajową związaną z krajem, w którym działa dana organizacja.

Wzory umów oraz decyzji używanych w programie Erasmus+ zostaną udostępnione na stronach internetowych Komisji Europejskiej oraz Agencji Wykonawczej.

Orientacyjny kalendarz dla pokwitowania umów oraz decyzji o przyznaniu dofinansowania dla każdego działania znajduje się w sekcji "Terminy projektów i sposoby finansowania" poniżej.

Kwota dofinansowania

Przyjęcie wniosku nie jest równoznaczne z przyznaniem dofinansowania w wysokości określonej przez wnioskodawcę. Wielkość dofinansowania może zostać zmniejszona na podstawie konkretnych reguł finansowania dot. danego działania i/lub na podstawie analizy wcześniejszej działalności (umiejętności wykorzystania i zarządzania dofinansowaniem przyznanym przy poprzednich okazjach) organizacji składającej wniosek.

Przyznanie dofinansowania w danej rundzie selekcji nie zobowiązuje do przyznania dofinansowania w kolejnych rundach.

Kwota dofinansowania przewidziana w umowie jest kwotą maksymalną – wnioskodawca nie może ubiegać się o otrzymanie kwoty wyższej.

Otrzymanie funduszy przesłanych przez Agencję Wykonawczą bądź Krajową na konto lub subkonto beneficjenta musi zostać potwierdzone.

Procedury finansowania

Zależnie od typu działania, okresu umowy/decyzji oraz oceny ryzyka finansowego, projekty wspierane przez program Erasmus+ podlegać będą różnym procedurom finansowania.

Z wyjątkiem pierwszej płatności zaliczkowej, dalsze płatności lub zwroty przyznawane będą na podstawie analizy raportów lub podań złożonych przez beneficjenta (szablony tych dokumentów zostaną udostępnione na stronach internetowych Komisji Europejskiej oraz Agencji Wykonawczej). Procedury finansowania programu Erasmus+ opisane są poniżej.

Płatność zaliczkowa

Płatność zaliczkowa przekazana zostanie beneficjentowi w ciągu 30 dni od daty podpisania umowy przez Agencję lub daty otrzymania i pokwitowania decyzji o przyznaniu dofinansowania (z uwzględnieniem otrzymania ewentualnych gwarancji – patrz sekcja "Gwarancje finansowe" poniżej). Zaliczka ma na celu zapewnienie beneficjentowi płynności finansowej. Agencje Krajowe bądź Agencja Wykonawcza mogą podjąć decyzję o podzieleniu pierwszej zaliczki na raty w przypadku, gdy zdolność finansowa beneficjenta nie jest zadowalająca.

Dalsze płatności zaliczkowe

W przypadku niektórych działań, druga (czasem także trzecia) zaliczka zostanie przesłana do beneficjenta w ciągu 30 dni od pokwitowania przez Agencję Krajową bądź Wykonawczą otrzymanego od beneficjenta podania z prośbą o kolejną wpłatę (60 dni w przypadku otrzymania wraz z podaniem sprawozdania okresowego). Kolejne płatności zaliczkowe mogą

być przyznane, gdy zużyto już co najmniej 70% poprzedniej wpłaty. Jeśli z oświadczenia dot. wykorzystania poprzedniej płatności wynika, że na pokrycie kosztów działania zużyto mniej niż 70% tej płatności, kwota drugiej płatności zaliczkowej zmniejszona zostanie o różnicę między kwotą zużytą a wymaganym progiem procentowym.

Raport śródroczny (lub naukowo – techniczny)

W przypadku niektórych działań beneficjenci zostaną poproszeni o przedstawienie raportu śródrocznego (lub naukowo – technicznego) informującego o postępach we wdrażaniu projektu, a w niektórych przypadkach dołączonego do podania o kolejną zaliczkę. Raport taki musi zostać złożony w terminie określonym w umowie/decyzji o otrzymaniu dofinansowania.

Płatność lub zwrot salda

Ostateczna kwota wpłaty, która wykonana zostanie na rzecz beneficjenta ustalona zostanie na podstawie sprawozdania końcowego, złożonego w terminie określonym w umowie/decyzji o przyznaniu dofinansowania. Jeśli a) dofinansowanie wykorzystywane jest w niewłaściwy sposób; lub b) koszta poniesione przez beneficjenta są niższe, niż zakładano na etapie składania wniosku; lub c) jakość zrealizowanych działań/produktów jest niewystarczająca, wsparcie finansowe może zostać proporcjonalnie obniżone lub, w szczególnych przypadkach, beneficjent może zostać zobowiązany do zwrotu kosztów już poniesionych w ramach płatności zaliczkowej.

W przypadku niektórych działań, Agencja Krajowa bądź Wykonawcza wypłaca pełną kwotę dofinansowania w formie zaliczek. W takich przypadkach wypłata salda nie jest wymagana. Niemniej jednak w przypadku, gdy ze sprawozdania końcowego, złożonego w terminie określonym w umowie wynika, że a) dofinansowanie wykorzystywane jest w niewłaściwy sposób; lub b) koszta poniesione przez beneficjenta są niższe, niż zakładano na etapie składania wniosku; lub c) jakość zrealizowanych działań/produktów jest niewystarczająca, beneficjent może zostać zobowiązany do zwrotu kosztów już poniesionych w ramach płatności zaliczkowej.

Ostatnia wpłata lub prośba o zwrot salda wystawiona zostanie w terminie 60 dni od daty pokwitowania raportu końcowego.

Więcej informacji o zasadach finansowania konkretnych działań znajduje się w sekcji “Terminy projektów i sposoby finansowania” poniżej.

Kary finansowe

Beneficjenci, którzy w poważny sposób naruszą swoje zawarte w umowie/decyzji zobowiązania, podlegać mogą karze finansowej w postaci od 2 do 10 procent z całkowitej

kwoty przyznanego dofinansowania. Kara ta może wzrosnąć do 4 do 20 procent w przypadku kolejnego naruszenia popełnionego w okresie do 5 lat od zaistnienia pierwszego naruszenia zobowiązań, ustalonego poprzez przeprowadzoną z beneficjentem procedurę kontradyktoryjności.

Terminy projektów i sposoby finansowania

	terminy projektów			sposoby finansowania		
	Orientacyjny termin zawiadomienia o przyznaniu dofinansowania	Orientacyjny termin na podpisanie umowy o przyznanie dofinansowania	Termin ostatniej płatności / podania o zwrot salda	Ilość zaliczek	Raport śródroczny	Procent dofinansowania udzielony na różnych etapach
Działanie Podstawowe (DP) 1 – wymiana studentów i pracowników uczelni wyższych	4 miesiące od terminu złożenia wniosku	4 miesiące od terminu złożenia wniosku	Do 60 dni od terminu pokwitowania końcowego raportu przez Agencję Krajową.	2	Nie	Zaliczki: 80%-20% Bilans: 0%
DP1 – inne rodzaje wymiany (kształcenie zawodowe, edukacja dorosłych, młodzież)	4 miesiące od terminu złożenia wniosku	4 miesiące od terminu złożenia wniosku	Do 60 dni od terminu pokwitowania końcowego raportu przez Agencję Krajową.	1	Nie	Zaliczka: 80% Bilans: 20%
DP1 – Wolontariat Europejski	5 miesięcy od terminu złożenia wniosku	6 miesięcy od terminu złożenia wniosku	Do 60 dni od terminu pokwitowania końcowego raportu przez Agencję Wykonawczą ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego (EACEA).	1	Nie	Zaliczka: 80% Bilans: 20%
DP1 – Łączone studia magisterskie	5 miesięcy od terminu złożenia	6 miesięcy od terminu złożenia	nie dotyczy	3	Nie	Zaliczki: 40%-30%-30% Bilans: 0%

	wniosku	wniosku				
DP2 – partnerstwa strategiczne na okres do 2 lat	4 miesiące od terminu złożenia wniosku	5 miesięcy od terminu złożenia wniosku	Do 60 dni od terminu pokwitowania końcowego raportu przez Agencję Krajową.	1	Tak	Zaliczki: 80%-20% Bilans: 0%
DP2 – partnerstwa strategiczne na okres od 2 do 3 lat	4 miesiące od terminu złożenia wniosku	5 miesięcy od terminu złożenia wniosku	Do 60 dni od terminu pokwitowania końcowego raportu przez Agencję Krajową.	2	Tak	Zaliczki: 40%-40% Bilans: 20%
DP2 – sojusze na rzecz wiedzy, sojusze na rzecz umiejętności sektorowych	5 miesięcy od terminu złożenia wniosku	7 miesięcy od terminu złożenia wniosku	Do 60 dni od terminu pokwitowania końcowego raportu przez EACEA.	2	Tak	Zaliczki: 40%-40% Bilans: 20%
DP2 – rozwijanie umiejętności wśród młodzieży	5 miesięcy od terminu złożenia wniosku	6 miesięcy od terminu złożenia wniosku	Do 60 dni od terminu pokwitowania końcowego raportu przez EACEA.	1	Tak	Zaliczka: 80% Bilans: 20%
DP3 – spotkania w ramach Zorganizowanego Dialogu	4 miesiące od terminu złożenia wniosku	4 miesiące od terminu złożenia wniosku	Do 60 dni od terminu pokwitowania końcowego raportu przez Agencję Krajową.	1	Nie	Zaliczka: 80% Bilans: 20%
Działania w ramach programu Jean Monnet	5 miesięcy od terminu złożenia wniosku	6 miesięcy od terminu złożenia wniosku	Do 60 dni od terminu pokwitowania końcowego raportu przez EACEA.	1	Tak	Zaliczka: 70% Bilans: 30%
Wydarzenia sportowe – wspólne stosunki partnerskie	5 miesięcy od terminu złożenia wniosku	6 miesięcy od terminu złożenia wniosku	Do 60 dni od terminu pokwitowania końcowego raportu przez EACEA.	2	Tak	Zaliczka: 60% Bilans: 40%
Wydarzenia sportowe typu non-profit	5 miesięcy od terminu złożenia wniosku	6 miesięcy od terminu złożenia wniosku	Do 60 dni od terminu pokwitowania końcowego raportu przez EACEA.	1	Tak	Zaliczka: 60% Bilans: 40%

Proszę zauważyć, że dane zestawione w powyższej tabeli są orientacyjne i podane dla ogólnej informacji. Ponadto, nie stanowią one zobowiązania prawnego dla Agencji Krajowych i Agencji Wykonawczej. Podobnie w odniesieniu do procedur płatności zaprezentowanych powyżej. Należy podkreślić, że będą one dostosowywane do indywidualnej sytuacji organizacji składającej wniosek lub zainteresowanego konsorcjum (np.: zależnie od zdolności finansowej). Inne ustalenia mogą zostać zawarte w umowie lub decyzji o udzielenie dotacji. W przypadku deficytu środków z UE na ustalony rok budżetowy, wysokość zaliczek może zostać obniżona.

Pozostałe ważne postanowienia umowy

GWARANCJA FINANSOWA

Jeśli zdolność finansowa nie jest uważana za zadowalającą, Agencja Krajowa lub Wykonawcza może zażądać od beneficjenta, któremu została przyznana dotacja powyżej 60 000 EUR, wniesienia gwarancji z wyprzedzeniem, w celu ograniczenia ryzyka finansowego związanego z wypłatą prefinansowania. Suma tej gwarancji może wymagać tej samej kwoty co kwota(-y) prefinansowania. Celem takiej gwarancji jest występowanie przez bank lub instytucję finansową jako nieodwołalne dodatkowe zabezpieczenie lub jako pierwszy wzywany poręczyciel zobowiązań beneficjenta umowy o udzielenie dotacji lub decyzji o udzielenie dotacji. Ta finansowa gwarancja w walucie EUR powinna zostać zatwierdzona przez bank lub instytucję finansową uznaną przez państwo członkowskie UE. W przypadku gdy beneficjent jest spoza UE, Agencja Krajowa lub Wykonawcza może wyrazić zgodę na to, ażeby bank lub instytucja finansowa mająca siedzibę w takim kraju, wydała odpowiednią gwarancję, pod warunkiem, że ów bank lub instytucja finansowa będzie oferować takie zabezpieczenie finansowe, jakie jest oferowane i charakterystyczne dla państw członkowskich UE.

Gwarancja może zostać zastąpiona łączną gwarancją strony trzeciej lub wspólną gwarancją beneficjentów działania, którzy są stronami tej samej umowy w sprawie dotacji.

Gwarancja będzie stopniowo zwrócona, gdyż prefinansowanie jest stopniowo naliczane od płatności zaliczkowych lub od płatności salda na rzecz beneficjenta, zgodnie z warunkami określonymi w umowie o dotację lub udzielenia decyzji.

UMOWA O PODWYKONASTWO I UDZIELENIE ZAMÓWIENIA

Beneficjent może uciec się do zlecenia podwykonawstwa w przypadku szczególnych usług technicznych, które wymagają specjalistycznych umiejętności (dotyczących prawa, rozliczeń, podatków, kadr, branży IT, itd.) lub realizacji kontraktów. Koszty poniesione przez beneficjenta za ten rodzaj usług, mogą być uznane za koszty podlegające refundacji z funduszy unijnych, pod warunkiem, iż spełniają one wszystkie kryteria opisane w umowie o dotację lub w decyzji o przyznaniu dotacji. W sytuacji gdy wdrożenie projektu wymaga nabywania dóbr, pracy lub usług (realizacja zamówienia), beneficjenci muszą przyjąć ofertę najbardziej korzystną ekonomicznie, tzn. taką, która oferuje najlepszą jakość w stosunku do ceny lub taką, która stosownie do oferty oferuje najniższą cenę, przy jednoczesnym zapewnieniu o braku konfliktu interesów i zachowaniu dokumentacji na wypadek kontroli finansowej firmy. W przypadku realizacji zamówienia o wartości przekraczającej 60 000 EUR, agencja wykonawcza lub narodowa może narzucić specjalne zasady dla beneficjenta, oprócz tych o których była mowa w poprzednim akapicie. Te specjalne zasady zostaną opublikowane na stronach Agencji Krajowych i Agencji Wykonawczej.

Dotacje, które zostały przyznane w trakcie danego roku budżetowego muszą być opublikowane na stronach internetowych Komisji, Agencji Wykonawczej i/lub Agencji Krajowych w pierwszej połowie roku budżetowego następującego bezpośrednio po roku, na który zostały one przyznane. Informacje te mogą być także opublikowane w innym stosownym medium, w tym także w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Agencje Krajowe i Agencja Wykonawcza opublikują następujące informacje:

- imię i rejon, z którego pochodzi beneficjent;
- kwota przyznanej dotacji;
- charakter i cel, na który zostało przyznane dofinansowanie.

Na racjonalny i należycie uzasadniony wniosek beneficjenta, obowiązek publikacji może zostać uchylony, jeśli publikacja zagraża prawom i wolności osób, których dotyczy,

opisanych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej lub szkodzi interesom handlowym beneficjentów.

Jeśli chodzi o dane osobowe osób fizycznych, publikowane informacje są usuwane dwa lata po zakończeniu roku budżetowego, w którym zostały przyznane środki. To samo stosuje się względem danych osobowych podanych w oficjalnych nazwach osób prawnych (np. stowarzyszeń lub firm posiadających w swoich nazwach nazwiska ich założycieli). Takie informacje nie są publikowane, jeśli chodzi stypendia udzielane osobom fizycznym oraz bezpośredniego wsparcia wypłacanego najbardziej potrzebującym osobom fizycznym (uchodźcy i osoby bezrobotne). Również organizacje będące beneficjentami nie są upoważnione do publikowania tego typu informacji o osobach otrzymujących stypendia w ramach programu Erasmus+.

PROMOCJA

Oprócz wymagań dotyczących przejrzystości projektu oraz rozpowszechniania i wykorzystania jego rezultatów, (które są oceniane przy ocenie projektu), istnieje obowiązek minimalnej promocji każdego z przyznanych projektów. Beneficjenci muszą jasno informować o wsparciu Unii Europejskiej we wszystkich wiadomościach czy publikacjach dotyczących projektu, w każdej formie i we wszystkich środkach przekazu, w tym w Internecie, oraz przy okazji działań, na które została przyznana dotacja.

Należy tego dokonać zgodnie z postanowieniami umowy o dotację lub decyzji o przyznaniu dotacji. Jeśli te przepisy nie są w pełni przestrzegane, kwota dotacji dla beneficjenta może zostać zmniejszona.

Dalsze wymogi dotyczące przejrzystości projektu znajdują się w Załączniku II.

KONTROLE I AUDYTY

Agencja Krajowa lub Agencja Wykonawcza i/lub Komisja Europejska może przeprowadzać techniczne i finansowe kontrole i audyty wykorzystania dotacji.

Agencja Krajowa lub Agencja Wykonawcza i/lub Komisja Europejska może także sprawdzić wymaganą dokumentację beneficjenta (lub współbeneficjenta) w celu okresowych ocen ryczałtu, jednostkowego kosztu lub finansowania ryczałtowego.

Beneficjent (lub współ-beneficjent) zobowiązuje się przedłożyć podpisane przez pełnomocnika oświadczenie, które potwierdza wykorzystanie dotacji zgodnie z przeznaczeniem. Komisja Europejska, Agencja Wykonawcza, Agencje Krajowe i/lub Europejski Trybunał Obrachunkowy, lub upoważniona przez nie instytucja, mogą przeprowadzić kontrolę wykorzystania dotacji w ciągu pięciu lat, lub w ciągu trzech lat w przypadku dotacji nie przekraczającej 6O tys. EUR, po dokonaniu ostatniej płatności lub zwrocie wykonanym przez Agencje Narodową lub Wykonawczą.

Zatem beneficjenci powinni w tym okresie prowadzić rejestry, dokumentację uzupełniającą, gromadzić dane statystyczne i inne dokumenty związane z dotacją. Wobec projektów prowadzonych na konkretnym poziomie przez Agencję Wykonawczą, stosowane mogą być różne rodzaje procedur w zależności od rodzaju danego działania i wielkości przyznanej dotacji (jeżeli dotyczy: Audyt Typu I dla dotacji między 60 tys., a 750 tys. EUR; Audyt Typu II dla dotacji 750 tys. EUR lub wyższej). Więcej informacji dostępnych jest na stronie internetowej Agencji Wykonawczej.

Szczegółowe przepisy dotyczące kontroli i audytów są opisane w umowie o udzieleniu dotacji

OCHRONA DANYCH

Wszelkie dane osobowe zawarte w formularzu zgłoszeniowym lub w umowie o udzieleniu dotacji ę/decyzji o jej przyznaniu powinny być przetwarzane przez Agencje Narodową lub Wykonawczą, lub przez Komisję Europejską zgodnie z:

- Rozporządzeniem (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady Europejskiej

  o ochronie osób, w zakresie przetwarzania danych osobowych przez instytucje i organy Unii Europejskiej oraz o swobodnym przepływie takich danych;

- lub w stosownych przypadkach, z przepisami krajowymi dotyczącymi ochrony danych osobowych w państwie, w którym został złożony formularz zgłoszeniowy

Za wyjątkiem pytań oznaczonych jako opcjonalne, odpowiedzi aplikanta zawarte w formularzu są niezbędne do oceny i dalszego rozpatrzenia wniosku o dofinansowanie w ramach Programu Erasmus+. Dane osobowe mogą być udostępnione osobom trzecim uczestniczącym w ocenie wniosków lub w procedurze zarządzania dotacjami wyłącznie w celach informacyjnych, organom odpowiedzialnym za monitoring i inspekcje zgodnie z prawem Unii Europejskiej lub organom upoważnionym do podjęcia oceny Programu lub jego

działań. Aplikant będzie miał prawo dostępu do swoich danych osobowych oraz ich skorygowania. W przypadku wątpliwości dotyczących przetwarzania danych osobowych, wnioskodawca powinien zgłosić się do agencji, która zaakceptowała projekt.

W razie problemów, wnioskodawca w każdej chwili może odwołać się do Europejskiego Inspektora Ochrony Danych. Więcej informacji o przetwarzaniu danych osobowych znajduje się w umowie lub decyzji o udzieleniu grantu.

Informacje o przetwarzaniu danych osobowych w ramach programu Erasmus+ oraz szczegóły zasad zaufania poufności informacji, w tym dane kontaktowe, dostępne są na stronie internetowej Komisji i Agencji Wykonawczej.

Aplikujący oraz, w przypadku osób prawnych, osoby posiadające uprawnienia do reprezentowania, podejmowania decyzji oraz kontroli, zostaje poinformowany iż w sytuacjach opisanych w wymienionych niżej dokumentach:

- decyzja Komisji z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie systemu wczesnego ostrzegania (EWS) do użytku urzędników zatwierdzających Komisji oraz agencji wykonawczych
- rozporządzenie Komisji z dnia 17 grudnia 2008 roku w sprawie centralnej bazy danych o wykluczeniach (CED),

ich dane osobowe (nazwa, imię i nazwisko w przypadku osób fizycznych, adres, forma prawna, nazwa, oraz imiona i nazwiska pełnomocników w przypadku osób prawnych) mogą być rejestrowane tylko w EWS, lub zarówno w EWS jak i CED, oraz przekazanie do podmiotów określonych w wymienionych wyżej decyzji i rozporządzeniu w z związku z udzieleniem lub wykonaniem umowy o zamówienie, bądź umowy lub decyzji o udzieleniu dotacji.

OTWARTA LICENCJA I PRAWO WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ

Licencja otwarta jest rodzajem licencji dzięki której właściciel dzieła zezwala wszystkim na korzystanie z niego.

Licencja otwarta nie przekazuje praw autorskich lub praw własności intelektualnej. Beneficjenci pozostają właścicielami praw autorskich i mogą nimi dowolnie rozporządzać. Jedynym wymogiem wobec beneficjentów dotacji jest, aby zasoby edukacyjne (lub inne

dokumenty czy media powstałe w ramach projektu) był dostępne za pośrednictwem licencji otwartych. Beneficjenci mogą również komercjalizować wyniki projektu. Z doświadczenia wynika, że darmowy dostęp zachęca zainteresowanych użytkowników do zakupu wersji drukowanej lub fizycznych materiałów, dokumentów lub mediów.

OBOWIĄZUJĄCE PRZEPISY

Rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 października 2012 r. w sprawie przepisów finansowych mających zastosowanie w budżecie ogólnym UE i uchylające rozporządzenie Rady nr 1605/2012 z dnia 29 października 2012 r. w sprawie zasad stosowania rozporządzenia Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie reguł finansowych zastosowanych do budżetu ogólnego UE.

ANEKS I - SZCZEGÓŁOWE ZASADY I INFORMACJE DOTYCZĄCE DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z MOBILNOŚCIĄ I PATRNERTSWEM STRATEGICZNYM

Aneks zawiera dodatkowe kryteria oraz istotne informacje dotyczące przygotowania, wdrożenia i kontynuacji projektów oraz mobilności otrzymywania stopni naukowych, jak również wiele konkretnych przykładów działań, które mogą być realizowane w ramach Współpracy Strategicznej w dziedzinie edukacji i szkoleń dla młodzieży. Organizacjom, które zamierzają opracować projekty w ramach tych Akcji, zaleca się dokładne zapoznanie się z odpowiednimi fragmentami tego Aneksu przed złożeniem ostatecznego wniosku. Aneks został podzielony na następujące działy:

Projekt mobilności dla studentów i pracowników szkół wyższych..... 290

Projekt mobilności dla uczniów i pracowników ośrodków kształcenia i szkolenia zawodowego (VET).....299

Projekt mobilności dla kadry nauczycielskiej.....308

Projekt mobilności edukacyjnej dla kadry kształcącej dorosłych……...312

Projekt mobilności dla młodzieży i osób pracujących z młodzieżą.....316

Łączone studia magisterskie.....326

Partnerstwo strategiczne.....331

PROJEKT MOBILNOŚCI DLA STUDENTÓW I PRACOWNIKÓW UCZELNI WYŻSZYCH

1. PRZED ROZPOCZĘCIEM PROJEKTU

A) AKREDYTACJA ORGANIZACJI BIORĄCYCH UDZIAŁ W PROJEKCIE

KARTA SZKOLNICTWA WYŻSZEGO ERASMUS

Karta Erasmus dla szkół wyższych zapewnia ogólną podstawę jakościową dla wzajemnej współpracy, zarówno europejskiej jak i międzynarodowej, jaka może być podjęta w ramach programu. Przyznanie Karty Erasmus dla Szkół Wyższych jest wymagane dla wszystkich szkół wyższych, znajdujących się w państwie biorącym udział w programie, chcących uczestniczyć w programach rozwoju mobilności jednostek i/lub kooperacji dla innowacji i nabywania doświadczeń w ramach programu. Dla uczelni znajdujących się w krajach partnerskich karta Erasmus nie jest wymagana, natomiast ramy jakości będą określone poprzez umowy międzyinstytucjonalne pomiędzy uczelniami (szczegóły poniżej).

Wezwanie do składania wniosków o otrzymanie Karty Szkolnictwa Wyższego Erasmus jest corocznie ogłaszane przez Agencję Wykonawczą w Brukseli. Raz otrzymana karta jest ważna przez cały okres trwania programu. Warunki jej otrzymania są opublikowane na stronie Agencji Wykonawczej: http://eacea.ec.europa.eu/funding/2014/call_he_charter_en.php.

Uczelnia jest zobowiązana respektować wszytki postanowienia Karty Erasmus dla Szkół Wyższych w czasie wdrażania programu. Uczelnia będzie sprawdzana pod względem przestrzegania postanowień Karty przez Agencję Krajową. Naruszenie jakiejkolwiek reguł czy postanowień może prowadzić do wycofania karty przez Komisję Europejską.

Certyfikat Konsorcjum Mobilności

Konsorcjum szkół wyższych może wspierać każde z czterech możliwych działań mobilnych w ramach projektu rozwoju mobilności uczelni wyższych. Celem tworzenia konsorcjów mobilności jest ułatwianie organizacji działań mobilnych oraz oferowanie lepszej jakości i działań w porównaniu z tym, co każda uczelnia z osobna ma do zaoferowania. Organizacje wchodzące w skład konsorcjum mogą dzielić się usługami, związanymi z organizacją mobilności. Współpraca polegać może na wspólnym zarządzaniu mobilnością w zakresie administracji, podpisywania umów, oraz finansów, wspólnym wyborze uczestników programu i/lub przygotowaniu ich do wyjazdu, jak również opiece nad nimi, a w razie

potrzeby wspólnym szukaniu instytucji oraz dopasowywaniu ich do uczestników. Konsorcjum oferuje pomoc zarówno studentom przyjeżdżającym, jak i nauczycielom korzystającym ze szkoleń w ramach programu. Pomoc ta polega na znalezieniu instytucji przyjmującej w regionie, gdzie znajdują się partnerzy konsorcjum oraz pomocy w razie potrzeby. Koordynator konsorcjum, w razie możliwości wraz z innymi/pośredniczącymi organizacjami, może mieć czynny udział w promowaniu kontaktów z przedsiębiorstwami, stwarzaniu możliwości praktyk oraz szkoleń dla pracowników, a także promowaniu tych czynności, dostarczaniu informacji, etc.

Każda uczelnia wyższa, która wysyła studenta na wymianę jest odpowiedzialna za jakość, treść oraz uznanie pobytu w ramach stypendium. Każdy członek konsorcjum zobowiązany jest podpisać umowę z koordynatorem konsorcjum, w celu ustalenia ról i obowiązków, kwestii administracyjnych oraz finansowych; warunki współpracy objaśniają kwestie przygotowania, zapewnienia jakości oraz dalsze działania po zakończeniu pobytu. Konsorcjum może otrzymać dofinansowanie tylko i wyłącznie jeśli otrzyma wcześniej odpowiedni certyfikat konsorcjum. Jeśli ocena konsorcjum nie jest pozytywna, instytucja ta będzie musiała złożyć wniosek ponownie w przyszłym roku. Zgodność z certyfikatem będzie sprawdzana przez Agencję Krajową. Wszelkie poważniejsze uchybienia (niewłaściwe wykorzystanie dofinansowania, niedotrzymanie zobowiązań i niewystarczająca zdolność finansowa) czy też niewywiązywanie się ze swoich obowiązków przez konsorcjum może prowadzić do unieważnienia certyfikatu przez Agencję Krajową. Narodowa Agencja Erasmus zobowiązuje koordynatora konsorcjum do bezzwłocznego powiadomienia o jakichkolwiek zmianach dotyczących składu, sytuacji oraz statusu konsorcjum, co może spowodować konieczność wprowadzenia zmian w certyfikacie lub do jego unieważnienia.

Istnieją dwa sposoby ubiegania się o stypendium przez uczelnię wyższą:

a) bezpośrednio w Narodowej Agencji Programu Erasmus jako niezależna uczelnia wyższa

b) poprzez konsorcjum, którego uczelnia jest członkiem

Aplikant może jednocześnie ubiegać się o stypendium zarówno poprzez agencję, jak i konsorcjum.

W przypadku korzystania z obu tych dróg w tym samym roku akademickim, uczelnia/wydział musi dopilnować jednak, aby uczestnikowi nie zostało w ten sposób przyznane dwukrotne stypendium.

B) UMOWY POMIĘDZY INSTYTUCJAMI

Wymiana studentów oraz pracowników pomiędzy uczelniami wyższymi powinna zostać przeprowadzona w ramach zawartej umowy pomiędzy instytucjami.

Umowa ta, w przypadku stypendium w krajach członkowskich i partnerskich zawierać będzie ogólne postanowienia, których obie strony zobowiążą się przestrzegać. Umowa międzyinstytucjonalna może zostać rozszerzona na mobilności studentów w celu odbycia praktyk za granicą, lub pracowników w celach szkoleniowych, opierając wybór instytucji przyjmujących na znajomości przedsiębiorstw przez instytucje partnerskie.

C) NARZĘDZIA MOBILNOŚCI

Po wyborze uczestników programu, organizacja zobowiązana jest do zakodowania informacji ogólnych dotyczących uczestnika programu oraz rodzaju wymiany, w której weźmie udział w Narzędziach Mobilności (np. imię i nazwisko uczestnika, miejsce docelowe oraz czas trwania wymiany). Narzędzia Mobilności będą wspierać uczestnika programu w zarządzaniu działaniami w ramach programu Erasmus+.

Organizacja odpowiedzialna jest za aktualizację w Narzędziach Mobilności wszystkich informacji dotyczących uczestników oraz wykonywanych przez nich czynności w czasie trwania tego projektu w przypadku zmian.

Beneficjenci będą mogli generować w Narzędziach Mobilności raporty oparte na informacjach, które wprowadzili. Więcej informacji dotyczących Narzędzi Mobilności oraz dostępu do niego będzie zawarte w umowie o przyznaniu dotacji pomiędzy Krajową Agencją a beneficjentem.

D) WARUNKI UCZESTNICTWA STUDENTÓW

Kryteria selekcji

Studenci zwracają się do instytucji szkolnictwa wyższego, która przeprowadza selekcję uczestników działania na rzecz mobilności. Wybór studentów oraz procedura przyznania im stypendium musi być spójna, przejrzysta, zrozumiała, udokumentowana, a także powinna być dostępna dla wszystkich stron zaangażowanych w proces selekcji. HEI powinny podjąć niezbędne działania w celu uniknięcia konfliktów interesów w odniesieniu do osób, które mogą brać udział w procesie selekcji studentów. Kryteria selekcji, na przykład wyniki w

nauce kandydata, wcześniejsze doświadczenia w zakresie mobilności, motywacja, a także wcześniejsze doświadczenia w państwie przyjmującym (tj. powrót do kraju ojczystego), powinny zostać podane do wiadomości publicznej.

Po wyborze, studenci powinni otrzymać od instytucji wysyłającej kartę studenta Erasmus+, określającą prawa oraz obowiązki studenta w na czas trwania ich studiów lub praktyki zawodowej za granicą oraz wyjaśniającą, jakie czynności powinny zostać wykonane przed wyjazdem, w czasie jego trwania, oraz po zakończeniu.

Umowa ze studentem

Przed wyjazdem, każdy z wybranych studentów musi podpisać umowę, która zawiera „porozumienie o programie zajęć", określające program studiów/praktyki zawodowej, uzgodniony przez studenta, instytucję wysyłająca oraz przyjmująca. Porozumienie o programie zajęć określa planowane wyniki nauczania w czasie pobytu za granicą oraz określa formalne kryteria uznania uzyskanych osiągnięć. Umowa określa również miejsce odbycia studiów lub praktyki.

W porozumieniu o programie zajęć, instytucja wysyłająca oraz student powinni uzgodnić stopień znajomości języka (głównego języka, w którym prowadzone są zajęcia lub używanego w miejscu pracy), który ma osiągnąć student zanim rozpocznie okres studiów/praktyk, zgodnie z zalecanym poziomem określonym w porozumieniu międzyinstytucjonalnym pomiędzy instytucją wysyłającą a instytucją przyjmującą studentów (lub zgodnie z oczekiwaniami przedsiębiorstw w przypadku praktyk). W stosownych przypadkach, instytucja wysyłająca i student będą ustalać wprowadzenie najlepiej dostosowanego wsparcia językowego, aby student mógł osiągnąć ustalony poziom (informacja zawarta jest w następnym akapicie o usługach online dla wsparcia językowego).

STYPENDIUM DLA STUDENTÓW

Podpisując porozumienie o programie zajęć, studenci mają prawo do otrzymania stypendium naukowego w celu wsparcia ich w trakcie okresu studiów lub praktyk za granicą. Takie stypendium może składać się z jednej lub obu następujących dotacji:

- dotacji UE, obliczanej na podstawie ilości miesięcy i wypłacanej jednorazowo (patrz rozdział "Zasady finansowania" w części B niniejszego Przewodnika), i / lub

- dotacji krajowej, regionalnej i lokalnej udzielonej przez publicznego lub prywatnego darczyńcę lub system kredytowy.

Dopuszczalne jest również uczestnictwo studentów, którzy nie otrzymają stypendium (mogą zarówno studiować lub odbywać staż). Są to studenci, którzy spełniają kryteria programu Erasmus oraz czerpią wszelkie korzyści z bycia studentem przebywającym na wymianie, ale nie otrzymują stypendium.

Zasady zawarte w niniejszym Przewodniku Programowym, z wyjątkiem tych, które dotyczą podziału dotacji, mają również zastosowanie dla studentów nie otrzymujących stypendium. Ich liczba jest brana pod uwagę w statystykach dotyczących wskaźników wydajności wykorzystywanych do przydzielania środków z budżetu UE pomiędzy poszczególnymi państwami. Studenci biorący udział w projekcie mobilności wyższego kształcenia wspieranego przez program Erasmus – bez względu na to czy otrzymują stypendium z programu Erasmus lub/i dotację UE – są zwolnieni z obowiązku wnoszenia opłat za naukę, rejestrację, egzaminy i dostęp do laboratoriów i bibliotek w instytucji przyjmującej. Wyjeżdżający studenci nie ponoszą jakichkolwiek dodatkowych opłat lub prowizji w związku z organizacją lub zarządzaniem okresem ich pobytu. Ponadto, prawo do jakiejkolwiek dotacji lub pożyczki przyznawane studentom w uczelni macierzystej musi być utrzymywane w czasie przebywania studenta za granicą. Studenci biorący udział w projekcie mobilności w szkolnictwie wyższym (studiujący lub odbywający praktyki za granicą) nie mogą równocześnie otrzymywać stypendium Joint Master Degree i na odwrót.

WSPARCIE JĘZYKOWE ONLINE

Podpisując Kartę Szkolnictwa Wyższego Erasmus, instytucje szkolnictwa wyższego zobowiązują się do udzielenia uczestnikom wszelkiej niezbędnej pomocy w czynnościach odbywających się podczas wymiany pod względem przygotowania językowego. W związku z tym, wsparcie językowe online będzie stopniowo wprowadzane w ramach programu dla wszystkich wymian trwających dwa miesiące i dłużej. Takie wsparcie online zostanie udostępnione przez Komisję Europejską dla wybranych studentów, w celu oceny znajomości ich języka obcego, którego będą używać podczas nauki lub odbywania praktyk za granicą. Narzędzie to będzie również oferować studentom, w razie potrzeby, możliwość poprawy znajomości języka przed wymianą i/lub w czasie jej trwania.

Wsparcie językowe online zostanie udzielone w następujący sposób:

- Agencje Krajowe, gdy system będzie dostępny, będą przydzielać licencje online instytucjom szkolnictwa wyższego według ogólnych kryteriów określonych przez Komisję Europejską;

- po wybraniu przez uczelnię macierzystą, przed podpisaniem porozumienia, wszyscy studenci (z wyjątkiem native speakerów) korzystający z usług online wezmą udział w teście online, aby ocenić znajomość języka, z którego będą korzystać podczas nauki lub odbywania praktyk za granicą. Wyniki tego badania zostaną przekazane studentom i uczelni wysyłającej. Pozwoli to uczelni wysyłającej określić liczbę studentów, którzy potencjalnie będą potrzebowali kursów językowych online;

- na podstawie liczby dostępnych licencji online, instytucje szkolnictwa wyższego będą przydzielać licencje zgodnie z potrzebami uczestników programu. Studenci biorą na siebie odpowiedzialność za udział w kursie online, tak jak opisano i uzgodniono w umowie;

- pod koniec okresu wymiany, student będzie poproszony o wypełnienie drugiej ankiety, by ocenić postęp jakiego dokonał w języku obcym. Wyniki zostaną przekazane studentowi i instytucjom szkolnictwa wyższego. Gdy wsparcie językowe online będzie już dostępne, dalsze szczegóły będą udostępnione na stronach internetowych Komisji Europejskiej i Agencji Krajowych.

Dla wszystkich innych rodzajów wymian, lub jeśli serwis internetowy Komisji nie jest dostępny w danym języku, uczelnie mogą zapewnić inne rodzaje wsparcia językowego dla studentów, finansowane w ramach dotacji „wsparcia organizacyjnego".

E) WARUNKI UCZESTNICTWA PRACOWNIKÓW UCZELNI

WYBÓR

Pracownicy uczelni biorący udział w projekcie wymiany międzyuczelnianej muszą zostać wybrani przez wysyłającą instytucję szkolnictwa wyższego w uczciwy i przejrzysty sposób. Przed wyjazdem muszą oni ustalić program wymiany z instytucjami lub przedsiębiorstwami wysyłającymi i przyjmującymi.

Wybór kadry nauczycielskiej i kadry instytucji szkolnictwa wyższego zostanie dokonany przez instytucję szkolnictwa wyższego. Procedura wyboru i przyznawania stypendium powinna być sprawiedliwa, przejrzysta, spójna oraz udokumentowana i powinna być

udostępniona wszystkim grupom biorącym udział w procesie selekcji. Kryteria wyboru (np. pierwszeństwo kadry naukowej jadącej za granicę po raz pierwszy, ograniczenia możliwej liczby zajęć na członka kadry podczas określonej cezury czasowej, itd.) powinny zostać opublikowane.

Instytucja szkolnictwa wyższego podejmie niezbędne kroki, by przeciwdziałać konfliktowi interesów w odniesieniu do osób, które mogą zostać zaproszone do wzięcia udziału w procesie selekcji grup lub indywidualnych beneficjentów. W przypadku wymiany kadry między przedsiębiorstwem a instytucją szkolnictwa wyższego, zostanie to zaaranżowane poprzez zaproszenie członków kadry przedsiębiorstwa przez instytucję; stypendium jest zarządzany przez instytucję szkolnictwa wyższego.

Umowa o wymianie

Wybór kadry instytucji szkolnictwa wyższego zostanie dokonany przez instytucję wysyłającą na podstawie projektu programu wymian, przedłożonego przez członka kadry po uprzednim skonsultowaniu z instytucją/przedsiębiorstwem docelowym. Przed wyjazdem, ostateczny program wymiany zostanie formalnie potwierdzony przez instytucję/przedsiębiorstwo wysyłające i przyjmujące (listownie lub pocztą elektroniczną).

Zarówno instytucja/przedsiębiorstwo wysyłające jak i przyjmujące zostaną obciążone odpowiedzialnością za jakość pobytu podczas okresu wymiany.

Stypendium dla kadry

Finansowe zasady dla obydwu rodzajów wymiany kadr są takie same. Stypendium jest wkładem w podróż i koszt utrzymania na okres nauczania lub szkolenia za granicą (zobacz dział „zasady dopłat", w Części B Przewodnika). Dozwolona jest wymiana kadry nauczycielskiej ze stypendium zerowym.

2. PODCZAS WYMIANY

Przerwy w wymianie studenckiej

W przypadku praktyk, okres wymiany może zostać przerwany podczas okresu wakacji, jeśli instytucja jest zamykana podczas tego okresu. Stypendium jest wypłacane podczas tego okresu. Okres zamknięcia nie wlicza się do minimalnego czasu trwania praktyki.

Przedłużenie okresu wymiany studenta

Przedłużenie trwania okresu bieżącej wymiany może zostać uzgodnione przez podmioty wysyłające i przyjmujące jak następuje:

Przed zakończeniem planowanego okresu wymiany, w umowie o stypendium muszą zostać wprowadzone poprawki oraz wszystkie przygotowania do przedłużenia wymiany muszą zostać ukończone. Taka poprawka jest szczególnie ważna w tych przypadkach, gdzie przedłużenie wymiany także zawiera prośbę o zwiększenie miesięcznego stypendium Unii Europejskiej.

Pomimo, że długość okresu wymiany jest określona w Certyfikacie Uczestnictwa (Certificate of Attendance), (jest to okres wskazany przez instytucje szkolnictwa wyższego w końcowych sprawozdaniach), maksymalna liczba miesięcy, które mogą zostać objęte dotacją UE jest określona w umowie o dofinansowanie lub zmianach załączonych do tej umowy. Dlatego też beneficjenci powinni nanieść poprawki w umowie o dotację w razie przedłużenia okresu pobytu za granicą, kiedy przekłada się on na konsekwencje finansowe. Dodatkowy okres musi nastąpić bezpośrednio po trwającym okresie wymiany. Nie może on zawierać żadnych przerw (wakacje oraz okresy zamknięcia uczelni / przedsiębiorstw nie są uważane za przerwy), jeśli nie są należycie uzasadnione i zatwierdzone przez Agencję Krajową.

3. PO POWROCIE

Uznanie wyników nauczania

Na zakończenie okresu pobytu za granicą, instytucja/przedsiębiorstwo musi zapewnić studentowi i jego uczelni macierzystej odpis z dokumentacji lub zaświadczenie odbycia praktyki (transcript of work), potwierdzające realizację uzgodnionego programu. Następne działania obejmują formalne uznanie przez instytucję wysyłającą osiągnięć zdobytych za granicą za oficjalnie nowo nabyte kompetencje (z wykorzystaniem systemu ECTS lub równoważnego systemu), w tym staże, w stosownych przypadkach, oraz dokumentację rezultatów nauczania wynikających z nieoficjalnej lub prywatnej nauki poza szkołą lub w miejscu pracy (przy użyciu suplementu do dyplomu). Jednakże nie ma to zastosowania w przypadku staży odbywanych przez absolwentów. Wyniki oceny języka oraz kursów językowych online będą uznawane centralnie, ale nie stanowią oficjalnych dokumentów potwierdzających kwalifikacje. W zakresie wymiany pracowników, instytucje wysyłające powinny zapewnić, że efekty kształcenia uczestników będą po powrocie uznawane, rozpowszechniane i szeroko wykorzystywane w ramach instytucji macierzystej.

b. Sprawozdanie

Na zakończenie okresu pobytu za granicą, wszyscy biorący w nim udział studenci oraz pracownicy są zobowiązani wypełnić i złożyć sprawozdanie końcowe. W przypadku wyjazdów trwających dwa miesiące lub dłużej, raport musi zawierać również ocenę jakościową wsparcia językowego otrzymanego w tym okresie. Studenci i pracownicy, którzy nie przedstawią raportu mogą być zobowiązani przez wysyłającą instytucję szkolnictwa wyższego do częściowego lub całkowitego zwrotu kwoty otrzymanych dotacji z UE. Zwrot nie jest wymagany w przypadku, gdy student lub pracownik nie może ukończyć planowanych działań za granicą z powodu działania siły wyższej. Takie przypadki powinny być zgłaszane przez instytucję wysyłającą i podlegają pisemnej akceptacji przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji.

PROJEKT MOBILNOŚCI DLA UCZNIÓW I PRACOWNIKÓW OŚRODKÓW KSZTAŁCENIA I SZKOLENIA ZAWODOWEGO (VET)

1. WSPARCIE ORGANIZACYJNE

Dotacja na wsparcie organizacyjne jest wkładem do kosztów poniesionych przez organizacje w związku z działalnością mającą na celu zapewnienie studentom i pracownikom mobilności na wysokim poziomie, na przykład:

- zapewnienie informacji oraz pomocy zarówno uczniom jak i pracownikom
- wybór uczniów oraz pracowników
- przygotowanie porozumienia o programie zajęć w celu zapewnienia pełnego rozpoznania elementów kształcenia ucznia; przygotowanie i rozpoznanie porozumień o mobilności kadry
- zapewnienie językowego i międzykulturowego przygotowania zarówno dla uczniów jak i dla kadry, zwłaszcza kursów językowych z zakresu języka specjalistycznego dla uczniów szkół zawodowych
- ogólne zarządzanie wdrażaniem projektu mobilności
- zapewnienie sprawnie działającej opieki pedagogicznej i porozumień o nadzorze uczestników wymiany
- szczegółowe ustalenia dotyczące jakości praktyki zawodowej w przedsiębiorstwach

Jakość wdrażania w życie i kontynuowania projektu przez instytucje zostanie wzięta pod uwagę przy ustalaniu ostatecznej wysokości dotacji. Jakość wdrażania projektu mobilności powinna postępować zgodnie z wytycznymi przedstawionymi w aneksie, o mobilności uczniów szkół zawodowych i kadry naukowej.

2. PRZED WYMIANĄ

A) Akredytacja organizacji uczestniczących

Posiadacze certyfikatu LdV Mobility zdobytego podczas programu Lifelong Learning, którzy złożyli wnioski będą mogli skorzystać z procedury przyśpieszonej. Nowy proces akredytacyjny zostanie wprowadzony w życie w roku 2015; szczegółowe ogłoszenie dotyczące warunków zdobycia certyfikatu VET Mobility zostanie opublikowane w roku 2014. Proces akredytacyjny organizacji zajmujących się szkoleniem zawodowym będzie zarządzany przez Agencje Krajowe.

Bardziej szczegółowe informacje będą dostępne na stronach internetowych Komisji Europejskiej oraz Agencji Krajowych w roku 2014.

B)Europejska karta na rzecz jakości mobilności

Organizacje VET, które planują organizację mobilnych zajęć dla uczniów szkół zawodowych oraz kadry muszą organizować swoje zajęcia trzymając się zasad i kryteriów przedstawionych w europejskiej karcie na rzecz jakości mobilności.

Karta ta dotyczy jakości kształcenia oraz szkolenia za granicą. Zapewnia wytyczne organizacji mobilności w celu nauki lub innym, jak na przykład doskonalenia zawodowego zarówno młodych uczniów jak i kadry naukowej. Respektowanie zasad przedstawionych w karcie powinno przyczynić się do tego, że doświadczenia zdobyte przez uczestników zarówno w państwie przyjmującym jak i w kraju pochodzenia będą zawsze pozytywne, oraz że ilość i jakość wymian w celach edukacyjnych i szkoleniowych zwiększy się. Karta jest dostępna pod adresem:
http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/lifelong_learning/c11085_en.htm

C)ECVET – Protokół Ustaleń

Organizacje VET mogą zadecydować o zastosowaniu europejskiego systemu transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym (ECVET) w ramach ich mobilnych zajęć (dalsze informacje poniżej). W tych przypadkach warunkiem wstępnym dla użytkowania ECVET jest zawiązanie spółki ECVET. Celem partnerstwa jest współpraca kompetentnych organizacji odpowiadających za:

1) określanie efektów kształcenia w trakcie wymiany

2) dostarczanie programów z zakresu kształcenia i szkoleń zawodowych, umożliwiających osiągnięcie tych efektów

3) ocenianie osiągniętego przez studenta poziomu efektów kształcenia

4) zatwierdzanie i uznawanie osiągnięć studenta po powrocie do uczelni macierzystej

Partnerstwo na rzecz mobilności Europejskiego Systemu Transferu Osiągnięć w Kształceniu i Szkoleniu Zawodowym (z ang. ECVET) może być sformalizowane dzięki porozumieniu o programie zajęć (z ang. Memorandum of Understanding). MoU jest umową pomiędzy

kompetentnymi organizacjami, która ustala ramy dla transferu osiągnięć. Umowa ta formalizuje partnerstwo ECVET, wzajemnie akceptując statusy oraz procedury kompetentnych organizacji i zaangażowanych instytucji. Ustanawia także procedury współpracy partnerów.

Umowy MoU mogą być opracowywane przez sieci kompetentnych organizacji/instytucji z wielu krajów/systemów. Możliwe są także umowy dwustronne, zależnie od potrzeb i celów partnerstwa. Aby uzyskać więcej informacji oraz wskazówek na temat tworzenia MoU należy odnieść się do Przewodnika dla użytkowników systemu ECVET, dostępnego na stronie internetowej Komisji Europejskiej.

D)Konsorcja Mobilności

Oprócz organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego, będących pojedynczymi organizacjami, o projekt mobilności może również ubiegać się również konsorcjum kształcenia i szkolenia zawodowego. Celem konsorcjum jest ułatwienie organizacji mobilności oraz zapewnienie lepszej jakości zajęć, w porównaniu do tych, które każda z wysyłających instytucji kształcenia i szkolenia zawodowego (np. szkoły kształcenia i szkolenia zawodowego) może zapewnić we własnym zakresie. Od członków organizacji mobilnego konsorcjum oczekuje się natomiast dzielenia się lub wymieniania usługami związanymi z organizacją wymian oraz rozwoju ich internacjonalizacji poprzez współpracę i wymianę kontaktów.

Wspólne działanie dotyczy głównie wspólnej administracji, zarządzania umowami i finansami dotyczącymi mobilności, wspólnej selekcji i/lub przygotowania uczestników oraz opieki pedagogicznej nad nimi, jak również, w stosownych przypadkach, wspólnego poszukiwania przedsiębiorstw do udziału w programie oraz dla dopasowywania połączenia przedsiębiorstw i uczestników wymiany. Mobilne konsorcjum może również udzielać pomocy praktykantom oraz pracownikom w czasie wymiany. Wiążę się to ze znalezieniem przyjmującej organizacji w regionie, w którym znajduje się siedziba partnerów mobilnego konsorcjum oraz udzielaniem pomocy w razie potrzeby.

Koordynator konsorcjum, ewentualnie razem z innymi pośredniczącymi organizacjami, musi aktywnie uczestniczyć w rozwijaniu kontaktów z przedsiębiorstwami oraz w poszukiwaniu możliwości stażu i miejsc szkoleniowych dla pracowników. Do jego obowiązków należy także promowanie tych działań, udzielanie informacji, itp.

Każda z wysyłających organizacji kształcenia i szkolenia zawodowego odpowiedzialna jest za jakość, treść oraz uznanie osiągnięć z okresu wymiany. Od każdego z członków konsorcjum wymagane jest podpisanie umowy z koordynatorem konsorcjum w celu sprecyzowania ról i obowiązków oraz ustaleń administracyjnych i finansowych. Warunki współpracy powinny określać takie kwestie jak: mechanizm przygotowań, zapewnienie jakości oraz dalsze działania po zakończeniu wymiany.

E) Narzędzia mobilności

Bezpośrednio po wyborze uczestników, organizacja będąca beneficjentem zobowiązana jest zaszyfrować w Narzędziach Mobilności informacje dotyczące uczestników oraz rodzaj zajęć, w których będą oni brać udział (np. imię i nazwisko uczestników, cel oraz okres przebywania na wymianie, itp.). Aplikacja ta będzie wspierać beneficjentów w zarządzaniu działaniami dotyczącymi programu Erasmus oraz wybranymi przez nich przedmiotami. W okresie realizacji projektu wymiany, organizacja beneficjenta jest odpowiedzialna za aktualizowanie w Narzędziach Mobilności wszelkich zmian dotyczących uczestników oraz wybranych przez nich zajęć. Na podstawie dostarczonych przez beneficjentów informacji, będzie możliwe wygenerowanie raportów. Narzędzia Mobilności będą generować sprawozdania, które uczestnicy zobowiązani będą wypełnić w trakcie wymiany. Dalsze informacje na temat Narzędzi Mobilności oraz dostępu do niej, będą zawarte w umowie stypendialnej pomiędzy Agencją Krajową a stypendystą.

F) Warunki uczestnictwa w procesie rekrutacyjnym

Rekrutacja

Organizacja wysyłająca przeprowadza rekrutację pośród studentów, którzy chcą skorzystać z możliwości wymiany. Ta rekrutacja, jak również procedura związana z przyznaniem stypendium, musi być uczciwa, jawna, konsekwentna, udokumentowana. Powinna być także dostępna dla wszystkich stron, związanych z procesem rekrutacji. Instytucja wysyłająca powinna podjąć stosowne kroki, aby uniknąć konfliktu interesów związanych z osobami, które mogą zostać zaproszone do uczestnictwa w komisji rekrutacyjnej lub też rekrutacji poszczególnych uczestników.

OSOBY ASYSTUJĄCE

Studentom, którzy wymagają specjalnej opieki lub pochodzą z nieuprzywilejowanych środowisk, ubiegającym się o możliwość wyjazdu, może asystować osoba, która będzie ich wspierać w czasie wymiany. Liczba osób asystujących powinna być proporcjonalna do liczby uczestników (zazwyczaj jedna osoba asystująca przypada grupie studentów odbywających praktyki w tej samej instytucji). Okres pobytu osoby asystującej za granicą powinien być także proporcjonalny do potrzeb studentów (asystent może przebywać ze studentami przez cały okres trwania programu, ale tylko w przypadkach, kiedy nie są oni niezależni lub są niepełnoletni).

Umowa ze studentem

Przed wyjazdem, uczestnicy wymiany zobowiązani są podpisać umowę z instytucją wysyłającą oraz z instytucją ich przyjmującą. Umowa ta zawiera:

- „Learning agreement" – porozumienie o programie zajęć, do którego student powinien się stosować. Porozumienie to musi być uprzednio zaakceptowane przez studenta, instytucję wysyłającą oraz instytucję przyjmującą. Umowa ta określa zamierzony wynik kształcenia za granicą oraz określa formalne zasady uznawania wyników (np. Europejski System Transferu Osiągnięć w Kształceniu i Szkoleniu Zawodowym);
- „Quality commitment"- załączone do porozumienia dotyczącego programu zajęć, zawierające prawa i obowiązki stażystów, instytucji wysyłającej i przyjmującej, oraz, jeśli to konieczne instytucji pośredniczącej. Po podpisaniu porozumienia, studenci są uprawnieni do otrzymania dotacji w celu wsparcia ich w okresie stażu za granicą. Taka dotacja może składać się z jednej lub obu niżej wymienionych:
  - Dotacji z Unii Europejskiej, w przeliczeniu na jeden dzień działalności (patrz rozdział „Zasady finansowania" w części B niniejszego Przewodnika);
  - Dotacji lokalnych, regionalnych i krajowych, udzielanych przez publicznego lub prywatnego darczyńcę bądź też przez system kredytowy.

Możliwy jest udział w programie studentów ze stypendium zerowym (tj. studentów, którzy odbywają praktyki zgodnie z kryteriami programu Erasmus+ i czerpią korzyści z udziału w programie bez otrzymywania stypendium).

Zasady zawarte w niniejszym przewodniku programowym, z wyjątkiem tych, które dotyczą podziału dotacji, mają również zastosowanie do studentów ze stypendium zerowym.

WSPARCIE JĘZYKOWE ONLINE

Studenci, którzy podejmują mobilną działalność trwającą miesiąc lub dłużej, kwalifikują się do otrzymania wsparcia językowego przed wyjazdem lub w trakcie jego trwania. W związku z tym, Komisja planuje udostępnić usługę online dla wybranych studentów, w celu oceny ich kompetencji językowych, które będą wykorzystywane podczas realizacji staży za granicą. W razie potrzeby, będzie również dostępna możliwość poprawy znajomości języka przed i/lub w trakcie wyjazdu. Takie usługi online będą wprowadzane stopniowo w ramach programu.

Wsparcie językowe zostanie przedstawione w następujący sposób:

- w momencie ubiegania się o udział w projekcie mobilnej działalności, organizacja wnioskująca oszacuje potrzebę wsparcia językowego dla studentów podejmujących staż w ramach projektu mobilności w zakresie języka, w którym prowadzone są zajęcia lub używanego w miejscu pracy;
- Agencje Krajowe, gdy system będzie dostępny, przydzielają licencje online beneficjentom według ogólnych kryteriów określonych przez Komisję;
- po wybraniu przez uczelnię macierzystą, przed podpisaniem porozumienia, wszyscy studenci (z wyjątkiem native speakerów) korzystający z usług online wezmą udział w teście online, aby ocenić znajomość języka, z którego będą korzystać podczas nauki lub odbywania praktyk za granicą. Wyniki tego badania zostaną przekazane studentom i, na ich wniosek, uczelniom wysyłającym. Wyniki te nie będą miały wpływu na możliwość wyjazdu przez studenta za granicę;
- w zależności od liczby dostępnych licencji online, uczestnikom, którzy potrzebują wsparcia językowego może zostać zaproponowany udział w kursie językowym online;
- na koniec stażu, studenci wezmą udział w drugim teście w celu sprawdzenia ich postępów językowych. Wyniki zostaną przekazane studentom i, na ich wniosek, uczelniom wysyłającym.

Wsparcie językowe oferowane przez Komisję Europejską jest zaplanowane na rok 2014. W początkowych etapach programu kursy online nie będą dostępne w językach wszystkich krajów członkowskich Unii Europejskiej, a kursy językowe mogą być niedostępne dla

wszystkich członków, którzy chcieli by w nich uczestniczyć. Gdy tylko usługi lingwistyczne online będą dostępne, dalsze szczegóły będą podane na stronach internetowych Komisji Europejskiej i Agencji Krajowych. Wsparcie językowe dla języków, które nie są obsługiwane przez serwis Komisji Europejskiej, musi zostać zorganizowane przez organizacje uczestniczące w Programie Wymiany Kształcenia i Szkolenia Zawodowego; na ten cel może zostać przyznana specjalna dotacja. Co więcej, organizacje zaangażowane w Projekt Wymiany Kształcenia i Szkolenia Zawodowego mogą skorzystać ze „wsparcia organizacyjnego", aby zaspokoić potrzeby uczestników w zakresie przygotowania pedagogicznego, kulturowego i językowego (zobacz „zasady finansowana" sekcja w części B tego przewodnika).

G) Zasady uczestnictwa pracowników

Selekcja

Selekcja pracowników musi zostać przeprowadzona przez organizację wysyłającą. Selekcja jak i procedura przyznania stypendium musi być sprawiedliwa, jawna, spójna, udokumentowana i dostępna dla wszystkich uczestników zaangażowanych w proces selekcji. Organizacja wysyłająca powinna zatroszczyć się o to, aby uniknąć wszelkich konfliktów interesów w związku z osobami, które mogą zostać zaproszone do wzięcia udziału w wyborze instytucji oraz procesie selekcji indywidualnych beneficjentów. Kryteria selekcji (pierwszeństwo dla pracowników wyjeżdżających za granicę po raz pierwszy, limit dla ilości czynności wymiany dla pracownika w danym okresie czasu itd.) powinny być jawne.

Umowa wymiany

Selekcja pracowników zostanie przeprowadzona przez organizację wysyłającą na podstawie planu programu wymiany przedstawionym przez członka kadry, po konsultacji z instytucją przyjmującą lub przedsiębiorstwem/organizacją. Przed wyjazdem, końcowy program wymiany musi zostać formalnie zaakceptowany przez organizację wysyłającą oraz przyjmującą, listownie lub pocztą elektroniczną.
Organizacja wysyłająca jak i przyjmująca powinny być odpowiedzialne za jakość okresu pobytu za granicą w ramach wymiany.

3. PODCZAS WYMIANY

Przerwanie wymiany przez uczniów

Dla stażu, okres wymiany za granicą może zostać przerwany przez święta, jeśli zakończą się w okresie jej trwania. W tym czasie stypendium jest utrzymywane. Okres przerwy nie wlicza się w minimalny czas trwania stażu.

Przedłużenie wymiany przez uczniów

Przedłużenie trwającego okresu wymiany dokonuje się za zgodą organizacji wysyłającej i przyjmującej:
-przed początkowo planowanym zakończeniem okresu wymiany, umowa o stypendium musi zostać zmieniona, a wszystkie ustalenia dotyczące przedłużenia tego okresu muszą zostać zatwierdzone. Taka zmiana jest szczególnie ważna w przypadkach, kiedy przedłużenie jest równoznaczne z prośbą zwiększenie kwoty przyznanej kwoty stypendium.

Mimo że długość okresu mobilności powinna być określona w Zaświadczeniu o Odbyciu Praktyki (przez instytucję-beneficjenta, tak jak w sprawozdaniu końcowym tej instytucji) to jednak liczba miesięcy określona w Umowie o Wymianę jest tą, dla której przysługiwać będzie stypendium unijne. Stanie się tak w przypadku, gdy długość okresu mobilności określona w Porozumieniu o Programie Zajęć (Learning Agreement) jest krótsza niż ta określona w Zaświadczeniu o Odbyciu Praktyk. Dodatkowy czas spędzony na wyjeździe musi nastąpić natychmiast po zakończeniu okresu mobilności bez żadnych przerw (dni świąteczne i okresy kiedy szkoły/przedsiębiorstwa nie funkcjonują nie są uznawane za przerwy), z wyjątkiem przerw należycie uzasadnionych i zatwierdzonych przez Agencję Krajową.

4. PO POWROCIE

A) UZNANIE EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Na zakończenie okresu mobilności, instytucja przyjmująca w porozumieniu z instytucją wysyłającą powinna wystawić beneficjentowi certyfikat Europass. Więcej informacji na stronie: http://europass.cedefop.europa.eu/en/home

ECVET

Organizacje VET mogą zdecydować się na wprowadzenie systemu ECVET w ramy swoich działań związanych z mobilnością. ECVET to powszechna struktura metodyczna, która umożliwia gromadzenie i transfer punktów za osiągnięte efekty kształcenia między różnymi systemami oceniania. Celem systemu ECVET jest promocja mobilności międzynarodowej oraz kształcenia ustawicznego. Celem systemu nie jest zastąpienie systemów oceniania w poszczególnych krajach, lecz umożliwienie ich lepszej porównywalności i kompatybilności.

System ECVET ma zastosowanie do wszystkich wyników uzyskanych przez daną osobę na różnych drogach kształcenia i podczas odbywania różnych szkoleń. Uzyskane wyniki, po przesłaniu do systemu są rozpoznawane i grupowane według konkretnych kwalifikacji.

Inicjatywa ta ułatwia Europejczykom uznanie odbytych szkoleń, zdobytych umiejętności i wiedzy w innych krajach, biorących udział w programie. Więcej informacji na temat systemu ECVET można znaleźć na stronie:

http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/lifelong_learning/c11107_en.htm

Gdy stosuje się system ECVET, punkty przyznane za osiągnięcia powinny być zrozumiałe i określone w porozumieniu między uczestniczącymi organizacjami.

B)SPRAWOZDANIE

Po zakończeniu okresu mobilności, zarówno uczący się jaki i pracownicy są zobowiązani do złożenia sprawozdania końcowego. W przypadku pobytu dłuższego niż 1 miesiąc, sprawozdanie powinno zawierać także ocenę jakościową wsparcia językowego otrzymanego podczas pobytu.

Studenci i personel, którzy nie złożą sprawozdania końcowego mogą być zobowiązani do częściowego lub całkowitego zwrotu stypendium unijnego. Stypendium nie podlega zwrotowi w przypadku, gdy beneficjent nie mógł zrealizować przewidzianych działań z przyczyn niezależnych od siebie. Takie przypadki powinny być zgłoszone przez instytucję wysyłającą i przedstawione Agencji Narodowej w celu uzyskania stosownego pisemnego potwierdzenia.

PROJEKT MOBILNOŚCI DLA KADRY NAUCZYCIELSKIEJ

Projekty mobilności pozwalają szkołom zapewnić swojej kadrze możliwości i motywację do uzyskania nowych kompetencji, związanych z potrzebami szkoły. Dyrekcja placówki powinna odgrywać czynną rolę w planowaniu, wspieraniu i kontynuacji projektu mobilności.

W celu zapewnienia i maksymalnego zwiększenia wpływu tych działań na rozwój zawodowy całej kadry naukowej, szkoły zobowiązane są do upewnienia się, że po takim projekcie, umiejętności nabyte przez ich pracowników są w prawidłowy sposób rozpowszechniane na terenie szkoły i wykorzystywane w nauczaniu.

Przed zgłoszeniem, szkoły powinny się dokładnie zastanowić jaka liczba osób może wziąć udział w projekcie w czasie jego trwania (tzn. 1 lub 2 lata), jakie rodzaje działań mogą podjąć i jak te działania mogą być efektywnie rozwijane w domu. Na etapie składania wniosku, od szkół ubiegających się o udział w projekcie wymagane jest podanie orientacyjnej ilości, rodzajów planowanych działań projektu i państw docelowych.

Jeśli Agencja Krajowa wybiera projekt mobilności i zapewnia wymagany budżet, beneficjenci mogą rozpocząć nabór uczestników do projektu i szczegółową organizację działań.

1.WSPARCIE ORGANIZACYJNE PROJEKTU

Finansowe wsparcie organizacyjne projektu jest wkładem w koszty poniesione przez instytucje w ramach działań na rzecz mobilności pracowników. Np.:

- Przygotowanie i kontynuacja Europejskiego Planu Rozwoju
- Ustalenia instytucjami partnerskimi dotyczące organizacji (głównie w przypadku praktyk zawodowych i planów nauczania)
- Dostarczenie informacji i udzielenie wsparcia pracownikom
- Wybór pracowników do działań na rzecz mobilności
- Przygotowanie planów wyjazdów w celu zapewnienia jakości i rozpoznania działań na rzecz mobilności
- Językowe i międzykulturowe przygotowanie dla mobilnych pracowników
- Ułatwienie integracji przybywających mobilnych pracowników w szkole

- Zapewnienie skutecznego doradztwa i planu nadzoru mobilnych pracowników
- Wspieranie reintegracji mobilnych uczestników i wykorzystywanie ich nowo nabytych kompetencji na rzecz korzyści dla szkoły, kadry naukowej i uczniów

2. PRZED WYJAZDEM

A) Europejski Plan Rozwoju

Przed złożeniem wniosku, szkoła zobowiązana jest stworzyć Europejski Plan Rozwoju; ten plan jest częścią formularzu wniosku.

Sekcja ta zawiera informacje o tym, jak planowane działania na rzecz mobilności są wpisane w szerszą i długoterminową strategię rozwoju i modernizacji szkoły. Europejski Plan Rozwoju będzie ważną częścią oceny wniosków o dofinansowanie i powinien zawierać takie informacje jak:

- Potrzeby szkoły w zakresie jakości rozwoju i internacjonalizacji (np. odnośnie kompetencji kierownictwa i pracowników, nowych metod nauczania lub narzędzi, europejskiego wymiaru, językowych kompetencji, programu nauczania, organizacji nauczania, szkolenia i nauki, wzmocnienia więzi z instytucjami partnerskimi) i jak planowane działania przyczynią się do spełnienia tych potrzeb;
- Oczekiwany wpływ uczniów, nauczycieli i innych pracowników oraz na szkołę jako całość;
- Sposób w jaki szkoły wykorzystają kompetencje i doświadczenie pozyskane przez ich pracowników w ich program nauczania i/lub szkolny plan rozwoju
- W stosownych przypadkach, sposób używania eTwinning w związku z planowanymi działaniami mobilnymi (patrz sekcja poniżej).

B) eTwinning

eTwinning promuje współpracę szkół i nawiązywanie kontaktów w Europie przez technologie informacyjno-komunikacyjne (ICT). Dostarcza porad, pomysłów i narzędzi, aby ułatwić szkołom nawiązanie partnerstwa i rozpoczęcie projektów współpracy w każdej dziedzinie.

W związku z programem mobilności eTwinning pozwala na:
- znalezienie potencjalnych partnerów/organizacji przyjmujących za granicą i współpracę z

nimi przy aplikowaniu o finansowanie. W ten sposób można polepszyć jakość i zasięg planowanego projektu

- używanie dostępnych narzędzi, by móc wdrażać bardziej strategiczne projekty i lepiej wykorzystać potencjał ze strony partnerów
- przygotowanie wyjeżdżającej kadry, np. poprzez komunikację z organizacją przyjmującą (dowiadywanie się więcej na temat kraju przyjmującego, organizacji przyjmującej, dyskusje i porozumiewanie się odnośnie przeprowadzanych działań)
- udział w szkoleniach online związanych z konkretnym działaniem mobilnym
- intensywna współpraca ze szkołami zaangażowanymi w trakcie i po zakończeniu projektu dla kadry nauczycielskiej

By używać eTwinning, nie jest wymagane formalne zgłoszenie. Wszystkie szkoły powinny zarejestrować się na portalu: http://www.etwinning.net

Europejski Portal Twinning jest wielojęzyczną witryną internetową, która oferuje narzędzia współpracy, dzięki którym nauczyciele mogą się zarejestrować, znaleźć partnera i współpracować z nim. Strona ta stanowi również platformę, na której wszyscy zainteresowani nauczyciele mogą dzielić się wiedzą, prowadzić dyskusje, szukać szkoły partnerskiej

eTwinning pomaga szkołom zarówno na poziomie europejskim przez Centralny System Wsparcia a także narodowym- przez Narodowy System Wsparcia. Wszyscy nauczyciele mogą czerpać korzyści z usług, szkoleń i narzędzi dostarczanych przez eTwinnings narodowy i Europejski System Wsparcia. Aby uzyskać więcej informacji na temat serwisów, przejdź do części „Jakie inne podmioty są zaangażowane we wdrażanie programu?”- części A tego przewodnika.

C) WARUNKI UDZIAŁU KADRY

Kwalifikacja

Szkoła wysyłająca jest odpowiedzialna za wybranie personelu biorącego udział w działaniach mobilnych. Proces kwalifikacji musi być sprawiedliwy, przejrzysty, spójny i udokumentowany oraz udostępniony wszystkim zaangażowanym stronom. Profil uczestników musi korespondować z odpowiednimi kryteriami zawartymi w części B tego przewodnika.

Szkoła wysyłająca powinna sprecyzować procedurę kwalifikacji, np. w jaki sposób pracownicy będą mogli aplikować, określić dokumentację jaką aplikujący muszą złożyć oraz sposób, w jaki będzie ona rozpatrywana.

Szkoła powinna zdefiniować kryteria, które będą rozważane w procesie kwalifikacji. Ogólnymi kryteriami mogą być: motywacja, jasno wyznaczone cele mobilności, chęć do dzielenia się doświadczeniami po powrocie. Rekomendowane jest raczej utworzenie komisji kwalifikacyjnej, która będzie zawierać także osoby z zewnątrz, niż pozostawienie decyzji tylko jednemu członkowi personelu.

Dodatek do tych ogólnych kryteriów mogą stanowić kryteria specyficzne, połączone z naturą lub celem projektu mobilności (np. powiązanie działań planowanych przez indywidualnego pracownika z potrzebami szkoły i inne kryteria zdefiniowane przez szkołę).

Zarówno kryteria ogólne jak i specyficzne muszą być zgodne i podzielane przez wszystkich, którzy zaangażowani są w proces kwalifikacji, a także powinny być w jasny sposób przekazane aplikującym. Dzielenie się kryteriami kwalifikacji oraz dyskusja nad nimi i ich racjonalnością z organizacją przyjmującą może ułatwić przygotowanie działań. Wyniki procesu kwalifikacji powinny zostać zapisane, na wypadek skarg.

Porozumienie mobilności

Kiedy uczestnik projektu zostanie wybrany powinien on z udziałem szkoły wysyłającej (i organizacji partnerskiej, jeśli wymiana dotyczy zadań powierzonych nauczycielom lub praktyk job-shadowing) wyrazić formalną zgodę odnośnie rodzaju szkolenia, jakie zostanie podjęte oraz jego przebiegu, wyjaśnić, w jaki sposób zamierza przygotować się do tego szkolenia, w jaki sposób zdobyta wiedza/ kompetencje zostaną rozpowszechnione zarówno w szkole jak i poza nią, jakie będą korzyści wyniesione na poziomie instytucjonalnym oraz jednostkowym. Powinni się również porozumieć co do faktu, jak dane szkolenie będzie przeprowadzone i uznawane przez szkołę wysyłającą.

Porozumienie powinno być przyjęte zanim rozpocznie się wymiana. Ma to na celu wysłanie szkole, organizacji przyjmującej i uczestnikowi jasnych oczekiwań i zapewnienie, że pobyt zagraniczny ma ogromne znaczenie.

Narzędzia mobilności

W początkowych etapach, kiedy uczestnicy są wybierani, organizacja będąca beneficjentem musi zakodować ogólne informacje dotyczące uczestnictwa i rodzaju działań, które chce podjąć (np. nazwisko uczestnika, miejsce docelowe, czas trwania mobilności itp.) poprzez Narzędzie Mobilności. Narzędzie Mobilności będzie wspierać beneficjenta w zarządzaniu działaniami mobilnymi Erasmus+. Organizacja będąca beneficjentem jest także odpowiedzialna za aktualizowanie Narzędzia Mobilności wprowadzając wszystkie zmiany, które pojawiają się wśród uczestników lub działań podczas trwania projektu mobilności. Beneficjenci będą mogli generować raporty z Narzędzia Mobilności, oparte na informacjach, które do nich dostarczą.

Narzędzie Mobilności będzie również służyły do generowania raportów, które powinny być wypełnione przez uczestników. Więcej informacji na temat Narzędzia Mobilności i jego obsługi będzie można znaleźć w umowie o dotację pomiędzy Narodową Agencją, a beneficjentem.

3. PO POWROCIE

A)Uznawalność efektów uczenia się

Organizacja wysyłająca i przyjmująca powinny porozumieć się odnośnie wydania certyfikatu Europass Mobility po zakończeniu wymiany. Więcej informacji na temat sposobu działania przy wydawaniu Europass Mobility, można znaleźć na stronie internetowej Europass: http://europass.cedefop.europa.eu/eu/home.

B) Raportowanie

Po zakończeniu okresu pobytu za granicą, wszyscy uczestnicy projektu, powinni wypełnić i złożyć sprawozdanie końcowe. Osoba, która nie przedstawi raportu może zostać pociągnięta do zwrotu części lub w całości otrzymanego stypendium z UE. Stypendium nie podlega zwrotowi w przypadku, gdy beneficjent nie mógł zrealizować przewidzianych działań z przyczyn niezależnych od siebie. Takie przypadki powinny być zgłoszone przez instytucję wysyłającą i przedstawione Agencji Narodowej w celu uzyskania stosownego pisemnego potwierdzenia.

PROJEKT MOBILNOŚCI EDUKACYJNEJ DLA KADRY KSZTAŁCĄCEJ DOROSŁYCH

Mobilność edukacyjna kadry kształcącej dorosłych ma na celu podniesienie kluczowych kompetencji i umiejętności kadry w edukacji dorosłych w celu podniesienia jakości nauczania i uczenia się we wszelkich formach, a także sprawienia, że będą one trafnie dotyczyły potrzeb rynku pracy i szeroko pojętego społeczeństwa. Oczekuje się, że organizacje oświaty dorosłych będą strategicznie stosowały mobilność edukacyjną swoich kadr, w celu umiędzynarodowienia tych organizacji oraz podnoszenia ich możliwości.

1.WSPARCIE ORGANIZACYJNE

Dotacja w celu wsparcia organizacyjnego stanowi udział w kosztach poniesionych przez organizacje w związku z działaniami mobilności kadr. Dotacja ma za zadanie ułatwić

organizację wysokiej jakości działalności mobilnej z perspektywą zwiększenia możliwości organizacji kształcących dorosłych. Przykładowo:

- przygotowanie i realizacja Europejskiego Planu Rozwoju;
- zapewnienie informacji i pomocy kadrze;
- wybór kadry uczestniczącej w działaniach mobilnych;
- ustalenia organizacyjne z instytucjami partnerskimi (w szczególności w przypadkach job-shadowing oraz zadań wyznaczonych nauczycielom);
- przygotowanie umów mobilnych w celu zapewnienia jakości i uznawania działań mobilnych;
- przygotowanie kadr pod względem językowym i międzykulturowym;
- zapewnienie dostatecznej ilości mentoringu oraz nadzoru mobilnej kadry;
- wspieranie reintegracji uczestników mobilnych oraz nadbudowywanie ich nowo nabytych umiejętności, by polepszyć jakość nauczania i uczenia się organizacji edukacji dorosłych.

Jakość wdrażania i realizacji projektu przez organizację będzie brany pod uwagę w decydującym etapie przyznawania dotacji. Wdrażanie jakości projektu mobilności powinno przebiegać zgodnie z wytycznymi, o których mowa w Załączniku o Mobilności kadry kształcącej dorosłych.

2. PRZED MOBILNOŚCIĄ

A) EUROPEJSKI PLAN ROZWOJU

Zanim zgłosi ona chęć udziału w postępowaniu, organizacja kształcenia dorosłych musi utworzyć Europejski Plan Rozwoju, który stanowi część formularza aplikacyjnego. Sekcja ta pokazuje, jak planowane działania mobilne wpisują się w szersze i długoterminowe strategie rozwoju i modernizacji organizacji.

Ten Europejski Plan Rozwoju odgrywać będzie istotną rolę w ocenie wniosków o dotację i powinien zawierać informacje o:

- potrzebach organizacji odnośnie rozwoju jakości oraz umiędzynarodowienia (odnośnie zdolności zarządczych, umiejętności kadry, nowych metod lub narzędzie uczenia się/nauczania, wymiar europejski, umiejętności językowe, plan, organizacja nauczania, szkolenia i uczenia się, wzmacnianie powiązań z organizacjami partnerskimi) oraz to, w jaki sposób planowane czynności przyczynią się do spełnienia tych potrzeb;
- przewidywany wpływ na uczniów dorosłych, nauczycieli, szkoleniowców i innych członków kadry, a także na szczeblu organizacyjnym;
- sposób, w jaki organizacja będzie łączyła umiejętności zdobywane przez swoją kadrę

w swoim planie oraz/lub plan rozwoju organizacji.

Celem tworzenia Europejskiego Planu Rozwoju jest zapewnienie, by planowane czynności były istotne zarówno dla indywidualnych uczestników, jak też organizacji jako całości, ponieważ będą one miały większy wpływ na jakość nauczania i uczenia się, jeżeli są dobrze zintegrowane w strategicznym rozwoju organizacji.

B) NARZĘDZIE MOBILNOŚCI

Na samym początku, wraz z wyselekcjonowaniem uczestników, uprawniona organizacja musi zakodować ogólne informacje odnośnie uczestnika i rodzaju aktywności mobilnej, w jakiej on/ona weźmie udział (tj. imię i nazwisko uczestnika, miejsce przeznaczenia, długość okresu mobilności, itp.) w Narzędziu Mobilności. Ma ono wspierać uprawnionego w zarządzaniu działaniami mobilnymi Erasmus+. Uprawniona organizacja jest także odpowiedzialna za aktualizowanie Narzędzia Mobilności informacjami o wszelkich zmianach, jakie dotyczą uczestników bądź działań w trakcie trwania projektu mobilności. Uprawnione organizacje będą mogły generować wcześniej wypełnione raporty z Narzędzia Mobilności na podstawie informacji, które przedstawią. Narzędzie Mobilności wygeneruje też raporty do wypełnienia przez uczestników działań mobilnych. Więcej informacji na temat Narzędzia Mobilności oraz w jaki sposób uzyskać do niego dostęp zostanie udzielonych w umowie o przekazaniu dotacji między Narodową Agencją, a uprawnioną organizacją.

C) WARUNKI UCZESTNICTWA KADRY

REKRUTACJA

Wybór kadry przeprowadzony będzie przez organizację wysyłającą. Selekcja oraz proces przyznania dotacji finansowej muszą być sprawiedliwe, przejrzyste, zrozumiałe i udokumentowane oraz dostępne dla wszystkich partii biorących udział w wyborach.

Organizacja wysyłająca powinna podjąć wszelkie środki w celu zapobiegnięcia konfliktom interesów w odniesieniu do osób, które mogą być zaproszone do udziału w procesie rekrutacyjnym pojedynczych uczestników.

UMOWA W SPRAWIE MOBILNOŚCI

Zaleca się, aby organizacje wysyłające i przyjmujące, razem z uczestnikami, wyraziły zgodę na aktywność pracowników przed rozpoczęciem okresu mobilności poprzez wymianę listów lub poczty elektronicznej. Ta umowa pomoże określić zamierzone rezultaty nauki z czasu spędzonego za granicą, określić kryteria przyznawania świadczeń oraz wymienić prawa i obowiązki każdej ze stron.

Obie organizacje, zarówno wysyłająca jak i przyjmująca, powinny wziąć odpowiedzialność za jakość wyjazdów zagranicznych.

3. PO WYJEŹDZIE

A. UZNAWANIE EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Organizacje wysyłająca i przyjmująca powinny zgodzić się co do kwestii certyfikatu Europass – Mobilność pod koniec wyjazdu. Więcej informacji na temat Europass: http://europass.cedefop.europa.eu/en/home

B. SKŁADANIE SPRAWOZDAŃ

Pod koniec pobytu za granicą, wszyscy pracownicy biorący udział w wyjeździe są zobowiązani do wypełnienia i złożenia sprawozdania końcowego. Ci, którzy nie złożą dokumentu będą zobowiązani do częściowego lub całkowitego zwrócenia grantu otrzymanego z Unii Europejskiej. Wniosek o refundację nie powinien być składany, gdy

pracownik nie miał możliwości ukończenia zajęć zagranicą z powodu działania siły wyższej. Takie przypadki powinny być zgłaszane przez organizację wysyłającą oraz uwzględniane w piśmie akceptacyjnym przez Agencję Narodową.

MOBILNOŚĆ DLA MŁODZIEŻY I OSÓB PRACUJĄCYCH Z MŁODZIEŻĄ

Działania wspierane przez program Erasmus+ wśród młodzieży dają wiele możliwości młodym ludziom na zdobycie kompetencji oraz rozwój osobisty poprzez kształcenie poza-formalne i nieformalne.

Kształcenie poza-formalne odnosi się do edukacji poza formalnym programem nauczania. Tego rodzaju zajęcia ukierunkowane są na osoby uczące się oraz zakładają aktywny udział studentów w zajęciach; wykonywane są przez studentów na zasadzie dobrowolnego udziału, dlatego też są ściśle powiązane z potrzebami, aspiracjami i zainteresowaniami młodzieży.

Poprzez wprowadzenie dodatkowych źródeł i nowych form nauczania, takie zajęcia są również ważnym elementem mającym na celu podniesienie poziomu edukacji formalnej i szkoleń. Zajęcia te adresowane są również do osób młodych niezatrudnionych, którzy nie kształcą się ani nie szkolą zawodowo lub osób mniej uprzywilejowanych walczących z wykluczeniem społecznym.

Edukacja nieformalna oznacza uczenie się w ramach codziennych zajęć, w pracy, z rówieśnikami, etc. Jest to głównie uczenie się poprzez wykonywanie określonych zajęć. W sektorze młodzieży edukacja nieformalna może mieć miejsce w inicjatywach młodzieży, pracach grupowych z rówieśnikami, poprzez wolontariat i wielu innych sytuacjach.

Edukacja poza-formalna i nieformalna pozwalają młodym osobom na zdobycie niezbędnych kompetencji oraz przyczynią się do ich rozwoju osobistego i społeczno-edukacyjnego. Rozwijają również ich aktywny udział w społeczeństwie, tym samym zwiększając ich szanse na rynku pracy. Zajęcia edukacyjne wśród młodzieży mają pozytywny wpływ zarówno na uczestników jak i na organizacje niezaangażowane w środowisku, w którym są zajęcia prowadzone, środowisko młodzieży samo w sobie oraz europejski obszar gospodarczy i społeczny.

Wysoka jakoś edukacji poza-formalnej i nieformalnej jest kluczowym aspektem wszystkich projektów młodzieżowych wspieranych przez Program Erasmus+. Projekty finansowane przez Erasmus+ muszą przestrzegać następujących zasad:

- nauka w kontekście poza-formalnym jest oparta na dobrowolnym uczestnictwie;
- młodzież i pracownicy młodzieżowi aktywnie uczestniczą w planowaniu, przygotowywaniu, realizowaniu i ocenianiu projektu;
- zajęcia odbywają się w różnych środowiskach i sytuacjach;
- zajęcia przeprowadzane są z pomocą osób zawodowo zajmujących się wspomaganiem procesu kształcenia (np. trenerów, pracowników młodzieżowych, ekspertów w pracy

z młodzieżą) lub wolontariuszy (np. liderów młodzieżowych, trenerów młodzieżowych, itd.);
- zajęcia dokumentują zazwyczaj efekty uczenia się w określony, ukierunkowany na daną dziedzinę, sposób

Zajęcie powinny być również z góry zaplanowane i oparte na odpowiednich metodach, które:

- stwarzają przestrzeń na interakcję pomiędzy uczestnikami, dzielenie się pomysłami, unikanie biernego słuchania;
- pozwalają uczestnikom przyczyniać się do działania z ich własną wiedzą i umiejętnościami, odwracając tradycyjne role „ekspertów" (odwrócenie nauki, od selekcjonowania do upoważniania);
- pozwalają uczestnikom na podejmowanie własnych analiz, włączając w to ocenę kompetencji nabytych podczas zajęć (np. własne postępy w nauce);
- dają zapewnienie, że uczestnicy mają wpływ na decyzje projektu i aktywnie biorą w nim udział.

Wreszcie, zajęcia powinny mieć międzykulturowy/europejski wymiar i:

- zachęcać uczestników do refleksji na tematy europejskie i zaangażować ich do uczestnictwa w budowaniu Europy;
- stwarzać uczestnikom możliwości do określenia wspólnych wartości z ludźmi z innych krajów, poza różnicami kulturowymi;
- kwestionować punkt widzenia utrwalający nierówność i dyskryminację;
- promować szacunek dla różnorodności kulturowej oraz zwalczać rasizm i ksenofobię.

1. PRZED WYJAZDEM

a. POROZUMIENIE POMIĘDZY PARTNERAMI PROJEKTU

Wszystkim organizacjom biorącym udział w projektach mobilności młodzieży zaleca się podpisanie między sobą umowy wewnętrznej. Taki dokument określa jasno odpowiedzialność, zobowiązania i wkład finansowy każdej ze stron. To od uczestniczących organizacji zależy jak fundusze z Unii Europejskiej zostaną rozdzielone i jakie koszty pokryją.

Umowa wewnętrzna stanowi kluczowe narzędzie trwałej i płynnej współpracy pomiędzy partnerami, jak również pomoże uniknąć lub uporać się z potencjalnymi konfliktami. Orientacyjnie powinna zawierać przynajmniej poniższe informacje:

- tytuł projektu oraz porozumienia o dotacji pomiędzy uczestniczącymi organizacjami i agencją przyznającą środki finansowe,
- nazwiska i kontakt do wszystkich uczestników projektu;
- role i odpowiedzialność każdego z uczestników; podział dotacji z Unii Europejskiej (według powyższych odpowiedzialności);
- warunki płatności oraz transfer budżetowy pomiędzy organizacjami.

Pomimo ww. czynności usilnie zaleca się zabezpieczenie interesów każdego z partnerów uczestniczących w projekcie. Takie porozumienie reguluje umowa wewnętrzna między partnerami; niewymagane przez Narodową Agencję przyznającą dotacje.

b. AKREDYTACJA ORGANIZACJI UCZESTNICZĄCYCH W WOLONTARIACIE EUROPEJSKIM.

Akredytacja umożliwia dostęp do Wolontariatu Europejskiego i ma zagwarantować przestrzeganie minimalnych standardów jakościowych Wolontariatu. Te standardy są wyznaczone w statucie Wolontariatu Europejskiego i w wytycznych do akredytacji Wolontariatu, które są opublikowane na stronie internetowej Komisji Europejskiej.

Każda organizacja z Krajów Programu, od państw Bałkanów Zachodnich, krajów Partnerstwa Wschodniego czy Rosji, chcąca wysłać lub gościć uczestników Wolontariatu Europejskiego lub koordynować projekt Wolontariatu, musi być akredytowana. Akredytacja organizacji Wolontariatu Europejskiego państw leżących na południowym wybrzeżu Morza Śródziemnego będzie również stopniowo wprowadzana w 2014 roku i stanie się obowiązkowa w 2015. Organizacje biorące udział w wydarzeniach organizowanych na dużą skalę w ramach Wolontariatu Europejskiego z innych krajów partnerskich zaangażowanych w projekt Budowanie Potencjału, mogą partycypować w projekcie bez akredytacji.

W celu pozyskania akredytacji, organizacja musi wypełnić formularz akredytacyjny. Formularz należy złożyć do stosownych organów odpowiedzialnych za akredytację (patrz poniżej). Te same organizacje mogą wnosić o akredytację z jednego lub więcej powodów (wysyłające, przyjmujące i/lub koordynujące organizacje).

Wniosek o akredytację może być złożony w każdej chwili (nie ma ostatecznego terminu). Jednakże, wnioski muszą być składane w stosownym czasie przed złożeniem formularza aplikacji zawierającego koncepcje działań w ramach Wolontariatu (przynajmniej 6 tygodni przed złożeniem). Ma to na celu uniknięcie odrzucenia wniosku z uwagi na to, że niektóre organizacje nie są jeszcze akredytowane.

Akredytację przeprowadza:

- Narodowa Agencja kraju gdzie organizacja jest usytuowana, dla organizacji z Krajów Programu;
- SALTO SEE dla organizacji w krajach Bałkanów Zachodnich;
- SALTO EECA dla organizacji w krajach Partnerstwa Wschodniego i Rosji;
- SALTO Euromed (nieobowiązkowe w 2014 roku) dla organizacji w państwach południowego regionu Morza Śródziemnego.

Akredytacja jest ważna przez cały okres pobytu na Erasmus+, lub na okres krótszy. Kandydat powinien zgłosić czas pobytu w formularzu akredytacyjnym. Organy odpowiedzialne za akredytację mogą przeprowadzać regularne kontrole w celu sprawdzenia czy akredytowane organizacje nadal spełniają standardy Wolontariatu Europejskiego. Na mocy niniejszych kontroli akredytacja może zostać czasowo zawieszona lub odwołana.

W celu ułatwienia szukania partnera, opis projektu i profile wszystkich akredytowanych organizacji znajdują się w bazie danych Europejskiego Centrum Wolontariatu. Bazę danych można sprawdzić na stronie internetowej Komisji.

c. BEZPIECZEŃSTWO I OCHRONA UCZESTNIKÓW

EUROPEJSKA KARTA UBEZPIECZENIA ZDROWOTNEGO

Jeśli to konieczne, zaleca się młodzieży i pracownikom młodzieżowym biorącym udział w projekcie Mobilna Młodzież, wyrobienie Europejskiej Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego (EKUZ). Jest to bezpłatna karta zapewniająca dostęp do wszelkich niezbędnych z medycznego punktu widzenia usług państwowej opieki zdrowotnej podczas tymczasowego pobytu w dowolnym z 28 państw członkowskich UE, w Islandii, Liechtensteinie, Norwegii i Szwajcarii na takich samych warunkach i w takiej samej cenie (bezpłatne w niektórych krajach) jak osobom ubezpieczonych w danym kraju. Więcej informacji na temat karty na stronie: http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559

WYMIANA MŁODZIEŻY

Wszyscy uczestnicy Wymiany Młodzieży muszą być ubezpieczeni na wypadek ryzyka związanego z ich udziałem w zajęciach. Program Erasmus+ nie określa norm dotyczących

ubezpieczenia ani nie zaleca konkretnych firm ubezpieczeniowych. Program pozostawia możliwość uczestniczącym organizacjom wyboru odpowiedniej polisy ubezpieczeniowej w zależności od rodzaju wykonywanej działalności i rodzajów ubezpieczenia dostępnych na poziomie krajowym. Jeśli uczestnik posiada już polisę ubezpieczeniową wcześniej wykupioną przez siebie lub organizację, dodatkowe ubezpieczenie nie jest konieczne. Bez względu na okoliczności, następujące warunki muszą być spełnione: ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej wobec osób trzecich dla liderów młodzieżowych (włączając, gdzie jest to właściwe, ubezpieczenie od odpowiedzialności zawodowej); ubezpieczenie od wypadku lub ciężkiej choroby (włączając stałą lub czasową niezdolność); od śmierci (włączając w to repatriację w przypadku pobytu za granicą); w stosownych przypadkach, ubezpieczenie medyczne, włączając w to opiekę poserwisową oraz specjalne ubezpieczenie na konkretne okoliczności, takie jak zajęcia plenerowe.

WOLONTARIAT EUROPEJSKI

Każdy wolontariusz powinien:

- posiadać kartę EKUZ (patrz: informacja powyżej)
- posiadać ubezpieczenie w ramach Wolontariatu Europejskiego, przewidywane przez Program Erasmus+, które uzupełnia EKUZ i/lub krajowe systemy ubezpieczenia społecznego.

Ci wolontariusze, którzy nie spełniają formalnych wymogów EKUZ, będą uprawnieni do otrzymania pełnego pokrycia przez ubezpieczenie Wolontariatu Europejskiego, zapewnianego przez Komisję Europejską.

Organizacja koordynująca, przy współpracy z organizacjami wysyłającymi i przyjmującymi, bierze odpowiedzialność za zapis wolontariuszy. Zapis musi być zrobiony przed przybyciem uczestników i pokrywać się z czasem trwania wolontariatu.

Informacje o wsparciu ubezpieczeniowym dla wolontariuszy, jak również zasady zapisu, dostępne są na stronie internetowej Agencji Wykonawczej.

d. OBOWIĄZEK WIZOWY

Młodzież i pracownicy młodzieżowi biorący udział w projektach mobilności, mogą potrzebować wizy na pobyt za granicą w ramach Programu w kraju przyjmującym.

Wspólnym obowiązkiem wszystkich uczestniczących organizacji, jest upewnienie się, że zezwolenia wymagane przez władze (krótko/długoterminowe wizy lub zezwolenia na pobyt) są wykupione przed planowanym wyjazdem. Usilnie zaleca się składanie wniosków o autoryzację do właściwego organu państwowego z dużym wyprzedzeniem z racji tego, że cały proces może potrwać nawet do kilku tygodni. Agencja Narodowa i Agencja Wykonawcza zapewniają wsparcie oraz udzielają wskazówek dotyczących wizy, zezwolenia na pobyt, ubezpieczenia społecznego etc.

e. WARUNKI UCZESTNICTWA W WOLONTARIACIE EUROPEJSKIM

REKRUTACJA

Wybór wolontariuszy może być przeprowadzony przez każdą organizację biorącą udział w projekcie (zazwyczaj to zadanie jest przeprowadzane przez organizację wysyłającą i przyjmującą).

Wolontariat Europejski jest otwarty dla wszystkich młodych ludzi, włączając w to ludzi z mniej uprzywilejowanych środowisk. Wolontariusze są wybierani w sposób sprawiedliwy, jawny i obiektywny, niezależnie od przynależności etnicznej czy religijnej, orientacji seksualnej, poglądów politycznych, etc. Nie wymagane są żadne wcześniejsze kwalifikacje, stopień wykształcenia, doświadczenie czy znajomość języka. Bardziej określony profil wolontariusza może być sporządzony, gdy jest to uzasadnione szczególnym charakterem zadań wolontariatu lub kontekstu projektu.

POROZUMIENIE O WOLONTARIACIE

Przed wyjazdem każdy wolontariusz musi podpisać porozumienie z organizacją wysyłającą i przyjmującą. To porozumienie określa zadania jakie uczestnik będzie wykonywać w ramach projektu. Jako część umowy, uczestnik otrzyma pakiet informacyjny, który zawiera wskazówki, czego oczekiwać od wolontariatu i jak korzystać z narzędzia Youthpass oraz otrzyma certyfikat na koniec swojej działalności. Takie porozumienie zawiera wewnętrzny dokument pomiędzy partnerami a wolontariuszami; będzie on złożony do Narodowej Agencji.

Narzędzie Mobilności

Kiedy wolontariusze zostaną już wybrani, beneficjent ma za zadanie zakodować ogólne informacje dotyczące ochotników i typu Wolontariatu Europejskiego który będzie przez nich realizowany w Narzędziu Mobilności (na przykład imię uczestnika, miejsce wyjazdu, czas trwania Wolontariatu Europejskiego itp.). Narzędzie Mobilności będzie wspierać beneficjenta w zarządzaniu działaniami Erasmus+. Beneficjent jest również odpowiedzialny za aktualizowanie zmian w Narzędziu Mobilności związanych z uczestnikami lub działaniami podczas całego projektu. Beneficjenci będą mieli również możliwość generowania wypełnionych wcześniej raportów z Narzędzia Mobilności, opartych na uprzednio dostarczonych informacjach. Narzędzie Mobilności będzie także generować raporty wypełnione przez uczestników i ich działań.

Więcej informacji na temat Narzędzia Mobilności i dostępu będzie zawarte w umowie pomiędzy Narodową Agencją a beneficjentem.

Wsparcie Językowe

Młodzi wolontariusze, którzy biorą udział w Wolontariacie Europejskim trwającym dwa miesiące lub dłużej kwalifikują się do otrzymania wsparcia językowego przed lub podczas wyjazdu. W tym przypadku Komisja planuje udostępnić narzędzia dla uczestników Wolontariatu Europejskiego poprzez internet razem z wglądem w ocenę ich umiejętności języka, którym będą posługiwać się za granicą w ramach wolontariatu. W przypadku zaistnienia potrzeby, narzędzie to będzie również gwarantowało możliwość poszerzenia wiedzy na temat języka obcego przed lub podczas Wolontariatu Europejskiego. Taki serwis internetowy będzie stopniowo wdrożony w trakcie trwania programu. Wsparcie językowe będzie zagwarantowane:

- w czasie aplikowania o projekt Wolontariatu Europejskiego, organizacja będzie oceniać potrzebę wsparcia językowego dla uczestnika- w języku głównym, w którym wolontariusz będzie wykonywać swoje zadania;
- kiedy system będzie dostępny, Narodowe Agencje będą przydzielać beneficjentom licencje sieciowe zgodnie z ogólnymi kryteriami określonymi przez Komisję Europejską;
- po naborach, wszyscy uczestnicy (poza osobami posługującymi się językiem ojczystym) korzystający z serwisu internetowego będą brać udział w internetowym konkursie językowym aby ocenić ich kompetencje języka, który będzie używany za

granicą podczas Wolontariatu Europejskiego. Wyniki będą podane do informacji ochotników i nie będą miały żadnego wpływu na decyzję o wyjeździe;

- na podstawie dostępnych licencji sieciowych, ochotnicy, którzy potrzebują wsparcia językowego będą mieli możliwość uczestniczenia w internetowym kursie językowym;
- na koniec Wolontariatu Europejskiego ochotnicy będą podlegać ocenie językowej przez internet aby sprawdzić czy nastąpił postęp w języku obcym. Wyniki będą podane do informacji ochotnika, a także na wniosek do organizacji koordynującej. Następnie, test może być scalony w Certyfikat Youthpass.

Wsparcie językowe przez internet oferowane przez Komisję Europejską jest dostępne od 2014 r. Kursy i ocena przez internet nie są dostępne we wszystkich językach Unii Europejskiej w fazach wstępnych Programu, przez co niektóre kursy językowe mogą być nieosiągalne dla wszystkich aplikujących. Tak długo jak internetowy serwis językowy jest dostępny, szczegółowe informacje znajdować się będą na stronach internetowych Komisji i Narodowej Agencji.

Pomoc w nauce języka dla języków nieuwzględnionych w internetowym serwisie oraz przed jego udostępnieniem musi być zaplanowana przez organizację uczestniczącą w projekcie mobilności młodzieży. Na cele "wsparcia językowego" może zostać przyznana specjalna dotacja. Beneficjenci dotacji powinni zachęcić uczestników do rozpoczęcia nauki języka obcego przed Wolontariatem Europejskim. Co więcej, organizacja zaangażowana w projekt mobilności młodzieży może wykorzystać dotację "wsparcia organizacyjnego" aby odpowiedzieć na potrzeby uczestników związane z przygotowaniem pedagogicznym, międzykulturowym, lingwistycznym, oraz związanym z zadaniami (zobacz: " zasady finansowania" w części B)

Szkolenie przedwyjazdowe

Przeprowadzenie szkolenia przedwyjazdowego jest obowiązkiem organizacji Wolontariatu Europejskiego (zazwyczaj organizacji wysyłającej lub organizacji koordynującej) i daje ochotnikom szansę podzielenia się doświadczeniem, zwiększenia motywacji i osiągnięcia celów nauczania, a także udziela informacji na temat państwa przyjmującego i Programu Erasmus+. Dodatkowo Narodowe Agencje (lub Centra Współpracy SALTO z krajami Europy Południowo – Wschodniej oraz z krajami Europy Wschodniej i Kaukazu) mogą zorganizować jednodniowe szkolenia przedwyjazdowe mające na celu nawiązanie kontaktów pomiędzy wyjeżdżającymi wolontariuszami.

2. Podczas wyjazdu

Szkolenie Wolontariatu Europejskiego i cykl oceny

Wolontariusze Wolontariatu Europejskiego mają prawo i obowiązek uczestniczenia w poszczególnych szkoleniach Wolontariatu Europejskiego i posiedzeniach oceniających, organizowanych zgodnie przez Szkolenie Wolontariuszy: Wskazówki i Minimalne Wymagania Europejskiej Komisji (http://ec.europa.eu/youth/documents/evs_vol_training_minimum_standards.pdf

Szkolenie po przyjeździe (tylko dla działań Wolontariatu Europejskiego trwających dwa miesiące lub dłużej)

Szkolenie po przyjeździe odbywa się po przybyciu do państwa przyjmującego. Jego zadaniem jest wprowadzenie wolontariuszy do państwa przyjmującego i jego otoczenia, pomoc w zapoznaniu się z innymi uczestnikami i w utworzeniu środowiska, które będzie wspierać ich proces uczenia się i realizację własnych projektów. Czas trwania szkolenia przeciętnie wynosi siedem dni .

Ewaluacja śródokresowa (tylko dla działań Wolontariatu Europejskiego trwających sześć miesięcy lub dłużej)

Ewaluacja śródokresowa daje wolontariuszom szansę oceny i przemyślenia ich dotychczasowego doświadczenia, jak również poznania wolontariuszy z innych projektów, przez cały ich pobyt w państwie goszczącym. Czas trwania szkolenia średnio wynosi dwa i pół dnia.

Coroczne wydarzenie Wolontariatu Europejskiego

Dodatkowo, wolontariusze Wolontariatu Europejskiego, który zakończyli poprzednie projekty mogą zostać zaproszeni do udziału w corocznym wydarzeniu Wolontariatu Europejskiego, które jest organizowane przez Narodową Agencję w kraju wysyłającym (lub Centra Współpracy SALTO z krajami Europy Południowo – Wschodniej oraz z krajami Europy Wschodniej i Kaukazu w odpowiednim regionie). Wydarzenie to ma służyć jako spotkanie ewaluacyjne i promocyjne a także stanowi okazję do spotkania byłych uczestników.

Kto organizuje Szkolenie Wolontariatu Europejskiego i Cykl Ewaluacji?

Odpowiedzialność za organizację szkoleń Wolontariatu Europejskiego i Cykl Ewaluacji jest zależna od miejsca wydarzenia:

- W państwach uczestniczących w Programie: szkolenia/ewaluacje organizują Narodowe Agencje
- W krajach Bałkanów Zachodnich, Krajach Partnerstwa Wschodniego i Federacji Rosyjskiej: szkolenia/ewaluacje organizuje odpowiednio Centrum Współpracy SALTO z krajami Europy Południowo Wschodniej oraz Centrum Współpracy SALTO z krajami Europy Wschodniej i Kaukazu.

W pozostałych Krajach Partnerskich: szkolenie i posiedzenia oceniające nie są organizowane przez Narodowe Agencje czy Organizacje SALTO, lecz przez organizacje uczestniczące, w celu zapewnienia, że wolontariusze otrzymali szkolenie po przyjeździe i że mają zagwarantowane miejsce do przeprowadzenia śródokresowej ewaluacji ich doświadczenia nabytego podczas Wolontariatu Europejskiego. W tym względzie dla działań Wolontariatu Europejskiego organizowanych w ramach Budowania Potencjału na rzecz młodzieży, koszta działań związanych z przygotowaniem mogą być pokryte z „kosztów działalności"

Wraz z powiadomieniem o akceptacji projektów wybranych przez Narodową Agencję, organy koordynacyjne powinny niezwłocznie skontaktować się z odpowiednią Narodową Agencją lub z Centrum Współpracy SALTO, aby umożliwić tym strukturom zorganizowanie sesji szkoleniowych i ewaluacyjnych dla wolontariuszy zaangażowanych w ich projekty.

W pozostałych Krajach Partnerskich beneficjenci zawsze są zachęcani do przeprowadzenia dodatkowych szkoleń czy działań ewaluacyjnych nawet jeśli nie są przewidziane dotacje na ten cel. Wszyscy organizatorzy szkoleń i ewaluacji Wolontariatu Europejskiego mają obowiązek przekazania informacji do Youthpass.

W przypadku projektów trwających mniej niż dwa miesiące organizacje uczestniczące mają obowiązek zorganizować sesje przygotowujące, które są przystosowane do potrzeb wolontariuszy i/lub do typu Wolontariatu Europejskiego. W ramach mobilności projektów, koszty działań związanych z przygotowaniem mogą być pokryte z „dodatkowych kosztów" (zobacz „zasady finansowania" część B). W ramach dużej skali Wolontariatu Europejskiego wszystkie działania związane z przygotowaniem mogą być pokryte z „kosztów działalności"

3. PO WYJEŹDZIE

UZNANIE WYNIKÓW NAUCZANIA

YOUTHPASS

Każda młoda osoba, czy to wolontariusz, czy pracownik biorący udział w projekcie mobilności młodzieży jest uprawniony do otrzymania Certyfikatu Youthpass, który opisuje i potwierdza umiejętności oraz rezultaty osiągnięte w procesie uczenia się pozaformalnego i nieformalnego w trakcie projektu (efekty uczenia się). Certyfikat ten może być użyty podczas projektu jako narzędzie pomocy aby uczestnik był świadomy swoich procesów uczenia się. Aby uzyskać więcej informacji i wsparcie Youthpass, proszę zapoznać się z przewodnikiem Youthpass lub innym wiarygodnym materiałem na stronie www.youthpass.eu.

4. MOBILNOŚĆ MŁODZIEŻY I MŁODYCH PRACOWNIKÓW POZA PROJEKTEM MOBILNOŚCI

Poza projektami mobilności w Działaniu Kluczowym 1, Program Erasmus+ wspiera mobilność młodzieży i młodych pracowników, a także projektów wielkoskalowych Wolontariatu Europejskiego, Partnerstwa Strategicznego i Budowania Potencjału na rzecz młodzieży. W tych przypadkach, jeśli to możliwe, organizacje uczestniczące muszą mieć na względzie te same zasady i normy jakości jak te stosowane przy działaniach finansowanych w ramach projektów mobilności .

ŁĄCZONE STUDIA MAGISTERSKIE

o WARUNKI DOTYCZĄCE TWORZENIA ŁĄCZONYCH STUDIÓW MAGISTERSKICH

Łączone Studia Magisterskie muszą zostać w pełni opracowane do czasu aplikacji i powinny być gotowe do prowadzenia przez trzy kolejne sesje, które rozpoczną się od drugiego roku akademickiego po roku stosowania. Pierwszy rok będzie rokiem przygotowań i promocji (zwiększenia świadomości) kiedy program będzie reklamować pierwszy wkład wybranych studentów. Łączone Studia Magisterskie mają za zadanie rozporządzać wspólnymi procedurami warunkami przyjęcia studentów, nauczania i szkoleń, mechanizmami zapewnienia jakości, analiz i kryteriów oceny studentów, konsorcjum administracyjnego i

zarządzania finansami, zakresu usług oferowanych studentom (np. język, kursy, wsparcie w otrzymaniu wizy) itd. Wszyscy studenci muszą zostać objęci systemem ubezpieczeń zdrowotnych wybranym przez konsorcjum. System musi spełniać minimalne wymagania Łączonych Studiów Magisterskich, które są określone w wytycznych dostępnych na stronie internetowej Agencji Wykonawczej.

Elementy wyżej przedstawione są istotne w propagowaniu właściwych kursów Łączonych Studiów Magisterskich i ich konsorcjum wdrożenia. Co więcej, oczekuje się, że na etapie składania aplikacji kandydat dostarczy projekt Porozumienia Konsorcjum, który przedstawia te i inne ważne elementy w sposób jasny i przejrzysty. Posiadanie aktualnego, zrozumiałego i szeroko nakreślonego Porozumienia Konsorcjum jest dowodem o gotowości partnerów i złożenia aplikacji w terminie, pomyślnie kończąc fazę wdrożeniową Łączonych Studiów Magisterskich.

Co więcej, aplikanci powinni być świadomi, że proces akredytacji kursu Łączonych Studiów Magisterskich oraz uznanie dyplomów przez konsorcjum może być długotrwałym procesem, który powinien być zakończony na etapie aplikacji Łączonych Studiów Magisterskich (tj. przed rokiem przygotowawczym i przed pierwszym wkładem studenta w Łączone Studia Magisterskie). Uczelnie Akademickie krajów objętych Programem działają w konsorcjum jako partnerzy i muszą być instytucją przyznającą stopnie wyższe i posiadać uprawnienie na wydawanie wspólnych lub wielokrotnych stopni naukowych (przynajmniej podwójnych dyplomów) dla absolwentów Łączonych Studiów Magisterskich. Konsorcja muszą upewnić się czy wszyscy absolwenci uczelni otrzymali Suplement Dyplomu, dołączony na koniec okresu kształcenia, obejmujący wszystkie wymagania programowe studiów magisterskich.

Program nauczania Łączonych Studiów Magisterskich musi być zaprojektowany w taki sposób, aby studenci mogli realizować część studiów, szkoleń czy badań w dwóch różnych krajach objętych Programem. Każdy z tych okresów musi przynajmniej odpowiadać możliwości zdobycia od 20 do 60 punktów ECTS w programie studiów magisterskich i 30 punktów ECTS dla dłuższego programu nauczania.

Konsorcjum Łączonych Studiów Magisterskich ma potrzebę projektowania działań promocyjnych oraz zwiększających świadomość istnienia łączonych programów studiów jak również systemu stypendiów Erasmus+ na całym świecie. Te działania promocyjne i podnoszące świadomość włączają obowiązkowy rozwój zintegrowanego i wyczerpującego kursu internetowego (zarówno w języku angielskim, jak i w głównym języku nauczania, jeżeli się różni) przed ich pierwszą złożoną aplikacją o stypendium, dostarczając wszystkie wymagane informacje dotyczące Łączonych Studiów Magisterskich dla studentów i przyszłych pracodawców. Pomoc w osiągnięciu dostępności będzie wspierana przez strony internetowe Komisji i Agencji Wykonawczych przez Narodowe Agencje i Delegacje UE. Wytyczne w sprawie stron internetowych Łączonych Studiów Magisterskich można znaleźć na stronie Agencji Wykonawczej.

2. WARUNKI DOTYCZĄCE STUDIÓW MAGISTERSKICH

Studenci studiów magisterskich, którzy pragną uczestniczyć w Łączonych Studiach Magisterskich, muszą wcześniej uzyskać pierwszy dyplom wykształcenia wyższego

lub posiadać równoważny poziom wykształcenia, uznawany zgodnie z prawem krajowym i praktykami krajowymi. Każde konsorcjum Łączonych Studiów Magisterskich jest odpowiedzialne za procedurę składania wniosków studenta, a także za kryteria selekcji zgodnie z wymaganiami i wytycznymi dostępnymi na stronie internetowej Agencji Wykonawczej.

Stypendium Łączonych Studiów Magisterskich Erasmus+ może być zaoferowane studentowi z każdego zakątka świata biorąc pod uwagę geograficzny balans - tj. nie więcej niż trzech kandydatów z tego samego państwa (tej samej narodowości) może otrzymać stypendium Łączonych Studiów Magisterskich podczas tego samego naboru. Konsorcjum Łączonych Studiów Magisterskich zachęca także do naborów studentów samodzielnych finansowo, którzy powinni stanowić około 25% stypendystów Erasmusa+.

Kandydaci do stypendium, którzy już wcześniej otrzymali stypendium Łączonych Studiów Magisterskich lub stypendium Studiów Magisterskich Erasmus Mundus nie są uprawnieni do otrzymania kolejnego stypendium w ramach Programu Łączonych Studiów Magisterskich. Stypendium Łączonych Studiów Magisterskich jest przeznaczone dla studentów biorących udział w całym Programie Łączonych Studiów Magisterskich. Stypendyści nie mogą przelać dofinansowań z uczelni na cele kursu przed ich zapisem do programu Łączonych Studiów Magisterskich, ponieważ to redukuje ich obowiązkowe zajęcia w programie łączonym. Co więcej, stypendyści Łączonych Studiów Magisterskich nie mogą w tym samym czasie być beneficjentem dotacji mobilizujących dla studenta bądź personelu w ramach dotacji projektów mobilności wyższego wykształcenia, i odwrotnie.

W celu zagwarantowania pełnej przejrzystości zasad wdrożeniowych Łączonych Studiów Magisterskich jak również określenia praw i obowiązków uczestniczących studentów względem konsorcjum Łączonych Studiów Magisterskich, obie strony (tj. zaakceptowani studenci i konsorcjum Łączonych Studiów Magisterskich) muszą podpisać umowę (zobacz wzór na stronie internetowej Agencji Wykonawczej) przed naborem do Łączonych Studiów Magisterskich. Umowa ta obejmuje wszystkie aspekty akademickie, finansowe, administracyjne, behawioralne itd. dotyczące wdrożenia do Łączonych Studiów Magisterskich, a dla stypendystów, zarządzania stypendiami. Powinna również zawierać wskaźnik skuteczności w celu pomyślnego nabycia minimalnej ilości punktów ECTS (i wszelkie konsekwencje w przypadku braku osiągnięcia minimum), informacje na temat usług dla studentów jak również szczegóły związane ze bezpieczeństwem zdrowotnym i społecznym, wymagania mobilności i zasady prac naukowych/egzaminów/ukończenia uczelni itd. W celu zwiększenia przejrzystości, wzór umowy musi zostać opublikowany na stronie internetowej Łączonych Studiów Magisterskich.

3. Warunki dotyczące nadzoru i kontroli jakości.

w celu skutecznego monitorowania realizacji kursów Łączonych Studiów Magisterskich, beneficjenci będą musieli zastosować szereg mechanizmów kontrolujących i zapewniających jakość :

- Definicja wspólnego planu zapewnienia jakości metod oceny i kryteriów wspólnego harmonogramu realizacji / etapów i dalszych działań. Mechanizmy te zapewniają jakość i muszą być osadzone w konstrukcji projektu Łączonych Studiów Magisterskich, na etapie składania ofert, w szczególności w wewnętrznych i zewnętrznych działaniach oceniających: Opinie na temat wskaźników, itp. Wyniki i wnioski Zapewnienia o Jakości będą musiałby być zgłaszane regularnie do Agencji Wykonawczej.
- składanie regularnych sprawozdań procesowych (z których część będzie warunkowało wypłatę kolejnych transz dotacji)
- ilościowe monitorowanie wydajności i mobilności studentów (w zakresie realizowanych działań , Punktów ECTS) za pośrednictwem internetowego narzędzia Agencji Wykonawczej
- Współpraca (gdy jest dostępna i wymagana) ze Stowarzyszeniem Absolwentów
- spotkanie przedstawicieli studentów Uczelni Wyższych, Agenci Wykonawczej, oraz w razie potrzeby ekspertów zewnętrznych. Co najmniej dwa z tych spotkań będą musiały być zorganizowane przez konsorcjum Łączonych Studiów Magisterskich w okresie objętym umową o dotacje.
- sprawozdania z oceny przez zapisujących studentów za pośrednictwem narzędzia internetowego narzędzia Agencji Wykonawczej
- Udział w spotkaniach tematycznych organizowanych przez Komisję, Narodowe Agencje Wykonawcze w celu wspierania wymiany dobrych praktyk i wzajemnego uczenia się.

a) Procedura Wyboru

Podstawowym celem programu JMD jest zachęcanie do udziału w nim, wybór i finansowanie osób/instytucji charakteryzujących się najwyższą jakością, zarówno pod względem kwalifikacji akademickich głównych uczestników program (partnerów oraz studentów JMD) oraz pod względem zdolności do wprowadzenia tych studiów przez konsorcja, które będą prowadzić zintegrowany międzynarodowy program studiów dla studentów z krajów programu i krajów partnerskich. Głównym celem procedury selekcji projektów Łączonych Studiów Magisterskich będzie zatem skoncentrowanie się na wyborze doskonałych projektów oferujących rozszerzone możliwości zatrudnienia dla absolwentów. Aby móc zidentyfikować i skupić się na najlepszych propozycjach, stosowana będzie trzyetapowa procedura weryfikacyjna.

Krok 1

w pierwszym etapie, niezależni eksperci akademiccy ocenią wnioski dostarczone przez wnioskodawcę. Konsorcjum do pierwszego kryterium udzielenia zamówienia (znaczenie projektu, patrz część B), koncentruje się nad zasadnością wniosku w jego różnych aspektach, takich jak: znaczenie zawartości (obszar tematyczny) w związku z określonymi potrzebami: Znaczenie struktury wspólnych programów studiów; Znaczenie składu konsorcjum w realizacji oczekiwanych treści i zapewnienie oczekiwanych perspektyw na zatrudnienie zapisanych studentów; znaczenie zapewnienia jakości i planów zrównoważonego rozwoju, etc. Tylko te wnioski, które pomyślnie przeszły przez pierwszy etap selekcji, będą mogły zostać rozpatrzone pozytywnie w dalszej części.

Krok 2

w ramach etapu 2 niezależni eksperci akademiccy będą analizować i oceniać odpowiedzi dostarczone do innych kryteriów przydzielania, obejmujących takie zagadnienia jak: szczegółowy program nauczania i oczekiwane wyniki w nauce, kurs / szkolenie i dostarczanie metod oceniania; Szczegółową organizację Łączonych Studiów Magisterskich w skład której wchodzą Wyższe Uczelnie ; aspekty modelu finansowania i marketingu; itp. Najlepsze propozycje (odpowiadające liczbie równoważnej do maksymalnie 150% wniosków) będą zaproszone do ostatecznych wyborów.

Krok 3

Przedstawiciele konsorcjum tych wniosków, które przeszły etap 2 zostaną zaproszeni do serii wywiadów z przedstawicielami Komisji, Agencji Narodowej, Agencji Wykonawczej, w celu wspólnego omówienia wątpliwości, braków i potencjalnych obszarów problematycznych, ustalonych przez ekspertów podczas etapu 2. Problemy te mogą odnosić się do zawartości Łączonych Studiów Magisterskich jak również praktycznych i kierowniczych aspektów realizacji Łączonych Studiów Magisterskich. Na końcu tej procedury wyboru w trzech etapach, komisja przetargowa złożona z przedstawicieli Komisji i Agencji Wykonawczej przeanalizuje wyniki oceny eksperckiej w ramach etapu 1 i 2 zaznaczą odpowiedzi udzielone przez przedstawicieli konsorcjum w trakcie wywiadów zorganizowanych w ramach kroku 3, w celu zaproponowania ostatecznej sfinansowanej listy Łączonych Studiów Magisterskich.

PARTNERSTWO STRATEGICZNE

1.Formaty Projektów

Partnerzy strategiczni obsługują szeroki i elastyczny zakres działań w celu wdrożenia innowacyjnych praktyk, wspierania rozwoju i modernizacji organizacji i wsparcia tworzenia polityki na szczeblu europejskim, krajowym i regionalnym.

W zależności od celów projektu, zaangażowanych organizacji, oczekiwanego wpływu i innych elementów, Partnerstwo strategiczne może mieć różne rozmiary, i odpowiednio dostosowaną działalność. W uproszczeniu, działanie umożliwia organizacjom uczestniczącym w ramach współpracy krajowej wzmocnienie swoich zdolności w celu zdobycia doświadczenia , ale również do produkcji wysokiej jakości innowacyjnych rezultatów. Ocena jakości wniosku o dofinansowanie projektu będzie proporcjonalna do celów współpracy i charakteru organizacji

Poniższy rozdział zawiera pomysły na różnego rodzaju działalności, które mogą być prowadzone w ramach partnerstwa strategicznego albo promowania współpracy międzysektorowej lub zajęcia danej dziedziny edukacji, szkoleń i młodzieży. Ten rozdział ma charakter czysto ilustracyjny i nie uniemożliwia organizacji planowania projektu w inny sposób.

DZIAŁANIA

- programy nauczania, kursy, wspólne programy nauczania, wspólne moduły (w tym e-moduły), integracja większej ilości trybów kształcenia (odległość, niepełny wymiar czasu, kształcenie modułowe)
- uczenie się, nauczanie, szkolenia, materiały i metody pracy z młodzieżą, metody i narzędzia pedagogiczne;
- wspólne projekty, wzajemne nauczanie, warsztaty, wirtualne laboratoria, wirtualne przestrzenie pracy zespołowej;
- budowanie potencjału i działania sieciowe
- opracowanie i wdrążenie planów współpracy strategicznej;
- informacje, porady i działania doradcze;
- badania, analizy porównawcze, gromadzenie dowodów, badań rzeczywistych przypadków życia;
- definicja standardów jakościowych i profili opartych na kompetencji;
- poprawa ram kwalifikacji, przelewów bankowych, gwarancji jakości, uznawania i walidacji;
- szkolenia, nauczania i uczenia się (patrz pkt 2 poniżej)

Ponadto oczekuje się, że wszyscy spośród Partnerstwa Strategicznego podejmą się ukierunkowanego i szerokiego upowszechniania ich wyników, tak aby zachęcić do ich szerszego wykorzystywania i zwiększenia ich wpływu poza organizacjami bezpośrednio uczestniczącymi w projekcie. Wymagania dotyczące rozpowszechniania będą proporcjonalne do celu i zakresu projektu.

Organizacje, instytucje z różnych dziedzin edukacji, szkoleń i do spraw młodzieży, jak również z innych sektorów społeczno-gospodarczych mogą współpracować w celu osiągnięcia celów , poprzez swoje projekty, w jednym lub w kilku dziedzinach edukacji, szkoleń i do spraw młodzieży. Następujące typy działalności są szczególnie znaczące w każdym podanym zakresie dla osiągnięcia politycznych celów opisanych w przewodniku części B, wewnątrz lub poza granicami sektorowymi.

Szkolnictwo wyższe :

Opracowania, badania, dostosowanie i wdrążenie innowacyjnych praktyk odnoszących się do:

- wspólnych programów nauczania, intensywnych programy i wspólnych modułów -w tym e-modułów między współpracą członków z różnych krajów, dyscyplin i sektorów gospodarki (publiczne / prywatne), zapewnienie adekwatności wobec potrzeb rynku pracy;
- opartych na projektach ponadnarodowej współpracy między przedsiębiorstwami i studentami
- metod dydaktycznych i metodologii, zwłaszcza tych dostarczających kompetencji przekrojowych, myślenia, przedsiębiorczości i twórczego myślenia, w tym poprzez wprowadzenie podejścia wielo-, trans-i interdyscyplinarnych, budowaniu mobilności edukacyjnej systematyczniej do programów nauczania ("mobilności wbudowane") oraz poprzez lepsze wykorzystanie ICT
- Integracji większej gamy trybów studiów (odległość, w niepełnym wymiarze czasu, modułowego kształcenia), w szczególności poprzez wprowadzanie nowych form zindywidualizowanego kształcenia, strategicznego wykorzystania otwartych zasobów edukacyjnych, mobilności oraz platform wirtualnego kształcenia
- nowych metod ułatwiających przepuszczalność między sektorami edukacji (tj. poprzez walidację wcześniejszego kształcenia i możliwości uczenia się poprzez elastyczne badania modularne, łączone uczenie itp.);
- zaangażowania uczelni z władzami regionalnymi / lokalnymi i innymi zainteresowanymi stronami w oparciu o wspólną pracę w międzynarodowym otoczeniu, aby promować rozwój regionalny i przekraczać współpracę sektorową do budowy mostów i dzielenia się wiedzą między różnymi sektorami edukacji i szkoleń formalnych i nieformalnych;
- współpracy i wymiany doświadczeń przez pracowników odpowiedzialnych za usługi

wsparcia, takie jak doradztwo, metody i narzędzia coachingowe, rozwój systemów, które pomagają śledzić postępy studentów lub osób zaangażowanych w usługi wsparcia studentów, w celu zwiększenia jakości (tzn. przyciągnąć i zatrzymać nieregularnych uczniów, np. dorośli i grupy niedostatecznie reprezentowane w szkolnictwie wyższym);

Ułatwienie uznawania i certyfikacji umiejętności i kompetencji na szczeblu krajowym poprzez skuteczne zapewnianie jakości opartej na efektach uczenia się oraz poprzez odniesienie ich do europejskich i krajowych ram kwalifikacji.

EDUKACJA I SZKOLENIA ZAWODOWE:

Opracowanie, badanie, dostosowanie i przyjęcie / realizacja innowacyjnych praktyk odnoszących się do:

- re-/definowania standardów kompetencyjnych zgodnie z wynikami w nauce, adaptacji lub rozwoju programów kształcenia i szkolenia zawodowego, kursów, również towarzyszących materiałów i narzędzi służących do nauki
- kształcenia i szkolenia zawodowego; metody nauczania i podejście pedagogiczne, zwłaszcza te dostarczające kluczowe kompetencje i podstawowe umiejętności , umiejętności językowe, koncentrujące się na wykorzystaniu technologii informacyjno - komunikacyjnych
- nowych form praktycznych programów i badań rzeczywistych przypadków życia w biznesie i przemyśle szkoleniowych, tworzenie i realizacja projektów opartych na ponadnarodowej współpracy między przedsiębiorstwami i studentów / pracowników w instytucjach kształcenia i szkolenia zawodowego
- rozwoju i otrzymywaniu nowych materiałów i metod nauczania i szkolenia ustawicznego, kształcenia i szkolenia zawodowego, w tym pracy w oparciu o mobilność wirtualną, otwartych zasobów edukacyjnych i lepszego wykorzystania potencjału technologii informacyjno - komunikacyjnych, wirtualne laboratoria / miejsca pracy dostosowane do potrzeb rynku pracy
- doradztwa zawodowego oraz metod i narzędzi coachingowych
- narzędzi i metod do profesjonalizacji i rozwoju zawodowego nauczycieli, trenerów, instruktorów i kadry; ze szczególnym uwzględnieniem poprawy nauczania początkowego i doskonalenia nauczycieli kształcenia zawodowego i instruktorów;
- Zarządzania i przywództwa w organizacji kształcenia i szkolenia zawodowego
- strategicznej współpracy między instytucjami kształcenia i szkoleń lokalnych / regionalnych wspólnot gospodarczych, w tym agencji rozwoju gospodarczego;
- Współpracy dla rozwoju kreatywności i innowacji pomiędzy podmiotami kształcenia i szkolenia zawodowego, Uczelniami Wyższymi oraz centrami projektowymi, sztuki, badań naukowych i innowacji;

Ułatwienie uznawania i certyfikacji umiejętności oraz kompetencji na szczeblu krajowym przez odwołanie ich do europejskich i krajowych ram kwalifikacji i walidacji za pomocą

instrumentów unijnych, opracowanie elastycznych ścieżek kształcenia dla studentów i absolwentów oraz szkolenia zawodowego, w tym zatwierdzania ich wcześniejszej nauki;

Wdrożenie Europejskiego Systemu Transferu Osiągnięć w Kształceniu i Szkoleniu Zawodowym oraz Europejskich Ram Odniesienia Na Rzecz Zapewniania Jakości w Kształceniu i Szkoleniu Zawodowym.

EDUKACJA SZKOLNA:

Opracowania, badania, dostosowania i przyjęcia / realizacji innowacyjnych praktyk odnoszących się do:

- nowych programów nauczania, kursów, nauk materiałów i narzędzi
- uczenia się, metody nauczania i podejścia pedagogicznego, zwłaszcza tych dostarczających kluczowych kompetencji i podstawowych umiejętności, umiejętności językowe, koncentrujące się na wykorzystaniu technologii informacyjno - komunikacyjnych;
- nowych form systemów i praktycznych badań prawdziwych sprawy życiowych w biznesie i przemyśle szkoleniowych
- nowych form uczenia się oraz zapewnienia kształcenia i szkolenia, w szczególności strategicznego wykorzystania otwartego i elastycznego kształcenia, mobilności wirtualnej, otwartych zasobów edukacyjnych i lepszego wykorzystania potencjału technologii informacyjno - komunikacyjnych;
- doradztwo zawodowe, szkolenia coachingowe , metody i narzędzia
- narzędzi i metod do profesjonalizacji i rozwoju zawodowego nauczycieli, trenerów i innych pracowników, ze szczególnym naciskiem na poprawę kształcenia początkowego i doskonalenia nauczycieli;
- Zarządzanie i przywództwo instytucjami kształcenia i szkolenia
- działań pomocnych pomiędzy organizacjami w różnych sektorach edukacji, szkoleń i młodzieży;
- strategicznej współpracy między instytucjami kształcenia władz lokalnych i regionalnych,

Wymiany doświadczeń i dobrych praktyk, prowadzenie działalności w zakresie kształcenia partnerskiego i warsztaty;

Przeprowadzenia wspólnych badań, ankiet i analiz

Ułatwienie uznawania i certyfikacji umiejętności i kompetencji na szczeblu krajowym przez odwołanie ich do Europejskich i krajowych ram kwalifikacji i walidacji za pomocą instrumentów unijnych

KSZTAŁCENIE DOROSŁYCH

Opracowania, badania, dostosowania i przyjęcia / realizacji innowacyjnych praktyk odnoszących się do:

- nowych programów nauczania, kursów i towarzyszących im materiałów i narzędzi do nauki dla dorosłych;
- uczenia się i metody nauczania oraz podejścia pedagogiczne dla dorosłych, zwłaszcza tych, dostarczających kluczowych kompetencji i podstawowych umiejętności , umiejętności językowe, koncentrując się na wykorzystaniu technologii informacyjno - komunikacyjnych;
- nowych form kształcenia dorosłych, zapewniających w szczególności strategiczne wykorzystanie otwartego i elastycznego kształcenia, mobilności wirtualnej, otwartych zasobów edukacyjnych i lepszego wykorzystania potencjału technologii informacyjno - komunikacyjnych;
- doradztwa zawodowego, szkoleń i narzędzi służących do nauki dla dorosłych;
- narzędzi i metod do profesjonalizacji i rozwoju zawodowego nauczycieli i dorosłych pracowników oświaty ; ze szczególnym uwzględnieniem poprawy nauczania początkowego i doskonalenia i kształcenia dorosłych nauczycieli
- Zarządzanie i kierownictwo w organizacjach edukacji
- działań pomocowych pomiędzy organizacjami w różnych sektorach edukacji, szkoleń i młodzieży;
- strategicznej współpracy między instytucjami kształcenia dorosłych, lokalnych władz z władzami regionalnymi

Zapewnienie elastycznych ścieżek dla dorosłych uczących się, w tym zatwierdzania ich wcześniejszej nauki:

- Analiza porównawcza zarządzania i wdrażania modeli i sposobów podejścia
- praktyczne zastosowanie i testowanie metod wyceny wiedzy oraz kompetencji nabytych w drodze kształcenia nieformalnego i pozaformalnego

Poprawa dostępności oferty edukacyjnej dla dorosłych:

- wspieranie rozwoju wielofunkcyjnych ośrodków kształcenia i regionalnych sieci instytucji
- środki do rozwoju organizacji, przede wszystkim tych które nie są bezpośrednio związane z edukacją (np. organizacje kulturalne)
- rozwój szkoleń na poprawę dostępności i jakości europejskich kursów szkoleniowych dostępnych dla nauczycieli edukacji dorosłych, menedżerów lub innych pracowników edukacji dorosłych

Ułatwienie uznawania i certyfikacji umiejętności i kompetencji na szczeblu krajowym poprzez odniesienie ich do europejskich i krajowych Ram Kwalifikacji i walidacji za pomocą instrumentów unijnych.

MŁODZIEŻ:

Działania w zakresie współpracy z młodzieżą mających na celu rozwój, testowanie, dostosowanie i / lub wdrożenie innowacyjnych metod pracy z młodzieżą. Działania te mogą dotyczyć:

- metod, narzędzi i materiałów, których celem jest promowanie kluczowych kompetencji młodych ludzi i podstawowych umiejętności oraz umiejętności językowych i technologii informacyjno - komunikacyjnych;
- metod, narzędzi i materiałów do profesjonalizacji i rozwoju zawodowego pracowników młodzieżowych (np. programów nauczania, modułów szkoleniowych, materiałów źródłowych, najlepszych praktyk, narzędzi walidacji itp.);
- nowych form pracy z młodzieżą i dostarczania szkoleń i wsparcia, zwłaszcza strategicznego wykorzystania otwartego i elastycznego kształcenia, mobilności wirtualnej, otwartych zasobów edukacyjnych i lepszego wykorzystania potencjału technologii informacyjno - komunikacyjnych;
- programów pracy z młodzieżą i narzędzi mających na celu zwalczanie wykluczenia społecznego i przedwczesnego kończenia nauki
- sieci strategiczne i współpraca organizacji młodzieżowych i / lub organizacjami w dziedzinie edukacji i szkoleń, a także na rynku pracy;
- Współpraca strategiczna z / regionalnymi i lokalnymi władzami publicznymi

Uznanie i certyfikacja umiejętności i kompetencji na szczeblu krajowym poprzez odniesienie ich do europejskich i krajowych ram kwalifikacji i walidacji za pomocą instrumentów unijnych

Ponadnarodowe inicjatywy młodzieżowe: działania w zakresie współpracy, wspieranie zaangażowania społecznego i ducha przedsiębiorczości, prowadzone wspólnie przez dwie grupy lub więcej młodych ludzi z różnych krajów (patrz poniżej).

Skoncentrowanie na:

- kreatywności, innowacyjności i modernizacji;
- strategicznym wykorzystaniu technologii informacyjno – komunikacyjnych;
- otwartych zasobach edukacyjnych;
- jakości kształcenia, szkolenia i pracy młodzieżowej;
- kształceniu w zakresie przedsiębiorczości (w tym przedsiębiorczości społecznej);
- kapitale i włączeniu
- podstawowych umiejętnościach i kompetencjach przekrojowych (umiejętności językowe, umiejętności cyfrowe i przedsiębiorczości);
- uznawaniu i walidacji efektów uczenia się w całym kształceniu formalnym, pozaformalnym i nieformalnym;
- promowaniu elastycznych ścieżek kształcenia;

- profesjonalizacji i rozwoju zawodowego w edukacji, szkoleń i pracy młodzieżowej;
- umiejętnościach zarządzania i przywództwa;
- aktywnym uczestnictwu młodych ludzi w życiu społecznym;
- współpracy międzyinstytucjonalnej;
- współpracy międzyregionalnej;
- synergii między polityką i praktyką.

CELE I UCZESTNICY:

- Praktykanci
- Kadra zaangażowania w edukację i trening
- Młodzi pracownicy
- Eksperci, specjaliści
- Studenci, stażyści, praktykanci, uczniowie i woluntariusze
- NEETs (ludzie niepracujący, nieuczący się czy doszkalający)
- Młodzi ludzie z ograniczonymi możliwościami
- Osoby przedwcześnie kończące naukę
- Decydenci
- Naukowcy

PARTNERZY MOGĄCY BYĆ ZAANGAŻOWANI W TYM SAMYM PROJEKCIE:

- Edukacyjne, szkoleniowe organizacje dla młodych
- Organizacje, których praca obejmuje szeroki zakres dziedzin (m. in. centra kompetencyjne i izby handlowe, itd.) spośród przedsiębiorstw prywatnych;
- Przedsiębiorstwa, firmy, przedstawiciele biznesu i rynku pracy
- Organizacje społeczne
- Podmioty zajmujące się badaniem i rozwojem
- Organizacje społeczeństwa obywatelskiego
- Partnerzy społeczni

TRENING, NAUCZANIE I UCZENIE SIĘ OSADZONE W PARTNERSTWIE STRATEGICZNYM.

Partnerstwa Strategiczne mogą organizować treningi, warsztaty i wydarzenia edukacyjne, które do tej pory stanowiły wartość dodaną do realizacji celów projektu.

UCZESTNICY INTENSYWNYCH PROGRAMÓW STUDENCKICH (OD 5 DNI DO 2 MIESIĘCY)

Intensywny program studencki to krótki program edukacyjny, który przyciąga studentów i kadrę akademicką spośród uczestniczących instytucji wyższych oraz pozostałych ważnych ekspertów, specjalistów i profesjonalistów w celu:

- Promowania wydajnego i międzynarodowego nauczania różnych tematów specjalistycznych
- Umożliwienia studentom i wykładowcom wspólnej pracy w międzynarodowych i wielodyscyplinarnych grupach, korzystanie z warunków uczenia się i nauczania niedostępnych w pojedynczej instytucji, co stwarza nowe możliwości w temacie analizowanego tematu.
- Zezwolenia członkom kadry akademickiej na wymianę poglądów na temat nauczania, programów edukacyjnych, wypróbowania niekonwencjonalnych metod nauczania, które mogłyby stanowić część nowo opracowanego wspólnego kursu i programu nauczania w międzynarodowym środowisku szkolnym.

Oczekiwane cechy programu są następujące:

- Intensywne Programy Studenckie powinny wyraźnie dostarczać partycypującym uczniom i nauczycielom nowe możliwości edukacyjne, rozwój umiejętności, dostęp do informacji, najnowocześniejsze wyniki badań i inną wiedzę, itd.
- Nakład pracy studentów biorących udział w programie powinien być uznawany w ramach systemu ECTS (lub równoważnego zaliczenia punktów).
- Intensywne Programy Studenckie powinny używać programów i narzędzi technologii informacyjno - komunikacyjnych, które wspomagają przygotowanie i dalszą cześć Intensywnych Programów Studenckich, tym samym przyczyniając się do utworzenia trwałego środowiska naukowego w określonym zakresie tematycznym.
- Odsetek kadry i studentów powinien gwarantować aktywny udział na zajęciach.
- Powinna zostać zachowana równowaga pomiędzy udziałem międzynarodowych, a krajowych studentów i kadry.
- Intensywne Programy Studenckie powinny przedstawiać wielodyscyplinarne podejście zachęcając do interakcji studentów z różnych dziedzin akademickich.
- W dodatku do wyników nauczania dotyczących powiązanych tematycznie właściwości, Intensywne Programy Studenckie powinny promować transfer o

przekrojowych kompetencjach.

Wybór partnerów w Intensywnych Programach Studenckich (kadry akademickiej i studentów) jest przeprowadzany przez konsorcjum Partnerów Strategicznych.

Liczba godzin nauczania i treningu musi gwarantować, że większość czasu spędzonego za granicą będzie związany z edukacją i treningiem, a nie z badaniami oraz innymi działalnościami.

KSZTAŁCENIE MIESZANIE STUDENTÓW, STAŻYSTÓW, DOROSŁYCH UCZĄCYCH SIĘ, MŁODYCH LUDZI (OD 5 DNI DO 2 MIESIĘCY MOBILNOŚCI FIZYCZNEJ)

Działania łączące jeden lub więcej krótkich okresów czasu mobilności fizycznej (w sumie do 2 miesięcy) wraz z mobilnością wirtualną (m. in. użycie teleinformatyki, jak wspólna przestrzeń robocza, łącza strumieniowe, wideokonferencje, media społecznościowe wspierające i przedłużające wyniki nauczania fizycznej mobilności. Mogą być używane do przygotowania, wspierania i uzupełniania fizycznej mobilności. Dodatkowo mogą być zorganizowane dla ludzi z specjalnymi potrzebami lub ograniczonymi możliwościami w celu pomocy przezwyciężenia barier przed długoterminowymi wyjazdami.

ŁĄCZONY PROJEKT GRUP UCZNIÓW (5 dni do 2 miesięcy)

Wspólny projekt grupowy uczniów może być zorganizowany pomiędzy szkołami z różnych krajów biorących udział w tym samym programie Partnerstwa Strategicznego. Podczas takich aktywności, uczniowie pracują wspólnie w jednej ze szkół partnerskich i są z zasady goszczeni przez rodziny swoich kolegów z krajów partnerskich. Wspólny projekt powinien być powiązany z celami Partnerstwa Strategicznego.

Proszę zauważyć, że kooperacja pomiędzy partnerskimi uczelniami nie powinna się ograniczać do tych wydarzeń, ale też uwzględniać powszechne aktywności online i działania lokalne. Szkoły są zachęcane do używania eTwinning w celu wspólnej pracy nad projektem przed i po wydarzeniach związanych z mobilności.

Wspólne wydarzenia projektu powinny dawać uczniom i nauczycielom z różnych krajów możliwość wspólnej pracy na jeden lub wiele tematów w obrębie wspólnych zainteresowań.

Wspierają one uczniów i nauczycieli w nabywaniu i doskonaleniu umiejętności nie tylko w jednym określonym temacie lub zakresie tematycznym, na którym koncentruje się projekt, ale także w ramach współpracy na międzykulturowym nauczaniu, kulturowych stosunkach, planowanie i przeprowadzaniu działalności projektu, użyciu teleinformatyki. Uczestnictwo we wspólnym projekcie grupowym uczniów szkół partnerskich daje, zarówno uczniom jak i nauczycielom, możliwość ćwiczenia języka obcego oraz zwiększa ich motywację do nauki języka.

Wydarzenia projektu powinny być włączone w regularne zajęcia szkolne i być uwzględnione na świadectwie uczestników. Uczniowie powinni być w stanie zaangażować się we wszystkie fazy projektu, włączając w to planowanie, organizowanie i ocenę zajęć.

DŁUGOTERMINOWY WYJAZD SZKOLNY UCZNIÓW (OD 2 DO 12 MIESIĘCY)

Celem programu jest pogłębienie współpracy między szkołami zaangażowanymi w ten sam projekt Partnerstwa Strategicznego. Działania typu 'Mobilność' powinny być powiązane z celami programu i ujęte w planowaniu projektu. Szkoły są zachęcane do używania eTwinning w celu wspólnej pracy przed projektem podczas, w trakcie i po mobilności uczniów. Środki te mają na celu zmaksymalizowanie wpływu na szkoły uczestniczące w projekcie. Aktywność ma również na celu rozwinięcie wiedzy i zrozumienia na temat zróżnicowania europejskich kultur i języków oraz pomoc w nabywaniu kompetencji potrzebnych do rozwoju osobistego.

Szkoły zaangażowane we współpracę pracują razem nad rozwijaniem porozumienia o programie zajęć, uznawaniu studiów przeprowadzanych w szkole partnerskiej za granicą i wzmacnianiu europejskiego wymiaru edukacji szkolnej. Ta aktywność powinna być też wartościowym międzynarodowym pedagogicznym doświadczeniem dla nauczycieli zaangażowanych w organizację i realizację mobilności.

Uczestnicy są wybierani przez szkoły. Uczniowie muszą być przynajmniej w wieku 14 lat i być zapisani w pełnym wymiarze czasowym w partycypującej szkole w Partnerstwie Strategicznym. Wybrani uczniowie mogę spędzić od 2 do 12 miesięcy w przyjmującej szkolnej lub rodzinie goszczącej za granicą.

Obopólna wymiana uczniów pomiędzy uczniami/rodzinami goszczącymi jest zalecana, ale nie obowiązkowa.

Wszyscy uczestnicy wyjazdu na studia – szkoły, uczniowie and rodziny goszczące – powinni omówić specjalny Przewodnik Po Mobilnej Edukacji dla uczniów za granicą, którego celem będzie pomoc w realizacji aktywności i zapewnienie bezpieczeństwa oraz dobrego samopoczucie uczniów. Przewodnik określa cele i odpowiedzialność, daje wskazówki i dostarcza uczestnikom odpowiednie szablony i formularze. Przewodnik jest dostępny po angielsku na stronie internetowej EUROPY, a jego tłumaczenie można znaleźć na stronie odpowiedniej Agencji Krajowej.

WSPÓLNE SZKOLENIA KADRY AKAEDMICKIEJ, SZKOLENIOWEJ I MŁODYCH PRACOWNIKÓW (5 DNI DO 2 MIESIĘCY)

Wspólne szkolenia pozwalają partycypującym organizacjom w Partnerstwie Strategicznym na organizację krótkich treningów powiązanych z edukacją i szkoleniem kadry oraz młodych pracowników odnoszących się do tematu albo zakresu tematów Partnerstwa Strategicznego.

Treningi powinny być zorganizowane dla małych grup wykładowców z partycypujących organizacji różnych krajów w celu zwiększeniu wpływu na każdą z biorących w nim udział organizacji.

Mogą mieć one różne formy, m. in. wizyty studyjne odnośnie organizacji, prezentację, warsztaty dyskusyjne, kursy treningowe itd. Powinna być zachowana równowaga pomiędzy uczestnikami zagranicznymi i krajowymi.

ZADANIA TRENINGOWE I DYDAKTYCZNE (2 OD 12 MIESIĘCY)

Celem tej działalności jest wzmocnienie kooperacji pomiędzy organizacjami zaangażowanymi w to samo Partnerstwo Strategiczne. Aktywność pozwala kadrze na pogłębienie swojej wiedzy, zrozumienie europejskiej edukacji i systemów treningowych oraz pomaga w dzieleniu się i nabywaniu profesjonalnych kompetencji, metod i praktyk.

Ta działalność zezwala wykładowcom/profesorom, pozostałej kadrze pedagogicznej szkolnictwa wyższego, pracującym w instytucjach edukacyjnych związanych ze szkolnictwem ustawicznym i zawodowym na podjęcie się pobytu od 2 do 12 miesięcy za granicą, ucząc w uczelni partnerskiej albo angażując się w profesjonalnych zajęciach w innej uczelni partnerskiej powiązanej z zakresem jej badań. Aktywność musi składać się z pracy w ośrodku edukacyjnym albo innej ważnej organizacji (m. in.: przedsiębiorstwa, instytucje pozarządowe, organy szkolne itd.), udział w określonych zajęciach lub seminariach (m. in.:

ośrodki doskonalenia nauczycieli lub organizacje badawcze), stażów lub okresów obserwacyjnych w firmie lub organizacji w zakresie edukacji, treningu lub młodzieży.

Organizacja wysyłająca musi zapewnić uczciwy, transparentny i otwarty proces rekrutacyjny, rozwinąć przedmiot działalności z uczestnikiem i zapewnić wewnętrzne i (na ile to możliwe) zewnętrzne uznanie tej długoterminowej mobilności za granicą.

W zakresie nauczania i szkolenia w szkolnictwie wyższym, następujące typy wysyłających i przyjmujących organizacji mogą być nauczane:

- Ze względu na długoterminową mobilność personelu dla nauczania, organizacją wysyłającą może być jakakolwiek uczestnicząca organizacja, podczas gdy organizacja przyjmująca musi być uczestniczącą placówką edukacji wyższej

- Ze względu na długoterminową mobilność personelu otrzymującą szkolenia, wysyłająca organizacja musi być uczestnicząca placówką edukacji wyższej, podczas gdy przyjmującą organizacja może być jakąkolwiek uczestniczącą organizacją.

- Organizacje wysyłająca i przyjmująca muszą być zlokalizowane w różnych krajach, a przyjmujący kraj musi być inny niż kraj zamieszkania uczestnika.

Organizacje włączone do Partnerstwa Strategicznego pracują razem nad rozwijaniem umów mobilności, rozpoznawaniem pracy podjętej przy organizacji partnerskiej za granicą i umacnianiem wymiaru europejskiego w kształceniu i szkoleniu. Ta działalność również powinna być cennym międzynarodowym doświadczeniem dla włączonych do organizowania i realizowania działalności mobilnej zarówno dla wysyłającej i przyjmującej organizacji.

MOBILNOŚĆ WYCHOWAWCÓW PRACUJĄCYCH Z MŁODZIEŻĄ (2 DO 12 MIESIĘCY)

Ta działalność pozwala wychowawcom pracującym z młodzieżą doświadczyć innej możliwości pracy niż tej w ich ojczyznach, podnosząc ich zawodowe, osobiste i międzykulturowe kompetencje. Wychowawcy pracujący z młodzieżą mają możliwość pracowania za granicą przez okres od 2 do 12 miesięcy aktywnie przyczyniając się do codziennej pracy przyjmującej organizacji, jednocześnie wzbogacając ich profil jako profesjonalistów w terenie. Te działalności również dążą do zwiększenia efektywności zaangażowanych organizacji, korzystając z nowych punktów widzenia i doświadczeń.

Działalności mobilności mogą być przeprowadzone też, jako indywidualne aktywności (tj. wychowawca pracujący z młodzieżą wysyłany do przyjmującej organizacji) albo parami, jako wzajemna wymiana wychowawców pracujących z młodzieżą (jednocześnie albo i nie) między dwoma organizacjami partnerskimi.

MIĘDZYNARODOWE INICJATYWY MŁODZIEŻOWE

Partnerstwa strategiczne w dziadzienie młodego człowieka wspierają również rozwój międzynarodowych inicjatyw młodzieżowych rozwijających społeczne zobowiązanie i ducha przedsiębiorczości, wykonywane wspólnie przez dwie lub więcej grup młodzieży z różnych krajów programowych.

Na przykład, te inicjatywy mogą dotyczyć:

- utworzenia (sieci) społecznych przedsiębiorstw, związków, klubów, instytucji poza zarządowych,
- rozwoju i dostarczania kursów oraz kształcenia związanego z edukacją przedsiębiorczości (szczególnie ze społeczną przedsiębiorczością i wykorzystaniem technologii informacyjno - komunikacyjnych;
- informacji, korzystania z mediów, działań pogłębiających świadomość, albo czyny pobudzające obywatelskie zobowiązania młodych ludzi (np. debaty, narady, wydarzenia, konsultacje, inicjatywy na temat europejskich tematów, itd.);
- czynów na korzyść społeczności lokalnych (m. in.: wsparcie grup zajmujących się osobami starszymi, mniejszościami, przesiedleńcami, niepełnosprawnymi, itd.);
- inicjatyw artystycznych i kulturalnych (gry teatralne, wystawy, przedstawienia muzyczne, fora dyskusyjne, itd.).

Inicjatywa młodzieżowa jest projektem zapoczątkowanym i realizowanym przez samych młodych ludzi. Stwarza to sposobność młodym ludziom na wypróbowanie pomysłów przez inicjatywy, stwarza okazję do bycia bezpośrednio i aktywnie włączonym w planowanie i zrealizowanie projektu. Udział w inicjatywie młodzieżowej jest ważnym doświadczeniem z zakresu uczenia się nieformalnego. Podczas wprowadzania w życie inicjatywy młodzieżowej, młodzi ludzie mają okazję zająć się określonymi wyzwaniami lub problemami napotkanymi w ich społecznościach. Mają oni okazję dyskutowania i odzwierciedlają wybrany przez nich temat w kontekście europejskim, przyczyniając się do ulepszenia Europy.

Inicjatywa młodzieżowa musi być międzynarodowa: wzajemne połączenie lokalnych działalności wspólnie przeprowadzane jest przez dwie lub więcej grup z innych krajów. Współpraca z międzynarodowymi partnerami w międzynarodowych inicjatywach młodzieżowych opiera się na podobnych potrzebach albo udziałach w celu dzielenia praktyki i uczenia się od rówieśników.

Inicjatywy młodzieżowe umożliwiają dużej liczbie młodych ludzi stanie się wynalazcami i twórcami w ich codzienności oraz mówienie otwarcie o ich lokalnych potrzebach i interesach, a także o wyzwaniach, przed którymi stanęła społeczność, w której żyją.

Młodzi ludzie mogą próbować pomysłów rozpoczynając, zakładając i realizując projekty dotyczące różnych obszarów życia.

Inicjatywy młodzieżowe również mogą prowadzić do samozatrudnienia albo czerpania korzyści materialnej z organizacji, instytucji pozarządowych albo innych ciał czynnych w obszarze społecznej gospodarki, no-profit i dziedzinie młodzieży.

Młodzi ludzie przeprowadzający międzynarodowe inicjatywy młodzieżowe mogą opierać się na trenerze. Trener jest osobą wspierającą, którego praca z młodzieżą i/lub inicjatywami młodzieżowymi musi towarzyszyć grupom młodzieży, ułatwiać im proces uczenia się i wspierać ich uczestnictwo. Odgrywa też inne role zależne od potrzeb danej grupy młodzieży.

Trener pozostaje poza inicjatywą młodzieżową, ale wspiera grupę młodzieży w przygotowaniu, wprowadzeniu i ocenie ich projektu na podstawie potrzeb grupy. Trenerzy podnoszą jakość procesu uczenia się i dostarczają go bieżącej spółce zaprojektowanej by pomóc grupie albo osobom dającym zaspokajające wyników w ich projektach. Trener nie jest: szefem projektu; doradcą; członkiem grupy realizującej projekt; zawodowym trenerem/trenerką/specjalistą dostarczającym obsługę techniczną w konkretnej dziedzinie; przedstawicielem prawnym projektu. Jeśli inicjatywa młodzieżowa jest przeprowadzona przez nieletnich, wsparcie trenera jest obowiązkowe.

2.Przykłady Partnerstwa Strategicznego

PROMOCJA ELASTYCZNYCH ŚCIEŻEK NAUCZANIA

Integracja praktycznej i teoretycznej wiedzy w programie nauczania szkolnictwa wyższego może umożliwić studentom zdobywanie niezbędnych umiejętności, wymaganych zarówno na obecnym jak i przyszłym rynku pracy, tym samym polepszając ich przyszłą zdolność do

pracy. Strategiczne Partnerstwo wspomoże współpracę opartą na projekcie, pomiędzy przedsiębiorstwami i studentami, a także pracownikami uczelni, w kierunku rozwoju, testowania oraz przystosowywania wspólnego programu nauczania pomiędzy uczelniami partycypującymi, opartego na wyczerpującej analizie potrzeb i skupionego na rzeczywistym ponadnarodowym podejściu. To pociągnie za sobą także czynności nauczania/ uczenia się, włączając w to wymianę personelu pomiędzy uczelniami wyższymi a przedsiębiorstwami, oraz zintegrowaną („osadzoną") mobilność, w której studenci podążają za wspólnym programem oraz elementami, nauczanymi przez różnych partnerów i w różnych lokalizacjach. Końcowy efekt to dostarczenie wspólnego programu nauczania i rozpowszechnianie go w organizacjach spoza partnerstwa. Partnerstwo składa się z uczelni wyższych oraz przedsiębiorstw, razem z małymi i średnimi, oraz społecznymi przedsiębiorstwami, aby zapewnić wymagane kompetencje, a także adekwatne umiejętności rozwinięte we wspólnym programie nauczania.

ZINTEGROWANY LOKALNY/ REGIONALNY ROZWÓJ

Wypracowanie zintegrowanych lokalnych/ regionalnych planów rozwoju może przynieść ogromną korzyść z zaangażowania wszystkich stron zainteresowanych. Partnerstwo Strategiczne rozwinie, przetestuje oraz wdroży innowacyjne pakiety szkoleń, wzbogacając każdy program nauczania partnerów uczelni wyższych, z uwzględnieniem dostarczenia podwójnych certyfikatów oraz podwójnych stopni naukowych. Projekt włącza kluczowe strony zainteresowane oraz polega na ich stałej kontroli, w szczególności poprzez określone instytucje kierujące projektem współpracy, aby upewnić się, że potrzeby podmiotów regionalnych i lokalnych są spełniane. Projekt pociągnie za sobą także czynności nauczania/ uczenia się, włączając w to wymianę personelu pomiędzy uczelniami wyższymi oraz mieszaną mobilność studentów. Końcowym efektem jest integracja pakietów szkoleniowych z programem nauczania oraz dostarczenie podwójnych certyfikatów/ stopni naukowych. Partnerstwo obejmuje instytucje szkolnictwa wyższego, jak również lokalne podmioty i organy władzy publicznej na szczeblu lokalnym.

Zaangażowanie mniej doświadczonych partnerów w przeprowadzane czynności może przebiegać stopniowo, upewniając się, że najpóźniej w ostatnim roku projektu, wszyscy partnerzy są zintegrowani z całym pakietem działań.

KREATYWNOŚĆ I INNOWACJE

Małe i średnie przedsiębiorstwa stają przed wyzwaniem związanym z rozwojem umiejętności i innowacji bez konieczności posiadania adekwatnych zasobów i strategicznej wizji radzenia sobie z zaciętą konkurencją na rynku. Partnerstwo Strategiczne wspiera rozpowszechnianie

kreatywnej i innowacyjnej kultury wewnątrz małych przedsiębiorstw poprzez transmisję i wprowadzenie metodologii, narzędzi i koncepcji, które umożliwiają rozwój organizacji i tworzenie produktu. Partnerzy z kreatywnych sektorów oraz instytucje szkolnictwa wyższego pomagają innym partnerom nauczyć się stosowania twórczego myślenia w tychże organizacjach i rozwijania zdolności do innowacji i zmiany.

Jednym widocznym rezultatem jest produkcja dostosowanego do rozwoju kreatywności i innowacji planu działania, opartego na wcześniejszych analizach spraw sukcesu i metodologii. Partnerstwo obejmuje kreatywne sektory, małe i średnie przedsiębiorstwa, stowarzyszenia pracodawców, izby handlowe i rzemiosło.

JAKOŚĆ EDUKACJI

Lokalne władze uczelniane w Szwecji, Danii oraz Wielkiej Brytanii współpracują by zaproponować Strategiczne Partnerstwo. Lokalne władze ustaliły potrzebę polepszenia jakości edukacji w dziedzinie nauk, matematyki oraz technologii, i stworzyły projekt, który ma na celu rozwinięcie wspólnych ram wspierania zaangażowania uczniów w nauce. Celem projektu jest podwyższanie jakości nauczania takich przedmiotów, jak matematyka czy nauki przyrodnicze, a także wzrost popytu na te przedmioty w szkołach ponadgimnazjalnych i szkołach wyższych. Projekt jest prowadzony przez 2 jednostki władzy lokalnej i obejmuje wszystkie szkoły podstawowe i gimnazja w poszczególnych regionach. W dodatku, lokalne władze zaangażowały innych partnerów z ich środowisk: uniwersytety, centrum medialne, jak również kilka przedsiębiorstw i stowarzyszeń przedsiębiorców w dziedzinie technologii, nauk i środowiska. Zadania projektu obejmują wymianę personelu pomiędzy uczestniczącymi organizacjami, w celu wymiany doświadczeń i dobrych praktyk. Partnerzy dzielą się materiałami i zasobami, oraz rozwijają jednostki w pracach między przedmiotowych, dotyczących matematyki i technologii, które są testowane/ wdrażane w szkołach podstawowych i szkołach średnich. Partnerzy biznesowi zapraszają szkolne klasy na wizyty studyjne, aby mieli możliwość zagłębienia się w różne praktyczne zastosowania tematów, nad którymi pracują. Studenci zachowują się w stosunku do uczniów jak „starzy dobrzy znajomi", zapewniając im indywidualną pomoc z przedmiotami, jak również stają się wzorem do naśladowania, motywując w ten sposób uczniów do studiowania nauk i technologii. Efektem projektu jest współpraca uniwersytetów kształcących nauczycieli, jak również współpraca pedagogiczna i wprowadzanie nowych projektów do szkół.

ZWIĘKSZENIE POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

Zwiększenie poziomu szkolnictwa wyższego, poszerzanie dostępu i umożliwianie ukończenia wyższych studiów stanowią główne wyzwanie w wielu krajach. Partnerstwo Strategiczne wspomoże rozwój lepszej drogi do awansu w szkolnictwie wyższym oraz do ukończenia szkoły, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów „nietradycyjnych", np. studentów grup niedostatecznie reprezentowanych albo z niekorzystną sytuacją. Rozwój będzie możliwy dzięki transferowi i testowaniu innowacyjnego podejścia. Partnerstwo będzie testować, jak uczniowie szkół ponadgimnazjalnych z określonym doświadczeniem zawodowym są przygotowani i ukierunkowani przed wstąpieniem do szkoły wyższej poprzez współpracę pomiędzy uczelniami, szkołami i aktywnymi instytucjami szkolenia zawodowego. Kontrola i wsparcie populacji tych studentów także będzie testowana, w szczególności przez dostosowane usługi (przewodnictwo, doradztwo, szkolenie), które mają na celu zapobiec przerywaniu szkoły i tym samym zachęcić do ukończenia w przewidywanym czasie. Projekt zaangażuje uczelnie wyższe, jak również licea ogólnokształcące i szkoły zawodowe, zapewniając jednocześnie, że oferowane usługi są odpowiednio dopasowane do określonych potrzeb. Ponadto, projekt wiąże się z działaniami nauczania/ uczenia się, obejmując mieszaną mobilność studentów. Efektem końcowym jest adaptacja tego modelu, jego wdrożenie poprzez udział uczelni wyższych oraz rozpowszechnianie do organizacji spoza partnerstwa, w szczególności mając na celu inne podmioty kształcenia oraz kluczowych twórców polityki.

INNOWACJE

Strategiczne Partnerstwo wspomoże rozwój nowego pedagogicznego podejścia, w szczególności rozwój narzędzi kształcenia za pomocą Internetu oraz platformę współpracy w trybie online, gdzie uczniowie będą mogli uczyć się, nauczać oraz tworzyć treść kursów. Partnerstwo składające się z uniwersytetów, szkól, organizacji badawczych i/ lub przedsiębiorstw wspólnie opracuje narzędzia, które będą używane przez szkoły i instytucje szkolnictwa wyższego w celu nauczania i uczenia się określonych dyscyplin na różnym poziomie. Organizacje badawcze i/ lub przedsiębiorstwa będą odgrywać kluczową rolę w rozwoju narzędzi oraz tworzyć treści bardziej istotne i konkretne. Ponadto, programy studiów intensywnych będą zorganizowane w taki sposób, aby testowały narzędzia rozwinięte przez partnerstwo studentów i nauczycieli. Szkolenia połączonej kadry pozwolą także na wyszkolenie nauczycieli w kierunku użytkowania narzędzi.

UMIEJĘTNOŚCI JĘZYKOWE

Międzysektorowe Strategiczne Partnerstwo ma na celu wsparcie tych rodzin, w których jest używany więcej niż jeden język, poprzez rozwój zasobów językowych dla dzieci, aby uświadomić im korzyści posługiwania się dwoma lub więcej językami, zarówno w zakresie wewnętrznych wartości, a także ze względu na konkretne użycie tych języków. Projekt

zwraca się do wszystkich interesariuszy, którzy pracują z rodzinami dwujęzycznymi, tak, aby mogli rozpowszechnić zasoby projektu dla rodzin. Partnerami są uniwersytety, szkoły językowe, małe i średnie przedsiębiorstwa, organizacje pozarządowe, oraz związki instytucji szkolenia dorosłych.

TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNE

Międzysektorowe Partnerstwo Strategiczne ma na celu rozwój podzielonej wizji: w jaki sposób technologie informacyjno-komunikacyjne mogą sprawić, że nauka przez całe życie stanie się rzeczywistością opartą na życiowych scenariuszach i spostrzeżeniach. Wykorzystywanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w nauczaniu w Europie zdobywa coraz większą popularność, jednakże, aby uwolnić jej potencjał, jako siły napędowej do zmian naszej ekonomii i społeczeństwa, potrzebne jest przejście od fragmentacji i pilotażu do wyrażenia i przyjęcia systemu. Partnerzy obejmują szeroki wachlarz instytucji szkolnictwa wyższego, organizację umiejętności wykorzystywanych w różnych dziedzinach edukacji.

WSPÓŁPRACA POMIĘDZY REGIONAMI

Hiszpańskie, portugalskie, włoskie i czeskie władze lokalne współpracują by odkryć przyczyny wczesnego przerywania szkoły w ich regionach, a także by znaleźć rozwiązanie tego problemu. Angażują one szkoły średnie w poszczególnych rejonach, jak również dwie instytucje kształcące nauczycieli. Patrząc na problem wczesnego przerywania szkół w szerszej perspektywie, należy zwrócić uwagę na kilka aspektów życia młodzieży. Tym samym, lokalne organizacje młodzieżowe i rady rodziców są zachęcane do przyłączenia się do Partnerstwa Strategicznego. Władze lokalne są związane z zarządem, układami międzysektorowymi, obejmującymi oddziały edukacji, służby młodzieżowe i socjalne.

Celem jest wprowadzenie stałej sieci w każdym regionie, łącząc różne podmioty i służby, tak by stanowiło to skuteczne wsparcie dla młodych ludzi.

Instytucje partnerskie pracują ze sobą na regularnych spotkaniach, jak również poprzez społeczność internetową. Po pierwsze, chcą oni ustalić skalę problemu przedwczesnego kończenia szkoły oraz poznać przyczyny. Następnie, mają na celu znalezienie i wdrożenie skutecznej metody wsparcia młodzieży w przypadku zagrożenia wydaleniem ze szkoły. Jako część projektu, zamierzają przeprowadzić ankietę wśród uczniów, nauczycieli i rodzin, by poznać przyczyny przerywania szkół w kontekście lokalnym. Organizują także warsztaty i seminaria analizujące szeroki zakres tematów, np. wpływ możliwości kształcenia nieformalnego.

Skutkiem ma być rozwój wspólnej metodologii, która zostanie wprowadzona w życie w dwóch regionach. Poradniki dla nauczycieli, trenerów i władz lokalnych wspomogą ten proces. Rezultaty i wszelkie materiały są dostępne na stronie internetowej projektu, publikowane w formie papierowej, a także za pośrednictwem konferencji z każdego regionu. W ten sposób, metodologia i zasoby wypracowane w tym projekcie mogą być zaprezentowane innym szkołom i władzom lokalnym.

RÓWNOŚĆ I INTEGRACJA

Organizacje młodzieżowe, instytucje, szkoły, podmioty szkolenia i kształcenia zawodowego oraz organy działające na rzecz młodzieży pracujące z młodzieżą niepracującą, nieuczącą się, nieszkolącą się (z ang. NEETs) oraz z osobami przedwcześnie kończącymi szkołę, rozpoczęły współpracę, mającą na celu zachęcić ludzi do powrotu do szkoły lub pracy. W ramach Partnerstwa Strategicznego, wyżej wymienione instytucje organizują międzynarodowe spotkania pracowników, aby wymienić się praktykami, opracowywać projekt, jak również wykonywać tzw. staże towarzyszące oraz profesjonalne zajęcia rozwoju młodych pracowników. W tym samym czasie, zestawienie badania w tej dziedzinie jest opracowywane i omawiane podczas międzynarodowych spotkań, gdzie tworzony jest końcowy podręcznik i planowane są testy oraz ocena ulepszonej metodologii. Aby zapewnić trwałość i rozpowszechnienie rezultatów projektu, Partnerstwo Strategiczne przewiduje konferencje na szczeblu lokalnym, narodowym i Europejskim, jak również wspólnie tworzy dalszą strategię.

OTWARTE ZASOBY EDUKACYJNE

Strażacy mogą zginąć lub zostać poważnie ranni podczas walki z ogniem wewnątrz palącego się budynku. Szkolenia praktyczne dostosowane konkretnie do sytuacji krytycznych mogą przeciwdziałać wypadkom śmiertelnym. Partnerstwo Strategiczne tworzy pakiety szkoleniowe oparte na najnowszych metodach i technologiach. Efektem końcowym jest mieszane kształcenie za pomocą Internetu, które dostarcza dodatkowe szkolenie przydatne strażakom oraz taktyki pomocne w początkowej fazie interwencji. Celem tego jest wykształcenie zdolności do wczesnej i skutecznej reakcji w sytuacjach zagrożenia. Kształcenie za pomocą Internetu składa się także z ćwiczeń praktycznych. Partnerstwo Strategiczne obejmuje Służbę Straży Pożarnej i Ratownictwa, władze lokalne odpowiedzialne za bezpieczeństwo publiczne i oczywiście podmioty kształcenia zawodowego.

AKTYWNE UCZESTNICTWO MŁODYCH LUDZI W SPOŁECZEŃSTWIE

Trzy szkoły ponadgimnazjalne z Finlandii, Niemiec i Holandii odnajdują się wzajemnie na platformie eTwinning (eTwinning- działania promujące współpracę szkół europejskich poprzez wykorzystywanie technologii informacyjno- komunikacyjnych), ponieważ są zainteresowane rozwojem projektu demokracji w szkole. Wyżej wymienione szkoły zdecydowały ubiegać się o sfinansowanie Partnerstwa Strategicznego. Celem projektu jest rozwój kadry kierowniczej szkoły poprzez angażowanie nauczycieli, uczniów a także rodziców w podejmowanie decyzji w sprawach szkolnych. Projekt trwa 3 lata i każdego roku uczestniczące szkoły przyglądają się, jak każda z zaangażowanych grup zajmuje się podejmowaniem decyzji, oraz w jaki sposób uczestnictwo mogłoby rzeczywiście być większe w oparciu o zdobywaną wiedzę od swoich partnerów. Projekt wspierają aktywnie uczestniczący: zarząd szkoły, nauczyciele i rodzice. Aktywni uczniowie rozwijają swoją autonomię i umiejętność krytycznego myślenia, jak również rozumienie pojęć, takich jak: wolność, prawa i obowiązki. Rozważają również, w jak sposób mogliby sprawić, że szkoła będzie dla nich bardziej istotna. W trakcie realizacji zadań projektu, uczniowie będą mieli szansę wyrażenia własnych opinii, wysłuchania opinii innych, udziału w dyskusji, wyjaśnienia decyzji przy użyciu uzasadnionych powodów. Działania projektu odbywają się za pomocą projektu TwinSpace na stronie eTwinning oraz bezpośrednio podczas dwóch spotkań, w których grupy uczniów z poszczególnych szkół aktywnie uczestniczą wraz z nauczycielami. Zarząd szkoły i przedstawiciele rodziców także uczestniczą w spotkaniu. W trakcie spotkań, partnerzy używają strony eTwinning, w celu współpracy nad rozwojem zadań projektu, dyskusji i podziału zasobami. Uczniowie piszą wspólnie bloga, na którym zamieszczają zdjęcia, informacje na temat działań projektu, opinie oraz refleksje dotyczące spraw, nad którymi pracują. Blog, plan nauczania, i materiały dydaktyczne powstałe w trakcie projektu, a także niektóre prace uczniów są opublikowane na stronie eTwinning i dostępne dla zainteresowanych w przedsięwzięciu podobnego projektu.

UMIEJĘTNOŚCI PRZEKROJOWE/ OGÓLNE

W ramach dążenia do wyższego poziomu umiejętności liczenia oraz wiedzy z zakresu finansów grupy dorosłych znajdujących się w niekorzystnej sytuacji (migranci, osoby o niskich kwalifikacjach, osoby w trudnej sytuacji społeczno- ekonomicznej), organizacje odpowiedzialne za kształcenie dorosłych, we współpracy z władzami lokalnymi/regionalnymi i społecznymi partnerami wprowadzają nowoczesne oferty szkoleń, z wykorzystaniem nowych i odpowiednich metod i zasobów. Produkty projektu, jak np. program nauczania, podręczniki, zestawy narzędzi dla dorosłych uczniów są testowane przez organizacje partnerskie oraz zatwierdzane przez odpowiednich interesariuszy. Ukierunkowane działanie rozpowszechniania jest wstępnym warunkiem wpływu, nie tylko na kompetencje dorosłych uczniów, ale także na poziom lokalny/regionalny, ponieważ projekt może wprowadzić metody nauczania, dostosowane do grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, co prowadziłoby do ich integracji z lokalnym społeczeństwem.

UZNANIE I POTWIERDZENIE EFEKTÓW NAUCZANIA

W dziedzinie edukacji pełnoletnich, organizacje partnerskie mogą mieć znaczący wkład w proces potwierdzenia nauczania formalnego i nieformalnego. Rozważając różne sytuacje partnerów, wymianę pomysłów oraz doświadczenia, Partnerstwo Strategiczne może dokonać analizy obecnego stanu i wnioskować o potwierdzenie tego stanu w swoim państwie.

PROFESJONALNY ROZWÓJ I PROFESJONALIZACJA PRACY MŁODYCH

Zainspirowana przez priorytety Strategii UE na rzecz młodocianych, grupa doświadczonych młodych pracowników powoła Strategiczne Partnerstwo wraz z ludźmi odpowiedzialnymi za pracę młodzieży na szczeblu instytucjonalnym, młodzieżowe sztaby ekspertów, instytucje edukacyjne specjalizujące się w pracy młodzieży, oraz badaczy, w celu przedstawienia zestawu dokumentów referencyjnych, wspierających młodocianych pracowników w działaniach związanych ze zdrowiem psychicznym. W ramach projektu, wszyscy partnerzy współpracują, aby sporządzić i dokonać analizy kluczowych koncepcji, jako podstawy ich badań. Ponadto, organizują seminaria z ekspertami, spotkania i wizyty studyjne, aby udokumentować pracę oraz zgromadzić razem młodych ludzi i młodych pracowników, doświadczonych w zakresie zdrowia psychicznego. Efektem końcowym jest wymiana najlepszych praktyk i pomysłów, publikacja książki, gdy tylko projekt zostanie ukończony, oraz rozpowszechnienie jej wśród praktykujących.

ANEKS II - UPOWSZECHNIANIE I WYKORZYSTYWANIE REZULTATÓW

PRAKTYCZNY PRZEWODNIK DLA BENEFICJENTÓW

WSTĘP

Działania służące upowszechnianiu i wykorzystywaniu rezultatów są sposobem promocji pracy, która została wykonana jako część projektu Erasmus+. Udostępnianie rezultatów i wnioski poza uczestników organizacji umożliwi szerszej zbiorowości do korzystania z dzieła, które otrzymało dofinansowanie z UE. Pozwoli również wspierać wysiłki organizacji w realizacji celów programu Erasmus +, który przywiązuje zasadniczą wagę do łączenia programu i polityki. Dlatego każdy z projektów wspierany przez program jest krokiem do osiągnięcia ogólnych celów zdefiniowania przez program w celu poprawienia i modernizacji systemu edukacji, szkoleń i kształcenia młodzieży.

Działania upowszechniające będą się różnić od projektów, i ważne jest, aby zastanowić się, jakie rodzaje aktywności w zakresie upowszechniania są dopasowane do każdej z uczestniczących organizacji. Partnerzy biorący udział w mniejszych projektach powinni podjąć się rozpowszechniania i wykorzystywania adekwatnie do poziomu ich aktywności.
Działania upowszechniające dla projektu wyjazdów wywołają inne potrzeby w stosunku do tych dla projektu partnerskiego. Stopień upowszechniania i wykorzystywania działalności spowoduje wzrost wraz z rozwojem i znaczeniem strategicznym projektu. Podczas aplikowania, kandydaci będą proszeni o wyjaśnienie ich intencji/ planów na upowszechnianie i wykorzystywania działalności oraz jeśli pomyślnie odpowiedzą, będą zobowiązani do zrealizowania ich.

Sekcja 1 definiuje pewne kluczowe terminy i wyjaśnia co można osiągnąć dzięki upowszechnianiu i wykorzystywaniu rezultatów oraz jak te działania przyczyniają się do ogólnych celów projektu.

Sekcja 2 określa wymagania dla beneficjentów Erasmus + w zakresie upowszechniania i wykorzystywania rezultatów.

- **UPOWSZECHNIANIE I WYKORZYSTYWANIE REZULTATÓW PROJEKTU: CO, DLACZEGO, KTO, KIEDY, GDZIE I JAK**

Co oznacza upowszechnianie i wykorzystywanie ?

Upowszechnianie oznacza rozpowszechnianie na szeroką skalę. W zakresie programu Erasmus+ zawiera się w tym, w miarę możliwości, szerzenie słów o sukcesach i wynikach projektu. Informacje o projekcie będą miały wpływ w przyszłości na inne organizacje i przyczynią się do podniesienia rangi tych grup, która są zaangażowane w realizację projektu. Aby skutecznie rozpowszechniać rezultaty należy zaplanować odpowiedni proces. Powinien obejmować pytania, dlaczego, co, jak, kiedy, do kogo i gdzie odbędzie się upowszechnianie rezultatów, zarówno w trakcie jak i po zakończeniu okresu finansowania.

Wykorzystywanie oznacza użycie i czerpanie korzyści z czegoś. Dla projektu Erasmus + oznacza to zmaksymalizowanie potencjału sfinansowanych działań tak, że rezultaty będą stosowane po zrealizowaniu projektu. Należy zwrócić uwagę, że projekt jest realizowany w ramach programu działania na rzecz międzynarodowego kształcenia się przez całe życie i wspierania polityk europejskich w dziedzinach edukacji, szkoleń, młodzieży i sportu.

Opracowanie wyniki powinny pozwolić na dostosowanie się do potrzeb innych; przeniesienie do nowych obszarów, kontynuowanie po zakończeniu okresu finansowania, lub używanie do wywierania wpływu na przyszłą politykę i praktykę. Rezultaty to produkcja Europejskiej działalności lub/i sfinansowanych projektów. Typ rezultatu będzie się zmieniał w zależności od rodzaju projektu. Rezultatami może być dostępność produktów takich jak program nauczania, studia, raporty, materiały, wydarzenia lub strony internetowe. To również widza i doświadczenie zdobyte przez uczestników, partnerów i innych interesariuszy zaangażowanych w projekt.

Co oznacza wpływ i trwałość ?

Wpływ jest efektem prowadzonych działań, a jego wyniki oddziałują na ludzi, praktyki, organizacje i systemy. Rozpowszechnianie i wykorzystywanie rezultatów planów może pomóc w celu zmaksymalizowania efektów działań, która są opracowane tak, aby wpływały na bezpośrednich uczestników i partnerów w nadchodzących latach. Korzyści dla interesantów powinny być uwzględnione w celu zapewnienia większej różnicy i osiągnięcia największych korzyści z projektu.

Trwałość jest to zdolność do kontynuowania projektu i korzystania z jego rezultatów po zakończeniu okresu finansowania. Wyniki projektu mogą być wykorzystywane w długoletniej perspektywie, być może za pośrednictwem komercjalizacji, akredytacji czy też problematyki. Nie wszystkie części projektu lub wyniki mogą być trwałe, jednakże ważne jest, aby dostrzec rozpowszechnianie się i wykorzystywanie rezultatów jako postęp widoczny w przyszłości.

JAKIE SĄ CELE upowszechniania i wykorzystywania ?

Pierwszym celem upowszechniania i wykorzystywania jest szerzenie i utrwalenie wyników projektu. Drugim/Kolejnym celem jest przyczynianie się do wdrażania i kształtowania polityki oraz systemów krajowych i europejskich. Beneficjenci powinni opracować swój własny sposób osiągnięcia tego celu. Rozwój pomysłów na upowszechnianie i wykorzystywanie jest ważny dla każdego projektu finansowanego w ramach programu Erasmus + . Jednakże rodzaj i intensywność działań w zakresie upowszechniania i wykorzystywania powinny być proporcjonalne i dostosowane do konkretnych potrzeb i rodzaju opracowanego projektu. Obejmuje to zagadnienia, czy projekt jest skierowany na proces lub na konkretne rezultaty. Jeśli jest on samodzielny lub jest częścią większej inicjatywy, czy jest opracowany przez duże lub małe organizacji uczestniczące itp. Uczestniczące organizacje powinny omówić cele i zadania z działań / planu i podjąć najlepsze działania, jak również dzielić się zadaniami pomiędzy partnerami biorącymi pod uwagę szczególne specyfiki projektu .

W przypadku projektów o usystematyzowanej współpracy takich jak Partnerstwo Strategiczne, Sojusze Wiedzy, Sojusze na Rzecz Umiejętności Sektorowych, Sport, Program Partnerstwa Współpracy i Program Rozwoju Zdolności. Projekty rozpowszechniania dobrej jakości i eksploatacja planu powinny obejmować osiągalne i realistyczne cele, stosować się do harmonogramu i zaopatrywać planowane zasoby działań, które należy podjąć. Zaangażowanie grup docelowych w działania przyczyni się również do maksymalnego wykorzystania rezultatów projektu. Ważne jest, aby podjąć słuszną strategię, gdyż jest to droga do pomocy w komunikacji z grupami docelowymi. Tego typu wymóg nie jest przewidziany dla projektu wyjazdów. Nie mniej jednak organizatorzy projektu proszeni są o przekazanie wyników nauki osiągniętych przez uczestników takich działań. Powinny również zachęcać uczestników do dzielenia się z innymi tym, co zyskali podczas udziału w działalności na rzecz wyjazdów.

Komunikacja jest pojęciem szerszym. Obejmuje ona działania informacyjne i promocyjne w celu podniesienia świadomości i zwiększenia widoczności działań w ramach projektu. Ponadto upowszechniania i wykorzystania wyników projektu. Jednakże często trudno jest dokonać klarownego rozróżnienia między tymi obszarami. Z tego powodu może to być bardziej efektywne planowanie ogólne ramy strategiczne, obejmujące zarówno pól, tak, aby jak najlepiej wykorzystać dostępne zasoby. Rozpowszechnianie i wykorzystywanie

rezultatów powinno stanowić kluczową część wszelkich działań komunikacyjnych mających miejsce podczas trwania projektu.

Dlaczego tak ważne jest, by udostępnić wyniki projektu Jakie są dodatkowe korzyści?

Poświęcenie czasu na opracowania kompleksowego plan upowszechniania i wykorzystywania będzie korzystne zarówno dla beneficjenta i jego partnerów. Jak również przyniesie to podniesienie rangi działań organizacyjnych. Rozpowszechnianiu i wykorzystywaniu rezultatów mogą często tworzyć nowe możliwości do rozszerzenia projektu i jego wyników lub rozwoju nowych partnerstw w przyszłej współpracy. Efektowne działanie rozpowszechniania i wykorzystywania może prowadzić do zewnętrznego uznania pracy wykonywanej dodanie kolejnych punktów do niej. Udostępnianie wyników pozwoli innym skorzystać z działań i doświadczeń Programu Erasmus +. Wyniki projektu mogą służyć jako przykłady i inspirować innych, pokazując to, co jest możliwe do osiągnięcia w ramach Programu.

Upowszechnianie i wykorzystywanie wyników projektu może przyczynić się do zawiadamiania przyszłej polityki i praktyki . Działania te prowadzone przez beneficjentów będą wspierać szerszy cel poprawienia systemów Unii Europejskiej. Wpływ programu Erasmus + jest mierzony nie tylko przez jakości rezultatów projektu , ale także , w jakim stopniu wyniki są znane i stosowane poza projektami partnerskimi. Dotarcie do jak największej liczby potencjalnych użytkowników , poprzez skuteczne rozpowszechnianie informacji, przyczyni się to do osiągnięcia zwrotu inwestycji.

Upowszechnianie i wykorzystanie rezultatów projektu zwiększa także świadomość możliwości oferowanych przez program i podkreśla europejską wartość dodanych działań wspieranych przez Erasmus +. Może się przyczynić do pozytywnego postrzegania ludzi i zachęcić do szerszego uczestnictwa w tym nowym programie UE . Zasadnicze znaczenie ma rozważenie celów i planu upowszechniania i wykorzystywania . Odwołanie się do projektu ma na celu zapewnienie , że metody i podejścia są odpowiednie dla projektu Erasmus + i jej wyników, a także do określonych grup docelowych.
Celem rozpowszechniania i wykorzystywania mogą być:

- podniesienie świadomości;
- rozszerzenie wpływów;
- zaangażowanie zainteresowanych stron i grup docelowych;
- udostępnienie rozwiązań;
- wpływanie na politykę i praktyki;
- tworzenie nowych partnerstw.

Co może być upowszechniane i wykorzystywane?

Następnym krokiem jest określenie, co należy rozpowszechniać i wykorzystywać. Wyniki projektu mogą mieć różnorodny charakter i składać się z konkretnych (rzeczowych) rezultatów jak również umiejętności i osobistych doświadczeń. Mogą zostać nabyte przez organizatorów projektu i uczestników działań (wyniki niematerialne).

Wyniki namacalne mogą obejmować:

- podejście lub model rozwiązywania problemu;
- praktyczne narzędzia lub produkty, tj. podręczniki, programy nauczania, narzędzia e-learningowe (nauka za pośrednictwem Internetu, sieci komputerowej czy niezależnego komputera)
- raporty z badań;
- przewodniki praktyk;
- sprawozdania z oceny;
- biuletyny i ulotki informacyjne.

W celu upowszechniania doświadczeń, strategii, procesów, itp., zaleca się je udokumentować.

Wyniki niematerialne mogą obejmować:

- wiedzę i doświadczenie zdobyte przez uczestników, uczniów i pracowników
- zwiększenie umiejętności i osiągnięcia;
- poprawę świadomości kulturowej;
- udoskonalenie zdolności językowych

Wyniki niematerialne są często trudne do zmierzenia. Korzystanie z wywiadów, kwestionariuszy, testów, obserwacji lub mechanizmów samooceny może pomóc zakwalifikować ten typ wyniku.

Kim są odbiorcy ?

Identyfikacja grup odbiorców jest niezbędna, zarówno na różnych poziomach geograficznych (lokalnym, regionalnym, krajowym, europejskim) jak i we własnym zakresie beneficjenta (koledzy, współpracownicy, władze lokalne, inne organizacje prowadzące ten sam rodzaj działalności, sieci, itp.). Działania i wiadomości mają być odpowiednio dostosowane biorąc pod uwagę odbiorców i grup docelowych, na przykład:

- użytkowników końcowych działań i rezultatów;
- zainteresowanych stron, ekspertów i praktyków w tej dziedzinie i innych zainteresowanych stron;
- decydentów na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim;
- prasy i mediów;
- ogółu społeczeństwa.

Twoje plany powinny być na tyle elastyczne, aby umożliwić grupom docelowym i innym zainteresowanym stronom zaangażować się na różnych etapach projektu. Pomoże to zapewnić, że projekt jest na dobrej drodze w zakresie potrzeb. Ich udział również podkreśli potencjalną wartość projektu, jak również pomoże rozprzestrzenić wiadomości do innych zainteresowanych stron w całej Europie.

Jak rozpowszechniać i wykorzystywać wyniki?

W celu dotarcia do jak największej liczby odbiorców wskazane jest tłumaczenie materiałów komunikacyjnych i wyników projektu na maksymalnie możliwą ilość języków. Koszty tych tłumaczeń mogą być zawarte we wniosku o dotację (jeśli to konieczne).
Istnieje wiele różnych sposobów na rozpowszechnianie i wykorzystywanie rezultatów. Kreatywność i twórcze myślenie, które tak jak projekt Erasmus + i jego wyniki wyróżniają się, będą doceniane.

Beneficjenci mogą stosować:

- Platformę Upowszechniająca UE (patrz poniżej);
- projekty lub strony organizacyjne;
- spotkania i wizyty z interesariuszami;
- wyspecjalizowane możliwości dyskusyjne, tj. sesje informacyjne, warsztaty, seminaria, szkolenia, wystawy, pokazy, ocena środowiska;
- planowane materiały pisemne, tj. raporty, artykuły w prasie specjalistycznej, biuletyny, komunikaty prasowe, ulotki i broszury;
- media audiowizualne i produkty, tj. radio, telewizja, YouTube, Flickr, teledyski, podcasty i aplikacje;
- media społeczne;
- imprezy publiczne;
- marki i logo projektu;
- istniejące kontakty i sieci.

W zakresie eksploatacji ważne jest, aby zastanowić się, jak wyniki mogą różnicować projekt, użytkowników końcowych, rówieśników lub decydentów. Mechanizmy eksploatacyjne obejmują:

- pozytywne skutki dla reputacji uczestniczących organizacji;
- zwiększenie znajomości tematu, celu lub obszaru pracy;
- zwiększenie wsparcia finansowego ze strony innych zwolenników;
- wzrost wpływu na politykę i praktyki.

Kiedy upowszechniać i wykorzystywać działania ?

Upowszechnianie i wykorzystywanie wyników są integralną częścią projektu Erasmus + przez cały okres istnienia: od początkowego pomysłu beneficjenta, w trakcie realizacji projektu, a także po zakończeniu finansowania europejskiego.

Ustawianie harmonogramu działań wraz z partnerami zaangażowanymi i przydzielanie odpowiedniego budżetu i zasobów będzie konieczne. Plan będzie musiał zawierać:

- zgodność realistycznych celów i terminów z partnerami w celu monitorowania postępu;

- wyrównanie rozpowszechniania i wykorzystywania działań z kluczowymi etapami projektu;
- propozycję wystarczającej elastyczności do reagowania na potrzeby grupy docelowej, jak i szerszych zmian w polityce i praktyce.

Przykłady działań na różnych etapach cyklu projektu:

Przed rozpoczęciem projektu :

- sporządzenie planu upowszechniania i wykorzystywania;
- określenie oczekiwanych skutków i rezultatów;
- rozważenie w jaki sposób i do kogo będą kierowane.

W trakcie realizacji projektu

- aktualizacja platformy rozpowszechniania z najnowszymi informacjami na temat projektu i wyników,
- kontakt z odpowiednimi mediami, np. na szczeblu lokalnym i regionalnym;
- prowadzenie regularnych działań, takich jak sesje informacyjne, szkolenia, pokazy, ocena środowiska;
- oceny wpływu na grupy docelowe;
- angażowanie innych zainteresowanych stron, w związku z przeniesieniem wyników do finalnych użytkowników / nowych obszary / polityki.

Po zakończeniu projektu

- kontynuowanie dalszego rozpowszechniania (jak napisane poniżej)
- rozwijanie pomysłów w przyszłej współpracy
- ocena osiągnięć i wpływu;
- kontaktowanie odpowiednich środków przekazu;
- kontaktowanie decydentów

Jak ocenić sukces ?
Ocena skutków jest istotną częścią procesu. Zawiera ona osiągnięcia i generuje zalecenia dotyczące przyszłych usprawnień . Wskaźniki mogą być stosowane do pomiaru postępów w osiąganiu zamierzonych postanowień . Są to objawy , które pomagają mierzyć wydajność. Wskaźniki mogą być zarówno ilościowe odnoszące się do liczby i procentów, jak również jakościowe, odnoszące się do jakości uczestnictwa i doświadczenia. Kwestionariusze , wywiady, obserwacje i oceny mogą być również używane do pomiaru wpływów. Definiowanie wskaźników odnoszących się do różnych działań projektowych należy przewidzieć podczas rozpoczynania projektu i częściowo przy tworzeniu ogólnego planu upowszechniania .

Kilka przykładów:

- Fakty i liczby dotyczące strony internetowej organizatorów projektu (aktualizacje , wizyty , konsultacje, odniesienia);
- Numery spotkań z głównymi interesantami ;
- Liczba uczestników biorących udział w dyskusjach i sesjach informacyjnych (warsztaty, seminaria, ocena społeczeństwa);
- Produkcja i obrót produktów ;
- Zainteresowanie mediów (artykuły w specjalistycznych biuletynach prasowych , informacje prasowe , wywiady , itp.)
- Widoczność w mediach społecznych ;
- Udział w imprezach publicznych ;
- Powiązania z istniejącymi sieciami i partnerami ponadnarodowych; transfer informacji
- Wpływ na regionalne, krajowe, polityczne działania UE;
- Informacje zwrotne od użytkowników finalnych , innych zainteresowanych stron, rówieśników, decydentów

2.WYMAGANIA W ZAKRESIE ROZPOWSZECHNIANIA I WYKORZYSTYWANIA

OGÓLNE WYMAGANIA JAKOŚCIOWE

W zależności od działania, osoby ubiegające się o dofinansowanie w ramach programu Erasmus + są zobowiązane do wzięcia pod uwagę możliwości rozpowszechniania i wykorzystywania na etapie składania wniosków, w czasie ich aktywności oraz po zakończeniu aktywności. Ten rozdział zawiera skrót podstawowych wymogów określonych w oficjalnej dokumentacji programu Erasmus +.

Rozpowszechnianie i wykorzystywanie jest jednym z kryteriów, na podstawie których wniosek będzie oceniany. W zależności od rodzaju projektu, nadana mu będzie inna waga podczas jego oceny.

- Dla projektów mobilności, tworzenie list planowanych działań związanych z rozpowszechnianiem oraz identyfikacja potencjalnych grup docelowych będą wymagane w formularzu zgłoszeniowym.

- W przypadku projektów współpracy będzie wymagany szczegółowy i wszechstronny plan, określenie celów, narzędzi i wyników które następnie zostaną ocenione. Pomimo, że generalnie jeden partner ponosi odpowiedzialność za rozpowszechnianie i koordynację wykorzystywania dla całego projektu, odpowiedzialność za realizację powinna być podzielona pomiędzy wszystkimi partnerami. Każdy partner będzie zaangażowany w te działania w zależności od potrzeb i ról w projekcie.

Dla wszystkich rodzajów projektów, relacjonowanie prowadzonych działań będzie wymagane na końcowym etapie w celu rozpowszechnienia wyników na zewnątrz i wewnątrz zaangażowanej organizacji.

WIDOCZNOŚĆ PROGRAMU ERASMUS +

LOGO PROGRAMU

Do każdej publikacji, plakatu, gadżetu, itp. powstałych przy wsparciu programu Erasmus +, beneficjenci mają obowiązek umieszczenia oficjalnego logo i identyfikacji graficznej związanej z programem Erasmus +. W przypadku niezgodności, ostateczna kwota twojego stypendium może zostać zmniejszona.

Wszystkie niezbędne informacje można znaleźć na następującej stronie internetowej:

http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/publ/graphics/identity_en.htm

PISEMNA WZMIANKA

Beneficjenci mają obowiązek publicznie potwierdzić wsparcie otrzymane od Unii Europejskiej.

Preferowanym sposobem informowania o dofinansowaniu z UE jest zamieszenie dopisku "współfinansowany ze środków Unii Europejskiej", odpowiednio obok symbolu UE na materiałach komunikacyjnych, w których został wykorzystany emblemat UE. Pozycjonowanie tekstu w odniesieniu do symbolu UE nie zostało w żaden sposób skonkretyzowane, jednak tekst nie powinien w żaden sposób kolidować z emblematem.

Dodatkowe wymagania i przykłady można znaleźć pod adresem:

http://ec.europa.eu/dgs/communication/services/visual_identity/pdf/use-emblem_en.pdf

WYKORZYSTANIE PLATFORMY ROZPOWSZECHNIANIA ERASMUS +

Nowa platforma stworzona dla programu Erasmus + będzie oferować dokładne zestawienie projektów finansowanych w ramach Programu oraz będzie wyróżniać najlepsze praktyki. Platforma jest bazą danych projektów, jak również prezentacją najlepszych praktyk. Platforma będzie również udostępniać produkty/wyniki/intelektualny dorobek umysłowy, które są rezultatem finansowanych projektów.

Najlepsze praktyki będą przedmiotem corocznej selekcji przeprowadzanej przez każdą Agencję Narodową a na poziomie europejskim przez Agencję Wykonawczą.

Nowa platforma służy różnym celom:

- jako źródło informacji dla społeczeństwa w celu zapewnienia istotnych i ciekawych treści;

- jako baza danych projektu (streszczenie projektu, prace w toku, linki);

- jako baza danych projektów z namacalnymi elementami dająca użytkownikom końcowym i ekspertom dostęp do najistotniejszych rezultatów;

- przedstawianie najlepszych praktyk wśród beneficjentów programu Erasmus +, które są wybierane każdego roku na poziomie krajowym oraz europejskim.

STRESZCZENIE PROJEKTU

Dla wszystkich rodzajów projektów na etapie składania wniosków beneficjenci będą zobowiązani do dostarczenia streszczenia opisującego ich projekt w języku angielskim.

Streszczenie ma szczególne znaczenie, ponieważ stanowi opis dla opinii publicznej. W związku z tym powinno być sporządzone w przystępnym języku i prostym stylu, tak aby treść projektu mogła zostać łatwo zrozumiana, również przez osoby z zewnątrz.

Następujące elementy składają się na streszczenie: kontekst/tło projektu; cele projektu, liczba i profil uczestników; opis działalności; metodologia zastosowana przy realizacji projektu; krótki opis wyników i przewidzianych skutków oraz wreszcie potencjalne długookresowe korzyści. Streszczenie nie powinno być dłuższe niż jedna strona A4.

Dla wszystkich rodzajów projektów, niezbędne będzie również streszczenie w języku angielskim opisujące w jaki sposób projekt został przeprowadzony (ex-post).

Gdy umowa o dotację zostanie podpisana lub decyzja o przyznaniu dotacji zostanie zgłoszona beneficjentowi, podsumowanie projektu zostanie automatycznie opublikowane na Platformie Rozpowszechniania.

WYKORZYSTANIE PLATFORMY ROZPOWSZECHNIANIA DO DZIELENIA SIĘ INFORMACJAMI

W przypadku projektów w zakresie mobilności, podczas trwania projektu beneficjenci są zachęcani do aktualizowania projektu, jeżeli zajdzie taka potrzeba. W tym celu platforma uzyska ograniczone możliwości edycji.

Aktualizowanie streszczenia w trakcie trwania projektu będzie wymogiem formalnym dla projektów współpracy. W tym celu platforma uzyska ograniczone możliwości edycji.

Ponadto dostępność ostatecznego streszczenia, a także wymóg przesłania wyników finansowanego projektu będzie warunkiem do wypłacenia salda końcowego.

ANEKS III - SŁOWNIK POJĘĆ KLUCZOWYCH

Akredytacja	proces, który zapewnia, że organizacje pragnące otrzymać środki finansowe w ramach działania Programu Erasmus + przestrzegają zbioru standardów jakościowych lub warunków wstępnych określonych przez Komisję Europejską dla tego konkretnego Działania. W zależności od rodzaju Działania lub kraju, w którym znajduje się wnioskująca organizacja, akredytacja jest przeprowadzana przez Agencję Wykonawczą, Narodową Agencję lub Centrum Zasobów SALTO. Proces akredytacji odbywa się w miejscu, gdzie organizacje chcą uczestniczyć w projektach kształcenia wyższego (w tym mobilność) lub w działaniach na rzecz mobilności w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego oraz kształcenia młodzieży.
Działanie	Standard lub miara Programu Erasmus +. Przykłady działań to: Partnerstwo Strategiczne w dziedzinie edukacji, szkoleń i młodzieży, Łączone Studia Magisterskie itp.
Działalność	zbiór zadań przeprowadzanych jako część projektu. Działalność może mieć różne odmiany (działalność związana z mobilnością, działalność w zakresie współpracy, itp.). W ramach Jean Monnet, Działalność jest odpowiednikiem Działania (patrz definicja powyżej).
Organizacja kształcąca dorosłych	każda organizacja publiczna lub prywatna działająca w dziedzinie kształcenia

	dorosłych, mająca siedzibę w kraju uczestniczącym.
Ucząca się osoba dorosła	każda osoba, która kończy lub nie jest już zaangażowana w kształcenie bądź szkolenie, powracająca do niektórych form lub kontynuująca kształcenie (formalnie, pozaformalnie i nieformalnie).
Osoba/instytucja ubiegająca się	organizacja uczestnicząca lub nieformalna grupa składająca wniosek o dofinansowanie. Wnioskodawcy mogą ubiegać się indywidualnie lub w imieniu konsorcjum partnerów. W drugim przypadku wnioskodawca jest także definiowany jako koordynator.
Termin (złożenia wniosku)	Ostateczny termin, do kiedy formularz wniosku musi zostać złożony do Agencji Krajowej lub Wykonawczej aby został uznany za zakwalifikowany.
Przyuczenie do zawodu (praktykant)	Programy typu staż są rozumiane jako takie formy wstępnego kształcenia i szkolenia zawodowego, które formalnie i naprzemiennie łączą szkolenie w przedsiębiorstwie (okresy doświadczenia zawodowego w miejscu pracy) z edukacją szkolną (okresy kształcenia teoretycznego/praktycznego w szkole lub ośrodku szkoleniowym), których pomyślne zakończenie skutkuje otrzymaniem uznanych w kraju wstępnych kwalifikacji.
Beneficjent	jeżeli projekt zostanie wybrany, wnioskodawca staje się beneficjentem dotacji Erasmus +. Beneficjent zawiera umowę dotacji lub jest informowany o decyzji o przyznaniu dotacji przez Agencję Narodową lub Wykonawczą, która wyselekcjonowała projekt. Jeżeli wniosek został złożony w imieniu konsorcjum, partnerzy konsorcjum mogą zostać współbeneficjentami dotacji.

Certyfikat	w kontekście programu Erasmus +, dokument wydany osobie, która zakończyła działalność edukacyjną w zakresie kształcenia, szkolenia oraz w stosownych przypadkach młodzieży. Taki dokument potwierdza obecności i w stosownych przypadkach efekty kształcenia uczestnika działalności.
Współfinansowanie	Zasada współfinansowania oznacza, że część kosztów projektu wspieranego przez UE muszą zostać poniesione przez beneficjenta lub pokryte z źródeł zewnętrznych innych niż dotacja UE.
Przedsiębiorstwo	Osoby prawne powoływane zgodnie z prawem cywilnym lub handlowym, a także spółdzielnie oraz inne osoby prawne podlegające prawu publicznemu lub prywatnemu, z wyjątkiem organizacji non-profit.
Konsorcjum	Dwie lub więcej uczestniczących organizacji nawiązujących współpracę w celu przygotowania, realizacji bądź kontynuacji projektu lub działalności w obrębie projektu. Konsorcjum może być krajowe (tj. angażujące organizacje znajdujące się w tym samym kraju) lub międzynarodowe (angażujące organizacje pochodzące z różnych krajów).
Koordynator/Organizacja koordynująca	Organizacja uczestnicząca wnioskująca o stypendium programu Erasmus + w imieniu konsorcjum organizacji partnerskich.
Mobilność w celu zdobycia punktów	Ograniczony okres studiów lub stażu za granicą - w ramach trwających studiów na uczelni macierzystej - w celu zdobycia punktów. Po fazie mobilności studenci wracają na uczelnię macierzystą w celu zakończenia studiów.
Punkt	Jednostka, która mierzy postępy ucznia poczynione w kierunku zdobycia dyplomu w

	instytucji edukacyjnej.
Mobilność w celu uzyskania dyplomu	Okres studiów za granicą, mających na celu zdobycie pełnego stopnia lub dyplomu w kraju/krajach przeznaczenia.
Suplement do dyplomu	Dokument towarzyszący dyplomowi ukończenia studiów wyższych, zapewniający znormalizowany opis rodzaju, poziomu, kontekstu, treści i statusu studiów ukończonych przez posiadacza. Jest wydawany przez instytucje szkolnictwa wyższego, zgodnie z normami ustalonymi przez Komisję Europejską, Radę Europy i UNESCO. W ramach międzynarodowego programu wspólnych studiów, zaleca się, aby dołączyć "dodatek do wspólnego dyplomu" , który obejmuje cały program i został zatwierdzony przez wszystkie uczelnie przyznające dyplomy.
Podwójny dyplom/wielokrotny dyplom	Program studiów oferowany przez co najmniej dwie (studia dwudyplomowe) lub więcej instytucji szkolnictwa wyższego (studia wielodyplomowe), po zakończeniu którego student otrzymuje osobny dyplom od każdej uczestniczącej instytucji;
Dwojaka kariera zawodowa	Oznacza połączenie uprawiania sportu wyczynowego z kształceniem ogólnym lub pracą.
Karta Szkolnictwa Wyższego Erasmus ECHE (Erasmus Charter for Higher Education)	Akredytacja udzielona przez Komisję Europejską instytucjom szkolnictwa wyższego z krajów programu dająca możliwość ubiegania się i uczestnictwa w nauce oraz współpracy w ramach programu Erasmus +. Karta określa podstawowe zasady, których instytucja powinna przestrzegać podczas organizacji, realizacji wysokiej jakości mobilności i współpracy oraz określa wymogi które zgadza się przestrzegać w celu zapewnienia wysokiej jakości usług i procedur, jak również zapewnienia wiarygodnych i przejrzystych

	informacji.
Europejski System Transferu i Akumulacji Punktów ECTS (European Credit Transfer and Accumulation System)	System, który pomaga projektować, opisywać i dostarczać programy studiów oraz przyznawać kwalifikacje wyższego wykształcenia. Stosowanie ECTS w połączeniu z wynikami opartymi na ramach kwalifikacji sprawia, że programy studiów i kwalifikacje są bardziej przejrzyste oraz ułatwiają ich uznawanie.
Europejski System Transferu Osiągnięć w Kształceniu i Szkoleniu Zawodowym ECVET (European Credit System for Vocational Education and Training)	System, który ma na celu ułatwienie sprawdzania poprawności, uznawania i gromadzenia umiejętności związanych z pracą oraz wiedzy nabytej podczas pobytu w innym kraju lub w różnych sytuacjach. ECVET dąży do większej zgodności między różnymi systemami kształcenia i szkolenia zawodowego w różnych miejscach w Europie oraz ich kwalifikacji. Powinien on stworzyć ramy techniczne do opisu kwalifikacji w kategoriach jednostek efektów uczenia się. System ten zawiera także procedury oceny, transferu, akumulacji i uznawania.
Przedsiębiorstwo	Wszystkie zakłady prowadzące działalność gospodarczą, bez względu na rozmiar, status prawny bądź sektor gospodarki, w którym działają,
Europejskie Ramy Odniesienia dla Zapewniania Jakości w Kształceniu Zawodowym EQAVET (European Quality Assurance Reference Framework for Vocational Education and Training)	Narzędzie odniesienia dla decydentów oparte na czteroetapowym cyklu jakości, który obejmuje ustalanie celów oraz planowanie, realizację, ocenę i opinię. Przestrzega autonomii rządów krajowych oraz jest system dobrowolnie oddanym do użytku dla władz publicznych i innych podmiotów uczestniczących w zapewnianiu jakości.
ERK (Europejskie Ramy Kwalifikacji)	Mechanizm przekładu, który sprawia, że krajowe kwalifikacje są bardziej czytelne w całej Europie, promując mobilność pracowników i osób uczących się w różnych

EQF (European Qualifications Framework)	krajach oraz ułatwia im stałe uczenie się.
Europejska Klasyfikacja Umiejętności, Kompetencji i Zawodów ESCO (multilingual classification of European Skills, Competences, Qualifications and Occupations)	Identyfikuje oraz klasyfikuje umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody odpowiednie dla rynku pracy w UE oraz edukacji i szkoleń w 22 językach europejskich. System prezentuje profile zawodowych pokazując zależności między zawodami, umiejętnościami, kompetencjami i kwalifikacjami. ESCO został opracowany w otwartym formacie informatycznym i każdy może z niego nieodpłatnie skorzystać.
Założony/Ustanowiony	Odnosi się do organizacji lub instytucji spełniającej określone warunki krajowe (rejestracja, oświadczenie, publikacja, itp.), które pozwalają tej organizacji lub instytucji zostać oficjalnie uznaną przez organ krajowy. W przypadku nieformalnej grupy młodzieży, prawna siedziba jej przedstawiciela ustawowego jest traktowana jako posiadająca równoważne skutki dla celów kwalifikowalności do dotacji Erasmus +.
Europass	Pojedyncze portfolio umożliwiające obywatelom prezentowanie swoich kwalifikacji i umiejętności w jasny i prosty sposób w dowolnym miejscu w Europie. Składa się z dokumentów stworzonych na szczeblu europejskim w celu poprawy przejrzystości kwalifikacji. Jego celem jest ułatwienie mobilności dla wszystkich osób pragnących pracować lub przejść szkolenie w dowolnym miejscu w Europie.
Europejski Plan Rozwoju	Dla szkół i organizacji kształcenia dorosłych, dokument określający potrzeby instytucji/organizacji w zakresie rozwoju jakości i internacjonalizacji oraz sposobu w jaki zaplanowane działania europejskie zaspokoją te potrzeby. Europejski Plan Rozwoju jest częścią formularza zgłoszeniowego dla szkół i organizacji kształcenia dorosłych ubiegających się o

	mobilność edukacyjną pracowników w ramach Kluczowego Działania 1.
Młodzieżowa europejska organizacja pozarządowa	Organizacja pozarządowa, która: działa poprzez formalnie uznaną strukturę złożoną z a) Europejskich organów/sekretariatu (wnioskodawcy), zgodnie z prawem będącego co najmniej od roku w Kraju Programu z dniem złożenia wniosku oraz b) krajowych organizacji/oddziałów w przynajmniej dwunastu Krajach Programu ustawowo powiązanych z Europejskimi organami/sekretariatem, 2) działa na rzecz młodzieży i prowadzi działania wspierające realizację obszarów działań Unijnej Strategii na Rzecz Młodzieży, 3) angażuje młodych ludzi w zarządzanie i administrację organizacją.
Oddolny sport	Zorganizowany sport, praktykowany na szczeblu lokalnym przez amatorskich sportowców oraz sport dla wszystkich.
Grupa młodych ludzi aktywnych w pracy z młodzieżą, ale niekoniecznie w kontekście organizacji młodzieżowej (także nieformalne grupy młodych ludzi)	Grupa młodych ludzi, która nie ma osobowości prawnej na podstawie właściwego prawa krajowego, pod warunkiem że ich przedstawiciele są uprawnieni do podejmowania zobowiązań prawnych w ich imieniu. Takie grupy młodych ludzi mogą być wnioskodawcami i partnerami w niektórych działaniach programu Erasmus +. W celu uproszczenia, są one zaliczane do osób prawnych (organizacji, instytucji, itp.) w tym Przewodniku i mieszczą się pojęciu organizacji uczestniczących w programie Erasmus + dla działania, w których mogą brać udział.
Instytucja szkolnictwa wyższego	Każda instytucja szkolnictwa wyższego, która oferuje zgodnie z prawem krajowym lub praktyką oferuje możliwość uzyskania uznawanego dyplomu lub innych uznawanych poświadczeń zdobycia wyższego wykształcenia, niezależnie od

	nazwy instytucji. Jest to również taka instytucja, która zgodnie z prawem krajowym lub praktyką, prowadzi kształcenie lub szkolenie zarówno zawodowe jak i na poziomie wyższym.
Agenda modernizacji szkolnictwa wyższego	Strategia Komisji Europejskiej mająca na celu wspieranie reform w Państwach Członkowskich i przyczynianie się do realizacji celów strategii Europa 2020 w dziedzinie szkolnictwa wyższego. Główne obszary reform określone w nowej agendzie to: zwiększenie liczby absolwentów szkół wyższych; poprawa jakości i adekwatności kształcenia i szkolenia naukowców; wyposażenie absolwentów w wiedzę i podstawowe oraz uniwersalne kompetencje, których potrzebują, aby odnieść sukces w zawodach wymagających dużych umiejętności; zapewnienie studentom większych możliwości zdobycia dodatkowych umiejętności poprzez studia lub szkolenia za granicą oraz zachęcanie do współpracy transgranicznej w celu zwiększenia wydajności w szkolnictwie wyższym; wzmocnienie "trójkąta wiedzy" łączącego edukację, badania naukowe i działalność biznesową oraz tworzenie skutecznych mechanizmów zarządzania i finansowania w celu dalszego dążenia do doskonałości.
Nieformalne grupy młodych ludzi	Patrz definicja powyżej "grupy młodych ludzi aktywnych w pracy z młodzieżą, ale niekoniecznie w kontekście organizacji młodzieżowej".
Nieformalne uczenie się	Uczenie się wynikające z codziennych czynności związanych z pracą, rodziną lub rekreacją, które nie są zorganizowane lub ułożone pod względem celów, czasu lub wsparcia dydaktycznego; z perspektywy ucznia może to być czynność niezamierzoną.

Międzynarodowy	W kontekście programu Erasmus +, odnosi się do wszelkich działań z udziałem co najmniej jednego z Krajów Programu i co najmniej jednego Kraju Partnerskiego.
Staż towarzyski (praktyczne doświadczenie edukacyjne)	Krótki pobyt w organizacji partnerskiej w innym kraju w celu uczestniczenia w szkoleniu poprzez obserwację pracowników podczas ich codziennej pracy w organizacji przyjmującej, wymianę dobrych praktyk, nabywanie umiejętności oraz wiedzy i/lub budowanie długoterminowej współpracy poprzez aktywną obserwację.
Wspólny dyplom	Pojedynczy dyplom ukończenia studiów przyznany studentowi na zakończenie wspólnych studiów. Wspólny dyplom musi być podpisany przez kompetentne władze minimum dwóch uczestniczących wspólnie instytucji i oficjalnie uznawanych w państwach w których te uczestniczące instytucje się znajdują.
Wspólne studia	Wspólnie zaprojektowane programy studiów wyższych (studia lub badania), organizowane i w pełni uznawane przez minimum dwie uczelnie. Wspólne studia mogą być zrealizowane na każdym stopniu wyższej edukacji, np. na studiach licencjackich, magisterskich, lub doktoranckich. Wspólne studia mogą być krajowe (np. gdy wszystkie zaangażowane uniwersytety znajdują się w tym samym państwie), lub zagraniczne/międzynarodowe (np. gdy przynajmniej dwa różne państwa są reprezentowane przez zaangażowane uczelnie).
Kluczowe kompetencje	Podstawowy zbiór wiedzy, umiejętności i postaw, który jest potrzebny wszystkim jednostkom do osobistej realizacji i rozwoju, aktywności obywatelskiej, włączenia do społeczeństwa i zatrudnienia, jak zostało

	opisane w Rekomendacjach 2006/962/EC Europejskiego Parlamentu i Rady.
Mobilność edukacyjna	Fizyczna zmiana miejsca zamieszkania do państwa innego, niż państwo w którym posiada się stałe miejsce zamieszkania, w celu podjęcia studiów, szkolenia, pozaformalnej, lub nieformalnej edukacji; może być w postaci stażu, praktyki, wymiany młodzieży, wolontariatu, nauczania, lub udziału w profesjonalnym doskonaleniu zawodowym, oraz może zawierać zajęcia przygotowawcze, takie jak szkolenie języka państwa goszczącego, a także działania wysyłające, przyjmujące i stanowiące kontynuację.
Efekty kształcenia	W odniesieniu do Erasmus+, efekty kształcenia to wiedza, umiejętności i postawy rozwinięte przez jednostki biorące udział w mobilności edukacyjnej, lub działaniu współpracy międzynarodowej.
Uczenie się przez całe życie	Ogólna edukacja, kształcenie zawodowe i szkolenie, pozaformalna i nieformalna edukacja podjęta od początku do końca życia, skutkująca w usprawnieniu w obszarach wiedzy, umiejętności i kompetencji, lub udziału w społeczeństwie w obrębie osobistej, obywatelskiej, kulturowej, społecznej i/lub związanej z pracą perspektywy, wliczając prowadzenie poradni psychologicznej i zawodowej.
Mobilność/ Porozumienie o warunkach kształcenia	Porozumienie pomiędzy organizacjami wysyłającymi i przyjmującymi, a także jednostkami uczestniczącymi, definiującymi cele i treść okresu mobilności, w celu zapewnienia jego znaczenia i jakości. Może również zostać użyte jako podstawa do uznania okresu studiów za granicą przez przyjmującą organizację.
Miesiąc	W odniesieniu do programu Erasmus+ i w celu obliczenia grantów, miesiąc odpowiada

	okresowi 30 dni.
Kształcenie pozaformalne	Nauka realizowana z zaplanowanymi działaniami (biorąc pod uwagę cele i czas nauki), podczas której stosuje się pewną formę wsparcia w uczeniu się, ale nie jest ona częścią formalnej edukacji i systemu szkolenia.
Profil zawodowy	Profil zawodowy (profil umiejętności) podsumowujący podstawowe cechy wymagane dla danej pracy: wymagany poziom edukacji i szkolenia (a więc złożoność zawodu), brany pod uwagę obszar wykształcenia, szkolenia, lub młodzieży; i inne wymagania pod względem wiedzy, umiejętności, zainteresowań zawodowych i wartości pracy.
Otwarta licencja	Sposób w jaki właściciel dzieła udziela wszystkim zezwolenia to korzystania ze źródła. Licencja jest związana z każdym źródłem. Otwarta licencja nie jest przekazaniem praw autorskich, lub Praw Własności Intelektualnej. (IPR*) * Intellectual Property Rights.
Otwarta metoda koordynacji	Międzyrządowa metoda dostarczająca szkielet współpracy pomiędzy państwami członkowskimi UE, których polityka narodowa może być skierowana w stronę pewnych wspólnych celi. W zakresie Programu, OMK dotyczy edukacji, szkoleń i młodzieży.
Uczestnicy	W odniesieniu do Erasmus+, za uczestników są uważane jednostki w pełni zaangażowane w projekt i w pewnych przypadkach przyjmujące część grantów z Unii Europejskiej, które mają na celu pokrycie kosztów udziału (szczególnie podróży i utrzymania). Pod pewnymi Działaniami Programu (np. Strategiczne Partnerstwo) należy rozróżnić kategorie uczestników (uczestnicy bezpośredni) i innych jednostek

	pośrednio zaangażowanych w projekt (np. grupy docelowe uczestników).
Organizacja uczestnicząca	Każda organizacja, lub nieformalna grupa młodych ludzi zaangażowana w realizację projektu Erasmus+. W zależności od ich roli w projekcie, uczestniczące organizacje mogą być kandydatami, lub partnerami (także zdefiniowani jako współkandydaci, jeśli są zidentyfikowani podczas zgłaszania wniosków o granty). Jeśli projekt zostanie dofinansowany, kandydaci zostają beneficjentami, a partnerzy mogą zostać współbeneficjentami jeśli projekt jest sfinansowany przez wielobeneficjentowy grant.
Partner (organizacja)	Uczestnicząca organizacja zaangażowana w projekt, ale nie posiadająca roli kandydata.
Kraje partnerskie	Kraje, które nie uczestniczą w pełni w Programie Erasmus+, ale które mogą brać udział (jako partnerzy, lub kandydaci) w pewnych Działaniach Programu. Lista Krajów Partnerskich opisana jest w Części A tego poradnika, sekcja „Kto może brać udział w Programie Erasmus+”.
Grupa partnerska	Porozumienie pomiędzy grupami uczestniczących organizacji w różnych Krajach Współpracujących w celu realizowania wspólnych, europejskich działań w obszarze edukacji, szkoleń, młodzieży i sportu, lub ustalenia formalnej, lub nieformalnej sieci w odpowiednim obszarze, takim jak wspólne projekty naukowe dla uczniów i ich nauczycieli w formie wymiany klasowej i indywidualnej mobilności długoterminowej, intensywnych programów uczelni i współpraca pomiędzy lokalnymi i regionalnymi władzami w celu wspierania międzyregionalnej, także transgranicznej współpracy; może zostać poszerzona o instytucje i/lub organizacje z Krajów Partnerskich z myślą o wzmocnieniu

	standardu grupy partnerskiej.
Osoby mające ograniczone możliwości	Osoby napotykające przeszkody, które uniemożliwiają im efektywny dostęp do edukacji, szkoleń i okazji do pracy z młodzieżą. Bardziej szczegółową definicję osób z ograniczonymi możliwościami można znaleźć w Części A tego podręcznika – sekcja "Równość i integracja".
Osoby mające specjalne potrzeby	Osoba mająca specjalne potrzeby, jest potencjalnym uczestnikiem, którego indywidualna fizyczna, umysłowa, lub związana ze zdrowiem sytuacja jest taka, że jego/jej udział w projekcie, lub mobilnym działaniu, byłby niemożliwy bez dodatkowego wsparcia finansowego.
Kraje współpracujące	Kraje Unii Europejskiej i poza Unią, które utworzyły Agencję Krajową, która w pełni uczestniczy w Programie Erasmus+. Lista Krajów Współpracujących Erasmus+ jest opisana w Części A tego podręcznika, sekcja „Kto może brać udział w Programie Erasmus+".
Projekt	Spójny zestaw działań zorganizowanych w celu osiągnięcia określonych zamiarów i rezultatów.
Organizacja przyjmująca	W związku z pewnymi Działaniami Erasmus+ (szczególnie Działania mobilne) organizacją przyjmującą jest uczestnicząca organizacja przyjmująca przynajmniej jednego uczestnika i organizująca przynajmniej jedno działanie projektu Erasmus+.
Szkoła	Instytucja zapewniająca kształcenie ogólne, zawodowe, lub techniczne na każdym poziomie, od przedszkola do szkoły średniej. Proszę uwzględnić listę typów instytucji określonych jako szkoły w każdym państwie; aby uzyskać więcej informacji, należy skontaktować się z Agencją Krajową

	państwa.
Organizacja wysyłająca	W związku z pewnymi Działaniami Erasmus+ (szczególnie działania mobilne) organizacją wysyłającą jest uczestnicząca organizacja wysyłająca przynajmniej jednego uczestnika do działania projektu Erasmus+.
Studia krótkiego cyklu (lub krótki cykl kształcenia wyższego - SCHE*) *Short-cycles higher education	Znajdują się w większości państw w obrębie studiów I stopnia (ERK lub ISCED* Poziom 5). Odpowiadają charakterystycznie w przybliżeniu 120 punktom ECTS w obrębie kontekstu narodowego, prowadzącym do kwalifikacji, które są uznawane na niższym poziomie, niż końcowy poziom studiów I stopnia. Niektóre programy trwają dłużej niż trzy lata, ale nie dadzą więcej niż 180 punktów ECTS. W większości krajów, studenci mogą zużyć większość punktów zdobytych w SCHE w celu osiągnięcia postępów podczas studiów wyższych. *International Standard Classification of Education – Międzynarodowa Standardowa Klasyfikacja Wykształcenia
SMEs* (małe i średnie przedsiębiorstwa) *Small and medium enterprises	Przedsiębiorstwa (patrz definicja powyżej), które zatrudniają mniej niż 250 osób i których roczny obrót nie przekracza 50 milionów euro i/lub całkowity roczny bilans nie przekracza 43 milionów euro.
Przedsiębiorstwo społeczne	Podejmujące bez względu na jego legalną formę, które nie jest umieszczone w wykazie regularnego rynku w obrębie znaczenia punktu (14) Artykułu 4(1) Dyrektywy 2004/39/EC i które: 1) zgodnie z artykułami związku, statutami, lub innymi ustawowymi dokumentami ustanawiającymi przedsiębiorstwo, ma za główny cel osiągnięcie zauważalnych, pozytywnych, społecznych wpływów, niżeli zwiększenie zysków dla jego właścicieli, członków i udziałowców, gdzie podejmujące: a)

	zapewnia innowacyjne usługi, lub dobra, które generują zyski społeczne i/lub b) stosuje innowacyjne metody produkcji dóbr, lub usług i ta metoda produkcji urzeczywistnia społeczny cel; 2) reinwestuje jego zyski przede wszystkim aby uzyskać jego główny cel i ma stosownie wstępnie zdefiniowane procedury i zasady w każdym przypadku, w którym zyski są podzielone na udziałowców i właścicieli w celu zapewnienia, że każdy podział zysków nie podważa głównego celu; 3) zarządza w świadczący o przedsiębiorczości, odpowiedzialny i zrozumiały sposób, zwłaszcza poprzez angażowanie pracowników, klientów i/lub udziałowców posiadających wpływ przez działalności przedsiębiorcze.
Pracownicy	Osoby, które na podstawie zawodowej lub ochotniczej, są zaangażowane w kształcenie, szkolenie, lub pozaformalne uczenie młodzieży i mogą nimi być profesorowie, nauczyciele, instruktorzy, przewodniczący szkół, młodzi pracownicy i pracownicy nieedukacyjni.
Zorganizowany dialog	Dialog z młodymi ludźmi i organizacjami młodzieżowymi, który służy jako forum nieustannych, wspólnych refleksji o priorytetach, wdrożeniu i kontynuacji współpracy europejskiej w obszarze młodzieży.
Trzeci stopień	Trzeci stopień (doktorscy kandydaci podejmujący stopień doktora) trzypoziomowego systemu wyższej edukacji, przyjęty przez Proces Boloński do Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego.
Staż (staż w zakładzie pracy)	Spędzenie okresu czasu w przedsiębiorstwie, lub organizacji w innym kraju, celem przyswojenia konkretnych kompetencji wymaganych przez rynek pracy, nabycia

	doświadczenia zawodowego i lepszego zrozumienia ekonomicznej i społecznej kultury tego kraju.
Międzynarodowy	Dotyczy, chyba że oznaczony w inny sposób, każdego działania angażującego przynajmniej dwa Kraje Współpracujące.
Transparentność Unijna i narzędzie uznawania	Instrument wspomagający udziałowców w zrozumieniu, docenieniu i stosownie w uznawaniu efektów kształcenia i kwalifikacji w całej Unii.
Mobilność wirtualna	Zbiór działań wspieranych przez technikę informacyjno-komunikacyjną, zawierającą e-kształcenie, które realizuje, lub ułatwia międzynarodowe, wspólne doświadczenie w kontekście nauczania, szkolenia, lub uczenia.
Młodzież	W odniesieniu do Programu Erasmus+, młodzież pomiędzy 13 a 30 rokiem życia.
Działania młodzieży	Pozaszkolne działanie (takie jak wymiana młodzieży, wolontariat, lub szkolenie młodzieżowe) realizowane przez młodą osobę indywidualnie, bądź w grupie, szczególnie przez organizacje młodzieżowe i charakteryzujące się pozaformalnym podejście do uczenia się.
Pracownik młodzieżowy	Osoba zawodowo pracująca z młodzieżą lub ochotnik zaangażowany w pozaformalne uczenie się, który wspiera młodych ludzi w ich osobistym społeczno-edukacyjnym i zawodowym rozwoju.
Youthpass	Europejskie narzędzie służące do poprawy uznawania efektów kształcenia młodych ludzi i pracowników poprzez ich udział w projektach wspieranych przez Program Erasmus+. Youthpass zawiera: a) certyfikaty, który może być uzyskany przez uczestników w kilku Działaniach Programu; i b) określony proces, który wspiera młodych ludzi, pracowników i

	organizacji młodzieżowych, aby rozważać efekty kształcenia projektu Erasmus+ w obszarze młodzieży i uczenia pozaformalnego. Youthpass jest także częścią szerszej strategii Komisji Europejskiej, której celem jest zwiększenie uznawalności pozaformalnej i nieformalnej nauki, a także pracy młodzieży w Europie i poza.

ANEKS IV - PRZYDATNE ŹRÓDŁA INFORMACJI I LINKI

Tytuł	Link
Wskaźniki i poziomy odniesienia - "Europa 2020" i "Edukacja i Szkolenia 2020"	http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/europe_2020_indicators/headline_indicators http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/employment_social_policy_equality/education_training
Analizy edukacji obejmujące wczesną edukację i opiekę nad dzieckiem, kwestie szkół, edukację młodych i szkolnictwo wyższe, jak również wiele innych dziedzin edukacji	http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/
Analizy edukacji i szkoleń; obejmujące wszystkie dziedziny	http://www.oecd.org/education/
Analizy edukacji i szkoleń; obejmujące wszystkie dziedziny	https://en.unesco.org/ http://www.uis.unesco.org/Pages/default.aspx
Wzór suplementu dyplomu	http://ec.europa.eu/education/higher-policy/doc/ds_en.pdf
Przewodnik po ECTS	http://ec.europa.eu/education/higher-policy/doc/ects/guide_en.pdf
Europejski System Transferu Osiągnięć w Kształceniu i Szkoleniu Zawodowym	http://ec.europa.eu/education/vocational-policy/ecvet_en.htm
Edukacja przedsiębiorczości: przewodnik dla nauczyciela	http://ec.europa.eu/education/news/20130923_en.htm
Europejskie Ramy Odniesienia Na Rzecz Zapewniania Jakości w Kształceniu i Szkoleniu Zawodowym	http://ec.europa.eu/education/vocational-policy/eqavet_en.htm

EU Skills Panorama	http://euskillspanorama.cedefop.europa.eu/
Strona Europass	http://europass.cedefop.europa.eu/europass/preview.action
Agenda Europejska dotycząca nauczania dorosłych i polityki rozwoju	http://ec.europa.eu/education/adult/agenda_en.htm
Wskaźniki i poziomy odniesienia - nadzór edukacji	http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/progress_en.htm
Wskaźniki i poziomy odniesienia - Badania i Analizy (źródło dla CRELL, Eurydice, CEDEFOP, etc.)	http://ec.europa.eu/education/404_pl.html
Wskaźniki i poziomy odniesienia- oficjalna dokumentacja	http://ec.europa.eu/education/lifelong-earning-policy/policy-progress_en.htm
Biblioteka kluczowych dokumentów dotyczących Sportu	http://ec.europa.eu/sport/library/index_en.htm
Główne Europejskie dokumenty dotyczące polityki młodzieżowej (w tym odnowionych ram europejskiej współpracy w dziedzinie młodzieży)	http://ec.europa.eu/youth/library/index_en.htm
Główne inicjatywy polityczne i wyjścia w zakresie kształcenia i szkolenia od 2000 r. - Opracowanie polityki edukacyjnej szkoły	http://ec.europa.eu/education/index_en.htm
Główne inicjatywy polityczne i wyjścia w zakresie kształcenia i szkolenia od 2000 r. - Reforma szkolnictwa wyższego	http://ec.europa.eu/education/higher-policy/index_en.htm
Opening Education – innowacyjne nauczanie i uczenie się dla wszystkich, poprzez nowe technologie i otwarte zasoby edukacyjne Comm (2013) 654	http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-859_en.htm
Nowe Podejście do Edukacji	http://europa.eu/education/rethinking/
Wspieranie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia – agenda modernizacji europejskiego systemu szkolnictwa wyższego	http://europa.eu/rapid/press-release_IP-10-1673_en.htm
Komunikat w Brugii w sprawie wzmocnionej współpracy europejskiej w kształceniu i szkoleniu zawodowym	http://europa.eu/rapid/press-release_IP-10-1673_en.htm

na lata 2011-2020	
Kierunki większej współpracy i spójności w dziedzinie edukacji na rzecz przedsiębiorczości	http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/promoting-entrepreneurship/education-training-entrepreneurship/reflection-panels/files/entr_education_panel_en.pdf
Flagowa Inicjatywa Mobilna Młodzież	http://ec.europa.eu/youthonthemove/index_en.htm
Strona internetowa Youthpass	https://www.youthpass.eu/pl/youthpass/

DANE DO KONTAKTU:

Komisja Europejska- Dyrekcja Generalna ds. Edukacji i Kultury (DG EAC)
http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/index_en.htm

Komisja Europejska- Agencja Wykonawcza ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego http://eacea.ec.europa.eu/index_en.php

Agencje Narodowe - http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/national-agencies_en.htm

TŁUMACZENIE PRZYGOTOWALI:

Karolina Łachmacka

Magdalena Sobota

Daniel Płotkowski

Łukasz Wybrańczyk

Aleksandra Wieczorek

Angelika Bochenek

Aleksandra Kowalczyk

Joanna Legięć

Katarzyna Wilusz

Joanna Głowacz

Tomasz Grazi

Monika Wróbel

Paulina Pisula

Małgorzata Kopeć

Monika Lorek

Alina Czaja

Kamila Niemiec

Agata Gontarek

Maciej Paciorek

Katarzyna Dutka

Ewelina Kardel

Magdalena Kmak

Arkadiusz Piętka

Anna Waloszczyk

Monika Butryn

Karol Kubiak

Joanna Dziedzina

Paweł Rzońca

Katarzyna Nowak

Magdalena Sadowska

Daria Pawlik

Agata Wojciechowska

Adam Kusio

Piotr Wereski

Claudia Lubszczyk

Barbara Repeć

Jakub Mazurek

Aleksandra Kabus

Melanie Raczek

Anna Kokolus

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Krośnie

Koordynacja: mgr Katarzyna Dziemian

Gabriela Aszklar

Paulina Dragan

Małgorzata Filip

Patrycja Goleń

Monika Gołda

Dominika Konefał

Aleksandra Leśniak

Daria Michalak

Milena Osińska

Karolina Pilarczyk

Ewelina Sołtysik

Dorota Szylak

Paulina Urbanek

Joanna Węgrzynek

Karolina Wójcik

Sylwia Zając

Jacek Zaprzalski

Rafał Łuczycki

Katarzyna Łuszcz

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Pile (Lingwistyka Stosowana)

koordynacja: mgr Marta Książek-Róg

Paulina Grabarz

Anna Owsianicka

Angelika Łuszczak

Angelika Graczyk

Tomasz Łoziński

Łukasz Grzebyta

Monika Siuzdak

Magda Drzastwa

Tłumaczenie przygotowane przez biuro Posła do Parlamentu Europejskiego dra Marka Migalskiego, koordynacja: Anna Kokolus, akokolus@mmbiuro.pl

Skład: Anna Kokolus, Aleksandra Kabus, Melanie Raczek